

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ



ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕ ΘΕΜΑ "Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ GREENPEACE ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ"

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ:

ΑΜΠΕΛΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΟΣΜΑΣ
ΔΕΤΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑ:

ΚΥΡΛΙΔΟΥ ΒΙΚΤΩΡΙΑ

ΑΜ:20022

ΠΤΥ
ΚΥΡ

ΑΘΗΝΑ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδες
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	1
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4 - 5
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
I) Ίδρυση της Greenpeace	6
II) Ιστορική αναδρομή της	
α) Ταξίδι της Greenpeace στη νήσο Αμτσίκα	6
β) Ταξίδι της Greenpeace στην Ατόλη Μορουρόα	7
γ) Η Greenpeace από το 1975 μέχρι το 1990	8
δ) Η Greenpeace από το 1990 μέχρι το 2004	9
III) Συγκρότηση - Αποστολή της Greenpeace	
α) Οργανωτική δομή της	9
β) Στελέχη της Greenpeace	10
γ) Υποστηρικτές και Μέσα	11
δ) Η Greenpeace σήμερα	11
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΑ ΠΥΡΗΝΙΚΑ	
1) Πυρηνικά εργοστάσια	14
2) Πυρηνικές δοκιμές	19
3) Πυρηνικοί εξοπλισμοί - Πυρηνικές δοκιμές από ΙΝΔΙΑ και ΠΑΚΙΣΤΑΝ	21
4) Μεταφορές ραδιενεργών - Πυρηνικών υλικών και όπλων	22
5) Πυρηνικά στην Τουρκία	24
6) Επιπτώσεις του πολέμου στα Βαλκάνια	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	
ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ	
1) Διοξίνες	29
2) Όξινη βροχή	32
3) Το κλίμα της Γης	

α) Κλιματολογικές αλλαγές	33
β) Η τρύπα του όζοντος	37
4) Η ατμοσφαιρική ρύπανση	39
5) Δασικές πυρκαγιές	43
6) Προτεινόμενες από την Greenpeace μορφές ενέργειας	
α) Ηλιακή ενέργεια	47
β) Αιολική ενέργεια	48
γ) Πράσινα φυγεία	48
δ) Αντιρρυπαντικά αυτοκίνητα	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΠΑΝΙΔΑ ΚΑΙ ΧΛΩΡΙΔΑ	51
1) Τοξικά φυτοφάρμακα - ζιζανιοκτόνα	51
2) Αμαζόνιος	53
3) Προστασία των καγκουρό και των αρκούδων	56
4) Ανταρκτική	57
5) Προστασία της φώκιας	59
6) Προστασία της θαλάσσιας χελώνας	61
7) Προστασία των δελφινιών	62
8) Προστασία των φαλαινών	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	
ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΗΝ ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ ΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΙΔΩΝ	
1) Τοξικά απόβλητα	68
α) Εμπόριο αποβλήτων	68
β) Τοξικά και πυρηνικά απόβλητα στη θάλασσα	69
2) Θαλάσσια ρύπανση από πετρέλαια	72
3) Ρύπανση ποταμών και λιμνών	74
4) Υπεραλίευση της θάλασσας	76
α) Υπεραλίευση	76
β) Το θαλάσσιο δάσος σε κίνδυνο	77
γ) Η καταστροφή των κοραλιών	77
δ) Ο κόλπος του Γκάμπελ	78

ε) Η Μαύρη Θάλασσα	78
στ) Το ξέφρενο κυνήγι του τόνου	78
ζ) Η Μεσόγειος	79
η) Επιτρεπόμενα μεγέθη αλιευσίμων ψαριών	80
5) Παρασυρόμενα αφρόδιχτα	
α) Παρασυρόμενα αφρόδιχτα στον Ειρηνικό	80
β) Παρασυρόμενα αφρόδιχτα στη Μεσόγειο	82
γ) Απαγόρευση της χρήσης τους	83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

1) Μεταλλαγμένα προϊόντα	
α) Τι είναι γενετικά μεταλλαγμένα προϊόντα	85
β) Ποια είναι τα οφέλη	85
γ) Ποιοι είναι οι κίνδυνοι	85
2) Μεταλλαγμένα τρόφιμα	
α) Ενέργειες - επιτυχίες της Greenpeace στην Ελλάδα	86
β) Ενέργειες - επιτυχίες της Greenpeace στην Αγγλία	87
γ) Αναλύσεις της Greenpeace σε τρόφιμα	88
δ) Βιολογική γεωργία	91
ε) Πρωτόκολλο για τη βιοασφάλεια	92
3) P.V.C.	
α) Επικινδυνότητα του P.V.C.	93
β) Παιδικά παιχνίδια	94

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

1) Πως βλέπουν και πως αντιμετωπίζουν την Greenpeace οι Αστυνομικές και Δικαστικές Αρχές	95
2) Σχέσεις Greenpeace και Μ.Μ.Ε.	96
3) Σχέσεις Greenpeace με Διεθνείς Οργανισμούς και Κρατικές Αρχές	96
4) Επιβραβεύσεις της Greenpeace	98
5) Το ελληνικό γραφείο της Greenpeace	98

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

- | | |
|---|-----|
| 1) Προβλέψεις επιστημόνων για το περιβάλλον | 102 |
| 2) Διεθνείς συνθήκες και άλλες Διεθνείς πράξεις για το περιβάλλον | 104 |

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ

A. Μεθοδολογική προσέγγιση

- | | |
|--------------------------|-----|
| 1. Γενικά | 106 |
| 2. Δειγματοληψία | 106 |
| 3. Συλλογή στοιχείων | 106 |
| 4. Ερωτηματολόγιο | 106 |
| 5. Χρόνος διεξαγωγής | 107 |
| 6. Ανάλυση αποτελεσμάτων | 107 |

B. Αποτελέσματα

- | | |
|--|-----|
| I. Αποτελέσματα εφαρμογής της περιγραφικής στατιστικής | 108 |
| II. Αποτελέσματα Ελέγχου υποθέσεων με το test χ^2 | 127 |

Γ. Συμπεράσματα

- | | |
|---|-----|
| Γ.1 Συμπεράσματα πτυχιακής μελέτης | 141 |
| Γ.2 Συμπεράσματα της έρευνας πεδίου | 144 |
| Γ.3 Προτάσεις | 147 |
| Γ.4 Προτάσεις στην Greenpeace σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου | 151 |

ΕΠΙΛΟΓΟΣ 153

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 156

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α 158

1. Ερωτηματολόγιο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β 163

1. Φωτογραφίες

Ι.ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Η παρούσα μελέτη πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, στο τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας και έχει τίτλο *ο ρόλος της GREENPEACE στην προστασία του περιβάλλοντος*. Η μελέτη αναφέρει το έργο της Greenpeace στο παγκόσμιο στερέωμα από την αρχή της πορείας της μέχρι και σήμερα με βάση τα στοιχεία που μας δίνει η ίδια.

Πιο συγκεκριμένα, στη μελέτη αυτή έγινε αναδρομή της ιστορίας της οικολογικής οργάνωσης. Παρουσιάστηκαν οι πιο σημαντικές εκστρατείες της σε κάθε τομέα δράσης της όπως στα πυρηνικά, στην ατμόσφαιρα, στη βιοποικιλότητα αλλά και στην ενεργοποίησή της όσο αναφορά την προστασία των καταναλωτών από τα μεταλλαγμένα προϊόντα. Παρουσιάστηκαν οι σχέσεις της με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τις αστυνομικές και τις δικαστικές αρχές όπως επίσης και τις σχέσεις της με τις κρατικές αρχές και διεθνείς οργανισμούς.

Πέραν της περιγραφικής αυτής αναφοράς, έλαβε χώρα και έρευνα πεδίου σχετικά με τις γνώσεις των πολιτών γύρω από τα περιβαλλοντικά προβλήματα του πλανήτη και τις οικολογικές οργανώσεις με ιδιαίτερη έμφαση στην Greenpeace. Πραγματοποιήθηκε δειγματοληπτική συλλογή στοιχείων που αφορούν την οικολογική οργάνωση και χρησιμοποιήθηκε η περιγραφική στατιστική για την ανάλυση των αποτελεσμάτων. Αναλυτικότερα, ζητήθηκε η άποψή τους γύρω από τα κυριότερα οικολογικά προβλήματα του πλανήτη αλλά και της Ελλάδας και η γνώσεις τους όσο αναφορά το έργο και τη δράση της Greenpeace.

Επιπρόσθετα, δόθηκαν οι κρίσεις των πολιτών σχετικά με την αξιοπιστία των περιβαλλοντικών οργανώσεων και την ανταπόκρισή τους σ'αυτές. Τέλος, παρουσιάστηκαν τα γεγονότα που θα άλλαζαν την αμέτοχη συμπεριφορά των πολιτών μπροστά στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν μπορούν να χρησιμεύσουν για τη δημιουργία βάσης δεδομένων, η οποία θα μπορεί να ανανεώνεται κάθε χρόνο από ενδιαφερόμενους ερευνητές για τις πιθανές αλλαγές στο χώρο δράσης της Greenpeace. Κατ'αυτόν τον τρόπο, η εργασία μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για τη συμβολή στην έρευνα και το έργο της οικολογικής οργάνωσης και της αποτελεσματικότητας αυτής. Η δημιουργία βάσης δεδομένων, θα μπορεί να χρησιμεύσει ως πηγή στοιχείων προς όλους τους ενδιαφερόμενους, με σκοπό το σχεδιασμό της αποτελεσματικότερης συνεισφοράς της Greenpeace και γενικότερα όλων των οργανώσεων στο χώρο της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Για το συντονισμό προς την υλοποίηση της σύνταξης της παρούσας μελέτης και τις πολύτιμες υπηρεσίες που προσέφεραν, ώστε να ολοκληρωθεί αποτελεσματικά το έργο αυτό, ευχαριστώ τον κ. Αμπελιώτη Κωνσταντίνο, που είχε την επίβλεψη της εργασίας αυτής, τον κ. Παυλόπουλο Κοσμά και τον κ. Δέτση Βασίλειο, για τις πολύτιμες συμβουλές τους που οδήγησαν στην εκπλήρωση της πτυχιακής αυτής μελέτης.

II. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την Ευρωπαϊκή Αναγέννηση ο δυτικός κόσμος απώθησε τους θεούς και τους δαίμονες και στη θέση τους, στο κέντρο του κόσμου, έβαλε τον εαυτό του. Την θεοκρατία που δέσποζε στην ψυχή των ανθρώπων μέχρι το Μεσαίωνα, διαδέχτηκε ο ανθρωπισμός. Η ανθρωπιστική διδασκαλία γίνεται κυρίαρχη ενώ η εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας υπόσχονται επίγειο παράδεισο. Μαζί με το δικαίωμα στην κοινωνική δικαιοσύνη και την ελευθερία, μπαίνουν οι βάσεις για την απεριόριστη δυνατότητα πρόσβασης στους φυσικούς πόρους (Τσάλτας, 1994).

Ο ανθρωποκεντρικός ωφελιμισμός κυριαρχεί πάνω στις υπόλοιπες μορφές της ζωντανής αλλά και της ανόργανης ύλης.

Κάτω απ' αυτή την ιδεολογία η εικόνα του κόσμου άλλαξε πραγματικά και η απελευθέρωση του ανθρώπου από την ανέχεια και την εκμετάλλευση ταυτίστηκε με την οικονομική ανάπτυξη, τη διευρυμένη παραγωγή, την εκβιομηχάνιση, τη δημιουργία όλο και πιο σύνθετων τεχνολογικών προϊόντων, την κατανάλωση.

Το τέλος του 20ου αιώνα συμπίπτει με την κυριαρχία του ανθρώπου πάνω στην άλλοτε «εχθρική» φύση αλλά και πάνω στους πρωτόγονους πολιτισμούς, τις τελευταίες νησίδες αντίστασης στις κοινωνίες της αφθονίας.

Σήμερα τ' αποτελέσματα αυτής της πορείας, που κράτησε λιγότερο από έναν αιώνα, είναι όχι μόνο ορατά αλλά και σε μεγάλο βαθμό μη αναστρέψιμα. Η καταστροφή των **τροπικών δασών**, η **ραγδαία εξαφάνιση ειδών**, η **εξάντληση των ορυκτών πόρων**, η **ερημοποίηση**, η **ρύπανση** κι **αλλοίωση του περιβάλλοντος** είναι ορισμένα απ' αυτά τ' αποτελέσματα. Όσο για τους θεσμούς που γέννησαν τα δημοκρατικά ιδεώδη, φαίνονται ανίσχυροι ν' αντιμετωπίσουν το **φαινόμενο του θερμοκηπίου**, τα **πυρηνικά απόβλητα** ή την **τρύπα του όζοντος**. Κυβερνήσεις, κόμματα, συνδικάτα, παρακολουθούν τις εξελίξεις ενώ το δράμα παίζεται στο ίδιο το σπίτι τους (Πελεκάσης και Σκούρτος, 1992).

Ο σύγχρονος άνθρωπος μπορεί να αισθάνεται υπερήφανος για την αδιαμφισβήτητη κυριαρχία του είδους του σε ολόκληρο τον πλανήτη. Μπορεί να κομπάζει για την πραγματικά αλματώδη ανάπτυξη του τεχνικού του πολιτισμού.

Μπορεί να πανηγυρίζει για την άφραστη ικανότητά του να χρησιμοποιεί όλα τα υλικά και άυλα στοιχεία της φύσης για την παραγωγή κέρδους. Πόσο όμως μπορεί να απολαύσει τα προϊόντα των επιτευγμάτων του; Μήπως στην αγωνιώδη και ξέφρενη κούρσα τού να κατακτήσει ολοένα και ψηλότερες κορφές, δεν πρόλαβε ν' ασχοληθεί με την ποιότητα της ίδιας του της ύπαρξης;

Το περιβάλλον του πλανήτη διανύει την πιο κρίσιμη περίοδό του. Οι ισορροπίες του παγκόσμιου οικοσυστήματος ανατρέπονται επικίνδυνα, τα τοξικά απόβλητα και οι χημικές ενώσεις δηλητηριάζουν τον αέρα που αναπνέουμε, τις θάλασσες που κολυμπάμε, το έδαφος που καλύπτει ένα σημαντικό τμήμα των αυξανόμενων διατροφικών μας αναγκών (Πελεκάσης και Σκούρτος, 1994).

Ο ανθρωπισμός προσέφερε τις υπηρεσίες του. Διένυσε την τροχιά του κι ήδη πλησιάζει στη δύση του. Δεν είναι διόλου νωρίς ν' αποσυρθεί από το προσκήνιο της ιστορίας και ν' αντικατασταθεί όχι από ένα νέο ανθρωπισμό, αλλά από μια άλλη αντίληψη για τη ζωή, τη φύση και τον άνθρωπο. Μια κοσμοαντίληψη που θα έχει μέσα της την ενέργεια να θέσει υπό έλεγχο το φετιχισμό της ανάπτυξης και την τοξικομανία της κατανάλωσης, να οδηγήσει την κοινωνία μας σ' ένα βιώσιμο μέλλον (Σιδέρης, 1990).

Τα οικολογικά και περιβαλλοντικά κινήματα και οι πολυάριθμες οργανώσεις προστασίας της φύσης προσπαθούν να υιοθετήσουν στους ανθρώπους αυτή την νέα κοσμοαντίληψη. Η Greenpeace, μία από τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές οργανώσεις στον κόσμο σε μέγεθος και διάρκεια, έκλεισε φέτος τα 34 χρόνια της.

Μέλη της Greenpeace είναι ευαισθητοποιημένοι οικολογικά άνθρωποι, στην πλειοψηφία τους επιστήμονες απ' όλο τον κόσμο, που αμφισβητούν αυτό που θεωρήθηκε αυτονόητο, που πιστεύουν στο «ακατόρθωτο», που παλεύουν καθημερινά ενάντια στα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα κρατών, πολυεθνικών εταιρειών, επιχειρήσεων κ.λπ. Μοναδικός σκοπός τους η παγκόσμια προστασία του περιβάλλοντος, δίνοντας ελπίδες και νόημα στα όνειρα των παιδιών όλου του κόσμου (Michael Brown-John May, 1992).

Το μήνυμά της είναι απλό: Ο καθένας μας έχει δικαίωμα στον καθαρό αέρα, το καθαρό νερό, το καθαρό μέλλον.

Η Greenpeace μας επιθυμεί να δούμε τον κόσμο ως ένα ολόκληρο, να φροντίσουμε για τη ζωή πάνω στη γη, να υπακούσουμε σε το ίδιο νόημα.

III. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έτος 2004. Οι οικονομικά ισχυροί της γης κατάλαβαν το λάθος που έκαναν, δίνοντας μεγάλη ώθηση στην τεχνολογία χωρίς παράλληλα να σεβαστούν και να προστατεύσουν το περιβάλλον.

Πίστεψαν στην ευημερία !

Είναι όμως ευημερία η έλλειψη των πιο στοιχειωδών αγαθών όπως ο **ήλιος**, ο καθαρός αέρας, τα καθαρά νερά και το φυσικό κλίμα της γης;

Σε αντίθεση με τους οικονομικά ισχυρούς της γης, σεβασμό προς το περιβάλλον κι ενδιαφέρον για την προστασία του επέδειξαν τα σύγχρονα οικολογικά κινήματα (πράσινα κόμματα), σταθερή κι υπολογίσιμη πολιτική δύναμη, αλλά κι οι διεθνείς περιβαλλοντικές οργανώσεις που δημιουργήθηκαν μετά το 1960. Θέλοντας να εκδηλώσουν την διαμαρτυρία τους, ανήσυχες για το μέλλον της ανθρωπότητας, με παραδοσιακούς τρόπους παρέμβασης στα κέντρα αποφάσεων αλλά και με βίαιες παρεμβάσεις, προσπαθούν να επιτύχουν συγκεκριμένους στόχους ή να κινητοποιήσουν την κοινή γνώμη (Σαμιώτης και Τσάλτας, 1990).

Τέτοιες περιβαλλοντικές οργανώσεις είναι η **WWF**, η **Friends of the Earth**, ο **Πράσινος Σταυρός**, η **Επιτροπή για το Δούναβη**, ο **ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ**, η **ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS**, η **Ε.Κ.ΠΟΙ.ΖΩ**, η **ECO ACTION**, η **MEDASSET**, η **GREENPEACE** και πολλές άλλες.

Σκοπός τους είναι να προστατεύσουν το περιβάλλον από ασυνείδητες πράξεις ατόμων και από αποφάσεις ισχυρών υφιστάμενων προσώπων που έχουν αρνητικές επιπτώσεις σ'αυτό. Αποτελούν την φωνή συνειδήσεως κάθε απλού ανθρώπου, ένα μέσο ευαισθητοποίησης αλλά και δραστηριοποίησης του με απώτερο στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη και έναν καλύτερο και υγιεινό τρόπο ζωής.

Η Greenpeace είναι μεγάλη οικολογική, περιβαλλοντική, διεθνής οργάνωση που επιζητά τη ριζοσπαστική αλλαγή της αντίληψής μας για τον κόσμο και για την πορεία που αυτός ακολουθεί.

Το μήνυμά της είναι απλό : **Ο καθένας μας έχει δικαίωμα στον καθαρό αέρα, το καθαρό νερό, το ασφαλές μέλλον.**

Η Greenpeace μας ενθαρρύνει να δούμε τον κόσμο ως ενιαίο σύνολο, να φροντίσουμε για τη ζωή πάνω στη γη, να κατανοήσουμε ότι τα εθνικά σύνορα

αποτελούν ψευδείς κι ιδεατές διαχωριστικές γραμμές του φυσικού τοπίου, να ξεσηκωθούμε και να πούμε «Α ρ κ ε τ ά !», παρεμβαίνοντας υπέρ του φυσικού κόσμου και κατά των δυνάμεων καταστροφής του.

Όπως και κάθε άλλη οργάνωση, η Greenpeace έχει τις αδυναμίες της και τα τρωτά της. Ο απολογισμός πάντως των ενεργειών της, που πρόσφεραν πάντοτε στο γενικό καλό αφηφώντας συχνά την προσωπική ασφάλεια των μελών της, είναι εντυπωσιακές.

Η Greenpeace έχει συνεισφέρει σημαντικά στον περιορισμό των πυρηνικών δοκιμών, στη σωτηρία της άγριας ζωής και στην επισήμανση της καταστροφής που συντελείται στη δομή του πλανήτη.

Η Greenpeace είναι μια δύναμη που μάχεται για να μας αποδείξει ότι μπορεί να βρεθεί λύση στα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Με τη δράση της μας υπενθυμίζει ότι η ανθρωπότητα μπορεί και πρέπει ν' ακολουθήσει μια άλλη πορεία (Michael Brown-John May, 1992).

Την ίδια στιγμή που η Greenpeace αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος, η ίδια η οργάνωση έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές. Η Greenpeace ξεκίνησε να δραστηριοποιείται στην Ελλάδα το 1982. Μέλη της οργάνωσης είναι να δηλώσουν την αντίθεσή τους να πυρηνικά πλοία αλλά και να δείξουν το ενδιαφέρον τους για την προστασία του γλυκού περιβάλλοντος γενικότερα (Michael Brown-John May, 1992)

2) Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ (Michael Brown και John May, 1992)

α) Ταξίδι της Greenpeace στην νήσο Αρτοϊκ

Αρχές του 1971 οι Bohler, Stone και Cote νοικιάζουν ένα παλιό φρεσκαριστή και ξεκινούν για το νησί Αρτοϊκ της Αλάσκας. Σκοπός τους να σταματήσουν τις πυρηνικές δοκιμές που γίνονταν εκεί.

Οι τρεις αυτοί ανακινούνται να ξεκινήσουν με το πρώτο καράβι διαμαρτυρίας, που ονομάσαν *Connaick*, και με 23.000 δολάρια που συγκεντρώσαν από μία συνουσία των John Michel και James Taylor. Σ αυτό το επικίνδυνο ταξίδι πήραν μαζί τους και τους Patrick Moore φυσική οικολογίας, Bill Darrrell και Lylo Thurston φυσικής ιστορίας, Terry Sullivan πολιτισμικό γεωγράφο, Dave Birmingham μηχανικό και Richard Frieberg καθηγητή πολιτικής ιστορίας.

Μετά από μεγάλη ταλαιπωρία έφτασαν στην κόλινη της Αλάσκας όπου

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1) ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE

Επηρεασμένοι τόσο από τις ατομικές βόμβες που έριξαν οι Η.Π.Α. στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι το 1945, όσο και από την πυρηνική έκρηξη με το κωδικό όνομα MILROW που έγινε στις 2 Οκτωβρίου 1969 από μία πυρηνική βόμβα ισχύος ενός μεγατόνου που εξερράγη 1.200 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της γης στο νησί **Αμτσίκια** των Αλεούτιων νήσων της Αλάσκας από τους Αμερικανούς στα πλαίσια προγραμματισμένων πυρηνικών δοκιμών αλλά και εν όψει μιας νέας προγραμματισμένης πυρηνικής δοκιμής που ανακοίνωσαν οι Η.Π.Α. για το 1971 με το κωδικό όνομα **CANNIKIN** – πέντε φορές ισχυρότερη της **MILROW** -, τρεις Αμερικανοί νεαροί χίππς το **1970** σχημάτισαν την επιτροπή “Don’t make a Wave” δηλ. «Μην ταραζέτε τα νερά». Αυτοί οι νεαροί ήσαν οι **Sim Bohlen, Paul Cote** και ο **Irving Stowe**. Λίγο αργότερα με την παρέμβαση του Καναδού εργάτη **Bill Dornell** η επιτροπή μετονομάστηκε σε **GREENPEACE**. Προχώρησαν σ’ αυτή την μετονομασία εξαιτίας του φόβου που είχαν για ενδεχόμενο πυρηνικό πόλεμο, ο οποίος έγινε βάσιμος στην κρίση της Κούβας το 1962, θέλοντας έτσι να δηλώσουν την αντίθεσή τους για τα πυρηνικά όπλα αλλά και να δείξουν το ενδιαφέρον τους για την προστασία του γήινου περιβάλλοντος γενικότερα (Michael Brown-John May, 1992)

2) Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ (Michael Brown και John May, 1992)

α) Ταξίδι της Greenpeace στην νήσο Αμτσίκια

Αρχές του 1971 οι Bohleu, Stowe και Cote νοικιάζουν ένα παλιό ψαροκάραβο και ξεκινούν για το νησί Αμτσίκια της Αλάσκας. Σκοπός τους να σταματήσουν τις πυρηνικές δοκιμές που γίνονταν εκεί.

Οι τρεις αυτοί ριψοκίνδυνοι νέοι ξεκίνησαν με το πρώτο καράβι διαμαρτυρίας, που ονόμασαν **Cormack**, και με 23.000 δολάρια που συγκέντρωσαν από μία συναυλία των Joni Michel και James Taylor. Σ’ αυτό το επικίνδυνο ταξίδι πήραν μαζί τους και τους Patrick Moore φοιτητή οικολογίας, Bill Darnell και Lyle Thurston φοιτητές ιατρικής, Terry Simmons πολιτισμικό γεωγράφο, Dave Birmingham μηχανικό και Richard Fineberg καθηγητή πολιτικής επιστήμης.

Μετά από μεγάλη ταλαιπωρία έφτασαν στον κόλπο της Αλάσκας όπου

τους προσέγγισε ένα σκάφος της ακτοφυλακής και ο κυβερνήτης τούς ανακοίνωσε ότι είχε εντολή να τους συλλάβει. Το πλήρωμα του Cormack είχε παραλείψει να ειδοποιήσει τις τελωνιακές αρχές για την άφιξή του στο Akutan και γι' αυτό θα τους οδηγούσαν στα νησιά Shumagin για να ξεκαθαρίσουν την υπόθεση. Δυστυχώς η σύλληψή τους αλλά και η κούραση από το εξουθενωτικό ταξίδι, έγιναν η αιτία να καμφθεί το ηθικό τους και να εγκαταλείψουν την προσπάθειά τους αλλά προσωρινά.

Αυτή η προσπάθεια όμως δεν πήγε χαμένη. Οι θετικές εντυπώσεις που δημιουργήθηκαν στην κοινή γνώμη, έδωσαν τη δυνατότητα στον Stowe να συγκεντρώσει χρήματα για ν' αγοράσουν ένα δεύτερο και γρηγορότερο καράβι το FORTUNE. Με το νέο αυτό πλοίο συνέχισαν την πορεία διαμαρτυρίας τους προς το νησί Αμτσίκα.

Στις 6 Νοεμβρίου 1971 έγινε η πυρηνική δοκιμή στο νησί από τις Η.Π.Α. και το FORTUNE βρισκόταν 1.100 χλμ. μακριά.

Η πυρηνική αυτή δοκιμή προκάλεσε έντονες αντιδράσεις, πορείες διαμαρτυρίας κατά των πυρηνικών δοκιμών, απεργίες και δολιοφθορές, έτσι που ήταν πια αδύνατο για τις Η.Π.Α. να συνεχίσουν τις δοκιμές στη νήσο Αμτσίκα.

Μετά από 4 μήνες σιωπής, η επιτροπή Ατομικής Ενέργειας των Η.Π.Α. ανακοίνωσε το τέλος των πυρηνικών δοκιμών στις Αλεούτιες νήσους.

Η φωνή της GREENPEACE είχε εισακουστεί και το μικρό νησί της Αμτσίκα θα παρέμενε πλέον καταφύγιο για την άγρια ζωή της Δυτικής Αλάσκας.

β) Το ταξίδι της GREENPEACE στην Ατόλη Μορουρόα

Το ταξίδι στην Αμτσίκα βοήθησε στην καθιέρωση του ονόματος της Greenpeace στον Καναδά.

Το 1972 ένα νέο καράβι της οργάνωσης, το "Vega", με τρία νέα μέλη, τους Καναδούς Mc Taggart, Ingram και Davidson, ξεκίνησαν με προορισμό την Ατόλη Μορουρόα της γαλλικής Πολυνησίας όπου γίνονταν δοκιμές πυρηνικών όπλων στην ατμόσφαιρα από τη Γαλλία.

Η αυξανόμενη συμπαράσταση των απλών ανθρώπων στην αποστολή του "Vega" συνοδεύτηκε από ένα ξέσπασμα διεθνούς ανησυχίας για την γαλλική πολιτική σχετικά με τις πυρηνικές δοκιμές.

Από την αρχή του προγράμματος δοκιμών στην γαλλική Πολυνησία, η Γαλλία είχε επανειλημμένα επικριθεί από τα Ηνωμένα Έθνη κι άλλους διεθνείς

οργανισμούς για την πραγματοποίηση δοκιμών στην ατμόσφαιρα. Η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία έστειλαν γράμματα διαμαρτυρίας στο Παρίσι κάθε φορά που γίνονταν πυρηνικές δοκιμές.

Το “Vega” μετά από ένα μακρύ ταξίδι, έφθασε κι αγκυροβόλησε 24 χλμ. από τη νήσο Μορουρόα όπου υπήρχαν οι αποθήκες καυσίμων της γαλλικής βάσης. Εκεί, επειδή η παρουσία τους ενοχλούσε τους Γάλλους, παρενοχλήθηκαν κατ’ επανάληψη. Το καράβι “Vega” παρεμποδίστηκε από γαλλικά πλοία σε σημείο που του προξένησαν φθορές στη δεξιά πλευρά του. Φθορές οι οποίες επισκευάστηκαν στη συνέχεια με προχειρότητα από τους Γάλλους.

Για όλες τις ενέργειές της η Greenpeace τόσο στη νήσο Αμτσίκά όσο και στην νήσο Μορουρόα ενημέρωνε τα ΜΜΕ και αυτά με τη σειρά τους διέδιδαν τις πληροφορίες σ’ όλο τον κόσμο. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μεγάλη οργή κατά της Γαλλίας και να υπάρχει γενική ανησυχία για τις πυρηνικές δοκιμές στη νήσο Μορουρόα.

Παρ’ ότι στην επιχείρηση αυτή η Greenpeace απέτυχε βραχυπρόθεσμα (1972) να παρεμποδίσει τις πυρηνικές δοκιμές της Γαλλίας στην ατμόσφαιρα, πέτυχε όμως να στρέψει σχεδόν όλο τον κόσμο εναντίον της Γαλλίας. Αποτέλεσμα αυτής της γενικής δυσαρέσκειας ήταν να σαμποταριστούν τα γαλλικά προϊόντα και να ξεσηκωθούν διαμαρτυρίες παγκοσμίως ενάντια των γαλλικών πυρηνικών δοκιμών.

Η επιχείρηση όμως αυτή μακροπρόθεσμα αποδείχθηκε καθαρή νίκη, γιατί το Σεπτέμβριο του 1973 στη γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών η Γαλλία ανακοίνωσε την πρόθεσή της να πραγματοποιεί πλέον όλες τις πυρηνικές δοκιμές υπογείως από το έτος 1974 και μετέπειτα.

γ) Η GREENPEACE από το 1975 μέχρι το 1990

Ενώ μέχρι το 1975 η Greenpeace είχε ως βασικό μέλημα μόνο τις πυρηνικές δοκιμές, μετά το 1975 αντιλήφθηκε τις διαστάσεις των προβλημάτων της φάλαινας πολλά είδη της οποίας οδηγούνταν σε εξαφάνιση εξ’ αιτίας της φαινοθηρίας, της μικρής φώκιας στη Νέα Γη, αφού εκατοντάδες νεογέννητες σφάζονταν από Νορβηγικές και Καναδέζικες εταιρείες που εμπορεύονταν τη γούνα τους, της σφαγής των δελφινιών στην Ιαπωνία και των καγκουρό στην Αυστραλία που κινδύνευαν άμεσα.

Μπροστά λοιπόν σ’ αυτά τα προβλήματα η οργάνωση κινητοποιήθηκε

άμεσα και παγκοσμίως για την προστασία όλων των προαναφερόμενων ειδών, πετυχαίνοντας την διάσωση του είδους τους απ' τον αφανισμό.

Μετά το 1975 και μέχρι το 1989 επιχείρησε πέντε αποστολές στην Ανταρκτική χερσόνησο όπου είχε ιδρυθεί παγκόσμιο πάρκο κι από εκεί προστάτευε τα άγρια θαλάσσια ζώα αλλά κι εμποδίζε την κατασκευή εγκαταστάσεων που προορίζονταν να δεχτούν εισαγόμενα τοξικά απόβλητα.

Η εντυπωσιακή άνοδος της ευαισθησίας του κοινού για τα προβλήματα του περιβάλλοντος το 1989 και 1990 απέδειξε ότι η Greenpeace είχε εκπληρώσει τον πρώτο ιστορικής σημασίας σκοπό της: Να τραβήξει την προσοχή των πολιτών αλλά και των κυβερνήσεων στα προβλήματα που αντιμετώπιζε ο φυσικός κόσμος. Η κατάρτιση ενός νέου προγράμματος δράσης για την δεκαετία του '90 είχε πρωταρχική σημασία, καθώς η διαμόρφωση νέων ιδεών και στρατηγικών, προσανατόλισε την Greenpeace όχι μόνο προς τη Σοβιετική Ένωση και την Ανατολική Ευρώπη, αλλά και την Λατινική Αμερική και την Ιαπωνία.

δ) Η GREENPEACE από το 1990 μέχρι το 2004

Από το 1990 και μετέπειτα η Greenpeace, γνωστή πλέον σε όλο τον κόσμο, δεν ασχολείται μόνο με τα περιβαλλοντικά προβλήματα που είχαν ανακύψει μέχρι τότε αλλά και με τα σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα όπως η **αλλαγή του κλίματος, η εξάπλωση των τοξικών, η ατμοσφαιρική ρύπανση, η καταστροφή των αρχέγονων δασών** κ.λπ. Προβλήματα τα οποία θ' αναφέρω εκτενέστερα στα κεφάλαια Β', Γ', Δ' και Ε'.

3) ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ GREENPEACE (Michael Brown-John May, 1992)

α) Οργανωτική δομή

Η Greenpeace, έχει επιλέξει μια ευέλικτη οργανωτική δομή για την καλύτερη δυνατή λήψη γρήγορων αποφάσεων. Διαθέτει εθνικά γραφεία σε 26 χώρες : την Αργεντινή, την **Αυστραλία**, την **Αυστρία**, το **Βέλγιο**, τον **Καναδά**, την **Γαλλία**, την **Γερμανία**, την **Ελλάδα**, την **Ιταλία**, την **Ιαπωνία**, το **Λουξεμβούργο**, την **Νέα Ζηλανδία**, την **Ισπανία**, την **Ελβετία**, την **Σουηδία**, την **Αγγλία**, τις **Η.Π.Α.**, την **Ρωσία**, την **Κίνα**, την **Ολλανδία**, την **Βραζιλία**, την **Τσεχία**, το **Μεξικό**, το γραφείο **NORDIC** που αντιπροσωπεύει τα κράτη

Φιλανδία, Δανία, Νορβηγία, ένα γραφείο μεσογειακό με έδρα τη **Μάλτα** που αντιπροσωπεύει τις χώρες **Κύπρο, Μάλτα, Συρία, Τουρκία, Λίβανο** κι ένα γραφείο στη νοτιοανατολική Ασία που αντιπροσωπεύει τις χώρες **Ινδία** και **Ταϊλάνδη**. Διαθέτει επίσης παρουσία και σε άλλες 10 χώρες παγκοσμίως.

Τα προαναφερόμενα εθνικά γραφεία, που έχουν συνήθως την νομική μορφή των μη κερδοσκοπικών σωματείων, έχουν την ευθύνη της δράσης στη χώρα τους, στα πλαίσια των διεθνών προτεραιοτήτων.

Παράλληλα, για τον καλύτερο συντονισμό και την εξοικονόμηση πόρων σε διεθνές επίπεδο, υπάρχει η **Greenpeace International** με έδρα το Άμστερνταμ που αποτελεί τον «κοινό τόπο» των εθνικών γραφείων.

Έτσι για παράδειγμα από την **Greenpeace International** γίνεται η διαχείριση των πλοίων της οργάνωσης που αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία για τη δράση της. Οι αποφάσεις για τις στρατηγικές επιλογές της οργάνωσης λαμβάνονται στις διεθνείς συναντήσεις και συνελεύσεις στις οποίες εκπροσωπούνται όλα τα εθνικά γραφεία.

Η Greenpeace συνεργάζεται με πολίτες και φορείς που ασχολούνται με θέματα περιβάλλοντος σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, για την επίτευξη των κοινών στόχων.

β) Στελέχη της Greenpeace

Σε δεκάδες χώρες σ' όλο τον κόσμο τα στελέχη της **Greenpeace** βρίσκονται σήμερα στην αιχμή του περιβαλλοντικού κινήματος. Στην πλειοψηφία τους είναι επιστήμονες με σημαντική πείρα, κοινωνική ευαισθησία και πολιτική αντίληψη. Θα τους βρούμε στα εργαστήρια, μπροστά σε ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή, στη γέφυρα ενός ερευνητικού πλοίου, στις αίθουσες των επιστημονικών συνεδρίων και των διεθνών διασκέψεων. Θα τους δούμε ακόμη με τη φόρμα της Greenpeace κατά τη διάρκεια των δυναμικών ενεργειών της οργάνωσης.

Θα τους δούμε να κυνηγούν φορτία με τοξικά, να μπαίνουν μπροστά στα καμάκια των φαλαινοθηρικών, να εισχωρούν στα απαγορευμένα πεδία των πυρηνικών στρατιωτικών ασκήσεων, να σφραγίζουν αγωγούς αποβλήτων, να σκαρφαλώνουν σε καμινάδες ρυπογόνων εργοστασίων, να αγωνίζονται για την σωτηρία των δασών και της ζωής που απειλείται.

Γυναίκες και άνδρες, εργάτες, επιχειρηματίες, υπάλληλοι, διανοούμενοι, φοιτητές. Αποστρέφονται τη βία. Πιστεύουν σε ένα πράσινο και ειρηνικό κόσμο.

Για το όραμά τους δεν διστάζουν να αντιπαρατεθούν στα μεγάλα συμφέροντα, προσφέροντας εθελοντικά τον χρόνο και την δύναμη της ψυχής τους.

γ) Υποστηρικτές και Μέσα της Greenpeace

Σ' ολόκληρο τον κόσμο **οι υποστηρικτές της Greenpeace είναι σήμερα 3.000.000 περίπου και στην Ελλάδα 18.000**. Είναι οι άνθρωποι που με την υποστήριξή τους εγγυώνται την οικονομική και πολιτική ανεξαρτησία της οργάνωσης που κάνουν δυνατή την συνέχιση της δράσης τους. Που της δίνουν τη δυνατότητα να διατηρεί γραφεία και προσωπικό και να συντηρεί ένα ολόκληρο μηχανισμό από πλοία, συστήματα επικοινωνιών, επιστημονικό εξοπλισμό και εργαστήρια. **Σήμερα η Greenpeace διαθέτει 5 πλοία, 1 ελικόπτερο, επιβατικά και φορτηγά οχήματα, φουσκωτά σκάφη και άλλα μέσα.** (<http://www.greenpeace.com>)

Πάνω απ' όλα όμως, τα εκατομμύρια αυτά των ευαίσθητων πολιτών, αποτελούν την φωνή της συνείδησης του κόσμου. Είναι το **«επώνυμο πλήθος»** που υπολογίζουν οι κυβερνήσεις και οι κρατούντες όταν ζυγίζουν τις συνέπειες των αποφάσεών τους. Η δύναμη της Greenpeace είναι η δύναμη όλου του κόσμου.

δ) Η GREENPEACE σήμερα

Σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα της Greenpeace και το αντικείμενο με το οποίο ασχολείται, μπορεί να χαρακτηριστεί σαν μία σύγχρονη οικολογική – περιβαλλοντική, διεθνής οργάνωση, με παγκόσμια οργανωτική δομή και εμβέλεια, που με αμιγή, μη κυβερνητικό – κρατικό χαρακτήρα ενεργοποιείται και αναπτύσσει εξαιρετική δραστηριότητα με επιτυχή συνήθως έκβαση τόσο στην προστασία των περιβαλλοντικών αγαθών (έδαφος, νερά, αέρας, χλωρίδα, πανίδα, τρόφιμα κ.λπ.), όσο και στην προστασία του περιβάλλοντος από μορφές ρύπανσης και ρυπαντές στη διεθνή τους διάσταση (ραδιενέργεια, ατμοσφαιρική ρύπανση, μόλυνση, τοξικές ουσίες, τοξικά απόβλητα, ρύπανση από υδρογονάνθρακες κ.λπ.) και είναι παγκοσμίως γνωστή για το έργο της.

Μεταξύ των στόχων

Δράση και διαπραγμάτευση

Η Greenpeace συχνά ταυτίζεται με δυναμικές ενέργειες (ακτιβιστές). Ταυτόχρονα όμως δουλεύει και με λιγότερο εντυπωσιακές μεθόδους. Είναι σε καθημερινή βάση σε επαφή με πολιτικούς και ανθρώπους που λαμβάνουν αποφάσεις με στόχο να επηρεάσει τις αποφάσεις τους προς την σωστή κατεύθυνση. Όταν όμως η κατάσταση το απαιτεί, αναλαμβάνει άμεση δράση.

Αυτό πολύ συχνά μπορεί να σημαίνει ότι πρέπει να βάλει τα σώματά τους μπροστά από την περιβαλλοντική καταστροφή.

Επιστημονική και συναισθηματική

Η Greenpeace βασίζει το έργο της σε επιστημονικά επιχειρήματα και πολύ συχνά ξεκινάει έρευνες σε τομείς όπου η υπάρχουσα γνώση είναι ανεπαρκής. Ίσως όμως ποτέ να μην έφτανε στο σημείο να αγωνίζεται τόσο δυναμικά, αν δεν την διέπνεε πάθος για τη φύση και τη ζωή, αλλά και οργή για τον τρόπο που οι άνθρωποι μεταχειρίζονται τον πλανήτη και τους κατοίκους του.

Ιεραρχημένη και ευέλικτη

Η Greenpeace δεν είναι μια παραδοσιακή οργάνωση δομημένη κατά τα πρότυπα των κομμάτων ή των τοπικών ομάδων. Ο διεθνής χαρακτήρας της οργάνωσης επιβάλλει μια ευέλικτη ιεραρχημένη δομή για να μπορεί να είναι αποτελεσματική και να λαμβάνει αποφάσεις γρήγορα. Δεν θα μπορούσε να υπάρξει όμως αν δεν την υποστήριζε ένα ευρύ φάσμα πολιτών που της παρέχει ηθική και πολιτική συμπαράσταση και οικονομική ενίσχυση.

Ειρηνική και προκλητική

Η Greenpeace δεν καταφεύγει ποτέ στη βία. Θεωρεί ότι η βία είναι ένα από τα προβλήματα που προσπαθεί να αντιμετωπίσει. Γι' αυτό και χρησιμοποιεί μόνο ειρηνικές μεθόδους όταν αγωνίζεται ενάντια στα πυρηνικά, την εξάπλωση των τοξικών και άλλες απειλές για τη ζωή στη Γη. Τηρεί πιστά μια ασυμβίβαστη αλλά και φιλειρηνική στάση, ακόμα και όταν οι αντίπαλοί της αντιδρούν έντονα σε αυτό που ονομάζεται κοινωνική αυτυπακοή.

Κριτική και επιβραβευτική

Ποτέ δεν διστάζει να κριτικάρει σκληρά εταιρείες και κρατικές αρχές, όταν χρειάζεται. Ταυτόχρονα όμως δεν διστάζει να αναγνωρίσει και την προσφορά όσων εργάζονται προς την σωστή κατεύθυνση και να βοηθήσει παρέχοντας πληροφόρηση για νέες εξελίξεις που θα μπορούσαν να ωφελήσουν το περιβάλλον.

Μισητή και αγαπημένη

Υπάρχουν αρκετοί που θεωρούν την Greenpeace κίνδυνο για τα συμφέροντά τους και κάνουν ό,τι μπορούν για να την δυσφημίσουν και να παρεμποδίζουν το έργο της. Ευτυχώς όμως υπάρχουν και πολλοί περισσότεροι που την υποστηρίζουν από τα βάθη της καρδιάς τους.

Ανυπόμονη και υπομονετική

Η Greenpeace θεωρεί ότι η κατάσταση του πλανήτη είναι κρίσιμη και τα

χρονικά περιθώρια ολοένα και στενεύουν. Όταν κάποιο ζώο ή πτηνό εξαφανίζεται, χάνεται για πάντα. Ενώ γνωρίζει ότι χρειάζονται χρόνια για να επιτευχθεί αισθητή βελτίωση ακόμα και αν βάλουν όλοι τα δυνατά τους, ποτέ δεν εγκαταλείπει την προσπάθειά της.

Ανεξάρτητη και εξαρτημένη

Για να διατηρεί η Greenpeace την **ανεξαρτησία** της από το Κράτος και τη βιομηχανία δεν δέχεται ποτέ δωρεές και οικονομική ενίσχυση από κρατικούς φορείς, κοινοτικά προγράμματα ή από εταιρείες. Αυτό, απ' την άλλη σημαίνει ότι εξαρτάται απόλυτα από την οικονομική υποστήριξη των πολιτών. Τα έσοδα όλων των γραφείων της Greenpeace το **1999** ήταν **126** εκατομμύρια ευρώ, προερχόμενα αποκλειστικά από τις εισφορές εκατομμυρίων υποστηρικτών σε όλο τον κόσμο. Μπορεί να κάνει αρκετά με αυτά τα χρήματα, τα οποία όμως δεν είναι παρά ψίχουλα για τις κυβερνήσεις και τις πολυεθνικές εταιρείες που αντιμετωπίζει.

Η Greenpeace είναι μια διεθνής οργάνωση που δραστηριοποιείται σε περισσότερα από 40 κράτη. Η οργάνωση έχει κεντρικό γραφείο στο Άμστερνταμ και τοπικά γραφεία σε περισσότερα από 1000 πόλεις σε όλο τον κόσμο. Η Greenpeace ιδρύθηκε το 1971 και από τότε έχει πραγματοποιήσει περισσότερα από 1000 περιβαλλοντικά προγράμματα.

Η Greenpeace είναι μια διεθνής οργάνωση που δραστηριοποιείται σε περισσότερα από 40 κράτη. Η οργάνωση έχει κεντρικό γραφείο στο Άμστερνταμ και τοπικά γραφεία σε περισσότερα από 1000 πόλεις σε όλο τον κόσμο. Η Greenpeace ιδρύθηκε το 1971 και από τότε έχει πραγματοποιήσει περισσότερα από 1000 περιβαλλοντικά προγράμματα.

Η εκδήλωση αντιδραστική Νο 4 του Τσερνομπίλ το 1986 προκάλεσε τη μεγαλύτερη βιομηχανική καταστροφή στην ιστορία της ανθρωπότητας. Η μαζική εργασία που εκλύθηκε στο Τσερνομπίλ υπήρξε σε ένα τουλάχιστον 200 φορές μεγαλύτερη από την ραδιενέργεια που εκλύθηκε στη Χιρσίμα και το Νουκλιάρσκι.

Οι επιπτώσεις για την παγκόσμια ραδιενέργεια που άσκησε στην ατμόσφαιρα από το στήγμα στο Τσερνομπίλ εκκλίνουν. Το ίδιο και οι επιπτώσεις για τις αινετικές. Το ραδιενεργό νέφος κινήθηκε αρχικά βορειοδυτικά πάνω από τη Λιθουανία και τη Λετονία (25-27 Απριλίου), όπου και έμεινε για λίγο στάσιμο. Έπειτα οι άνεμοι μεταφέρουν το ραδιενεργό νέφος στη Σκανδιναβία, την ηπειρωτική ανατολική, κεντρική, δυτική και νότια Ευρώπη (30 Απριλίου) και τη Βρετανία και Ιρλανδία (2-3 Μαΐου). Τελικά, αργά αλλά σταθερά εξεπλώθηκε σε όλο τον κόσμο, αφήνοντας το ίχνη του στη Λίθια, τη Β. Αμερική, παγκόσμια. Το μήνυμά του ήταν σαφές, η ραδιενέργεια δεν γνωρίζει σύνορα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΑ ΠΥΡΗΝΙΚΑ

1) ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

Διάφορες χώρες έχουν δημιουργήσει πυρηνικά εργοστάσια για να αντιμετωπίσουν με όσο το δυνατόν χαμηλότερο κόστος το ενεργειακό τους πρόβλημα. Όμως αυτά τα εργοστάσια δεν είναι ούτε ακίνδυνα ούτε ασφαλή. Η συντήρησή τους είναι πολυδάπανη και χρειάζεται εξειδικευμένο προσωπικό. Έτσι αν αυτά τα εργοστάσια βρίσκονται σε οικονομικά εξασθενημένες χώρες η συντήρησή τους γίνεται προβληματική και ο κίνδυνος για ένα ατύχημα με απρόβλεπτες συνέπειες είναι δεδομένος. Άλλωστε ήδη έχουμε ζήσει ένα τέτοιο ατύχημα στις μέρες μας με το εργοστάσιο του Τσερνομπίλ κι αν δεν γίνει κάτι γρήγορα, ίσως να ξαναζήσουμε έναν ίδιο ή και χειρότερο εφιάλη με τα εργοστάσια του Κοζλοντούι και του Τεμελίν. (Greenpeace, Το βιβλίο της πυρηνικής εποχής, 1992)

α) ΤΣΕΡΝΟΜΠΙΛ (Γενετική Χιροσίμα. Πειράματα με την τροφή μας, παιχνίδια με τη ζωή μας, 1997)

Η έκρηξη του αντιδραστήρια Νο 4 του Τσερνομπίλ το 1986 προκάλεσε τη μεγαλύτερη βιομηχανική καταστροφή στην ιστορία της ανθρωπότητας. Η ραδιενέργεια που εκλύθηκε στο Τσερνομπίλ εκτιμάται ότι είναι τουλάχιστον 200 φορές μεγαλύτερη από την ραδιενέργεια που εκλύθηκε στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι μαζί.

Οι εκτιμήσεις για την ποσότητα ραδιενέργειας που διέφυγε στην ατμόσφαιρα από το ατύχημα στο Τσερνομπίλ ποικίλουν. Το ίδιο και οι εκτιμήσεις για τις συνέπειες. Το ραδιενεργό νέφος κινήθηκε αρχικά βορειοδυτικά, πάνω από τη Λιθουανία και τη Λετονία (26-27 Απριλίου), όπου και έμεινε για λίγο στάσιμο. Έπειτα οι άνεμοι παρέσυραν το φονικό νέφος στη Σκανδιναβία, την ηπειρωτική ανατολική, κεντρική, δυτική και νότια Ευρώπη (30 Απριλίου) και τη Βρετανία και Ιρλανδία (2-3 Μαΐου). Τελικά, αργά αλλά σταθερά εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο, αφήνοντας τα ίχνη του στη Σιβηρία, τη Β. Αμερική, παντού. Το μήνυμά του ήταν σαφές. Η ραδιενέργεια δεν γνωρίζει σύνορα.

Η καταστροφή του Τσερνομπίλ έχει επιφέρει μία μαζική αύξηση των καρκίνων, κυρίως του θυρεοειδούς, στις τρεις χώρες που επλήγησαν περισσότερο. Στη Λευκορωσία, το ποσοστό προσβολής από καρκίνο του θυρεοειδούς εκατονταπλασιάστηκε μέσα σε δέκα χρόνια. Δύο εκατομμύρια παιδιά την Ουκρανία (το ένα έκτο του παιδικού πληθυσμού) και 500.000 στη Λευκορωσία και στη Ρωσία εξακολουθούν να ζουν σε περιοχές αυξημένης ραδιενέργειας. Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Καρκίνου του θυρεοειδούς εκτιμά ότι χιλιάδες παιδιά που έχουν εκτεθεί στη ραδιενέργεια θα αναπτύξουν καρκίνο του θυρεοειδούς στα επόμενα 30 χρόνια.

Επιστημονική έρευνα που γίνεται στην Ουκρανία προσπαθεί ν' ανιχνεύσει τη μόλυνση της ατμόσφαιρας από τη ραδιενέργεια. Το πρόβλημα συντονίζεται από τη διεθνή επιστημονική μονάδα της Greenpeace.

Η Greenpeace ασχολείται επίσης με την εγκατάσταση ενός διαγνωστικού εργαστηρίου, κυρίως για να βοηθήσει τις υγειονομικές αρχές της Ουκρανίας στην προμήθεια Δυτικού εξοπλισμού.

Ενώ έχουν περάσει πάνω από 10 χρόνια από το πυρηνικό ατύχημα του Τσερνομπίλ, το Ουκρανικό Υπουργείο Υγείας εκτιμά ότι οι θάνατοι λόγω του ατυχήματος ανέρχονται σε δεκάδες χιλιάδες. Την ίδια στιγμή, η ομάδα G7 (των ισχυρότερων βιομηχανικών κρατών), με αντάλλαγμα το κλείσιμο των αντιδραστήρων του Τσερνομπίλ ως το έτος 2000, προτείνει την έγκριση δανείων και επιδοτήσεων ύψους 3,4 δις δολαρίων για την ουκρανική κυβέρνηση. Τα χρήματα προορίζονται για την ολοκλήρωση δύο νέων αντιδραστήρων, το ίδιο ανασφαλών όπως του Τσερνομπίλ. Φυσικά, ένα μεγάλο ποσοστό των χρημάτων θα γυρίσει στις ίδιες τσέπες, αφού οι δυτικές εταιρείες θα αναλάβουν σημαντικό μέρος από τις εργολαβίες. Αντίθετα με τους ισχυρισμούς της πυρηνικής βιομηχανίας, δεν υπάρχουν ασφαλή πυρηνικά εργοστάσια. Η καταστροφή του Τσερνομπίλ είναι απλώς το πιο τραγικό από ένα πλήθος πυρηνικών ατυχημάτων διεθνώς.

Και φτάνουμε στις 15 Δεκεμβρίου του 2000 όπου ο Υπουργός Εξωτερικών της Ουκρανίας ανακοίνωσε επίσημα το οριστικό κλείσιμο του πυρηνικού σταθμού Τσερνομπίλ.

β) ΚΟΖΛΟΝΤΟΥΙ (Greenpeace-Κοζλοντούι, Περιμένοντας μια τραγωδία, Έκδοση 1998)

Ο πυρηνικός σταθμός του Κοζλοντούι στη Βουλγαρία, ένας από τους πιο

επικίνδυνους του κόσμου σύμφωνα με έκθεση του Υπουργείου Ενέργειας των Η.Π.Α., έχει ήδη μακρά ιστορία ατυχημάτων.

Μόνο το διάστημα 1990-93 έγιναν γνωστά περισσότερα από 15 ατυχήματα, εκ των οποίων τα τρία σχετίζονταν με διαρροή ραδιενέργειας. Τον Ιούλιο του 1991, η ραδιενέργεια στην περιοχή του σταθμού ήταν 250 φορές υψηλότερο από το κανονικό.

Η Ελλάδα έχει κάθε λόγο να ανησυχεί για το Κοζλοντούι, το οποίο βρίσκεται μόλις 225 χιλιόμετρα μακριά από τα σύνορά της. Η βουλγαρική κυβέρνηση, αλλά και τα δυτικοευρωπαϊκά πολιτικά και οικονομικά διευθυντήρια, προβάλλουν ως απάντηση σε αυτήν την εκρηκτική κατάσταση τον εκσυγχρονισμό. Πίσω όμως από αυτή τη στρατηγική κρύβονται πανίσχυρα δυτικοευρωπαϊκά συμφέροντα, που αποβλέπουν στην εξαγωγή τεχνολογίας.

Τον Οκτώβριο του 1995, η Greenpeace παρουσίασε μια ολοκληρωμένη πρόταση για το οριστικό κλείσιμο του Κοζλοντούι που βασίζεται κυρίως σε μέτρα εξοικονόμησης και ορθολογικής χρήσης της ενέργειας. Η πρόταση της Greenpeace είναι και εφικτή και επείγουσα. Η μοναδική άλλη «λύση» είναι η αναμονή της πυρηνικής τραγωδίας. Γιατί το ερώτημα δεν είναι αν θα συμβεί ατύχημα στο Κοζλοντούι, αλλά πότε θα συμβεί;

γ) ΤΕΜΕΛΙΝ(Greenpeace, Το βιβλίο της πυρηνικής εποχής, 1992)

Ο πυρηνικός σταθμός Τεμέλιν βρίσκεται στην Τσεχία και 60 χιλιόμετρα από τα Αυστρο-Τσεχικά σύνορα. Λόγω των σοβαρών κινδύνων που υπάρχουν για την διαφυγή ραδιενέργειας τον Νοέμβριο του 2000 ο ηγέτης της Αυστρίας ΣΙΟΥΣΕΛ, ζήτησε από τον ηγέτη της Τσεχίας ΖΕΜΑΝ την αναστολή της λειτουργίας του Σταθμού αλλά το αίτημά του απερρίφθη.

Η απόφαση αυτή προκάλεσε τις έντονες επικρίσεις της Αυστριακής αντιπολίτευσης που κατηγόρησε την κυβέρνηση για κακό χειρισμό του θέματος. Αυστριακές οικολογικές οργανώσεις με πρωτοστάτη την Greenpeace προέβησαν σε κινητοποιήσεις και μπλοκάρισαν τον μεθοριακό σταθμό στα σύνορα Αυστρίας – Τσεχίας.

Τόσο στην Ευρώπη όσο και στις άλλες ηπείρους όπου έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν πυρηνικοί αντιδραστήρες, ειδικά για την παραγωγή πυρηνικών υλικών, η Greenpeace αντιτίθεται για τη λειτουργία τους λόγω των κινδύνων που υπάρχουν.

Ατυχήματα σε πυρηνικά εργοστάσια έχουν υπάρξει πολλά, όμως γνωστά

στην κοινή γνώμη έχουν γίνει :

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

ΧΩΡΑ	ΕΤΟΣ
Βρετανία	1957
Τσελιαμπινσκ (ΕΣΣΔ)	1957-58
Ciudad Juarez (Μεξικό)	1962
Three Mile Island (ΗΠΑ)	1979
Browns Ferry (ΗΠΑ)	1984
Mohamadía (Μαρόκο)	1984
Τσερνομπίλ (Ουκρανία)	1986
Hamm Uentop (Γερμανία)	1986
Goiania (Βραζιλία)	1987
Τοκαχόμα (Ιαπωνία)	1988
Σαν Σαλβαδόρ (Μεξικό)	1989
Point Lepreau (Καναδάς)	1990
Μπαρσεμπεκ (Σουηδία)	1991
Τοκάι Μούρα (Ιαπωνία)	1997

Πηγή : Εφημερ δα Μετρ´ ραμα 19-1-2001.

Οι αντιδράσεις της Greenpeace είναι συνεχείς και σε διάφορα σημεία του πλανήτη έχει δραστηριοποιηθεί κατά καιρούς θέλοντας να δείξει το μέγεθος του προβλήματος.

Έτσι τον Ιούνιο του 1979 αλεξιπτωτιστές της Greenpeace έπεσαν στο χώρο κατασκευής του μεγαλύτερου πυρηνικού σταθμού του κόσμου, του Darlington Generating Station, κοντά στο Bowmanville του Οντάριο, τον Καναδά.

Την επόμενη χρονιά, 1.200 περίπου άνθρωποι συγκεντρώθηκαν για να διαμαρτυρηθούν στο Darlington. Πολλοί απ' αυτούς πήδηξαν τους φράχτες, ενώ φουσκωτά της Greenpeace βοήθησαν 5 αποφασισμένους να φτάσουν στο σημείο εκείνο της Λίμνης Οντάριο που βρίσκεται μπροστά από το σταθμό. Έγιναν πολλές συλλήψεις.

Λίγους μήνες μετά (Σεπτέμβριο) την καταστροφή στο Τσερνομπίλ τον Απρίλιο 1986 η Greenpeace οργάνωσε παρέμβαση στη Βιέννη, συγχρόνως με το Συνέδριο για την Ασφάλεια των Αντιδραστήρων, που οργανώθηκε από τη

Διεθνή Επιτροπή Ατομικής Ενεργείας στην Αυστριακή πρωτεύουσα. Η ομάδα της Greenpeace παρουσίασε έκθεση που είχε συνταχθεί από ένα διεθνές σώμα ειδικών και υποστήριζε ότι από τους υπάρχοντες αντιδραστήρες κανένας δεν μπορούσε να θεωρηθεί απόλυτα ασφαλής.

Τον Μάρτιο του επόμενου χρόνου ακτιβιστές της Greenpeace των ΗΠΑ μετέφεραν μήνυμα διαμαρτυρίας στα σκαλοπάτια του Καπιτολίου της Ουάσιγκτον, ζητώντας να σταματήσει η παραγωγή πλουτωνίου. Αυτή η ενέργεια συνέπεσε με μια άλλη διαμαρτυρία την ίδια μέρα στον αντιδραστήρα του Hanford της Πολιτείας Ουάσιγκτον, που παράγει πλουτώνιο για το Υπουργείο Ενέργειας των Η.Π.Α.

Τον Απρίλιο του ίδιου έτους σε μια θεαματική διαμαρτυρία στο κέντρο της Πράγας, 3 μέλη της Greenpeace από τη Σουηδία, την Αυστρία και τη Δανία ξεδίπλωσαν γιγάντιο πανό δίπλα στο Εθνικό Μουσείο, στην Πλατεία Wenceslas, που έγραφε : «Ποτέ πια Τσερνομπίλ. Για ένα αποπυρηνικοποιημένο μέλλον». Κάτω από το πανό 2 μέλη της Greenpeace από την Αυστρία μοίραζαν φυλλάδια που επέκριναν το πυρηνικό πρόγραμμα της Τσεχοσλοβακίας. Τα φυλλάδια απαιτούσαν το κλείσιμο των 7 πυρηνικών αντιδραστήρων Σοβιετικού τύπου της χώρας.

Κι ενώ αυτά γίνονταν στην Πράγα, στην Ελβετία 40 περίπου εθελοντές της Greenpeace άρχισαν να δουλεύουν, σε συνεργασία με τη διοίκηση δασών, για να σταθεροποιήσουν το έδαφος ενός λόφου πάνω από το χωριό Malans. Η ενέργειά τους ήταν ενταγμένη σ' ένα μακροχρόνιο πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της αποδάσωσης και της διάβρωσης. Τον ίδιο μήνα, η Greenpeace της Βρετανίας κυκλοφόρησε μια αντιπυρηνική ταινία μικρού μήκους με τον τίτλο "Meltdown". Η ταινία αυτή του David Bailey, που προβλήθηκε σ' όλη τη χώρα και περιλάμβανε σκηνές μαζικής ταφής θυμάτων από ένα μελλοντικό πυρηνικό ατύχημα, επιδοκιμάστηκε παντού από το κοινό.

Οι Η.Π.Α. πάντα πρωτοστάτης την κούρσα των πυρηνικών εξοπλισμών έχει επανειλημμένα τραβήξει την προσοχή της Greenpeace. Έτσι τον Ιούλιο του 2000 ακτιβιστές της διαμαρτύρονται για τη συνεχιζόμενη κούρσα των πυρηνικών εξοπλισμών έξω από την αεροπορική βάση Vandenberg στην Καλιφόρνια. Με ένα ομοίωμα πυραύλου ύψους 50 μέτρων, η Greenpeace εξέφρασε την αντίθεσή της στο νέο αντιβαλλιστικό πρόγραμμα των Η.Π.Α. που είναι γνωστό και ως «Πόλεμος των Άστρων».

Όμως είτε πρόκειται για πυρηνικούς εξοπλισμούς, είτε για πυρηνικούς

σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, η ανθρωπότητα έχει επιδοθεί σε έναν αδιέξοδο αγώνα όπου το μόνο σίγουρο είναι η μεταβίβαση στις επόμενες γενιές, εκατομμυρίων τόνων πυρηνικών αποβλήτων. Εξαιτίας του κινδύνου της ραδιομόλυνσης που απειλεί το σύνολο των ζωντανών οργανισμών, η Greenpeace αντιτίθεται στην παραγωγή πυρηνικής ενέργειας και τα πυρηνικά όπλα, έχοντας ως άμεσους στόχους το σταμάτημα των πυρηνικών αντιδραστήρων και δοκιμών. Η Greenpeace αγωνίζεται για έναν κόσμο απαλλαγμένο από τον φόβο του πυρηνικού ολέθρου.

2) ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ (Greenpeace, Το βιβλίο της πυρηνικής εποχής, 1992)

Με τον όρο πυρηνικές δοκιμές εννοούμε τη δοκιμή της ισχύος των διαφόρων πυρηνικών όπλων (βόμβες, πύραυλοι κ.ά.) που γίνονται σε μη κατοικημένες περιοχές του πλανήτη μας. Τέτοιου είδους δοκιμές έχουν γίνει μέσα στη θάλασσα, υπογείως στη γη αλλά και στην ατμόσφαιρα.

Η δράση εναντίον των πυρηνικών δοκιμών αποτέλεσε το ξεκίνημα της Greenpeace πριν από μια 25ετία περίπου. Τότε το ενδιαφέρον της είχε στραφεί στις πυρηνικές δοκιμές των Η.Π.Α. στη νήσο Αμτσίκια της Αλάσκας και στη συνέχεια στις δοκιμές των Γάλλων το νησί Ατόλη Μορουρόα. Έκτοτε η Greenpeace έχει να επιδείξει μια σειρά από σημαντικές προσπάθειες σε διάφορα σημεία του πλανήτη για την παρεμπόδιση των πυρηνικών δοκιμών.

Στα πλαίσια λοιπόν αυτής της αντίδρασης στις 4 Απριλίου του 1986 τέσσερις ομάδες της Greenpeace (14 άτομα συνολικά) ξεκίνησαν για την περιοχή πυρηνικών δοκιμών της Νεβάδα με σκοπό να παρεμποδίσουν την δοκιμή με το κωδικό όνομα Mighty oak, που απειλούσε να επηρεάσει την Ε.Σ.Σ.Δ. προς την κατεύθυνση της εγκατάλειψης του μορατόριουμ για τις πυρηνικές δοκιμές. Η παρουσία της **Greenpeace** καθυστέρησε το δοκιμή για 2 μέρες. Η Ε.Σ.Σ.Δ. ανακοίνωσε ότι παρά τη δοκιμή θα παρατείνει το μορατόριουμ έως τις 6 Αυγούστου.

Βέβαια η ΗΠΑ δεν πτοήθηκε και συνέχιζε τις πυρηνικές δοκιμές. Έτσι στις 5 Φεβρουαρίου του 1987 στην είσοδο του πεδίου πυρηνικών δοκιμών της Νεβάδα συγκεντρώθηκαν 1.800 διαδηλωτές, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για μια κρίσιμη πυρηνική δοκιμή των Η.Π.Α., για την οποία η Σοβιετική Ένωση ισχυριζόταν ότι θα την ανάγκαζε να σταματήσει το μορατόριουμ. Το αερόστατο Trinititi πέταξε στην περιοχή των δοκιμών, ενώ αρκετά μέλη της Greenpeace

μπήκαν στην περιοχή και συνελήφθησαν αμέσως. Το Υπουργείο Ενεργείας των Η.Π.Α. πραγματοποίησε 2 ημέρες ενωρίτερα τη δοκιμή με το κωδικό όνομα Harebrook, για να προλάβει πιθανές διαμαρτυρίες.

Εκτός όμως από τις αντιδράσεις στη στεριά, η Greenpeace δραστηριοποιήθηκε και στη θάλασσα. Στις 4 Δεκεμβρίου 1989 το πλοίο MV Greenpeace χτυπήθηκε από το Αμερικανικό Ναυτικό ενώ διαμαρτυρόταν για μια νέα δοκιμή του σχεδίου Trident II. Μολονότι βρισκόταν σε διεθνή ύδατα, ο καπετάνιος Richard Whibley διατάχθηκε ν' αφήσει μια ζώνη ασφαλείας 460 μέτρων γύρω από ένα υποβρύχιο που είχε καταδυθεί σε απόσταση 80 χιλιομέτρων από το ακρωτήριο Κανάβεραλ. Όταν αρνήθηκε, το USS Crasp κινήθηκε εναντίον τους και άνοιξε πυρ. Από τις βολές άνοιξαν δύο τρύπες στην πρύμνη, τρύπησε μία δεξαμενή καυσίμων, και έπαθαν ζημιές ηλεκτρικά καλώδια και μια κεραία ραδιοφώνου. Αργότερα βρέθηκε ότι είχαν στραβώσει το κατάστρωμα και οι πλευρές του πλοίου. Καθώς το MV Greenpeace έκανε νερά, εξέπεμψε σήμα κινδύνου. Παρ' όλα αυτά το ναυαγοσωστικό USS Kittiwake χτύπησε και πάλι το πλοίο. Δύο φουσκωτά που κατέβηκαν πριν το σκάφος ρυμουλκηθεί, δεν είχαν καλύτερη τύχη. Χτυπήθηκαν και αχρηστεύθηκαν. Λίγες ώρες αργότερα οι Αμερικάνοι έκαναν με επιτυχία μία δοκιμαστική εκτόξευση πυραύλου.

Αν και το πλοίο MV Greenpeace, είχε πάθει σημαντικές ζημιές, γρήγορα επισκευάστηκε κι ήταν έτοιμο ώστε στις 26 Σεπτεμβρίου 1990 ν' αποπλεύσει από το Τρόμνο της Νορβηγίας με κατεύθυνση τα Σοβιετικά νησιά Novaya Zemlya, στη θάλασσα Μπάρεντς, μέσα τον Αρκτικό κύκλο, για να εκφράσει την αντίθεσή του την επανάληψη των πυρηνικών δοκιμών εκεί.

Όμως δεν προβαίνουν μόνο οι Η.Π.Α. σε πυρηνικές δοκιμές αλλά κι άλλες χώρες όπως η Μεγάλη Βρετανία. Έτσι στις 14 Νοεμβρίου 1990 ακτιβιστές της Greenpeace Αγγλίας καθυστέρησαν μια βρετανική υπόγεια πυρηνική δοκιμή στην έρημο της Νεβάδα, εισχωρώντας στην τοποθεσία της δοκιμής και φθάνοντας ως το «μηδενικό σημείο» ακριβώς πάνω από την προγραμματισμένη έκρηξη. Όταν, λίγα λεπτά πριν από την έκρηξη, οι βιντεοκάμερες αποκάλυψαν την παρουσία τους, οι 4 ακτιβιστές συνελήφθησαν και απομακρύνθηκαν με ελικόπτερο. Το πυρηνικό μηχάνημα 12 φορές ισχυρότερο από τη βόμβα της Χιροσίμα, πυροδοτήθηκε 2 ώρες αργότερα. Μέσα σε διάστημα 30 χρόνων αφ' ότου η τοποθεσία είχε επιλεγεί γι' αυτό το σκοπό, έχουν γίνει εκεί 700 πυρηνικές δοκιμές.

Μετά τις Η.Π.Α. και τη Βρετανία στο στόχαστρο της Greenpeace βρέθηκε και η Γαλλία. Γι' αυτό το λόγο το 1995 η Greenpeace βρίσκεται τον Ειρηνικό με αφορμή το νέο πρόγραμμα πυρηνικών δοκιμών που ανακοινώνει ο Πρόεδρος Σιράκ. Αντιμέτωπη με τη βία και τη σκοτεινή διπλωματία της γαλλικής κυβέρνησης, η Greenpeace επιμένει στον αγώνα της, με μοναδικό σύμμαχο την διεθνή κοινή γνώμη. Μέσα σε δύο μόνο μήνες, πάνω από 200.000 Έλληνες πολίτες υπογράφουν εναντίον των πυρηνικών δοκιμών, ενώ ο αριθμός τους ξεπερνά τα 8 εκατομμύρια διεθνώς. Αρχές του 1996 προς έκπληξη όλων η Γαλλική κυβέρνηση ανακοίνωσε το τέλος του προγράμματος των πυρηνικών δοκιμών.

3) ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ – ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΑΠΟ ΙΝΔΙΑ ΚΑΙ ΠΑΚΙΣΤΑΝ(Greenpeace, Το βιβλίο της πυρηνικής εποχής, Εκδοση 1992)

Μετά τον τερματισμό του γαλλικού προγράμματος, η ανθρωπότητα βρέθηκε πιο κοντά από ποτέ σε μια Συνθήκη ολικής απαγόρευσης των πυρηνικών δοκιμών. Έτσι και ενώ η ανθρωπότητα έπαιρνε μια ανάσα τα τελευταία δύο χρόνια με την απόφαση των πυρηνικών δυνάμεων να παγώσουν τις πυρηνικές δοκιμές, το 1998 η Ινδία πρώτη και το Πακιστάν στη συνέχεια, μας ενέπλεξαν όλους σε μια ξέφρενη κούρσα πυρηνικών εξοπλισμών. Με την άφρονη ενέργειά τους να πραγματοποιήσουν ένα νέο κύκλο πυρηνικών δοκιμών, οι δυο χώρες της Νότιας Ασίας ανεβάζουν τον πυρετό των εξοπλισμών στα ύψη.

Οι μεγάλες πυρηνικές δυνάμεις παρακολουθούν ανήμπορες να παρέμβουν και αμήχανες μπροστά στο πρόβλημα που οι ίδιες δημιούργησαν παρέχοντας πυρηνική τεχνογνωσία στους μαθητευόμενους μάγους της νέας πυρηνικής εποχής.

Οι επίσημες πυρηνικές δυνάμεις, οι Η.Π.Α., η Ρωσία, η Κίνα, η Γαλλία και η Βρετανία αντέδρασαν καταδικάζοντας τις δοκιμές της Ινδίας και του Πακιστάν απειλώντας με κυρώσεις. Η Greenpeace κινητοποιήθηκε παγκόσμια εν όψει της επιστροφής του νέου πυρηνικού εφιάλτη.

Όμως το γεγονός ότι θεωρούν θεμιτή την κατοχή και την τελειοποίηση πυρηνικών οπλοστασίων για τον εαυτό τους, αδυνατίζει και αναιρεί ουσιαστικά τα όποια επιχειρήματά τους για το σταμάτημα μιας ανεξέλεγκτης κούρσας πυρηνικών εξοπλισμών. Το γεγονός ότι οι ίδιες αυτές οι πυρηνικές δυνάμεις βρίσκονται πίσω από την μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας προς την

Ινδία, το Πακιστάν και άλλες αναπτυσσόμενες χώρες αποκαλύπτει την υποκρισία τους.

Εκτός από την προφανή απειλή για την ειρήνη, η είσοδος της Ινδίας και του Πακιστάν στο χορό των πυρηνικών εξοπλισμών σημαίνει ένα τεράστιο βάρος για τις οικονομίες των δύο χωρών, το οποίο θα χειροτερεύσει την ήδη δεινή κατάσταση ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού τους. Επιπροσθέτως, η περιβαλλοντική διάσταση των υπογείων πυρηνικών δοκιμών είναι κάθε άλλο παρά αμελητέα.

Η άμεση απελευθέρωση ραδιενέργειας στην ατμόσφαιρα είναι βέβαια πολύ μικρότερη σε σχέση με τις ατμοσφαιρικές δοκιμές του παρελθόντος. Όμως δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι κάθε πεδίο υπόγειων δοκιμών είναι της πραγματικότητας μια ανεξέλεγκτη χωματερή πυρηνικών αποβλήτων που υποθηκεύει το μέλλον των επόμενων γενεών.

Η ανθρωπότητα πρέπει να εγκαταλείψει το αδιέξοδο και επικίνδυνο μονοπάτι των πυρηνικών δοκιμών και της συσσώρευσης πυρηνικών όπλων. **H Greenpeace** ισχυρίζεται ότι δεν θα σταματήσει τον αγώνα της μέχρι να απαλλαγεί ο πλανήτης από την πυρηνική απειλή σε όλες τις μορφές.

4) ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΩΝ – ΠΥΡΗΝΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΠΛΩΝ (Greenpeace, Το βιβλίο της πυρηνικής εποχής, 1992)

Χρόνο με το χρόνο γίνεται όλο και πιο ανεξέλεγκτη η εμπορία και μεταφορά πυρηνικών υλικών και όπλων. Τα επικίνδυνα αυτά υλικά ταξιδεύουν τόσο στην θάλασσα όσο και στην ξηρά μεταξύ διαφόρων κρατών του κόσμου. Αυτό το εφιαλτικό ταξίδι το παρακολουθεί η Greenpeace κι επεμβαίνει με τον τρόπο της. Απώτερος σκοπός της να ευαισθητοποιεί συνεχώς τις κυβερνήσεις και διάφορους φορείς ώστε να μπορέσει να επιτευχθεί μια διεθνής συμφωνία και ν' απαγορευθεί διεθνώς η μεταφορά των επικίνδυνων αυτών φορτίων.

Στα πλαίσια αυτής της δραστηριοποίησης τον Νοέμβριο του 1983 το σκάφος της Greenpeace Vega εμπόδισε το Αμερικανικό πυρηνικό υποβρύχιο Phoenix, που μετέφερε πυρηνικά όπλα, να μπει στο λιμάνι του Όκλαντ, στη Νέα Ζηλανδία. Το υποβρύχιο συναντήθηκε μ' ένα στόλο από 100 βάρκες, κανό και σερφ, και αναγκάστηκε ν' ακινητοποιηθεί. Το Vega περικυκλώθηκε από σκάφη του ναυτικού και της αστυνομίας. Ο καπετάνιος Chris Robinson και η Ann-Marie Horne, βετεράνοι του ταξιδιού το 1973 στη Μορούρα, συνελήφθησαν.

Όμως ούτε οι συλλήψεις, ούτε οι απειλές πτόησαν τους ανθρώπους

αυτούς αλλά και οποιοδήποτε άλλο μέλος της Greenpeace. Το θάρρος τους αποδείχθηκε και τον Οκτώβριο του 1988 όταν μέλη της Greenpeace από την Ολλανδία και τη Γερμανία οδήγησαν 4 φουσκωτά στην πλήρη του Σουηδικού φορτηγού Sigyn, που μετέφερε πυρηνικά, για να εμποδίσουν την προσάραξή του στο Emden της Δ. Γερμανίας. Παρά τα μηνύματα που λάβαινε από τον ασύρματο και τις φωτοβολίδες, το Sigyn πλησίασε στο λιμάνι, συνθλίβοντας ένα από τα φουσκωτά. Οι 2 επιβάτες του μόλις που πρόλαβαν να πηδήξουν για να σωθούν.

Και από την Γερμανία η διαμαρτυρία μεταφέρεται στην Αμερικανική ήπειρο όπου τον Μάρτιο του 1990 αναρριχητές της Greenpeace Καναδά σκαρφάλωσαν σ' έναν γερανό ύψους 40 μέτρων στο λιμάνι του Μόντρεαλ, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τη διά θαλάσσης μεταφορά φθοριούχου ουρανίου για εμπλουτισμό των πυρηνικών καυσίμων από την εταιρεία Cameco τη Γαλλία και τη Βρετανία. Το λιμάνι δέχεται κάθε χρόνο πάνω από 4.000 τόνους από το ραδιενεργό αυτό υλικό.

Το Σεπτέμβριο του 1990, μέλη του πληρώματος του Moby Dick ξεκίνησαν μια νέα διαμαρτυρία στο Μόντρεαλ, σκαρφαλώνοντας σε γεραμούς για να ξεδιπλώσουν πανό με το σήμα της ραδιενέργειας στο σκάφος μεταφοράς ουρανίου Canmar Explorer.

Προσδέθηκαν επίσης στο πηδάλιο του πλοίου, ώστε να μην μπορεί να φορτωθεί άλλο ουράνιο χωρίς να πνιγούν οι αναρριχητές, καθώς το πλοίο θα βυθιζόταν όλο και περισσότερο στο νερό κάτω από το βάρος του φορτίου του.

Όμως καμία αντίδραση και καμία διαμαρτυρία δεν στέκεται ικανή για να σταματήσει το προσοδοφόρο εμπόδιο των ραδιενεργών υλικών. Κι έτσι για ακόμη μια φορά τον Σεπτέμβριο του 1999 ακτιβιστές της Greenpeace Γαλλίας προσπάθησαν να σταματήσουν αυτό που θεωρείται ως το πιο επικίνδυνο φορτίο στον κόσμο. Κρεμάστηκαν σε γεραμούς του λιμανιού του Χερβούργου τη Γαλλία, την ώρα που γινόταν η φόρτωση κοντέινερ με πυρηνικό υλικό (ένα μίγμα πλουτωνίου – ουρανίου) με προορισμό την Ιαπωνία. Τα τελευταία χρόνια, πλοία με το επικίνδυνο αυτό φορτίο ξεκινούν από τη Γαλλία και τη Βρετανία μεταφέροντας μεγάλες ποσότητες ραδιενεργού υλικού. Τα δυο τελευταία φορτία που διακινήθηκαν εκείνο το καλοκαίρι επαρκούν για την κατασκευή 60 πυρηνικών όπλων. Η Greenpeace προσπαθεί να αποτρέψει το παράλογο και επικίνδυνο αυτό εμπόριο και μέχρι στιγμής δεκάδες κυβερνήσεις και φορείς συμπαρίστανται σ' αυτή την προσπάθεια.

Κάποιες άλλες κυβερνήσεις μετά από συνεχείς προσπάθειες κι έντονες διαμαρτυρίες της Greenpeace ενάντια σ' αυτούς τους πλωτούς εφιάλτες αποφασίζουν κι ακυρώνουν τέτοιου είδους προγράμματα όπως έγινε με την Ιαπωνική κυβέρνηση τον Δεκέμβριο του 1999.

5) ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ (Greenpeace, Ακούγιου-Το πυρηνικό πρόγραμμα της Τουρκίας, 1998)

Από το 1960 η Τουρκία είχε στις βλέψεις της να κατασκευάσει πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής στο Ακούγιου για να καλύψει ένα μέρος των ενεργειακών της αναγκών.

Το Μεσογειακό γραφείο της Greenpeace είχε ξεκινήσει από χρόνια μία εκστρατεία ενάντια στο πυρηνικό πρόγραμμα της Τουρκίας. Λαμβάνοντας υπόψη τα πολλά προβλήματα που συνδέονται με την πυρηνική βιομηχανία (ασφάλεια αντιδραστήρων, πυρηνικά ατυχήματα, διαχείριση αποβλήτων κ.ά.) και την εμπειρία που υπάρχει από τα πυρηνικά προγράμματα που εφαρμόζονται τις ανεπτυγμένες χώρες, η Greenpeace είχε προτείνει τη διακοπή των συζητήσεων και των διαπραγματεύσεων για την υλοποίηση του πυρηνικού προγράμματος της Τουρκίας, καθώς στον υπόλοιπο κόσμο συνεχίζεται η προσπάθεια απομάκρυνσης από την πυρηνική ενέργεια (για παράδειγμα στη Σουηδία θα κλείσουν όλοι οι εν λειτουργία πυρηνικοί αντιδραστήρες μέχρι το 2008).

Δριμύ κατηγορώ κατά των εταιρειών που προωθούν τη δημιουργία πυρηνικού σταθμού στο Ακούγιου της νοτιοανατολικής Τουρκίας απήυθνε η Greenpeace αμέσως μετά τον καταστροφικό σεισμό που έπληξε τη χώρα αυτή. Πέραν των εγγενών προβλημάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία των πυρηνικών σταθμών, στη συγκεκριμένη περίπτωση έρχεται να προστεθεί και η επικινδυνότητα λόγω σεισμικότητας της περιοχής. Οι μνήμες από τον καταστροφικό σεισμό το 1997, ισχύος 6,2 Ρίχτερ, στην περιοχή των Αδάνων (κοντά στο Ακούγιου), ήταν ακόμη νωπές.

Γι' αυτό άλλωστε και η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων της περιοχής του Ακούγιου απέρριψε την προοπτική δημιουργίας πυρηνικού εργοστασίου το άτυπο δημοψήφισμα που οργάνωσε η Greenpeace σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές στις 11 Ιουλίου 1999. Παράλληλα, το γερμανικό γραφείο της Greenpeace διαμαρτυρήθηκε έξω από τα γραφεία της Siemens στο Μόναχο για την πρόθεση της εταιρείας αυτής να αναλάβει την

κατασκευή του πυρηνικού σταθμού στην Τουρκία και τον Απρίλιο του 2000 η Greenpeace πετώντας με αερόστατο πάνω από την Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη, διαμαρτύρεται ενάντια στην κατασκευή του πυρηνικού εργοστασίου στο Ακούγιου στα παράλια της Μικράς Ασίας.

Τελικά τον Οκτώβριο του 2000 τα σχέδια για δημιουργία πυρηνικού σταθμού στο Ακούγιου ναυάγησαν, μετά την ανακοίνωση της τουρκικής κυβέρνησης ότι ακυρώνει τον σχετικό διαγωνισμό. Η Greenpeace και οι χιλιάδες πολίτες στην Τουρκία και όλο τον κόσμο, που αγωνίστηκαν χρόνια για να αποτρέψουν τη δημιουργία ενός ακόμη πυρηνικού σταθμού, μπορούν να αισθάνονται δικαιωμένοι γι' αυτή τη μεγάλη νίκη.

Κι όμως, λίγο καιρό πριν, τα πράγματα έδειχναν δυσοίωνα. «Μόνο ο Θεός μπορεί να με σταματήσει από το να υλοποιήσω αυτό το πρόγραμμα». Μ' αυτή τη φράση είχε απαντήσει ο Τούρκος Υπουργός Ενέργειας στις διαμαρτυρίες της Greenpeace για την αποτροπή κατασκευής ενός πυρηνικού σταθμού στο Ακούγιου. Η δήλωση έγινε με αφορμή τη σύλληψη 9 ακτιβιστών της Greenpeace στο Βόσπορο, κατά τη διάρκεια μίας εκ των πολλών ενεργειών που έκανε η Greenpeace για το θέμα αυτό.

Η Τουρκία, όπως και όλες οι μεσογειακές χώρες, έχει εντυπωσιακές δυνατότητες στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας. Η υλοποίηση προγραμμάτων εξοικονόμησης και η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αναμένεται όχι μόνο να επιλύσουν τα ενεργειακά προβλήματα της Τουρκίας, αλλά και να βοηθήσουν τόσο στην ανάκαμψη της οικονομίας, όσο και στον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνοδεύουν τις διαδικασίες παραγωγής ενέργειας.

6) ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ (Greenpeace, Το βιβλίο της πυρηνικής εποχής, 1992)

«Δώστε μια ευκαιρία στην ειρήνη». Αυτό ήταν το σύνθημα που «έγραψε» με ισχυρούς προβολείς η Greenpeace στον ιερό βράχο της Ακρόπολης, στέλνοντας ένα αντιπολεμικό μήνυμα σε όλο τον κόσμο. Διάλεξαν την Ακρόπολη, αυτό το παγκόσμιο σύμβολο του πολιτισμού, για να στρέφουν τα μάτια της παγκόσμιας κοινότητας στην ανθρωπιστική τραγωδία που εξελίσσεται στα Βαλκάνια.

Την ίδια ημέρα, άλλοι 30 ακτιβιστές της Greenpeace από την Ιταλία και την Ελλάδα, διαμαρτυρήθηκαν έξω από τη στρατιωτική βάση του Αβιάνο στην

Ιταλία, την βάση εφόρμησης των βομβαρδιστικών του NATO. Η Greenpeace «φύτεψε» ένα «νεκροταφείο» με 500 σταυρούς έξω από την βάση του Αβιάνο, καταγγέλλοντας τις σφαγές των εκατοντάδων πολιτών που έπεσαν θύματα των βομβαρδισμών και των εθνικών εκκαθαρίσεων.

Παράλληλα με την ανθρωπιστική τραγωδία, υπάρχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τους βομβαρδισμούς, που προσθέτουν ένα ακόμη βάρος στις πλάτες των εκατομμυρίων αθώων πολιτών, οι οποίοι υφίστανται τις συνέπειες αυτού του βάρβαρου και παράλογου πολέμου. Η Greenpeace, από την πρώτη στιγμή, κατέγραψε τις επιπτώσεις αυτές, προειδοποίησε για τους εν δυνάμει κινδύνους, ενημέρωσε τους πολίτες και προσπάθησε να αποτελέσει μια ψύχραιμη, αξιόπιστη και λογική φωνή, αποφεύγοντας τις κραυγές που επιτείνουν τον πανικό, καταδικάζοντας παράλληλα την προσπάθεια υπέρμετρου εφησυχασμού, τη στιγμή που υπήρξαν προφανή προβλήματα σχετιζόμενα με τον πόλεμο.

Τον Δεκέμβριο του 2000 ήλθαν στην επιφάνεια οι πρώτοι θάνατοι στρατιωτών που συμμετείχαν στις πολεμικές επιχειρήσεις στη Βοσνία.

Τον Αύγουστο του 1999 ο Άγγλος Βιολόγος Ρόμπερτ Κόγκχιλ σε συνέδριο που γινόταν στο Λονδίνο με θέμα «τη χρήση απεμπλουτισμένου ουρανίου από τις αμερικανικές και βρετανικές δυνάμεις στον πόλεμο του Κόλπου το 1991» είπε χαρακτηριστικά : «υπολογίζω ότι σε ένα με ενάμισι χρόνο, περισσότεροι από 10.000 άνθρωποι θ' αρχίσουν να εμφανίζουν καρκίνους και κυρίως λευχαιμία στην περιοχή των Βαλκανίων εξ αιτίας των βομβαρδισμών από απεμπλουτισμένο ουράνιο.

Εκτιμάται ότι στον πόλεμο των Βαλκανίων (Βοσνίας και Κοσόβου) ερρίφθησαν 11.000 και 32.000 αντίστοιχα, βλήματα από απεμπλουτισμένο ουράνιο.

Το απεμπλουτισμένο ουράνιο είναι ένα πυρηνικό απόβλητο επανεπεξεργασμένο και 100 φορές πιο επικίνδυνο από το φυσικό. Όταν το βλήμα προσκρούει στο στόχο, το απεμπλουτισμένο ουράνιο κονιορτοποιείται και καίγεται, παράγοντας οξειδία του ουρανίου που διαχέονται και αιωρούνται στην ατμόσφαιρα υπό μορφή τοξικού νέφους με καταστροφικές επιπτώσεις στο περιβάλλον αλλά και στον άνθρωπο αφού όπως αποδείχτηκε προκαλεί θανατηφόρες ασθένειες όπως : καρκίνο θυρεοειδούς, λευχαιμία κ.λπ.

Η διερεύνηση του προβλήματος από το απεμπλουτισμένο ουράνιο αλλά και από άλλες τοξικές ουσίες τα Βαλκάνια, είναι αναγκαία και γίνεται από τον

Ο.Η.Ε., από κάθε Βαλκανική χώρα χωριστά αλλά και από τις διεθνείς περιβαλλοντικές οργανώσεις.

“*Balkan Task Force*”. Αυτή είναι η επίσημη ονομασία της ειδικής επιστημονικής ομάδας που δημιουργήθηκε για να αποτιμήσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τον πρόσφατο πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία. Στόχος του προγράμματος είναι η εκτενής και αντικειμενική αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τον πρόσφατο πόλεμο, η παροχή συμβουλών για την προστασία του περιβάλλοντος και του ευρύτερου πληθυσμού από την τυχόν ύπαρξη επικίνδυνων τοξικών ουσιών, καθώς και η αποκατάσταση και ο καθαρισμός των περιοχών που έχουν πληγεί. Το *Balkan Task Force* τελεί υπό την αιγίδα του Ο.Η.Ε. και συμμετέχουν σ' αυτό ειδικοί επιστήμονες, καθώς και εκπρόσωποι τεσσάρων διεθνών μη-κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων, της Greenpeace, του WWF, του Πράσινου Σταυρού και της Επιτροπή για το Δούναβη.

Σύμφωνα με πληροφορίες που προέρχονται από τον Γενικό Διευθυντή της εταιρείας HIP PETROHEMIJA, Dr Slobodan, το βράδυ της 15^{ης} Απριλίου βομβαρδίστηκαν οι εγκαταστάσεις αυτής της πετροχημικής βιομηχανίας που βρίσκεται στο Πάντσεβο έξω από το Βελιγράδι και επλήγησαν άμεσα οι μονάδες βινυλοχλωριδίου (VCM) και αιθυλενίου, ενώ εμμέσως από τις εκρήξεις που ακολούθησαν έπαθαν ζημιές οι μονάδες χλωρίου και PVC. Σύμφωνα με την ίδια πηγή, υπήρξε διαρροή χλωρίου, διχλωροαιθανίου και βινυλοχλωριδίου, ενώ λόγω της καταστροφής των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων δεν ήταν δυνατή η απομάκρυνση των τοξικών υπολειμμάτων που παρέμειναν στις εγκαταστάσεις. Οι ουσίες που διέρρευσαν είναι εξαιρετικά τοξικές, ενώ τόσο το διχλωροαιθάνιο όσο και το βινυλοχλωρίδιο θεωρούνται καρκινογόνα.

Σύμφωνα με νατοϊκούς ισχυρισμούς, οι οποίοι δεν διαψεύστηκαν από την γιουγκοσλαβική κυβέρνηση, έχουν πληγεί τα δύο διυλιστήρια της Γιουγκοσλαβίας και τουλάχιστον 11 ακόμη εγκαταστάσεις καυσίμων σε όλη τη χώρα και, σύμφωνα με το NATO, έχει καταστραφεί τουλάχιστον το 70% των εγκαταστάσεων αυτών. Αυτό σημαίνει ότι έχουν καεί εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι πετρελαιοειδών και έχουν εκλυθεί στην ατμόσφαιρα χιλιάδες τόνοι τοξικών και επικίνδυνων ρύπων. Οι ρύποι αυτοί μπορούν να μεταφερθούν σε μακρινές αποστάσεις (ακόμη και εκατοντάδες χιλιόμετρα αν υπάρξουν «ευνοϊκές» μετεωρολογικές συνθήκες).

Το άμεσο αποτέλεσμα της έκλυσης μεγάλων ποσοτήτων θειούχων και

νιτρικών ενώσεων είναι η δημιουργία της όξινης βροχής και γενικά όξινων κατακρημνίσεων. Οι άμεσες συνέπειες της εισπνοής αυτού του νέφους περιλαμβάνουν αναπνευστικά προβλήματα, τσούξιμο στα μάτια και το δέρμα και επιδείνωση της υγείας των πιο ευαίσθητων ομάδων όπως τα παιδιά και άτομα με χρόνια αναπνευστικά προβλήματα. Οι έμμεσες όμως συνέπειες είναι πολύ σοβαρότερες.

Η καύση τόσο μεγάλων ποσοτήτων καυσίμων σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα έχει ως αποτέλεσμα την έκλυση μεγάλων ποσοτήτων καρκινογόνων αρωματικών υδρογονανθράκων. Ο κίνδυνος από τις ουσίες αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικός, όχι μόνο γιατί εισπνέονται, αλλά και γιατί επικάθονται στα αγροτικά προϊόντα, καθιστώντας την κατανάλωσή τους επικίνδυνη. Θυμίζουμε ότι στο ατύχημα της Jet-Oil στη Θεσσαλονίκη το 1986, ρυπάνθηκε η αγροτική παραγωγή σε τρεις γειτονικούς νομούς από καρκινογόνες ουσίες όπως το χρυσένιο και το βενζοπυρένιο και χρειάστηκε να καταστραφεί μεγάλο μέρος της αγροτικής παραγωγής για την προστασία της δημόσιας υγείας. Υπό φυσιολογικές ειρηνικές συνθήκες θα επιβάλλονταν η απόσυρση νωπών αγροτικών προϊόντων σε μια ζώνη αρκετών χιλιομέτρων γύρω από τις πληγείσες περιοχές στη Γιουγκοσλαβία. Υπό συνθήκες πολέμου κάτι τέτοιο είναι σχεδόν αδιανόητο και αυτό σημαίνει στην πράξη ότι κάποιοι άνθρωποι θα υφίστανται τις έμμεσες συνέπειες των βομβαρδισμών ακόμη και πολλά χρόνια μετά τη λήξη του πολέμου.

Πρόσκληση Υγείας: Πώς να επιλέξετε το μικρό γαλά...

Από τρένα του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης προκύπτει η αυστηρή παρουσία PCBs (χλωρίνη), υποκαρβονικών βιοπλάστων και άλλων χημικών ουσιών σε μικρό γάλα.

Στις 24 Ιουνίου 1991, σε δημόσια εκδήλωση τα Σχολεία Βοκοτίας, η Ομοσπονδία παρουσιάζει επιστημονικά έξι δείγματα για τις επιπτώσεις της έκλυσης οξέων από πύραυλο Ισπανίας που σχεδίαζονταν εργαστήριο επίσης επιβλήτων στην περιοχή. Οι κάτοικοι, επιχειρηματίες, ηλικιωμένοι και η εγκατάσταση του εργοστασίου μεταώνεται. Ολοκληρώθηκε σημαντική νίκη.

Επί μιλιάς χρόνια, οι κάτοικοι της Κομοτηνής, με τη βοήθεια της Ομοσπονδίας εκπαιδύονται αντίστοιχη επένδυση στην περιοχή τους.

Με τη σύλληψη 22 μελών του πληρώματος του πλοίου MV Greenpeace είναι η κατάληξη του χημικού ουσιών DDT στη Διεύθυνση στις 27-8-98. Οι ακτιβιστές της Greenpeace είχαν καταλάβει το εργοστάσιο γιατί βλάπεται η

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ

1) ΔΙΟΞΙΝΕΣ(Greenpeace. P.V.C. Μεταμφιεσμένα τοξικά απόβλητα, 1993)

Οι διοξίνες είναι από τις πιο επικίνδυνες ουσίες που γνωρίζει ο άνθρωπος. Αρκούν μερικά τρισεκατομμυριοστά του γραμμαρίου για να προκαλέσουν καρκίνο και ένα μόλις δισεκατομμυριοστό του γραμμαρίου για να σκοτώσει πειραματόζωα στο εργαστήριο. (Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάνικα. Εγκυκλοπαίδεια)

Οι διοξίνες, υποπροϊόν της βιομηχανίας χλωρίου, παράγονται κυρίως κατά την παραγωγή ορισμένων πλαστικών (π.χ. PVC), κατά την καύση σκουπιδιών και αποβλήτων, καθώς και σε διάφορες διαδικασίες όπου χρησιμοποιείται χλώριο, όπως για παράδειγμα στη βιομηχανική λεύκανση του χαρτιού.

Σαν να μην ήταν αρκετή η τοξικότητά τους, οι διοξίνες είναι βιοσυσσωρεύσιμες. Οι ζωντανοί οργανισμοί έχουν αναπτύξει την ικανότητα να αποβάλλουν σταδιακά τις συνήθεις τοξικές ουσίες που υπάρχουν στη φύση. Αντίθετα, οι διοξίνες συσσωρεύονται στους λιπώδεις ιστούς όπου και παραμένουν ή περνούν στα νεογνά των θηλαστικών μέσω του θηλασμού. Έρευνα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας έδειξε ότι το μητρικό γάλα έχει ρυπανθεί από διοξίνες σε επικίνδυνα επίπεδα.

Από έρευνα του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης προκύπτει η σημαντική παρουσία PCBs (κλωφέν), υπολειμμάτων βιοκτόνων και άλλων χλωριωμένων ενώσεων στο μητρικό γάλα.

Στις 24 Ιουνίου 1991, σε δημόσια εκδήλωση το Σχηματάρι Βοιωτίας, η Greenpeace παρουσιάζει επιστημονική έκθεση για τις επιπτώσεις της έκλυσης διοξινών από πιθανή λειτουργία του σχεδιαζόμενου εργοστασίου καύσης αποβλήτων στην περιοχή. Οι κάτοικοι, ενημερωμένοι πλέον, αντιδρούν και η εγκατάσταση του εργοστασίου ματαιώνεται. Θεωρήθηκε σημαντική νίκη.

Επτά μήνες αργότερα, οι κάτοικοι της Κομοτηνής, με τη βοήθεια της Greenpeace ματαιώνουν αντίστοιχη επένδυση στην περιοχή τους.

Με τη σύλληψη 22 μελών του πληρώματος του πλοίου MV Greenpeace έληξε η κατάληψη του χαλυβουργείου DDS στη Δανία στις 27-8-99. Οι ακτιβιστές της Greenpeace είχαν καταλάβει το εργοστάσιο γιατί θεωρείται η

σημαντικότερη πηγή παραγωγής διοξινών στη Δανία. Το εργοστάσιο ανακυκλώνει χάλυβα χρησιμοποιώντας μεγάλο ποσοστό από παλιοσίδερα που προέρχονται από παλιά αυτοκίνητα. Μαζί με τα μεταλλικά μέρη όμως υπάρχουν και πλαστικά PVC που χρησιμοποιούνται στα αυτοκίνητα, με αποτέλεσμα όταν καίγονται στο χαλυβουργείο να παράγονται διοξίνες.

Την έλλειψη πολιτικής για τη διαχείριση των πιο τοξικών και επικίνδυνων χημικών ουσιών και αποβλήτων στην Ελλάδα κατήγγειλε η Greenpeace, με αφορμή τη διεθνή διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη από 6 ως 11 Σεπτεμβρίου 1999, και η οποία είχε ως θέμα την πολιτική εξάλειψης των διοξινών και άλλων τοξικών ενώσεων, γνωστών και ως POPs.

Πολυάριθμες είναι οι περιπτώσεις πλημμελούς αποθήκευσης ή ταφής επικίνδυνων οργανοχλωριωμένων φυτοφαρμάκων σε δεκάδες περιοχές σε όλη τη χώρα, τα οποία συνιστούν ένα εν δυνάμει κίνδυνο για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία σε περίπτωση διαρροής ή ατυχήματος. Το ίδιο προβληματική είναι και η κατάσταση με τη διαχείριση των PCBs (κλοφέν) που βρίσκονται ακόμη σε χρήση ή είναι διάσπαρτα σε όλη τη χώρα, αφού ένα μικρό μόνο ποσοστό από τις συνολικές ποσότητες έχει εξαχθεί για καταστροφή μέχρι σήμερα. Και βέβαια θα πρέπει να τονίσουμε την παντελή έλλειψη πολιτικής για την εξάλειψη των πηγών διοξινών και φουρανίων. Η Greenpeace έχει καταρτίσει έναν κατάλογο με πιθανές πηγές έκλυσης διοξινών στην Ελλάδα, μέχρι σήμερα όμως οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν προχωρήσει σε κάποια συστηματική καταγραφή των ποσοτήτων που εκλύονται απ' αυτές τις πηγές.

Το φθινόπωρο του 1999 το πλοίο της Greenpeace Rainbow Warrior βρέθηκε στην Ταϊλάνδη, όπου η έμφαση δόθηκε στα εργοστάσια καύσης απορριμμάτων. Διοξίνες και τοξικά βαρέα μέταλλα απειλούν να μετατρέψουν παραδεισένια νησιά, όπως το Πουκέτ, σε κρανίου τόπους. Σε έναν αποτεφρωτήρα στο νησί Σαμούι οι αναλύσεις της Greenpeace βρήκαν 40 φορές μεγαλύτερη συγκέντρωση διοξινών απ' αυτές που συνήθως ανιχνεύονται στην Ευρώπη.

Η Greenpeace κάλεσε την ταϊλανδέζικη κυβέρνηση να διδαχθεί από τα λάθη της Δύσης και αντί να επενδύει στην επικίνδυνη τεχνολογία της καύσης, να προχωρήσει στην ελαχιστοποίηση του όγκου των απορριμμάτων, καθώς και σε προγράμματα ανακύκλωσης.

Τον Οκτώβριο του 1999 στον Ασπρόπυργο ακτιβιστές του ελληνικού γραφείου της Greenpeace μαζί με μέλη του πληρώματος του Rainbow Warrior

αποκαλύπτουν τη μεγαλύτερη σημειακή πηγή διοξινών στην Ελλάδα : 1.000.000 τόνοι τοξικών με 18.500 φορές περισσότερες διοξίνες από την ποσότητα που προκάλεσε το σκάνδαλο του Βελγίου.

Τις είπαν τις πιο τοξικές ενώσεις του βιομηχανικού πολιτισμού και δεν είχαν άδικο. Οι διοξίνες είναι ενώσεις που περιέχουν χλώριο (όπως και το PVC). Κάποιες απ' αυτές είναι καρκινογόνες, ενώ έχουν κατηγορηθεί ακόμη για μια σειρά από βλάβες στην υγεία (όπως π.χ. εμφάνιση ενδομητρίωσης στις γυναίκες). Περνούν μέσω του θηλασμού από τη μητέρα στο παιδί, ενώ η κυριότερη οδός πρόσληψης από τον άνθρωπο είναι η διατροφή. Ακόμη και απειροελάχιστες συγκεντρώσεις διοξινών μπορούν να επηρεάσουν το ανοσοποιητικό και νευρικό σύστημα των οργανισμών. Το ατύχημα του Σεβέζο, στην Ιταλία το 1976 και το διατροφικό σκάνδαλο στο Βέλγιο το 1999, που έκαναν ευρύτερα γνωστές τις διοξίνες, αποτελούν απλώς την κορυφή του παγόβουνου.

Στην Ελλάδα, η Greenpeace προχώρησε σε αναλύσεις για τον εντοπισμό σημαντικών πηγών διοξινών, αφού οι αρμόδιες αρχές αδρανούν εγκληματικά. Με δυναμικές δράσεις, αλλά και με αποκαλύψεις για τεράστιες ποσότητες διοξινών στις χωματερές, η Greenpeace πιέζει για την οριστική εξάλειψη όλων των πηγών έκλυσης διοξινών. Πρόσφατα, η οργάνωση ανίχνευσε επικίνδυνες συγκεντρώσεις διοξινών μετά από τη μεγάλη πυρκαγιά στις αποθήκες της εταιρείας παιχνιδιών Jumbo Bebe στο Αιγάλεω. Και σ' αυτή την περίπτωση, τα πλαστικά PVC ήταν η κύρια αιτία για την έκλυση διοξινών.

Με αφορμή την καταδίκη της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για την υπόθεση της χωματεράς στον Κουρουπητό Χανίων, η Greenpeace ανέδειξε μία νέα διάσταση στο θέμα των χωματερών που απειλούν το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία. Από την έρευνα της οργάνωσης προκύπτει ότι οι περίπου 5.000 χωματερές στην Ελλάδα αποτελούν τη μεγαλύτερη γνωστή πηγή διοξινών στη χώρα.

Για να παραχθούν διοξίνες χρειάζεται μια πηγή χλωρίου και υψηλές θερμοκρασίες. Μια σημαντική, αν όχι η σημαντικότερη, πηγή χλωρίου στα απορρίμματα είναι τα πλαστικά PVC. Χιλιάδες τόνοι πλαστικών PVC καταλήγουν κάθε χρόνο στις χωματερές (με τη μορφή φιαλών νερού, σωλήνων, δαπέδων, καλωδίων, μουσαμάδων, κ.λπ.). Όταν καούν αυτά τα πλαστικά, τότε παράγοντα διοξίνες.

Η Greenpeace ζητά να υπάρξει ένα χρονοδιάγραμμα για το οριστικό

κλείσιμο των χιλιάδων επικίνδυνων χωματερών, και προτείνει άμεσα μέτρα για τη μείωση των πηγών χλωρίου στα απορρίμματα (όπως είναι τα πλαστικά PVC), που αποτελούν την κύρια αιτία έκλυσης διοξινών από τα καιγόμενα σκουπίδια.

2) ΟΞΙΝΗ ΒΡΟΧΗ (Greenpeace. Η ατμοσφαιρική ρύπανση στην Ελλάδα. 1998)

Η όξινη βροχή αποτελεί παγκοσμίως ένα από τα οξύτερα περιβαλλοντικά προβλήματα της τελευταίας τριακονταετίας και παράλληλα το αντικείμενο συστηματικών ερευνών λόγω των σοβαρών αρνητικών επιπτώσεών του.

Αν και δεν υπάρχει αυστηρή καθορισμένη τιμή οξύτητας πέραν της οποίας η βροχή θεωρείται όξινη, συνήθως λαμβάνεται η τιμή $\text{PH} < 5,6$. Η μέτρηση του PH αποτελεί μόνο μία ενδεικτική παράμετρο. Για τον καθορισμό των επιπτώσεων της όξινης βροχής απαιτείται πλήρης χημική ανάλυση με σκοπό τον καθορισμό των πηγών προέλευσης των συστατικών των υγρών και ξηρών κατακρημνίσεων.

Στην Ελλάδα η μελέτη του φαινομένου έχει αρχίσει εδώ και είκοσι χρόνια μετά από παρατηρήσεις επιδείνωσης της καταστροφής σε μάρμαρα και δάση. Το φαινόμενο της όξινης βροχής παρατηρείται έντονο στις περιοχές γύρω από τις ατμοηλεκτρικές μονάδες της Δ.Ε.Η. στην Μεγαλόυπολη και την Πτολεμαίδα όπου εκπέμπονται μεγάλες ποσότητες ρύπων διοξειδίου του θείου και αιρούμενα σωματίδια.

Ακτιβιστές του Ελληνικού Γραφείου της Greenpeace έχουν κρεμαστεί κατά καιρούς σε αναρτημένα πανό τους πύργους των προαναφερομένων εργοστασίων θέλοντας να εκδηλώσουν την διαμαρτυρία τους για τις ζημιές στο περιβάλλον που συντελούνται.

Το 2001 μελέτες Ευρωπαίων επιστημόνων έδειξαν ότι το 60% της καταστροφής των Ευρωπαϊκών Δασών οφείλεται στο φαινόμενο της όξινης βροχής.

Σύμφωνα με απόψεις των επιστημόνων, τόσο μετά το πυρηνικό ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό του Τσερνομπίλ, όσο και κατά τους βομβαρδισμούς στη Βοσνία και στο Κόσσοβο με βλήματα από απεμπλουτισμένο ουράνιο, το αιωρούμενο τοξικό νέφος με τα αιωρούμενα μικροσωματίδια, μεταφέρθηκε διά των ανέμων στις γύρω χώρες με το φαινόμενο της όξινης βροχής και δημιούργησε προβλήματα στο ευρύτερο περιβάλλον.

Η Greenpeace έχει διαμαρτυρηθεί κατά καιρούς παγκοσμίως για το φαινόμενο της όξινης βροχής.

Τον Φεβρουάριο του 1982 ακτιβιστές της Greenpeace Καναδά κρεμάστηκαν σε καμινάδα ύψους 260 μέτρων στο σταθμό παραγωγής ενέργειας Conesville στο Οχάιο. Ταυτόχρονα άλλα μέλη της οργάνωσης σκαρφάλωσαν στην καμινάδα ύψους 200 μέτρων του σταθμού ενέργειας Clifty Creek στο Madison της Ιντιάνα, θέλοντας να διαμαρτυρηθούν για την έκλυση διοξειδίου του θείου, μιας από τις κύριες αιτίες παραγωγής όξινης βροχής.

Τον Νοέμβριο του 1984 η Greenpeace Γερμανίας ανάρτησε πανό το Μόναχο «καθαρός, όχι ζεστός αέρας» εκφράζοντας τη δυσαρέσκειά της, για την ανικανότητα των υπευθύνων να λύσουν το πρόβλημα της όξινης βροχής σ' ένα συνέδριο για την ρύπανση στη Μεσόγειο.

Τον Ιανουάριο 1985 η Greenpeace Βρετανίας έστειλε την Βρετανική κυβέρνηση, κείμενο διαμαρτυρίας υπογεγραμμένο από 25 μέλη Κοινοβουλίου σε 9 χώρες, ζητώντας να μειωθεί η έκλυση διοξειδίου του θείου.

Οι συνεπείς και συντονισμένες προσπάθειες κάθε χώρας – σύμφωνα με τις συμβάσεις που έχουν υπογραφεί και κυρίως όλων των χωρών της ΕΟΚ για μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων, είναι αναγκαίες πριν οι επιπτώσεις της όξινης βροχής εκδηλωθούν με όλες τις αρνητικές τους συνέπειες.

3) ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

α) ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ (Greenpeace. Ταραγμένα νερά. Κλιματικές αλλαγές, 1998)

Το 1996 η «ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ» επεσήμανε για πρώτη φορά ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου την ατμόσφαιρα κατά το παρελθόν, φαίνεται ότι έχουν πλέον ορατές επιπτώσεις το παγκόσμιο κλίμα.

Τα κύρια αέρα που δημιουργούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου είναι το διοξείδιο του άνθρακα, το μεθάνιο, τα οξειδία του αζώτου και οι χλωροφθοράνθρακες.

Οι ατμοσφαιρικές συγκεντρώσεις των αερίων του θερμοκηπίου αυξάνονται διαρκώς, εξ' αιτίας των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, κυρίως δε λόγω της συνεχιζόμενης χρήσης ορυκτών καυσίμων και θα συνεχίσουν να αυξάνονται κατά την διάρκεια του 21^{ου} αιώνα, σύμφωνα με έκθεση της IPCC, εκτός και αν αναληφθεί συνδυασμένη δράση για τον έλεγχό τους.

Η Greenpeace εργάζεται εντατικά προ δεκαετίας και πλέον με το σύγχρονο αυτό σοβαρό περιβαλλοντικό πρόβλημα. Εντοπίζει και καταγγέλλει εστίες που εκπέμπουν αέρια του θερμοκηπίου και για την αποτροπή των επικινδύνων κλιματικών αλλαγών πιέζει σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για την λήψη άμεσων μέτρων, τα οποία θα περιορίσουν τις εκπομπές αερίων που απειλούν το κλίμα της Γης.

Πρόσθετα για τον προαναφερόμενο σκοπό πιέζει ακόμη για την προώθηση των εναλλακτικών λύσεων, όπως η ηλιακή και αιολική ενέργεια, που εγγυώνται την προστασία της ατμόσφαιρας και του κλίματος.

Την 2 Σεπτεμβρίου 1987 στον Παναμά, την ημέρα που 21 κράτη υπέγραψαν συμφωνία για να περιορίσουν κατά 30% τις εκλύσεις διοξειδίου του θείου μέχρι το 1993 (σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη Διασυνοριακή Αέρια Ρύπανση), η Greenpeace έγραψε στον υπουργό Περιβάλλοντος της Βρετανίας, καταγγέλλοντας το γεγονός ότι, η Βρετανία είχε αρνηθεί να υπογράψει το Πρωτόκολλο.

Το MS Ruebezahl, ένα ποταμόπλοιο 19 μέτρων ναυλωμένο από την Greenpeace Γερμανίας, τον Μάιο του 1991 απέπλευσε από το Αμβούργο ξεκινώντας για μια περιοδεία 6 μηνών μέσω των ποταμών με σκοπό να επιδείξει σε 40 γερμανικές πόλεις μια έκθεση που τιτλοφορήθηκε «Παράδεισος και Κόλαση». Στο ένα αμπάρι του το ποταμόπλοιο παρουσίαζε εκθέματα που έδειχναν την αναμενόμενη «κόλαση» από την υπερθέρμανση του πλανήτη, την τρύπα του όζοντος, την προϊούσα αποψίλωση των δασών, και την αλόγιστη χρήση της ενέργειας. Στο άλλο υπήρχαν εκθέματα που παρουσίαζαν πηγές ενέργειας φιλικές προς το περιβάλλον.

Κανένα περιβαλλοντικό πρόβλημα δεν έχει αγγίξει μέχρι στιγμής κάθε γωνιά του πλανήτη, κάθε πτυχή των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, όσο η αποσταθεροποίηση του κλίματος. Οι επιστήμονες προειδοποιούν για λιώσιμο των πάγων της Ανταρκτικής, για καταστροφικές πλημμύρες αλλά και λειψυδρία στη Μεσόγειο, για μείωση της αγροτικής παραγωγής και επανεμφάνιση επιδημιών, για επιπτώσεις στην οικονομία και μελλοντικούς περιβαλλοντικούς πρόσφυγες λόγω ανόδου της στάθμης της θάλασσας, για έναν κόσμο διαφορετικό και όχι απαραίτητα καλύτερο.

Οι ανθρώπινες δραστηριότητες, και κυρίως η καύση των ορυκτών καυσίμων και η αποδάσωση, επιτείνουν τις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές. Οι αλλαγές στον ενεργειακό τομέα είναι πλέον κάτι παραπάνω από απαραίτητες.

Είναι ευτυχώς και εφικτές. Οι εναλλακτικές πηγές ενέργειας, όμως, όπως η αιολική και η ηλιακή ενέργεια, βρίσκουν μπροστά τους το εμπόδιο των πετρελαϊκών εταιρειών και του λεγόμενου «λόμπυ του άνθρακα». Βρίσκουν μπροστά τους την απροθυμία των κυβερνήσεων, οι οποίες υποκύπτουν μπροστά στα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα.

Οι πάγοι λιώνουν. Το κλίμα αλλάζει. Και γι' αυτό ευθύνεται η χρήση ορυκτών καυσίμων. Έτσι, όταν η BP ανακοίνωσε τον Απρίλιο του 1998 το νέο της πρόγραμμα εξόρυξης πετρελαίου στην Αρκτική (μία ευαίσθητη και ήδη απειλούμενη περιοχή), η Greenpeace αντέδρασε και πάγωσε τα σχέδια της εταιρείας.

Η Αρκτική κινδυνεύει από τις κλιματικές αλλαγές. Τα πρώτα σημάδια των καταστροφικών αλλαγών είναι ήδη ορατά και οι πληθυσμοί της άγριας ζωής απειλούνται πλέον ευθέως. Αυτό ήταν το συμπέρασμα της επιστημονικής αποστολής που διοργάνωσε η Greenpeace τον Αύγουστο 2000 στον παγωμένο αρκτικό κύκλο. Το πλοίο Arctic Sunrise της Greenpeace βρέθηκε ακόμη μια φορά στις εσχατιές του πλανήτη μας για να προειδοποιήσει για τις εν εξελίξει κλιματικές αλλαγές και να καταγγείλει τις εταιρείες πετρελαίου, οι οποίες με τις δραστηριότητές τους αποσταθεροποιούν την ατμόσφαιρα της Γης.

Τον Νοέμβριο 2000 ακτιβιστές της Greenpeace καταλαμβάνουν τις εγκαταστάσεις του σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας Hemweg, στο Άμστερνταμ, διαμαρτυρόμενοι έτσι για τις κλιματικές αλλαγές, εξαιτίας της συνεχιζόμενης καύσης ορυκτών καυσίμων. Η δυναμική αυτή ενέργεια έγινε εν όψει της διεθνούς διάσκεψης για τις κλιματικές αλλαγές, που πραγματοποιήθηκε στη Χάγη.

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ ΠΟΥ ΡΥΠΑΙΝΕΙ
ΤΗΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΤΟΣ 2000

Εκπομπές Διοξειδίου του Άνθρακα (CO₂)

ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
1. Η.Π.Α.	5.410
2. Κίνα	2.853
3. Ρωσία	1.416
4. Ιαπωνία	1.128
5. Ινδία	908
6. Γερμανία	857
7. Βρετανία	550
8. Καναδάς	477
9. Ιταλία	426
10. Γαλλία	376

- Υπολογίζεται σε εκατομμύρια τόνους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΤΟΣ 2000

Εκπομπές Διοξειδίου του Άνθρακα (CO₂)

	ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
1.	Η.Π.Α.	20
2.	Αυστραλία	17
3.	Καναδάς	16
4.	Ρωσία	10
5.	Γερμανία	10
6.	Νότια Αφρική	9
7.	Βρετανία	9
8.	Ιαπωνία	9
9.	Πολωνία	8
10.	Γαλλία	6
11.	Κίνα	2,1
12.	Ινδία	0,9

* Κατά κεφαλήν (υπολογίζεται σε τόνους).

Πηγή : *Ημερήσια Εφημερ δα Επενδυτής 18-11-2000.*

Β) Η ΤΡΥΠΑ ΤΟΥ ΟΖΟΝΤΟΣ(Greenpeace. P.V.C. Μεταμφιεσμένα τοξικά απόβλητα, 1993)

Η τρύπα του όζοντος πάνω από την Ανταρκτική θα αρχίσει σύντομα να μειώνεται σύμφωνα με τους επιστήμονες.

Η απαγόρευση της χρήσης χλωροφθορανθράκων το 1987 έθεσε τη βάση για την καταπολέμηση του φαινομένου, απαιτείται όμως λήψη μέτρων για τον περιορισμό της εκπομπής των αερίων του θερμοκηπίου.

Τα επίπεδα των χλωροφθορανθράκων στα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας έχουν αρχίσει να μειώνονται. Οι ουσίες αυτές που διασπών καταλυτικά το όζον, χρησιμοποιούνται κατά κόρον στην βιομηχανία ως ψυκτικά αέρα και ως προωθητικά μέσα σε σπρέι.

Το 1987 οι περισσότερες βιομηχανικές χώρες υιοθέτησαν το πρωτόκολλο του Μόντρεαλ και απαγόρευσαν τη χρήση τους.

Παρ' όλο που οι χλωροφθοράνθρακες παραμένουν στην ατμόσφαιρα επί δεκαετίες, οι επιστήμονες εκτιμούν ότι θα απαιτηθούν περίπου 50 χρόνια πριν

τα επίπεδα του όζοντος επανέλθουν στις φυσιολογικές τιμές.

Σημαντικό ρόλο βέβαια για την παράταση του προβλήματος παίζει και το φαινόμενο του θερμοκηπίου, το οποίο προκαλεί θέρμανση των κατωτέρων στρωμάτων της ατμόσφαιρας και πτώση της θερμοκρασίας στην στρατόσφαιρα, συνθήκη ευνοϊκή για τη διάσπαση του όζοντος.

Η Greenpeace επαγρυπνεί και όπου εντοπίζει διεθνώς τη χρήση χλωροφθορανθράκων ενεργοποιείται με τον συγκεκριμένο της τρόπο.

Συγκεκριμένα, η Greenpeace του Λουξεμβούργου τον Ιούλιο του 1987 διαμαρτυρήθηκε έξω από το χημικό εργοστάσιο της Du Pont, το οποίο από το 1988 επρόκειτο να απελευθερώνει μεγάλες ποσότητες χλωροφθορανθράκων (CFC 11), χημικής ουσίας που καταστρέφει το όζον της στρατόσφαιρας. Μεγάλες ποσότητες CFC 11 επρόκειτο να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή ενός νέου είδους πλαστικού φιλμ.

Την 2-5 Μαΐου 1989 στο Ελσίνκι, κατά τη διάρκεια της πρώτης συνάντησης των μελών του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ (μιας διεθνούς συμφωνίας για την προστασία του όζοντος της στρατόσφαιρας από τις βιομηχανικές χημικές ουσίες), μια επιτροπή της Greenpeace υπέβαλε σχετική μελέτη, με την οποία επιχειρηματολογούσε υπέρ της πλήρους απαγόρευσης παραγωγής CFC. Παράλληλα, μια ομάδα από ακτιβιστές της Greenpeace οργάνωσε εκδήλωση διαμαρτυρίας έξω από το κτίριο του συνεδρίου.

Από το ξεκίνημα της καμπάνιας για την προστασία της ατμόσφαιρας, η Greenpeace κατήγγειλε την παραγωγή και εξαγωγή CFCs (χλωροφθορανθράκων) από την Ελλάδα, καθώς και την αδιαφορία των κυβερνήσεων μπροστά στο ζήτημα της κλιμακούμενης καταστροφής του όζοντος.

Στις 29 Νοεμβρίου του 1994, τριάντα ακτιβιστές της Greenpeace κατέλαβαν τις εγκαταστάσεις παραγωγής CFCs της χημικής βιομηχανίας ΣΙΝΓΚ (Χημικές Βιομηχανίες Βορείου Ελλάδος) στη Θεσσαλονίκη. Πέρασαν τέσσερις ημέρες κατάληψης κάτω από πολύ σκληρές συνθήκες.

Το απόγευμα της Παρασκευής 2 Δεκεμβρίου 1994, μετά από σύσκεψη εκπροσώπων του ΥΠΕΧΩΔΕ, του Υπουργείου Βιομηχανίας και της εταιρείας, αποφασίστηκε η δραστική μείωση των CFCs που παράγονται στην Ελλάδα και το οριστικό σταμάτημα της παραγωγής τους στα τέλη του 1995.

Χάρη σ'αυτή την συμβολή της Greenpeace, ο πλανήτης θα δεχθεί τουλάχιστον 2.500 τόνους λιγότερα CFCs.

Όσο σημαντική κι αν είναι όμως αυτή η επιτυχία, ο δρόμος για την οριστική αντιμετώπιση του προβλήματος είναι ακόμη μακρύς.

4) Η ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ(Greenpeace. Η ατμοσφαιρική ρύπανση στην Ελλάδα, 1998)

Η Greenpeace τον Ιούνιο του 1998 συγκέντρωσε τα διαθέσιμα στοιχεία για τα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε 15 ελληνικές πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο, Βόλο, Μεγαλόπολη, Κοζάνη, Πτολεμαίδα, Κατερίνη, Βέροια, Έδεσσα, Κιλκίς, Σέρρες, Μουδανιά, Αλιάρτο).

Οι πηγές ατμοσφαιρικής ρύπανσης των πόλεων αυτών είναι οι βιομηχανίες, οι μεταφορές και η θέρμανση.

Από μετρήσεις διαφόρων φορέων οι πόλεις παρουσιάζουν αυξημένες ποσότητες ρύπων στα κατωτέρω στοιχεία :

ΑΘΗΝΑ Όξιν, διοξείδιο του θείου, διοξείδιο του άζωτου	ΚΙΛΚΙΣ Όξιν, μικροαεροσκόπια
ΒΕΡΟΙΑ Όξιν, διοξείδιο του θείου, διοξείδιο του άζωτου	ΣΕΡΡΕΣ Κατάνη, όξιν, μικροαεροσκόπια, αιωρούμενα σωματίδια, διοξείδιο του θείου
ΚΟΖΑΝΗ - ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ Διοξείδιο του θείου, διοξείδιο του άζωτου	ΜΟΥΔΑΝΙΑ Όξιν, διοξείδιο του θείου, μικροαεροσκόπια, αιωρούμενα σωματίδια
ΚΑΤΕΡΙΝΗ Όξιν, αιωρούμενα σωματίδια	ΑΛΙΑΡΤΟΣ Η περιοχή χαρακτηρίζεται ως θύκη της διασυντακτικής ρύπανσης, άρα υπάρχει ένα έχουμε μεταφορά ρύπανσης σε όξιν από άλλες περιοχές

Με το πρόγραμμα Μείωσ που έγινε στο Κέντρο της Αθήνας και συνεχίζει να γίνεται και με αυτό που προγραμματίζεται να γίνει στη Θεσσαλονίκη, προβλέπεται να μειωθεί αισθητά η ατμοσφαιρική ρύπανση στις δύο αυτές μεγαλύτερες.

Είναι σίγουρο ότι όλες σχεδόν οι πόλεις στις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί μετρήσεις, παρουσιάζουν πρόβλημα ατμοσφαιρικής

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

<p>ΑΘΗΝΑ</p> <p>Διοξειδίο του θείου, ολικά αιωρούμενα σωματίδια, καπνός, μονοξειδίο του άνθρακα, μόλυβδος, διοξειδίο του αζώτου, όζον και πτητικές οργανικές ενώσεις.</p>	<p>ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ</p> <p>Διοξειδίο του θείου, καπνός, ολικά αιωρούμενα σωματίδια, μονοξειδίο του άνθρακα, μόλυβδος, διοξειδίο του αζώτου, όζον.</p>
<p>ΠΑΤΡΑ</p> <p>Καπνός, όζον</p>	<p>ΒΕΡΟΙΑ</p> <p>Όζον, μικροσωματίδια, αιωρούμενα σωματίδια</p>
<p>ΗΡΑΚΛΕΙΟ</p> <p>Όζον</p>	<p>ΕΔΕΣΣΑ</p> <p>Όζον, μικροσωματίδια, αιωρούμενα σωματίδια</p>
<p>ΒΟΛΟΣ</p> <p>Όζον, διοξειδίο του αζώτου, διοξειδίο του θείου</p>	<p>ΚΙΛΚΙΣ</p> <p>Όζον, μικροσωματίδια</p>
<p>ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗ</p> <p>Διοξειδίο του θείου, σωματίδια, οξειδίο του αζώτου</p>	<p>ΣΕΡΡΕΣ</p> <p>Καπνός, όζον, μικροσωματίδια, αιωρούμενα σωματίδια, διοξειδίο του θείου</p>
<p>ΚΟΖΑΝΗ – ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ</p> <p>Διοξειδίο του θείου, σωματίδια</p>	<p>ΜΟΥΔΑΝΙΑ</p> <p>Όζον, μικροσωματίδια, αιωρούμενα σωματίδια</p>
<p>ΚΑΤΕΡΙΝΗ</p> <p>Όζον, αιωρούμενα σωματίδια</p>	<p>ΑΛΙΑΡΤΟΣ</p> <p>Η περιοχή χρησιμεύει ως δείκτης της διασυνοριακής ρύπανσης, άρα σημάδι ότι έχουμε μεταφορά ρύπανσης σε όζον από άλλες περιοχές.</p>

Με το υπόγειο Μετρό που έγινε στο Κέντρο της Αθήνας και συνεχίζει να γίνεται και με αυτό που προγραμματίστηκε να γίνει στη Θεσσαλονίκη, προβλέπεται να μειωθεί αισθητά η ατμοσφαιρική ρύπανση στις δύο αυτές μεγαλουπόλεις.

Είναι σαφές ότι όλες σχεδόν οι πόλεις, στις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί μετρήσεις, παρουσιάζουν προβλήματα ατμοσφαιρικής

ρύπανσης. Ως ρύποι προτεραιότητας ξεχωρίζουν τα εισπνεόμενα μικροσωματίδια και το όζον. Είναι επίσης σαφές ότι, με εξαίρεση τα ενεργειακά κέντρα της χώρας, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η κύρια αιτία για την επιβάρυνση της ατμόσφαιρας είναι η κυκλοφορία των οχημάτων. Τους καλοκαιρινούς μήνες μάλιστα, στις αστικές περιοχές, η κυκλοφορία μπορεί να ευθύνεται για τις εκπομπές ρύπων στην ατμόσφαιρα σε ποσοστό μέχρι και 80%. Είναι συνεπώς πρωταρχικής σημασίας η παρέμβαση προς την κατεύθυνση μείωσης της κυκλοφορίας και των προβλημάτων που δημιουργεί αυτή.

Η Greenpeace πήρε την πρωτοβουλία να φέρει στην Ελλάδα το Airlab, ένα όχημα ειδικά διασκευασμένο για να κάνει μετρήσεις ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Διαθέτει μηχανήματα για την ανίχνευση και καταγραφή των εξής ρύπων : διοξείδιο του θείου, μονοξείδιο του άνθρακα, οξειδία του αζώτου, όζον, σκόνη και ειδικά τα εισπνεόμενα μικροσωματίδια (PM₁₀), βενζόλιο, τολουόλιο, ξυλόλιο και καπνό.

Τα τελευταία χρόνια, το Airlab της Greenpeace έχει πραγματοποιήσει αποστολές και μετρήσεις σε πολλές χώρες, όπως η Γερμανία, η Ουκρανία, το Μεξικό, η Βραζιλία, η Αργεντινή κ.λπ. Έμφαση σ' όλες αυτές τις χώρες δόθηκε στις επιπτώσεις της ρύπανσης στην υγεία και ιδιαίτερα στις πιο ευαίσθητες και ευάλωτες κατηγορίες πληθυσμού όπως είναι τα παιδιά. Η έμφαση στις μετρήσεις που πραγματοποιεί δίνεται σε ρύπους που δεν καταγράφονται συστηματικά στην Ελλάδα, όπως τα επικίνδυνα για την υγεία εισπνεόμενα μικροσωματίδια και καρκινογόνοι ρύποι όπως π.χ. το βενζόλιο.

Εκτός από τα αυτοκίνητα αύξηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης δημιουργούν τα εργοστάσια και οι σταθμοί παραγωγής ενέργειας.

Η ΠΕΤΡΟΛΑ

Το διυλιστήριο της ΠΕΤΡΟΛΑ την Ελευσίνα αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα, του τρόπου ανάπτυξης της βιομηχανίας πετρελαίου την Ελλάδα. Η Greenpeace μελέτησε, προέβλεψε, ενημέρωσε, διαμαρτυρήθηκε, για τη λειτουργική ρύπανση, την επικινδυνότητα και τις αυθαίρετες επεκτάσεις του διυλιστηρίου. Οι αρμόδιες αρχές κώφευσαν, αρνήθηκαν το διάλογο, εφησύχασαν και έδωσαν μάλιστα και νέες άδειες επέκτασης στην ΠΕΤΡΟΛΑ.

Η Greenpeace επέμεινε, αποκλείοντας με το «Σερίο» το λιμάνι της ΠΕΤΡΟΛΑ τον Οκτώβριο του '91 και συγκεντρώνοντας με τη βοήθεια των

υποστηρικτών της 20.000 υπογραφές εναντίον των επεκτάσεων.

Τον Σεπτέμβριο του 1992, μεγάλη έκρηξη στο διυλιστήριο της ΠΕΤΡΟΛΑ στοίχισε τη ζωή σε 14 εργάτες και τραυμάτισε άλλους 20. Ο κύκλος του αίματος ήρθε να σημαδέψει τη βιομηχανική ασυδοσία.

Τέλος, το Νοέμβριο του '93 ήρθε η δικαίωση. Μετά τον αποκλεισμό του λιμανιού της ΠΕΤΡΟΛΑ από το Rainbow Warrior, ακυρώθηκε το δεύτερο πακέτο επεκτάσεων του διυλιστηρίου. Ο «Πολεμιστής του Ουράνιου Τόξου» απέπλευσε νικήτης από τον πολύπαθο κόλπο της Ελευσίνας.

ΤΟ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙ

Στις 20 Μαρτίου του 1994, πέντε αναρριχητές της Greenpeace πραγματοποιούν εντυπωσιακή επιχείρηση στην, ύψους 154 μέτρων, καμινάδα της ΔΕΗ το Κερατσίνι. Η μονάδα αυτή της ΔΕΗ έπαψε να λειτουργεί το 1981, για περιβαλλοντικούς λόγους.

Η ΔΕΗ προτίθεται να την επαναλειτουργήσει προσφέροντας την «εναλλακτική» λύση του φυσικού αερίου. Όμως, τόσο η διεθνής εμπειρία, όσο και οι ίδιες οι μελέτες της ΔΕΗ, δείχνουν ότι ακόμη και με το φυσικό αέριο η ρύπανση θα συνεχίζεται. Επιπλέον, προστίθεται μια ακόμη άκρως επικίνδυνη εγκατάσταση σε μια ήδη βεβαρημένη περιοχή. Η ενεργειακή πολιτική της Ελλάδας που εκπορεύεται από τη ΔΕΗ, αποτελεί ίσως το πιο ακραίο παράδειγμα μη φιλικής προς το περιβάλλον πολιτικής. Στοχεύει στην ακόμη μεγαλύτερη εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, αγνοώντας τις τεχνολογικές δυνατότητες που παρέχονται για ανάπτυξη των ήπιων μορφών ενέργειας και εξοικονόμησης.

Αν αλλάζαμε τους λαμπτήρες στα ελληνικά σπίτια με τις νέες οικονομικές λάμπες φθορισμού, θα εξοικονομούσαμε περίπου 200.000 τόνους πετρελαίου το χρόνο, όσο δηλαδή καταναλώνει ένας θερμοηλεκτρικός σταθμός όπως αυτός του Κερατσινίου. Κι όμως η ΔΕΗ εξακολουθεί να χαρακτηρίζει τη λειτουργία του «απαραίτητη».

Το φαινόμενο της αυξημένης ατμοσφαιρικής ρύπανσης (νέφος) αντιμετωπίζουν οι περισσότερες μεγαλουπόλεις τον κόσμο όπως το Χονγκ Κονγκ, το Πεκίνο, η Σαγκάη, το Λονδίνο, το Παρίσι, η Νέα Υόρκη κ.λπ.

Το νέφος των μεγαλουπόλεων, η καταστροφή του όζοντος και η απειλή των κλιματικών αλλαγών λόγω του φαινομένου του θερμοκηπίου, δείχνουν ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι κρίσιμο παγκόσμιο πρόβλημα, με μη αναστρέψιμα

πολλές φορές αποτελέσματα. Η εκστρατεία της Greenpeace για την ατμόσφαιρα επιδιώκει να επιβληθεί μείωση του επιπέδου ρύπανσης από τα αυτοκίνητα, τα εργοστάσια και τους σταθμούς παραγωγής ενέργειας. Η οργάνωση έχει κάνει στόχο της τις εταιρείες παραγωγής χημικών ουσιών που καταστρέφουν το στρώμα του όζοντος και πιέζει για το σταμάτημα της παραγωγής τους. Η Greenpeace συνεισέφερε με μοναδικές επιστημονικές εργασίες στην παγκόσμια δημόσια συζήτηση για το φαινόμενο του θερμοκηπίου και ώθησε ειδήμονες να συνεργαστούν για την εξεύρεση λύσεων. Σύμφωνα με την πρόταση της Greenpeace, η βιομηχανία πρέπει να στραφεί στην καθαρή παραγωγή και ο κλάδος της ενέργειας να υιοθετήσει τις τεχνικές αξιοποίησης των ανανεώσιμων πόρων και εξοικονόμησης.

5) ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν σημαντική πηγή έκλυσης διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, η αύξηση του οποίου έχει συμβάλει καθοριστικά στο «φαινόμενο του θερμοκηπίου». Στον Πίνακα 5 παρουσιάζονται οι εκτάσεις καμένων δασών τα έτη 1980-1999 στην Ελλάδα και οι υπολογισμοί για τις αντίστοιχες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα που εκλύθηκαν κατά τη διάρκεια των δασικών πυρκαγιών.

Τα δάση έχουν σπουδαία αντιρρυπαντική σημασία αφού τα διάφορα οξειδία απορροφούνται και συγκρατούνται από τα φύλλα και τις βελόνες των δένδρων. Το μέγεθος της αντιρρυπαντικής επίδρασης του δάσους εξαρτάται από το δασοπονικό είδος. Ένα εκτάριο δάσους ερυθρελάτης, π.χ. μπορεί να απορροφήσει διοξείδιο του θείου και άλλα οξειδία μέχρι 250 κιλά / εκτάριο, ένα δάσος λεύκης μέχρι 193 κιλά / εκτάριο κ.ο.κ. Γίνεται εύκολα αντιληπτό από τον Πίνακα 5 ότι οι ποσότητες διοξειδίου του θείου που θα μπορούσαν να απορροφηθούν αν δεν καίγονταν οι εκτάσεις αυτές θα ήταν σημαντικές.

Επίσης γίνεται αντιληπτή η μεγάλη ζημιά που γίνεται στην ατμόσφαιρα από τις μεγάλες ποσότητες CO₂ που εκλύονται από τις πυρκαγιές και διασκορπίζονται με τους καπνούς.

Τα τελευταία χρόνια έχουμε αύξηση των δασικών πυρκαγιών κατά τους θερινούς μήνες σχεδόν σε όλο τον κόσμο, γεγονός που επιδεινώνει την κατάσταση της ήδη επιβαρημένης με ρύπους ατμόσφαιρας.

Η Greenpeace διαμαρτύρεται και παροτρύνει τους υπεύθυνους να λάβουν μέτρα ενάντια στην καταστροφή των Δασών που συντελείται τελευταία

με τις γνωστές συνέπειες για το περιβάλλον.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Πυρκαγιές δασικών εκτάσεων και ποσότητες
Εκλυόμενου διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) στην Ελλάδα

Έτος	Στρέμματα καμένων δασικών εκτάσεων (1)	Ποσότητες εκλυόμενου CO ₂ (kg) (2)
1980	329.653	1.648.265
1981	814.173	4.070.865
1982	273.722	1.368.610
1983	196.132	980.660
1984	336.555	1.682.775
1985	1.054.503	5.272.515
1986	245.135	1.225.675
1987	464.600	2.323.000
1988	1.105.011	5.525.000
1989	423.635	2.118.304
1990	385.934	1.929.670
1991	235.737	1.178.670
1992	663.463	3.312.148
1993	540.492	2.697.677
1994	579.081	2.892.570
1995	272.026	1.360.130
1996	253.101	1.265.505
1997	570.600	2.858.692
1998	960.300	4.809.200
1999	130.842	656.300

Πηγή : Στατιστικές περιβάλλοντος έτους.

ΕΣΥΕ : Αθήνα 2000, σελ. 81.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΟΙ ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΣΤΙΣ Η.Π.Α.

ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1960-2000

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1960-2000 Η.Π.Α.

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ	ΕΚΤΑΣΗ ΣΕ ΕΚΤΑΡΙΑ	ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ	ΕΚΤΑΣΗ ΣΕ ΕΚΤΑΡΙΑ
1999	93,702	5,661,976	1979	163,196	2,986,826
1998	81,043	2,329,709	1978	218,842	3,910,913
1997	89,517	3,672,616	1977	173,998	3,152,644
1996	115,025	6,701,390	1976	241,699	5,109,926
1995	130,019	2,315,730	1975	134,872	1,791,327
1994	114,049	4,724,014	1974	145,868	2,879,095
1993	97,031	2,310,420	1973	117,957	1,915,273
1992	103,830	2,457,665	1972	124,554	2,641,166
1991	116,953	2,237,714	1971	108,398	4,278,472
1990	122,763	5,452,874	1970	121,736	3,278,565
1989	121,714	3,261,732	1969	113,351	6,689,081
1988	154,573	7,398,889	1968	125,371	4,231,996
1987	143,877	4,152,575	1967	125,025	4,658,586
1986	139,980	3,308,133	1966	122,500	4,574,389
1985	133,840	4,434,748	1965	113,684	2,652,112
1984	118,636	2,266,134	1964	116,358	4,197,309
1983	161,649	5,080,553	1963	164,183	7,120,768
1982	174,755	2,382,036	1962	115,345	4,078,894
1981	249,370	4,814,206	1961	98,517	3,036,219
1980	234,892	5,260,825	1960	103,387	4,478,188

Πηγή : Περιοδικό Πυροσβεστική Επιθεώρηση Οκτώβριος 2002.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΔΑΣΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Χώρες	Ποσοστ ό (%) της χώρας	Ποσοστ ό (%) της Ε.Ε.
Σουηδία	66,9	22,2
Φιλανδία	67,3	16,7
Ισπανία	51,4	19,1
Ελλάδα	9,4	4,8
Γαλλία	30,1	12,5
Γερμανία	30,1	7,9
Αυστρία	46,8	2,9
Μ. Βρετανία	10,2	1,8
Ιταλία	36	8
Βέλγιο	22	0,5
Πορτογαλία	37,7	2,5
Ολλανδία	9,1	0,2
Δανία	12,5	0,4
Ιρλανδία	8,4	0,4
Λουξεμβούργο	34,3	0,1

Πηγή : Περιοδικό Πυροσβεστική Επιθεώρηση Οκτώβριος 2000.

Η ανθρωπότητα χάνει κάθε χρόνο 90 εκατομμύρια στρέμματα δάσους, σύμφωνα με έκθεση της Οργάνωσης Τροφίμων και Γεωργίας του Ο.Η.Ε., η οποία δόθηκε στη δημοσιότητα την 22-1-2000 στη Ρώμη της Ιταλίας.

Η έκθεση αναφέρει ότι τα δάση καλύπτουν σήμερα παγκοσμίως έκταση κατά 20% μικρότερη σε σχέση με το 1995. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του οργανισμού, σήμερα αναλογούν κατ' άτομο περίπου 6.000 τ.μ. δάσους, όμως καθένας μας χάνει κατά μέσο όρο κάθε χρόνο 12 τ.μ. Τα δάση εξαφανίζονται γρηγορότερα στην Αφρική και στη Νότια Αμερική, ενώ στην Ασία η φυσική μείωση των δασών αντισταθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από δενδροφυτεύσεις.

6) ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ GREENPEACE ΜΟΡΦΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η Greenpeace προτείνει μορφές ενέργειας που δεν ρυπαίνουν το

περιβάλλον και αυτές είναι :

α) ΗΛΙΑΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ (Greenpeace. Ηλιακός ηλεκτρισμός στο σπίτι σας, 1997)

Είναι η ενέργεια που προέρχεται από τις ακτίνες του ηλίου. Με τη χρήση φωτοβολταϊκών συστημάτων που εγκαθίστανται στις στέγες των κτηρίων ή σε άλλους ευήλιους χώρους, παράγεται ηλιακός ηλεκτρισμός.

Με τα ηλιοθερμικά συστήματα εξασφαλίζουμε :

1) **ζεστό νερό** (με ηλιακούς θερμοσίφωνες)

2) **θέρμανση χώρων**

3) **θέρμανση κολυμβητικών δεξαμενών**

4) **κλιματισμό χώρων.**

Ο ήλιος και η θάλασσα είναι οι δύο κύριες αιτίες για τις οποίες εκατομμύρια τουρίστες προτιμούν τη χώρα μας κάθε χρόνο. Η ποιότητα του περιβάλλοντος αποτελεί πλέον ένα από τα απαραίτητα προσόντα κάθε τουριστικού προορισμού γι' αυτό και οφείλουμε να διατηρούμε τις θάλασσες και τις ακτές καθαρές.

Δεν αρκεί όμως αυτό. ολοένα και περισσότεροι τουρίστες επιλέγουν πλέον τον τόπο διαμονής τους λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις περιβαλλοντικές προδιαγραφές των ίδιων των ξενοδοχείων.

Τι πιο αυτονόητο λοιπόν να κάνει κανείς χρήση της ηλιακής ενέργειας στην πιο ηλιόλουστη χώρα της Ευρώπης. Το κέρδος θα είναι πολλαπλό : λιγότερα καυσαέρια στην ατμόσφαιρα, κέρδος από την κατανάλωση ηλεκτρισμού και καυσίμων, διαφήμιση του κλάδου μέσω της καθαρότερης παραγωγής.

Η ΚΡΗΤΗ ΣΤΟΝ ΑΙΩΝΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Οι μέχρι σήμερα απόπειρες για την προώθηση των ήπιων πηγών ενέργειας στην Ελλάδα, προσέκρουσαν στην κρατική αδιαφορία ή την αντίθεση της Δ.Ε.Η.

Ένας πρόσφατος όμως νόμος δίνει ελπίδες και νέες δυνατότητες στην ιδιωτική, κυρίως, πρωτοβουλία. Η Κρήτη, με τα σημερινά της ενεργειακά αδιέξοδα, είναι από τις πρώτες περιοχές που θα μπορούσαν να επωφεληθούν.

Η Greenpeace παρεμβαίνει στις εξελίξεις που αφορούν το ενεργειακό μέλλον της μεγαλονήσου. Λέει όχι στον πετρελαϊκό σταθμό και προτείνει ένα πρόγραμμα εξοικονόμησης ενέργειας με ταυτόχρονη παραγωγή ηλεκτρισμού

από τον ήλιο και τον άνεμο.

Με συμμάχους αρκετούς επιστήμονες, στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης και προοδευτικούς παράγοντες του πολιτικού κόσμου, φιλοδοξεί να κηρύξει μια πραγματική επανάσταση στα ενεργειακά μας πράγματα. Με ρεαλισμό και αισιοδοξία. Με φαντασία και δυναμισμό. Με την πεποίθηση ότι τα οράματα του σήμερα μπορούν να επηρεάσουν το μέλλον.

β) ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ (Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάνικα. Εγκυκλοπαίδεια.)

Είναι η ενέργεια που προέρχεται από τον **άνεμο**. Με την εγκατάσταση αιολικών πάρκων παράγεται **Αιολικός ηλεκτρισμός**.

Με τα αιολοθερμικά συστήματα εξασφαλίζουμε τα ίδια αγαθά που παίρνουμε και από τα ηλιοθερμικά συστήματα.

Το 1998 η αιολική ενέργεια γνωρίζει μια εκρηκτική άνθιση διεθνώς. Τα διστακτικά βήματα της περασμένης δεκαετίας έδωσαν τη θέση τους σε μια υγιώς αναπτυσσόμενη βιομηχανία. Οι αιολικές εγκαταστάσεις αναπτύσσονται με ένα μόνο ετήσιο ρυθμό αύξησης 36% κατά την τελευταία πενταετία, ενώ το κόστος της αιολικής κιλοβατώρας συναγωνίζεται ήδη τα συμβατικά καύσιμα. Οι ρυθμοί βέβαιοι δεν είναι ίδιοι για όλους. Όταν στην Ελλάδα χρειάστηκαν τέσσερα χρόνια για την εγκατάσταση του πρώτου ιδιωτικού αιολικού πάρκου ισχύος 10 μεγαβάτ, η Γερμανία έπαιρνε τα σκήπτρα ως παγκόσμια αιολική υπερδύναμη εγκαθιστώντας στο ίδιο χρονικό διάστημα πάνω από 1.500 μεγαβάτ.

Η Greenpeace επίσης προτείνει την προτίμηση των πράσινων (οικολογικών) ψυγείων και τα αντιρρυπαντικά νέας τεχνολογίας αυτοκίνητα.

γ) ΠΡΑΣΙΝΑ ΨΥΓΕΙΑ (GREENFREEZE)(Greenpeace. Οδηγός Πράσινης Κατανάλωσης. Έκδοση 1997)

Δεν υπάρχει πλέον καμία αμφιβολία ότι το φαινόμενο της καταστροφής της στοιβάδας του όζοντος οφείλεται στις ανθρωπογενείς εκπομπές συγκεκριμένων ουσιών. Πιο γνωστές από τις ουσίες αυτές είναι ασφαλώς οι χλωροφθοράνθρακες (CFCs και RCFCs) που χρησιμοποιούνται κυρίως σε συστήματα ψύξης και κλιματισμού.

Οι χημικές βιομηχανίες, για να συνεχίσουν την κερδοφόρα παραγωγή των καταστροφικών αυτών ουσιών, προβάλλουν ακόμη τη δικαιολογία πως δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις. Η δικαιολογία αυτή έχει πάψει από καιρό να

ευσταθεί.

Το 1993, η Greenpeace προώθησε με επιτυχία μία νέα τεχνολογία ψυγείων που δεν χρησιμοποιούν CFCs ή οποιοσδήποτε άλλες, καταστροφικές για το περιβάλλον, ουσίες.

Το «πράσινο ψυγείο» (“Greenfreeze”) έφερε μια επανάσταση στην αγορά. Παρά τα όσα δήλωναν περί του αντιθέτου, οι μεγαλύτερες εταιρείες της Ευρώπης άρχισαν μέσα στο 1993 να παράγουν ψυγεία αντίστοιχης τεχνολογίας.

Το Μάιο του 1993, σε έκθεση που έκανε στη Θεσσαλονίκη, το ελληνικό γραφείο παρουσίασε την τεχνολογία Greenfreeze. Όλα τα σχετικά στοιχεία δόθηκαν στις εταιρείες εισαγωγής και κατασκευής ψυγείων με στόχο την προώθηση της νέας τεχνολογίας.

Δύο χρόνια πιέσεων αργότερα και αφού πολλές εταιρείες βάφτισαν «οικολογικά» διάφορα ψυγεία ενδιάμεσης τεχνολογίας, τα πραγματικά «πράσινα ψυγεία» ήρθαν και στην Ελλάδα.

Τον Μάρτιο του 1998 νέα έρευνα της Greenpeace στην ελληνική αγορά δείχνει ότι οι καταναλωτές μπορούν πλέον να επιλέξουν ανάμεσα σε 100 μοντέλα «πράσινων ψυγείων». Τα πράσινα ψυγεία (Greenfreeze), μια τεχνολογία που προώθησε η Greenpeace, κατασκευάζονται πλέον και στην Ελλάδα και συνεισφέρουν στην προστασία του όζοντος και του κλίματος.

δ) ΑΝΤΙΠΡΥΠΑΝΤΙΚΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ – SMILE

«Μισή κατανάλωση – ίδια απόδοση». Μ' αυτό το σύνθημα, η Greenpeace παρουσίασε μία τεχνολογική λύση η οποία μπορεί να συμβάλει το να μειωθούν στο μισό οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που οφείλονται στην αυτοκίνηση. Η Greenpeace παρουσίασε το SMILE, ένα συμβατικό οικογενειακό αυτοκίνητο που αισιοδοξεί να αλλάξει την παγκόσμια αυτοκινητοβιομηχανία.

Το **SMILE** βρέθηκε στις αρχές Νοεμβρίου στην Ελλάδα για μια σειρά παρουσιάσεων της νέας τεχνολογίας στον πολιτικό και τεχνικό κόσμο της χώρας με στόχο την προώθηση οχημάτων που θα εξοικονομούν ενέργεια και δεν θα επιβαρύνουν το περιβάλλον στον ίδιο βαθμό με τα σημερινά ρυπογόνα οχήματα.

Η αυτοκίνηση ευθύνεται για το 20% των εκπομπών του άνθρακα (CO₂), ενώ αν συνυπολογίσουμε και την ενέργεια που απαιτείται για την κατασκευή των αυτοκινήτων και των δρόμων, καθώς και τις εκπομπές των διυλιστηρίων,

τότε η συμβολή της αυτοκίνησης αγγίζει το ένα τρίτο των συνολικών εκπομπών CO₂. Τα 500 περίπου εκατομμύρια αυτοκίνητα που κυκλοφορούν στον πλανήτη εκλύουν στην ατμόσφαιρα 4 δις. τόνους CO₂. Περίπου το 60% των συνολικών ποσοτήτων πετρελαίου διεθνώς καταναλώνεται από τα αυτοκίνητα.

Ο κλάδος δημιουργήθηκε για να τρένει μέσα από αυτόν με ασφάλεια ποσοστό όλο το δημόσιόγραμμα. Τόσο τα ζώα όσο και τα φυτά, είτε ζουν στη θάλασσα είτε στη στεριά, είναι συνδεδασμένα με την και ρυθμό και σε μοιαστική σημασία. Αν χαθεί ή εκλείψει κάποιο είδος, διαταράσσεται η φυσική ισορροπία.

Όμως, σε σημαντικό βαθμό, με την άναρχη επέκταση των δραστηριοτήτων του, την εντατική υλοποίηση, την υπεραλίωση και την ρύπανση καταστρέφει με ταχύτατους ρυθμούς τις θάλασσες και τα δάση που απορροφούν το κενό μέρος του 90% των εδών του πλανήτη μας.

Τα οικοσυστήματα αυτά κινδυνεύουν με αφάνιστο. Όμως, μια τέτοια εξέλιξη θα αποδοκιμάζε ταυτόχρονα την άγρια ζωή και θα έδινε σε κίνδυνο την επίβληση εκατοντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων και σπέρνοντας α' αυτό για τη διατροφή τους.

Η συντηρητική πολιτική των ανθρώπων του λιγότερου ανεπτυγμένου κόσμου, όπως η μας, από τα χρόνια της καλλιέργειας και της υπερεπαινώσεως δεν αλληλοεισάγει στον ορατό κίνδυνο.

Επιπλέον, που απειλούν κάποια ευπαθήτοποιημένα οικοσυστήματα με τις φυσικές τους, υπνοσουλίζουν συνεχώς την κατάσταση των πλανητών. Οι φυσικές διαταραχές ολόκληρο αυξανονται.

Μια τέτοια φυσική είναι και η Ορεσπρέσσε. Αυτή σφηνίζεται για την προέλευση της θηλασικότητας, που κάνει τον πλανήτη μας τόσο μοναδικό.

Η Ορεσπρέσσε αποκαλύπτει την επίθεση εναντίον της φύσης, καταγγέλλει τους υπερέδους και προάγει μια διαφορετική διαχείριση των οικοσυστημάτων με βάση την αρχή της πρόληψης. στόχος η διατήρηση του πλάτους της γης και για τις επόμενες γενιές.

1) ΤΟΣΙΚΑ – ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ – ΣΙΖΑΝΙΟΚΤΟΝΑ (Oreopresse, P.V.C. Μεταφρασμένα τοξικά αποβλήτα, 1993 και 1992).

Οι άνθρωποι στην προσπάθειά τους να αυξήσουν την παραγωγή των προϊόντων τους αλλά και να βελτιστοποιήσουν την όλη τους χρησιμοποιούν σε υπερβολικό βαθμό φυτοφάρμακα, θηλασικότα και διαφόρων ειδών τοξικά. Η

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΠΑΝΙΔΑ ΚΑΙ ΧΛΩΡΙΔΑ(Σαμιώτη Γ. , 1996)

Ο κόσμος δημιουργήθηκε για να ζουν μέσα σ' αυτόν με απόλυτη ισορροπία όλα τα δημιουργήματα. Τόσο τα ζώα όσο και τα φυτά, είτε ζουν στη θάλασσα είτε στη στεριά, είναι συναρμοσμένα με τάξη και ρυθμό σαν σε μουσική συμφωνία. Αν χαθεί ή εκλείψει κάποιο είδος, διαταράσσεται όλη η φυσική ισορροπία.

Όμως ο σημερινός άνθρωπος με την άναρχη επέκταση των δραστηριοτήτων του, την εντατική υλοτομία, την υπεραλίευση και την ρύπανση καταστρέφει με ταχύτατους ρυθμούς τις θάλασσες και τα δάση που αποτελούν το καταφύγιο του 90% των ειδών του πλανήτη μας.

Τα οικοσυστήματα αυτά κινδυνεύουν με αφανισμό. Όμως μια τέτοια εξέλιξη θα αποδεκάτιζε ταυτόχρονα την άγρια ζωή και θα έθετε σε κίνδυνο την επιβίωση εκατοντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων που στηρίζονται σ' αυτά για τη διατροφή τους.

Η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων του λεγόμενου ανεπτυγμένου κόσμου, ζώντας μέσα στο νιρβάνα της καλοπέρασης και της υπερκατανάλωσης, δεν συγκινούνται απ' τον ορατό κίνδυνο.

Ευτυχώς που υπάρχουν κάποιες ευαισθητοποιημένες συνειδήσεις που με τις φωνές τους υπενθυμίζουν συνεχώς την καταστροφή που πλησιάζει. Οι φωνές διαμαρτυρίας όλο κι αυξάνονται.

Μία τέτοια φωνή είναι και η Greenpeace. Αυτή αγωνίζεται για την προστασία της βιοποικιλότητας, που κάνει τον πλανήτη μας τόσο μοναδικό.

Η Greenpeace αποκαλύπτει την επίθεση εναντίον της φύσης, καταγγέλλει τους υπεύθυνους και προτείνει μία διαφορετική διαχείριση των οικοσυστημάτων με βάση την αρχή της πρόληψης : στόχος η διατήρηση του πλούτου της Γης και για τις επόμενες γενιές.

1) ΤΟΞΙΚΑ – ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ – ΖΙΖΑΝΙΟΚΤΟΝΑ(Greenpeace. P.V.C. Μεταμφιεσμένα τοξικά απόβλητα, 1993 και 1999)

Οι άνθρωποι στην προσπάθειά τους ν' αυξήσουν την παραγωγή των προϊόντων τους αλλά και να βελτιώσουν την όψη τους, χρησιμοποιούν σε υπερβολικό βαθμό φυτοφάρμακα, ζιζανιοκτόνα και διαφόρων ειδών τοξικά. Η

αλόγιστη χρήση τους έχει δηλητηριάσει σε μεγάλο βαθμό το έδαφος και οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και στη δημόσια υγεία είναι τεράστιες.

Η χρήση αυτών των δηλητηρίων, που τελικά καταλήγουν στο πιάτο μας, γίνεται με διάφορους τρόπους. Ένας απ' αυτούς είναι και ο αεροψεκασμός. Είναι μία μέθοδος που χρησιμοποιείται και στη χώρα μας. Στην Κέρκυρα γίνονται συνεχείς αεροψεκασμοί για δακοκτονία στα ελαιόδεντρα.

Οι αεροψεκασμοί δεν συνιστούν κίνδυνο μόνο για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία. Σε κάποιες περιπτώσεις προκαλούν ζημιές και στην ίδια την παραγωγή. Συνήθως, μόνο το 25% του ψεκαστικού υγρού βρίσκει το στόχο του, ενώ το υπόλοιπο διαχέεται στο περιβάλλον. Όχι χωρίς συνέπειες βέβαια. Οι δραστικές ουσίες των εντομοκτόνων που χρησιμοποιούνται στη δακοπροστασία είναι από τις πλέον τοξικές και δηλητηριώδεις που χρησιμοποιούνται στη φυτοπροστασία. Ανήκουν στη χημική οικογένεια των οργανοφωσφορικών εντομοκτόνων και χαρακτηρίζονται ως νευροτοξικές. Η Ελλάδα μάλιστα, στα πλαίσια της Σύμβασης της Βαρκελώνης, υποσχέθηκε την οριστική κατάργηση αυτών των ενώσεων το αργότερο ως το 2005. Οι αεροψεκασμοί τέλος, εκτός από τον δάκο πλήττουν και το ίδιο το προϊόν, αφού υπολείμματα φυτοφαρμάκων ανιχνεύονται στο ελαιόλαδο.

Η κατάσταση αυτή επιβάλλει την άμεση και οριστική κατάργηση των αεροψεκασμών και την προώθηση των εναλλακτικών λύσεων για την προστασία του εισοδήματος των ελαιοπαραγωγών. Τόσο ο «Δημόκριτος», όσο και τα ειδικευμένα Ινστιτούτα της χώρας μας έχουν προχωρήσει εδώ και χρόνια στην αναζήτηση και εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων φυτοπροστασίας που μειώνουν σημαντικά ή και εξαλείφουν ακόμα τη χρήση τοξικών βιοκτόνων.

Εδώ πρέπει να τονίσω ότι το ελληνικό γραφείο της Greenpeace προσέφυγε στο Συμβούλιο της Επικρατείας για τους αεροψεκασμούς αφού έχουν κηρυχθεί παράνομοι κι αντισυνταγματικοί από το 1995.

Το 1997 μάλιστα, το Υπουργείο Γεωργίας είχε αποφασίσει την κατάργηση των αεροψεκασμών για δακοκτονία, υπαναχωρώντας τελικά το καλοκαίρι του 1999 προκειμένου να εξυπηρετήσει μικροπολιτικές σκοπιμότητες.

Τόσο το Υπουργείο Γεωργίας, όσο και το Νομαρχιακό Συμβούλιο της Κέρκυρας έχουν καταργήσει κάθε έννοια νομιμότητας, παραβιάζοντας σειρά νόμων και δικαστικών αποφάσεων. Αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, τη δημόσια υγεία και το εισόδημα των ελαιοκαλλιεργητών, επιτρέπουν να ψεκάζονται αθώοι τουρίστες και μελίτσια, κάτι που γίνεται κάθε

φορά που γίνονται αεροψεκασμοί. Η δραστηριοποίηση της Greenpeace για την οριστική κατάργηση των τοξικών φυτοφαρμάκων και των ζιζανιοκτόνων συνεχίζεται σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ενδεικτικά αναφέρω κάποιες ενέργειές της για το συγκεκριμένο θέμα που έχουν γίνει τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Στις 30 Μαΐου του 1991 στην Mezzana Bigli της Ιταλίας ακτιβιστές της Greenpeace κρέμασαν ένα πανό στο εργοστάσιο της Οχοπ, που παράγει κάθε χρόνο 12.000 τόνους εξαιρετικά τοξικών φυτοφαρμάκων, προορισμένων κυρίως για εξαγωγή στην Ανατολική Ευρώπη. Ένα από τα φυτοφάρμακα, η ατραζίνη, έχει αποδειχτεί με εργαστηριακά πειράματα ότι είναι καρκινογόνο και η χρήση του απαγορεύεται αυστηρά στις Η.Π.Α. η Greenpeace ζήτησε να σταματήσει αμέσως η εταιρεία την παραγωγή της ατραζίνης και να δημοσιεύει πληροφορίες για τη δηλητηριώδη φύση των φυτοφαρμάκων που παράγει.

Τον Νοέμβριο του 1998 μια ομάδα ακτιβιστών της Greenpeace με δράση τους στο χώρο της βιομηχανίας NOBA (πρώην ΔΙΑΝΑ) στη Θεσσαλονίκη αποκάλυψαν μία χημική νάρκη. Εκατοντάδες τόνοι επικίνδυνων φυτοφαρμάκων και τοξικών στοιβάζονται στους χώρους του εγκαταλελειμμένου εργοστασίου. Η Greenpeace μαζί με εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης αξιώνουν την άμεση απομάκρυνσή τους.

Όμως η δραστηριοποίηση της οργάνωσης στο συγκεκριμένο εργοστάσιο συνεχίστηκε. Τον Ιούλιο του 2000 ακτιβιστές της Greenpeace ξεφόρτωσαν βαρέλια με τοξικά της εταιρείας ΔΙΑΝΑ έξω από το Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης. Η Greenpeace ζητά την άμεση απομάκρυνση και καταστροφή των εκατοντάδων τόνων τοξικών φυτοφαρμάκων που απειλούν τη Θεσσαλονίκη.

Οι προσπάθειες απέδωσαν τον Οκτώβριο του ίδιου χρόνου. Για την απομάκρυνση και καταστροφή των επικίνδυνων φυτοφαρμάκων της εταιρείας ΔΙΑΝΑ στη Θεσσαλονίκη δεσμεύτηκαν τα πρώτα κονδύλια.

Όσα ανέφερα είναι ελάχιστα μπροστά σ' αυτά που κατόρθωσε και συνεχίζει να επιδιώκει η Greenpeace για την προστασία του περιβάλλοντος από τα τοξικά, τα φυτοφάρμακα και τα ζιζανιοκτόνα.

2) AMAZONIOS(Σαμιώτη Γ. , 1996)

Ο Αμαζόνιος είναι το μεγαλύτερο τροπικό δάσος με την πλουσιότερη βιοποικιλότητα στον πλανήτη. Στην έκταση που θα μπορούσε εύκολα να χωρέσει ολόκληρη τη Δυτική Ευρώπη, βρίσκουν καταφύγιο δεκάδες χιλιάδες διαφορετικά είδη φυτών, εντόμων, ψαριών και θηλαστικών, 30 είδη πιθήκων

μέχρι και δύο είδη ποταμίσιων δελφινιών. Ενώ τα είδη πτηνών που ζουν σ' αυτό τον παράδεισο είναι τόσα πολλά που η καταμέτρησή τους είναι έργο δύσκολο. Όμως και σ' αυτά η εξαφάνιση είναι δεδομένη αφού η υλοτομία καταστρέφει το φυσικό τους περιβάλλον. Ο Αμαζόνιος είναι ταυτόχρονα σπίτι για περισσότερους από 20 εκατομμύρια ανθρώπους. Ανάμεσά τους υπάρχουν πάνω απ' 300 διαφορετικές φυλές ιθαγενών ινδιάνων. Αρκετές από αυτές είχαν ελάχιστη επαφή με τον έξω κόσμο μέχρι στιγμής.

Μέσα στα τελευταία 30 χρόνια σχεδόν το 1/3 του τροπικού δάσους έχει χαθεί εξαιτίας της αλόγιστης ανθρώπινης εκμετάλλευσης. Πάνω η μισή από αυτή την έκταση έχει καταστραφεί μόλις μέσα στα τελευταία πέντε χρόνια κάτω από την εισβολή πολυεθνικών εταιρειών υλοτομίας από την Ασία, την Αμερική και την Ευρώπη.

Οι εταιρείες αυτές, αφού σχεδόν εξαφάνισαν τα δάση στις χώρες τους, έχουν τώρα βάλει στο στόχαστρο τα παρθένα δάση του Αμαζονίου τα οποία και αποφιλώνουν με ταχύτατους ρυθμούς και με παράνομες μεθόδους. Τα αυστηρά πρόστιμα που έχουν ήδη επιβληθεί δεν είναι παρά σταγόνα στον ωκεανό απέναντι στα τεράστια βραχυπρόθεσμα κέρδη που αποφέρει η παράνομη υλοτομία. Οι πολυεθνικές αγοράζουν περιοχές του Αμαζονίου μόλις προς 0,8 δολάρια το στρέμμα. Η εν ψυχρώ εκτέλεση του ζωντανότερου δάσους του πλανήτη είναι μια πολύ επικερδής υπόθεση...

Η κατάσταση είναι εκτός ελέγχου και η κυβέρνηση της Βραζιλίας, στην οποία ανήκει το μεγαλύτερο μέρος του Αμαζονίου δεν έχει τους απαραίτητους πόρους για την προστασία του. Ο Αμαζόνιος όμως εξαφανίζεται με ταχύτατους ρυθμούς και η σωτηρία του απαιτεί λύσεις άμεσα.

Μπροστά σε ένα τόσο μεγάλο θέμα η Greenpeace δεν θα μπορούσε να μείνει αμέτοχη. Έτσι τα γραφεία από όλο τον κόσμο συμφωνήσαν από κοινού να ξεκινήσουν τη διεθνή εκστρατεία για τη σωτηρία του Αμαζονίου.

Μέσα στα πλαίσια αυτής της εκστρατείας το 1999 η Greenpeace εγκατέστησε μια βάση στην καρδιά του Αμαζονίου με στόχο να κρατηθεί ο Αμαζόνιος ζωντανός.

Τον Ιανουάριο του 2000 αρχίζει η καταγραφή της ζημιάς που έχει προκληθεί στο τροπικό δάσος, στον παγκόσμιο πνεύμονα. Ακτιβιστές της Greenpeace μαρκάρουν κορμούς με φωσφορίζουσα μπογιά. Σκοπός τους να μπορούν να τους ακολουθούν ενώ ταξιδεύουν μέσα από το δάσος τη νύχτα.

Με αυτή την ενέργεια καταλαβαίνει κανείς την αποφασιστικότητα και το

ψυχικό σθένος αυτών των ανθρώπων.

Τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου κάποιοι άλλοι ακτιβιστές, με το σύνθημα «Προστατέψτε τον Αμαζόνιο. Σταματήστε την εγκληματική εισαγωγή τροπικής ξυλείας», εμπόδισαν για 75 ώρες την εκφόρτωση ξυλείας από τον Αμαζόνιο στα Tilbury Docks του Λονδίνου.

Κι ενώ γίνονταν αυτά, το πλοίο της Greenpeace, Amazon Guardian, αναχωρούσε από τον Αμαζόνιο έχοντας ολοκληρώσει μια τετράμηνη αποστολή στα νερά του μεγαλύτερου οικοσυστήματος του πλανήτη.

Σκοπός της αποστολής ήταν να εκθέσει επιχειρήσεις παράνομης υλοτομίας καθώς και άλλες δραστηριότητες που απειλούν το δάσος και τους ανθρώπους που ζουν και εξαρτώνται από αυτό. Μέλη του πληρώματος περιέγραψαν το ταξίδι ως την πιο πολύπλευρη αποστολή που βρέθηκαν ποτέ.

Το ταξίδι περιελάμβανε στάσεις σε χωριά, με στόχο την ενημέρωση των ντόπιων και τη συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες. Η Greenpeace έχει δώσει μεγάλη προτεραιότητα στη συνεργασία με τους ιθαγενείς Ντένι, βοηθώντας τους να προστατέψουν τη γη τους ώστε να αναγνωρισθεί από την κυβέρνηση της Βραζιλίας. Η οριοθέτηση της περιοχής των Ντένι είναι απαραίτητη για την επιβίωση της φυλής και τη διατήρηση του πολιτισμού τους.

Η Greenpeace, μαζί με ιθαγενείς Ντένι, διαμαρτυρήθηκε στο χωριό Σινταντεζίνια, ενάντια στην πολυεθνική εταιρεία υλοτομίας WTK. Η WTK είναι ένας από τους βασικούς υπαίτιους υποβάθμισης του Αμαζονίου μιας και έχει αγοράσει από τις βραζιλιάνικες αρχές πάνω από 3.130.000 στρέμματα δάσους με σκοπό την αποψίλωσή του. Η μισή από αυτή την έκταση ανήκει στους Ντένι.

Σε ένα άλλο σκέλος της αποστολής, στον παραπόταμο Ζουρούά, οι ακτιβιστές της Greenpeace ανακάλυψαν εκατοντάδες παράνομα κομμένους κορμούς, τους οποίους κατάσχεσαν και τους μετέφεραν στην πόλη Καραούρι όπου τους παρέδωσαν στις τοπικές αρχές.

Μπορεί η ολοκλήρωση της περιόδου του Amazon Guardian στα νερά του Αμαζονίου να μοιάζει, σε όσους έλαβαν μέρος σε αυτήν, σαν το τέλος μιας μεγάλης περιπέτειας, στην πραγματικότητα όμως σηματοδοτεί το ξεκίνημα της πιο περίπλοκης και μακρόπνοης διεθνούς εκστρατείας που ανέλαβε ποτέ η οργάνωση.

3) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΓΚΟΥΡΟ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΚΟΥΔΩΝ(Σαμιώτη Γ. , 1996)

Ένα σπάνιο είδος θηλαστικών που κινδυνεύει με αφανισμό είναι τα Καγκουρό. Από τα 48 είδη καγκουρό που υπήρχαν αρχικά στην Αυστραλία, 7 έχουν εξαφανιστεί ήδη και 12 θεωρούνται υπό εξαφάνιση. Ορισμένα είδη σκοτώνονται για εσωτερική χρήση όμως το κυνήγι αφορά κυρίως εκείνα που τροφοδοτούν την εξαγωγική βιομηχανία.

Το καμπανάκι του κινδύνου το έχει χτυπήσει η Greenpeace απ' το 1982 όταν διαπιστώθηκε ότι η ετήσια σφαγή των καγκουρό ανέρχεται στα 2 με 3 εκατομμύρια και είναι μία από τις μεγαλύτερες που διαπράττονται σε βάρος των άγριων θηλαστικών στον κόσμο.

Λέγεται ότι τα καγκουρό προκαλούν εκτεταμένες ζημιές στη γεωργία και ανταγωνίζονται τα βοοειδή στην ανεύρεση τροφής. Επιστημονικές έρευνες αποδεικνύουν ότι αυτό δεν ισχύει. Στην πραγματικότητα, η σφαγή για εμπορικούς λόγους έχει περιοριστεί στις ημιάγονες περιοχές στα δυτικά, νότια και ανατολικά της Αυστραλίας, όπου βρίσκεται μόνο το 10% του κτηνοτροφικού δυναμικού της χώρας.

Η Greenpeace αντιτίθεται στο κυνήγι του καγκουρό για οικολογικούς και ηθικούς λόγους. Η μείωση της γεωργικής παραγωγής δεν οφείλεται στα καγκουρό, αλλά στην κακή χρήση της γης, που οδήγησε στην απώλεια του 50% της γεωργικής γης από διάβρωση.

Στα πλαίσια του αγώνα για την διάσωσή τους η Greenpeace Γαλλίας τον Ιούνιο του 1985 ξεκίνησε καμπάνια στην Ευρώπη για να πιέσει τότε την ΕΟΚ ν' απαγορεύσει την εισαγωγή προϊόντων από καγκουρό.

Γρήγορα φάνηκαν τα πρώτα θετικά αποτελέσματα αφού στις 13 Νοεμβρίου 1986 μετά από 6 μήνες σκληρών προσπαθειών, 8 πολυεθνικές εταιρείες αθλητικών υποδημάτων υποσχέθηκαν να σταματήσουν τις πωλήσεις παπουτσιών από δέρμα καγκουρό στη Βρετανία.

Η καμπάνια συνεχιζόταν σε πολλά κράτη της Ευρώπης κι έτσι ακτιβιστές της οργάνωσης στις 25 Ιουλίου 1989 οργάνωσαν παρέμβαση σ' ένα βυρσοδεψείο στο Turbigo της Ιταλίας, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τη χρησιμοποίηση δερμάτων καγκουρό. Τα Ιταλικά βυρσοδεψεία, καθώς και τα εργοστάσια κατασκευής δερματίνων ειδών, κατεργάζονται τουλάχιστον 1,5 εκατομμύριο δέρματα καγκουρό κάθε χρόνο.

Παράλληλα, οι άνθρωποι της Greenpeace αγωνιζόνταν και συνεχίζουν ν'

αγωνίζονται για τη διάσωση ενός άλλου άγριου θηλαστικού, της αρκούδας. Είτε ζουν στην αρκτική ζώνη, είτε στα δάση διαφόρων κρατών, κινδυνεύουν με εξαφάνιση. Η γούνα τους και το κρέας τους είναι εκμεταλλεύσιμα είδη για τον άνθρωπο.

Ειδικά για τις πολικές αρκούδες το πρόβλημα είναι ακόμα μεγαλύτερο μιας και οι κλιματικές αλλαγές που συντελούν στο λιώσιμο των πάγων, απειλούν τον βιότοπο στον οποίο ζουν.

Μπροστά σ' αυτόν τον κίνδυνο ακτιβιστές του αγγλικού γραφείου της Greenpeace τον Ιανουάριο του 2000, διαδηλώνουν έξω από τα κεντρικά γραφεία της BP Amoco στο Λονδίνο, διαμαρτυρόμενοι για την εγκατάσταση μιας πλατφόρμας άντλησης πετρελαίου στον Αρκτικό Ωκεανό. Για τις πολικές αρκούδες και άλλα είδη άγριας πανίδας, η απειλή ενός ατυχήματος έρχεται να προστεθεί στο λιμό που ήδη τις μαστίζει εξαιτίας των κλιματικών αλλαγών.

4) ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ (Greenpeace. Η Ανταρκτική αλλάζει, 2000)

Η ήπειρος της Ανταρκτικής είναι πλούσια σε ορυκτό πλούτο αλλά και καταφύγιο για χιλιάδες είδη ζώων και πτηνών. Όμως ο άνθρωπος θέλησε κι εκεί ν' απλώσει τα πλοκάμια της εκμετάλλευσης εις βάρος της φύσης.

Μάλιστα τον Οκτώβριο του 1984 οι Γαλλικές αρχές θέλησαν να κατασκευάσουν αεροδρόμιο στην Ανταρκτική.

Μέλη της Greenpeace μεταμφιεσμένα σε πιγκουίνους έκαναν κατάληψη για 56 ώρες στο Νορβηγικό σκάφος Polarbjorn, που είχε νοικιαστεί από τους Γάλλους, στη Χάβρη για να μεταφέρει υλικά και προμήθειες στην Ανταρκτική. Στις 5 Δεκεμβρίου, το πλοίο Vega, προσπάθησε να εμποδίσει το σκάφος να προσαράξει στο Hobart της Τασμανίας και λόγω της διεθνούς πίεσης οι εργασίες σταμάτησαν όμως προσωρινά.

Συνεχιζόταν όμως η διαμάχη μεταξύ διαφόρων κρατών για το καθεστώς εκμετάλλευσης του ορυκτού πλούτου της Ανταρκτικής. Στις 2 Ιουνίου του 1988 στο Όκλαντ της Νέας Ζηλανδίας συμφωνήθηκε, μετά από μία συνάντηση των Συμβουλευτικών Οργάνων της Ανταρκτικής, το καθεστώς της εκμετάλλευσης. Με παρέμβαση της Greenpeace η νέα σύμβαση επέτρεπε την έρευνα για πετρέλαιο και ορυκτά με σεισμικές μεθόδους κι άλλες «ήπιες τεχνικές», ορίζοντας απλώς κάποιους κανόνες για την εκμετάλλευση των ορυκτών. Αυτό όμως δεν είναι αρκετό κι η Greenpeace συνεχίζει τις προσπάθειές της για να πείσει για την ανάγκη μεγαλύτερης ευαισθησίας στα οικολογικά θέματα.

Και πράγματι η αποφασιστική της δράση οδήγησε σε μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της Greenpeace. Στην Ιαπωνία στις 16 Δεκεμβρίου του 1997 υπογράφεται και τίθεται σε ισχύ το Πρωτόκολλο που εμποδίζει την εκμετάλλευση της Ανταρκτικής για τα επόμενα 50 χρόνια. Από το 1987 η Greenpeace είχε εγκαταστήσει μια βάση στην τελευταία παρθένα περιοχή του πλανήτη μας. Είχε έρθει σε σύγκρουση με ισχυρά συμφέροντα και με την συμπαράσταση εκατομμυρίων ανθρώπων σε όλο τον κόσμο κατάφερε να κάμψει την αντίσταση των 26 κρατών που διατηρούσαν δικαιώματα στην Ανταρκτική.

Όμως τα συμφέροντα των δυνατών δεν σταματούν εύκολα. Φτάνουμε στον Απρίλιο του 2000 όπου η πετρελαϊκή βιομηχανία BP πετρελαίου Amoco δημιουργεί την πρώτη τεχνητή νησίδα εξόρυξης πετρελαίου στη θάλασσα Μπωφόρ της Αλάσκας, που την ονομάζει Northstar.

Σε μια προσπάθεια να αποτρέψουν τη διπλή απειλή των κλιματικών αλλαγών και των πετρελαιοκηλίδων οι ακτιβιστές αγνοώντας ισχυρούς ανέμους και θερμοκρασίες που έφταναν στους μείον 46 βαθμούς Κελσίου επιχείρησαν να σταματήσουν την επιχείρηση της BP Amoco να τοποθετήσει έναν υποθαλάσσιο αγωγό. Ένας ακτιβιστής σκαφάλωσε στον εκσκαφέα που τοποθετούσε τον αγωγό και κρέμασε ένα πανό με συνθήματα κατά του Northstar, ενώ άλλοι μετέφεραν μια ειδική κάψουλα από φαίμπεργκλας, με δύο ακτιβιστές κλειδωμένους μέσα, στο κέντρο του χώρου γεώτρησης.

Ο Βόρειος Πόλος θερμαίνεται γρηγορότερα από οποιαδήποτε άλλη περιοχή στον πλανήτη και το φαινόμενο του θερμοκηπίου έχει ήδη πάρει ανησυχητικές διαστάσεις.

Το στρώμα του πάγου λιώνει και θηλαστικά όπως οι πολικές αρκούδες και οι θαλάσσιοι ίπποι χάνουν τη φυσική τους κατοικία και τις πηγές διατροφής τους.

Οι επιστήμονες συμφωνούν ότι η κατάσταση του κλίματος δεν μας επιτρέπει να χρησιμοποιήσουμε ούτε καν το ένα τέταρτο των γνωστών αποθεμάτων ορυκτών καυσίμων. Μολονότι η BP Amoco προσπαθεί να παρουσιάσει τον εαυτό της σαν μια «πράσινη» εταιρεία, συνεχίζει τις γεωτρήσεις σε τελείως παρθένες και ανεκμετάλλευτες περιοχές, με προγράμματα όπως το Northstar.

Με τις δυναμικές ενέργειες η Greenpeace ζητάει από την BP Amoco να κάνει τα λόγια της πράξη. Κάτω από τη λεπτή κρούστα περιβαλλοντικής

ανησυχίας, βρίσκονται τεράστιες ποσότητες ορυκτών καυσίμων που απειλούν το κλίμα της γης.

5) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΩΚΙΑΣ

Ένα θαλάσσιο είδος που έχει υποστεί την ανθρώπινη μανία στο όνομα του κέρδους και της εκμετάλλευσης είναι η φώκια. Τα αβλαβή αυτά θηλαστικά που ζουν κοντά στις ακτές του βορείου παγωμένου ωκεανού και προπάντων του βορείου Ατλαντικού και στις ακτές της Γροιλανδίας απειλούνται με αφανισμό, σύμφωνα με τη γνώμη των οικολόγων μελών της Greenpeace.

Κάθε χρόνο λοιπόν εκατοντάδες χιλιάδες νεογέννητες φώκιες εσφάζονται από εταιρείες της Νορβηγίας και του Καναδά, που εμπορεύονται τη γούνα τους. Οι κυνηγοί έφταναν στην περιοχή αναπαραγωγής το Φεβρουάριο και το Μάρτιο όταν τα μικρά ήταν μόλις μερικών εβδομάδων, τα σκότωναν με ρόπαλα στο κεφάλι και τους έπαιρναν τη γούνα τους.

Η Greenpeace δεν μπορούσε να σιωπήσει μπροστά σ' αυτό το έγκλημα. Τον Μάρτιο του 1976 η πρώτη αποστολή της Greenpeace έφυγε απ' το Βανκούβερ του Καναδά κι έφθασε τον Απρίλιο του ίδιου έτους στην Ανταρκτική.

Εκεί οι ακτιβιστές στην προσπάθειά τους να σώσουν τα μωρά φώκιας ψέκαζαν με αβλαβές χρωματιστό σπρέυ την γούνα τους για να μην τα εξοντώνουν οι κυνηγοί. Με την παρέμβαση αυτή της Greenpeace οι κάτοικοι της Νέας Γης δεν ήταν οι μόνοι που ενοχλήθηκαν. Η канаδική κυβέρνηση ψήφισε νόμο βιαστικά, που απαγόρευε σε οποιονδήποτε να ψεκάσει φώκιες ή να τοποθετεί τον εαυτό του ανάμεσα σε φώκια και κυνηγό.

Παρά τους αυστηρούς канаδικούς νόμους και τις χιονοθύελλες στην περιοχή, οι ακτιβιστές αγωνίστηκαν και πέτυχαν να στρέψουν την προσοχή του κόσμου στο θέμα αυτό.

Οι προσπάθειες συνεχίστηκαν και τον Οκτώβριο του 1978 οι άνθρωποι της Greenpeace μετέβησαν στα παγωμένα νερά των Νήσων Όρκνεϊ της Βόρειας Σκωτίας. Εκεί η Βρετανική κυβέρνηση κάλεσε τους Νορβηγούς κυνηγούς να σκοτώσουν χιλιάδες γκριζες φώκιες επειδή έτρωγαν μεγάλες ποσότητες ψαριών.

Το σκάφος της Greenpeace γεμάτο δημοσιογράφους παρενόχλησε το σκάφος που μετέφερε τους Νορβηγούς κυνηγούς, ενώ ακτιβιστές παρενοχλούσαν τις φώκιες στην ξηρά για να γίνονται δύσκολος στόχος.

Τελικά ο Βρετανός πρωθυπουργός αφού έλαβε 16.800 γράμματα

διαμαρτυρίας, ανακάλεσε τους Νορβηγούς κυνηγούς λόγω έντονης κοινωνικής κατακραυγής.

Τον Δεκέμβριο του 1982 канаδική εφημερίδα παραδέχτηκε ότι η σφαγή της φώκιας ήταν απαράδεκτη. Λόγω της οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την απαγόρευση της εισαγωγής δερμάτων φώκιας, η τιμή τους έπεσε θεαματικά. Η καμπάνια της Greenpeace για τη φώκια στέφτηκε με επιτυχία και φάνηκε ότι ο μακρόχρονος αυτός αγώνας, σύντομα θα είχε αίσιο τέλος.

Κι ενώ η κοινή γνώμη της Νορβηγίας άρχισε να ευαισθητοποιείται, τον Μάρτιο του 1984 το κυνήγι της φώκιας στον Καναδά περιορίστηκε σημαντικά από τον άσχημο καιρό και την απαγόρευση της ΕΟΚ για εισαγωγή προϊόντων φώκιας. Οι κάτοικοι του Νησιού Magdalen κατέστρεψαν ένα ελικόπτερο που ανήκε στο Διεθνές Ίδρυμα για την Ευημερία των Ζώων, όταν αυτό ζήτησε ν' ανεφοδιαστεί εκεί επειγόντως. Ένα αεροσκάφος της Greenpeace κρατήθηκε από τις αρχές, ενώ ο πιλότος Bruce Jaidagian και ο εικονολήπτης Ron Precious κρατήθηκαν για παραβίαση του Κανονισμού για την Προστασία της Φώκιας.

Η πρώτη μεγάλη αποφασιστική κίνηση για την διάσωση της φώκιας έγινε τον Φεβρουάριο του 1989 όταν η Νορβηγική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι δεν θα σκοτώνονταν πια μικρές φώκιες. Το μέτρο αυτό εξαγγέλθηκε μετά την προβολή ενός τηλεοπτικού ντοκιμαντέρ, που ασκούσε έντονη κριτική στη Νορβηγική βιομηχανία γούνας από φώκια, κατηγορώντας τους κυνηγούς του είδους ότι παραβαίνουν τους Κανονισμούς.

Τον Ιούνιο του 1989 η Ευρωπαϊκή επιτροπή απεφάσισε να παρατείνει επ' αόριστον την απαγόρευση εισαγωγής δερμάτων φώκιας στην ΕΟΚ. Η Νορβηγία τότε είχε ισχυρισθεί ότι μετά την πρώτη απαγόρευση του 1983 οι πληθυσμοί της φώκιας είχαν αυξηθεί δραματικά, προκαλώντας μεγάλη φθορά στα αποθέματα ψαριών. Η Greenpeace απέδειξε ότι ίσχυε το αντίθετο, οι πληθυσμοί της φώκιας βρίσκονταν σε κίνδυνο εξαιτίας της μαζικής αλιείας μικρών ψαριών και βακαλάου.

Οι αποφάσεις αυτές δεν θα είχαν παρθεί αν η Greenpeace δεν είχε φανερώσει στην κοινή γνώμη την έκταση του προβλήματος, την απάνθρωπη σφαγή και κτηνωδία εις βάρος αυτών των αθώων θηλαστικών.

6) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΧΕΛΩΝΑΣ

Υπάρχουν 8 είδη θαλάσσιας χελώνας κι είναι ίσως το περισσότερο απειλούμενο ζώο στον κόσμο. Δυστυχώς υπάρχουν κράτη που κερδίζουν πολλά χρήματα από την εξαγωγή προϊόντων που έχουν σαν πρώτη ύλη την χελώνα.

Η Greenpeace δεν θα μπορούσε να μείνει αδρανής σε άλλη μία συστηματική σφαγή κι εξολόθρευση άγριου ζώου.

Η καμπάνιά της για τις χελώνες άρχισε με μια μικρή περιπολία στις ακτές της Φλόριντας και εξελίχτηκε το 1984 σε διεθνή καμπάνια. Καλύπτει 10 τουλάχιστον χώρες της Καραϊβικής και ερευνά το παράνομο εμπόριο προϊόντων χελώνας στο νότιο Ειρηνικό.

Η καμπάνιά της είχε πολλούς στόχους :

- Δεκάδες χιλιάδες χελώνες κάθε χρόνο πεθαίνουν στα δίχτυα των ψαράδων. Η Greenpeace πρότεινε την τοποθέτηση διόδων στα δίχτυα. Στις Η.Π.Α. η σχετική διάταξη ψηφίστηκε το 1988, και η Greenpeace τώρα χρησιμοποιεί αυτό το νομικό προηγούμενο για να πετύχει κάτι ανάλογο στο Μεξικό και την Αυστραλία.
- Η Greenpeace τοποθετεί περιπόλους στις παραλίες και φτιάχνει εκκολαπτήρια για να προστατεύσει τις φωλιές της χελώνας σε περιοχές αλιείας στις Η.Π.Α., το Μεξικό, την Κόστα Ρίκα, τη Γαλλική Γουιάνα, και άλλες χώρες.
- Ερευνάται το παράνομο διεθνές εμπόριο που αφορά το κέλυφος της χελώνας, καθώς και άλλα προϊόντα της. Η Κούβα είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας ειδών από χελώνες στον κόσμο και η Ιαπωνία ο μεγαλύτερος εισαγωγέας.
- Η καμπάνια αντιτίθεται στα σχέδια κατασκευής τεχνητών τόπων αναπαραγωγής και εκτροφής. Η ύπαρξη επιχειρήσεων αυτού του είδους προωθεί τελικά το διεθνές εμπόριο.

Η απληστία των ανθρώπων για κέρδος από το εμπόριο της χελώνας τους οδήγησε στην επιθυμία να θέλουν να δημιουργήσουν εκτροφεία για χελώνες. Σε μια σύνοδο της Σύμβασης για το Διεθνές Εμπόριο Απειλούμενων Ειδών Πανίδας και Χλωρίδας (CITES), στις 22 Απριλίου 1985, η Greenpeace και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (CEE) κατάφεραν ν' αντικρούσουν με επιτυχία αυτές τις προτάσεις.

Αλλά και στην πατρίδα μας οι αμώδεις παραλίες του Κόλπου Λαγανά

στη Ζάκυνθο αποτελούν τον πιο σημαντικό βιότοπο ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta Caretta* στη Μεσόγειο. Η άναρχη τουριστική ανάπτυξη οδήγησε, μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα, στη σταδιακή καταστροφή μεγάλου μέρους των παραλιών ωτοκίας.

Οι διεθνείς συμβάσεις και η ελληνική νομοθεσία δεν κατάφεραν να εμποδίσουν τη συνεχή υποβάθμιση του βιοτόπου. Μόνη λύση αποτελούσε η δημιουργία Θαλασσιού Πάρκου στον Κόλπο Λαγανά, το οποίο θα εξασφάλιζε την προστασία των παραλιών ωτοκίας και του περιβάλλοντος χώρου.

Το 1993, η Greenpeace, σε συνεργασία με άλλες διεθνείς και εθνικές περιβαλλοντικές οργανώσεις, συνέταξε ολοκληρωμένη πρόταση για τη δημιουργία, λειτουργία και διαχείριση του Θαλάσσιου Πάρκου. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι Ενώσεις Ξενοδόχων, το Τεχνικό Επιμελητήριο, η Εκκλησία και ένα πλήθος επαγγελματικών οργανώσεων πλαισίωσαν την προσπάθεια αυτή, προσφέροντας ταυτόχρονα ένα δείγμα πρωτοποριακής συνεργασίας.

Τον Δεκέμβριο του 1994, το ΥΠΕΧΩΔΕ υιοθέτησε τις προτάσεις των οργανώσεων. Όμως, από την θεωρητική αποδοχή μέχρι την πρακτική εφαρμογή μεσολαβεί πολύ μεγάλη απόσταση. Γι' αυτό και τον Απρίλιο του 1995, η Greenpeace υπενθύμισε στο ΥΠΕΧΩΔΕ τις δεσμεύσεις του, χτίζοντας ένα αυθαίρετο μπροστά στο κτίριο του Υπουργείου για να τονίσει πως τα αυθαίρετα στον Κόλπο του Λαγανά δεν συμβιβάζονται με την προστασία του βιοτόπου.

Δυστυχώς όμως οι εκτάσεις στην περιοχή αυτή είναι ιδιωτικές και δύσκολα μπορεί κανείς να εμποδίσει την ανέγερση ξενοδοχειακών μονάδων και σπιτιών. Ωστόσο η Greenpeace δεν σταματά τις διαμαρτυρίες και προσπαθεί να ευαισθητοποιήσει αυτούς τους ιδιώτες ώστε να μην καταστραφεί κι αυτός ο βιότοπος.

7) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΕΛΦΙΝΙΩΝ (Greenpeace. Δελφίνια σε κίνδυνο. Έκδοση 1996)

Τα δελφίνια είναι απ' τα πιο περίεργα και άκακα θηλαστικά των θαλασσών. Δεν ενοχλούν τους ανθρώπους αλλά η περιέργειά τους τους στοιχίζει τη ζωή. Τα δελφίνια απειλούνται με αφανισμό όχι μόνο γιατί κολυμπούν σε μολυσμένες θάλασσες και δηλητηριάζονται, όχι γιατί βγαίνουν στα ρηχά χάνοντας τον προσανατολισμό τους αλλά κυρίως γιατί κατακρεουργούνται απ' τους ανθρώπους.

Μπροστά σε μία τέτοια σφαγή βρέθηκε το 1978 ο Dexter Cate, Αμερικανός περιβαλλοντολόγος, στην Ιαπωνία. Ήταν ο πρώτος αυτόπτης μάρτυρας της σφαγής 1.300 δελφινιών από ψαράδες, στη Χερσόνησο Ιζου, 200 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του Τόκιο.

Ο Cate είδε 300 δελφίνια που είχαν πιαστεί σε δίχτυα στην είσοδο του λιμανιού. Το νερό στο λιμάνι ήταν κόκκινο από το αίμα. Ενώ κοιτούσε σαστισμένος, ξαφνικά είδε έναν ψαρά από κάποια βάρκα να πλησιάζει τα δίχτυα και να εκσφενδονίζει ένα καμάκι σ' ένα δελφίνι. Αυτή η ξαφνική επίθεση προκάλεσε πανικό και σύγχυση στα δελφίνια, ενώ παράλληλα τα εμπόδισε ν' απομακρυνθούν, μια και ποτέ δεν εγκαταλείπουν ένα πληγωμένο μέλος της ομάδας τους. Τότε, 12 δελφίνια σύρθηκαν στην ξηρά από τις ουρές τους. αυτό που ακολούθησε ήταν πραγματικά φρικιαστικό. Οι ψαράδες με τα μαχαίρια τους άρχισαν την επιχείρηση εξόντωσης.

Η περιγραφή του Cate είναι τόσο απάνθρωπη που αναρωτιέται κανείς τι είδους άνθρωποι μπορούν να κάνουν κάτι τέτοιο.

«Εβλεπες δελφίνια με σχισμένες τις κοιλιές τους και με τα εντόσθιά τους στο τσιμέντο να βγάζουν κραυγές απελπισίας. Δεν έχαναν τις αισθήσεις τους ακόμα κι όταν το αίμα ξεπήδαγε από τους κομμένους λαιμούς τους. ενώ στεκόμασταν εκεί με αισθήματα τρόμου και αγανάκτησης, κάποιος ψαράς έβγαλε την καρδιά ενός ζωντανού ακόμα δελφινιού και την πέταξε μερικά μέτρα πιο πέρα από τα πόδια μου. Μου φάνηκε πως ακόμα χτυπούσε.

Τα πτώματα οδηγήθηκαν αργότερα σε μια αλεστική μηχανή, όπου το κρέας προοριζόταν να γίνει τροφή για γουρούνια και λίπασμα για φυτά». Αργότερα, ο Cate έμαθε ότι τα δελφίνια θεωρούνταν υπεύθυνα για τη μείωση των καλαμαριών και άλλων ψαριών.

Όμως κάτι τέτοιο δεν ίσχυε στην προκειμένη περίπτωση. Στην πραγματικότητα, αιτία αυτής της μείωσης δεν ήταν παρά η ρύπανση και το ανεξέλεγκτο ψάρεμα.

Όταν επέστρεψε στην Ιαπωνία στα τέλη του 1979, ο Cate ανακάλυψε ότι η ίδια η κυβέρνηση ενθάρρυνε τη σφαγή, προσφέροντας μάλιστα και \$80 για κάθε σκοτωμένο δελφίνι. Αποφάσισε να δραστηριοποιηθεί περισσότερο.

Τις πρώτες ώρες της 28^{ης} Φεβρουαρίου 1980, ο Cate οδήγησε ένα μικρό φουσκωτό στο Τατσουνοσίμα (Νησί του Δράκου), ένα νησάκι 800 μέτρα από το Νησί Ικι. Εκεί απελευθέρωσε 300 δελφίνια. «Όταν οι ψαράδες επέστρεψαν στα δίχτυα τους», λέει ο Cate, «ήταν θυμωμένοι, αλλά όχι επιθετικοί. Είχαν

καταλάβει ότι υπήρχε κάποιο ηθικό κίνητρο, για ό,τι έκανα, μόνο που δεν μπορούσαν να καταλάβουν ποιο ακριβώς».

Δυστυχώς σε πολλά κράτη, ακόμα και σήμερα, συνεχίζεται η συστηματική εξόντωση των δελφινιών. Γι' αυτό και η Greenpeace συνεχίζει την μάχη για την προστασία αυτών των θηλαστικών. Πιστεύει πως η αποκάλυψη φρικιαστικών σφαγών σαν αυτή που έζησε ο Cate θα ευαισθητοποιήσει τους αρμόδιους και θα οδηγήσει στην δικαιοσύνη τους εγκληματίες. Όπως συνέβη στις 2 Νοεμβρίου 1984 όταν η Greenpeace κέρδισε την πρώτη της υπόθεση σχετικά με τα απειλούμενα είδη. Ο Rey Bloom, κρίθηκε ένοχος επειδή έπαιρνε δελφίνια απ' το φυσικό τους περιβάλλον και τα κρατούσε παράνομα, εκπαιδεύοντάς τα παράλληλα προς τέρψη των επισκεπτών του Πάρκου αλλά και για προσωπικό κέρδος.

8) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΑΛΑΙΝΩΝ

Αν τα δελφίνια τα σκοτώνουν κάποιοι γιατί τους χαλούν τα δίχτυα ή γιατί τους διώχνουν τα ψάρια από τους ψαρότοπους, τις φάλαινες τις σκοτώνουν για καθαρά εμπορικούς λόγους.

Από τον 14^ο αιώνα ακόμα οι άνθρωποι κατάλαβαν πως αυτά τα κήτη, που η παρουσία τους μέσα στους ωκεανούς προκαλεί δέος, είναι μια χρυσή πηγή πλούτου. Πρώτοι φαλινοθήρες ήταν οι Βάσκοι και στη συνέχεια τους ακολούθησαν οι Ολλανδοί. Αργότερα άρχισαν οι Νορβηγοί, οι Άγγλοι και οι Αμερικάνοι με ολοένα αποτελεσματικότερα μέσα. Σ' αυτούς προστέθηκαν και οι Ιάπωνες οι οποίοι ακόμα και σήμερα έχουν φαλινοθηρικά παρά τις διεθνείς απαγορεύσεις.

Δεν υπάρχει σπιθαμή από το σώμα της φάλαινας που ο άνθρωπος δεν το έχει εκμεταλλευθεί. Το λίπος της πηγή λιπαντικών, λαδιών, φαρμάκων ακόμα και θερμαντικής ύλης. Τα οστά και το δέρμα της για την κατασκευή διαφόρων αντικειμένων. Το κρέας της για διατροφή. Ακόμα και οι μπαλαίνες, του είδους "Balaena mysticetus", χρησιμοποιούνται για κατασκευή εσωρούχων.

Τα φιλήσυχα αυτά, εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων, θηλαστικά που γύρω στα μέσα του 19^{ου} αιώνα ήταν ακόμα πολλά, κυρίως στον Ειρηνικό και στον Ινδικό ωκεανό, πριν από μερικές δεκαετίες άρχισαν να γίνονται σπάνια σε ανησυχητικό βαθμό. Η μείωσή τους θέτει σε κίνδυνο την ισορροπία του θαλάσσιου οικοσυστήματος.

Μπροστά λοιπόν σ' αυτή την απειλή η Greenpeace ξεκίνησε έναν

μακροχρόνιο αγώνα, διακινδυνεύοντας ακόμα και τη ζωή τους κάποιοι ακτιβιστές, για τη διάσωση των φαλαινών.

Υπήρξαν ακραίες περιπτώσεις όπως στις 27 Φεβρουαρίου 1986 όταν ένα ναύτης του Ιαπωνικού φαλινοθηρικού σκάφους Shouan Maru απείλησε μια ακτιβίστρια της Greenpeace με μαχαίρι, επειδή αλυσοδέθηκε στο κιγκλίδωμα.

Γρήγορα τα μέλη της Greenpeace κατάλαβαν πως αν ενώσουν τις δυνάμεις τους θα τραβήξουν την προσοχή και θα έχουν καλύτερα αποτελέσματα. Έτσι μια ομάδα ακτιβιστών από 6 χώρες ξεκίνησε με το πλοίο MV Moby Dick για ν' αντιπαρατεθεί στους Νορβηγούς φαλινοθήρες στο βορειοανατολικό Ατλαντικό. Το 25μερο αυτό σκάφος 120 τόνων ήταν ένα παλιό Ολλανδικό αλιευτικό, κατασκευής 1959. Η Greenpeace το μετέτρεψε σε πλοίο για καμπάνιες μέσα σε 2 βδομάδες.

Μετά από 12 μέρες, το πλήρωμα του Moby Dick συνελήφθη στο Νορβηγικό λιμάνι Vardo, με την κατηγορία ότι σταμάτησε το κυνήγι της φάλαινας για περισσότερες από 8 ώρες. Στις 24 Ιουνίου, συνελήφθησαν και πάλι, αυτή τη φορά με την κατηγορία «χρήση εκρηκτικών σε επικίνδυνη περιοχή χωρίς άδεια».

Την επόμενη μέρα, η τοπική αστυνομία ανέβηκε στο κατάστρωμα και κατάσχεσε τα φουσκωτά. Πέρασαν άλλες 2 βδομάδες μέχρι ν' απελευθερωθεί το Moby Dick. Η τελευταία διαμαρτυρία έγινε στις 14 Ιουλίου, όταν 2 μέλη του πληρώματος κατάφεραν ν' ανέβουν σ' ένα φαλινοθηρικό ενώ αυτό ανεφοδιαζόταν στο λιμάνι.

Όταν οι Η.Π.Α. άρχισαν ν' απειλούν με κυρώσεις, η Νορβηγία ανακοίνωσε ότι θα σταματούσε τη φαλινοθηρία μετά το 1987. Τελικά, όμως, θα συνέχιζε, χρησιμοποιώντας το τέχνασμα της «επιστημονικής φαλινοθηρίας».

Η Greenpeace παρακολουθεί κι επαγρυπνεί. Έτσι στις 22 Μαρτίου 1987 πλοίο φορτωμένο με κρέας φάλαινας από την Ισλανδία και με προορισμό την Ιαπωνία παρεμποδίστηκε από μέλη της Greenpeace στο Αμβούργο με αποτέλεσμα να ειδοποιηθούν η αστυνομία και οι τελωνειακές αρχές. Το κρέας της φάλαινας ήταν χαρακτηρισμένο «κατεψυγμένα θαλασσινά». Η μεταφορά προϊόντων από απειλούμενα είδη είναι παράνομη στη Γερμανία. Το εμπόρευμα κατασχέθηκε από τις αρχές και στάλθηκε πίσω στην Ισλανδία.

Τα συμφέροντα των κρατών που ασχολούνται με τη φαλινοθηρία είναι μεγάλα και δύσκολα, πείθονται να εγκαταλείψουν το εμπόριο των φαλαινών. Στις 30 Μαΐου 1988 αναρριχητές της Greenpeace κρεμάστηκαν στην πρόσοψη

του ξενοδοχείου Sheraton στο Όκλαντ, όπου γινόταν συνάντηση της Διεθνούς Επιτροπής Φαλαινοθηρίας, και ξεδίπλωσαν πανό που έγραφε : «Σταματήστε την αιματηρή «επιστημονική» φαλαινοθηρία» στα γιαπωνέζικα και τα αγγλικά. Άλλοι διαδηλωτές τοποθέτησαν μια τεράστια φουσκωτή φάλαινα κι ένα τεράστιο ομοίωμα καμακιού στην οροφή του κτιρίου.

Η Ιαπωνία είναι μία απ' τις χώρες που έχει έναν απ' τους μεγαλύτερους φαλαινοθηρικούς στόλους. Το βλέμμα της Greenpeace είναι συνεχώς στραμμένο προς τα εκεί. Έτσι στις 4 Οκτωβρίου 1988 ως απάντηση στα σχέδια της να σκοτώσει 300 φάλαινες – εμβολοφόρους για «ερευνητικούς λόγους» στην Ανταρκτική, 4 μέλη της Greenpeace στο Λουξεμβούργο κρέμασαν τη φουσκωτή φάλαινα Flo στο κτίριο όπου έδινε διάλεξη ο Ιάπωνος πρεσβευτής. Η Flo, φωτισμένη με σποτάκια, έφερε πανό που έγραφε : «Ιαπωνία, σταμάτησε να σκοτώνεις φάλαινες».

Τέτοιου είδους ενέργειες φέρνουν συχνά το επιθυμητό αποτέλεσμα. Η κοινή γνώμη ευαισθητοποιείται και οι διεθνείς οργανισμοί προβαίνουν σε απαγορεύσεις. Γι' αυτό και στις 2 με 6 Ιουλίου του 1991 σε συνεργασία με άλλες περιβαλλοντικές ομάδες, η Greenpeace έκανε επιτυχείς παρασκηνακές παρεμβάσεις κατά την 42^η ετήσια σύνοδο της Διεθνούς Επιτροπής Φαλαινοθηρίας (IWC) στο Noordwijk της Ολλανδίας, με σκοπό να ματαιώσει τα διαβήματα των φαλαινοθηρικών χωρών, που επιδίωκαν να ξαναρχίσει το κυνήγι της φάλαινας. Το αίτημα της Ολλανδίας να θεσπιστεί ένα όριο στην αλιεία της φάλαινας για το 1991 απορρίφτηκε και, για πρώτη φορά στα τελευταία χρόνια, η Σοβιετική Ένωση δεν ψήφισε μαζί με το μπλοκ που υποστήριζε το κυνήγι της φάλαινας. Η IWC πήρε επίσης αποφάσεις για τη σφαγή των δελφινιών και της φώκιας, καθώς επίσης και για τα παρασυρόμενα δίχτυα.

Τον Αύγουστο του 1989 μετά από ένα τριετές μποϊκοτάρισμα της Ισλανδικής αλιείας η Greenpeace ανήγγειλε το τέρμα του, μετά τη ματαίωση του προγράμματος της Ισλανδίας για «επιστημονική» φαλαινοθηρία και τη δήλωση ότι δεν θα επιτρεπόταν το κυνήγι φάλαινας το 1990. Έτσι, για πρώτη φορά μετά από 43 χρόνια, δεν θα σκοτώνονταν φάλαινες στις Ισλανδικές θάλασσες. Το μποϊκοτάρισμα είχε στοιχίσει στην Ισλανδία, όπως ανέφερε η Ισλανδική εφημερίδα Morgunbladid, πωλήσεις αξίας 50 εκατομμυρίων δολαρίων.

Όπως προανέφερα, τα κράτη που στηρίζουν ένα μέρος της οικονομίας τους στην φαλαινοθηρία είναι αρκετά. Έτσι προσπαθούν με διάφορα προσχήματα να βρεθούν σε τόπους κι εποχές που συγκεντρώνονται φάλαινες.

Τον Δεκέμβριο του 1999 και μέχρι τα τέλη Ιανουαρίου του 2000 μέλη της Greenpeace βρέθηκαν στο Νότιο Ωκεανό ακολουθώντας τον ιαπωνικό στόλο φαλινοθηρικών. Με το πρόσχημα της «επιστημονικής φαλινοθηρίας», τα ιαπωνικά φαλινοθηρικά κυνηγούν στην περιοχή που έχει χαρακτηριστεί διεθνές καταφύγιο για τις φάλαινες.

Ο στόχος των ακτιβιστών και των πλοίων της Greenpeace ήταν διπλός. Να ευαισθητοποιήσουν την κοινή γνώμη γύρω από το παράνομο κυνήγι στο οποίο επιδίδονται τα ιαπωνικά φαλινοθηρικά και ταυτόχρονα να σώσουν όσες περισσότερες φάλαινες μπορούσαν από τα καμάκια.

Σε πολλές περιπτώσεις δε δίστασαν να μπουν ανάμεσα στις φάλαινες και τα φαλινοθηρικά για να τα αποτρέψουν από τη συνέχιση του μακάβριου έργου τους. Ένα από τα τεχνάσματα που χρησιμοποίησαν ήταν να εκτοξεύουν ένα πίδακα νερού απευθείας πάνω στο καμάκι ώστε να εμποδίσουν τους φαλινοθήρες να βάλουν τις φάλαινες στο στόχαστρο.

Άραγε έως πότε θα συνεχίζεται η υποκρισία και η κοροϊδία των ανεύθυνων εμπόρων αλλά και ορισμένων κυβερνήσεων ; Το πρόβλημα είναι πιο σοβαρό απ' ό,τι φαίνεται και ο αγώνας της Greenpeace θα συνεχιστεί μέχρι την τελική λύση και την οριστική, και χωρίς δικλίδες διαφυγής, απαγόρευση της φαλινοθηρίας.

Οι οργανισμοί Greenpeace και Friends of the Earth έχουν καταφέρει να πετύχουν σημαντικές επιτυχίες με την καταπολέμηση των φάλαινων, να γίνουν ευαίσθητοι οι πολίτες, να πετύχουν οι κυβερνήσεις να πάρουν αποφασιστικές αποφάσεις, να ελεγχθούν οι δραστηριότητες των φαλινοθηρικών πλοίων, να απαγορευτεί η φάλαινοθηρία στην Αρκτική και να κλείσει ο κλάδος της φαλινοθηρίας στην Αρκτική.

Το 1998 ο οργανισμός Greenpeace ανακοίνωσε ότι έχει διαπιστώσει ότι έχουν πλοηγηθεί από τις χώρες παραγωγής τους. Το μεγαλύτερο μέρος μεταφέρθηκε μέσω θαλάσσης σε λιμάνια εκδομηχανισμένα κράτη τα οποία, με δέλεαρ την υπόσχεση ότι θα εκπαιδεύουν τους αλιευτές τους μετά την παραλαβή των αλιευμάτων, θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των πολιτών τους και το περιβάλλον.

Στα πλαίσια επίπλο, το πρόγραμμα έδωσε έμφαση στις τέσσερις προτεραιοποιημένες συνόδους (Ιούνιος 1966 – Δεκέμβριος 1969), υπόψη της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Διακρηκτικών Μεταφορών Επιβλαβών Αποβλήτων. Η έπαιξη πλοήγησης εκ μέρους των μεγάλων χωρών εκδήλωσης επέβαλε την τελευταία συνήχη απαγορεύσει τα περισσότερα από τα περιοριστικά μέτρα που η Greenpeace είχε βοηθήσει να ενοικιαστούν στο σχέδιο.

Η σύμβαση που υπογράφηκε στη Βασιλεία της Ελβετίας το Μάρτιο του

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΗΝ ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ, ΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΙΔΩΝ

1) **ΤΟΞΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ**(Greenpeace. Μεταμφιεσμένα τοξικά απόβλητα, 1999.)

α) Εμπόριο Αποβλήτων

Η Greenpeace πιστεύει ότι η μεταφορά επικίνδυνων και τοξικών αποβλήτων αυξάνει τις πιθανότητες ατυχημάτων και διαρροών και ότι η παροχή ευκολιών για τη μεταφορά τους από χώρα σε χώρα δεν ενθαρρύνει τη βιομηχανία να χρησιμοποιεί μεθόδους αντιρρύπανσης. Ως τοξικά απόβλητα ορίζονται από την Greenpeace τα ραδιενεργά απόβλητα, τα οικιακά σκουπίδια, η στάχτη από τις βιομηχανικές καύσεις, και οτιδήποτε άλλο έχει χημικά, βιολογικά ή φυσικά χαρακτηριστικά που ενδεχομένως βλάπτουν την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον.

Το 1987, η Greenpeace Ιταλίας αποκάλυψε εμπόριο τοξικών αποβλήτων από την Ιταλία στον Τρίτο Κόσμο. Αυτή η καμπάνια πληροφόρησης επικεντρώθηκε στο MV Zenobia, σκάφος που ταξίδευε σ' όλο τον κόσμο μεταφέροντας τοξικά απόβλητα και ψάχνοντας για χώρο εναπόθεσης. Οι παρεμβάσεις αυτές της Greenpeace της απέφεραν πάνω από 5.000 υποστηρικτές.

Τουλάχιστον 20 εκατομμύρια τόνοι είναι διαπιστωμένο ότι έχουν εξαχθεί από τις χώρες παραγωγής τους. Το μεγαλύτερο μέρος μεταφέρθηκε μέσω θαλάσσης σε λιγότερο εκβιομηχανισμένα κράτη, τα οποία, με δέλεαρ την υπόσχεση ότι θα πληρωθούν τοις μετρητοίς αμέσως μετά την παραλαβή των αποβλήτων, θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των πολιτών τους και το περιβάλλον.

Στο πολιτικό επίπεδο, το πρόγραμμα έδωσε έμφαση στις τέσσερις προπαρασκευαστικές συνόδους (Ιούνιος 1988 – Μάρτιος 1989), ενόψει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Διακρατικών Μεταφορών Επικίνδυνων Αποβλήτων. Η έντονη πίεση εκ μέρους των μεγαλύτερων χωρών εξαγωγής επέβαλε την τελευταία στιγμή ν' απαλειφθούν τα περισσότερα από τα περιοριστικά μέτρα που η Greenpeace είχε βοηθήσει να ενσωματωθούν στο σχέδιο.

Η σύμβαση, που υπογράφηκε στη Βασιλεία της Ελβετίας το Μάρτιο του

1989, στην πραγματικότητα αντέγραψε κανόνες που προϋπήρχαν στις Η.Π.Α. και στην Ευρώπη και δεν περιλάμβανε κανένα νέο μέτρο για την απαγόρευση του εμπορίου αποβλήτων. Στην ουσία, νομιμοποιούσε το εμπόριο, μολονότι 43 χώρες το είχαν ήδη απαγορεύσει.

Η Σύμβαση της Βασιλείας, λόγω της ανεπάρκειάς της, ωθεί πολλές χώρες να εφαρμόζουν τις δικές τους απαγορεύσεις στις εισαγωγές αποβλήτων. Τον Ιανουάριο του 1991, οι Αφρικανικές χώρες υπέγραψαν μια σύμβαση που απαγορεύει όλες τις εισαγωγές τοξικών και ραδιενεργών αποβλήτων στην ήπειρό τους.

β) Τοξικά και πυρηνικά απόβλητα στη θάλασσα

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει επιδείξει η Greenpeace στα επικίνδυνα τοξικά και πυρηνικά απόβλητα που ρίχνονται στις θάλασσες.

Σε συνέντευξη τύπου που δόθηκε τον Μάιο του 1988 στο Sirius, η Greenpeace Ισπανίας απαίτησε να σταματήσουν οι απορρίψεις τοξικών στη Μεσόγειο από το πετροχημικό εργοστάσιο στην Tarragona της Ισπανίας. Για περισσότερα από 20 χρόνια, οι χημικές εταιρείες Bayer, BASF, Monsanto, Dow, Hoescht, Rio Tinto και άλλες έριχναν επικίνδυνες ουσίες κατευθείαν στη θάλασσα με υπόγειους αγωγούς. Κι όλα αυτά, σε μια περιοχή με αναπτυσσόμενη τουριστική βιομηχανία και βάση ενός από τους μεγαλύτερους αλιευτικούς στόλους στη Μεσόγειο.

Η Greenpeace Βρετανίας τον Ιανουάριο του 1989 ξεκίνησε μια καμπάνια εναντίον της απόρριψης τοξικών αποβλήτων στη Βόρεια Θάλασσα. Κάθε χρόνο, 250.000 τόνοι «ξηρών» τοξικών αποβλήτων ρίχνονται στη θάλασσα γύρω από τα Βρετανικά Νησιά.

Στις 16 Ιανουαρίου 1990, 6 ακτιβιστές της από το Sirius συνελήφθησαν ενώ προσπαθούσαν να εμποδίσουν το MVA, ένα πλοίο της Εθνικής Υπηρεσίας Ενέργειας, να πετάξει στη θάλασσα 500 τόνους τέφρας, προερχόμενης από το σταθμό παραγωγής ενέργειας του Blyth, στη Northumbria.

Η δημιουργία συνεχίστηκε το Φεβρουάριο του 1990 όταν αναρριχητές της Greenpeace Βρετανίας κρεμάστηκαν από τη Γέφυρα του Westminster, που είναι δίπλα στο Κτίριο του Κοινοβουλίου, για ν' αναρτήσουν ένα πανό διαμαρτυρίας κατά της απόρριψης αποβλήτων στη θάλασσα. Η ενέργεια συνέπιπτε με τη συζήτηση για τη Βόρεια Θάλασσα στη Βουλή των Λόρδων.

Λίγο αργότερα τον ίδιο μήνα, αναρριχητές της σκαρφάλωσαν στις

φορτωτικές εγκαταστάσεις στην αποβάθρα Tyneside, για να εμποδίσουν τη φόρτωση του πλοίου Northumbrian Water, που ρίχνει 500.000 τόνους λάσπη το χρόνο στη Βόρεια Θάλασσα.

«Θάλασσες χωρίς τοξικά». Με αυτό το σύνθημα το πλοίο της Greenpeace «Rainbow Warrior» το Σεπτέμβριο του 1999 ξεκίνησε περιοδεία στη Μεσόγειο για να διαμαρτυρηθεί για τη ρύπανση της θάλασσας από τα τοξικά. Από την Ισπανία στο Λίβανο και από την Ελλάδα στην Μάλτα το «Rainbow Warrior» πέρασε έξι εβδομάδες δυναμικών ενεργειών και ενημέρωσης σε όλη τη Μεσόγειο.

«Όχι τοξικά στη θάλασσα». Αυτό ήταν το μήνα που έστειλαν ακτιβιστές της Greenpeace στην Ολλανδία στις αρχές του Σεπτεμβρίου 1999, καθώς προσπαθούσαν να αποτρέψουν την εκφόρτωση τοξικής λάσπης προερχόμενη από το λιμάνι του Ρότερνταμ στη Βόρεια Θάλασσα. Η λάσπη του λιμανιού του Ρότερνταμ περιέχει μεταξύ άλλων και πολύ υψηλές συγκεντρώσεις της ουσίας TBT, ενός βιοκτόνου που χρησιμοποιείται σε υφαλοχρώματα. Η έρευνα έδειξε ότι οι συγκεντρώσεις TBT στη λάσπη ήταν 500 φορές πάνω από τα ισχύοντα στην Ολλανδία όρια. Η επικίνδυνη ουσία TBT χρησιμοποιείται σε όλο τον κόσμο και αποτελεί ένα από τους ρύπους προτεραιότητας την κατάργηση των οποίων ζητά η Greenpeace.

Ύστερα από την πετυχημένη περιοδεία το φθινόπωρο του 1999 στη Μεσόγειο για «θάλασσες χωρίς τοξικά», η ναυαρχίδα της Greenpeace, Rainbow Warrior, ξεκίνησε την περιοδεία «Ασία χωρίς τοξικά». Σταματώντας στην Ινδία και την Ταϊλάνδη, το Rainbow Warrior, αποκάλυψε πηγές τοξικής ρύπανσης και προώθησε φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις.

Η περιοδεία ξεκίνησε από την Ινδία, με δυναμικές ενέργειες σε διαλυτήρια πλοίων όπου καταλήγουν για διάλυση παροπλισμένα πλοία από τις αναπτυσσόμενες χώρες της Δύσης – σημαντικός αριθμός από αυτά είναι ελληνικών συμφερόντων. Τα πλοία αυτά περιέχουν υλικά υψηλής τοξικότητα και η διάλυσή τους είναι μια εξαιρετικά επικίνδυνη διαδικασία για το περιβάλλον και τους εργαζόμενους.

Το εμπόριο των παροπλισμένων πλοίων, όπως γίνεται σήμερα, έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη Σύμβαση της Βασιλείας, που απαγορεύει το εμπόριο τοξικών αποβλήτων προς τις φτωχές αναπτυσσόμενες χώρες.

Με μια υποβρύχια δυναμική ενέργεια τον Ιούλιο του 2000 στη Θάλασσα της Μάγχης, η Greenpeace Γαλλίας διαμαρτυρήθηκε ενάντια στη συνεχιζόμενη

απόρριψη ραδιενεργών αποβλήτων από το εργοστάσιο επανεπεξεργασίας πλουτωνίου, της εταιρείας Cogema, στη La Hague της Γαλλίας. Οι ακτιβιστές της Greenpeace τοποθέτησαν μια υποβρύχια κάμερα που κινηματογραφούσε την επιχείρηση κλεισίματος του υποθαλάσσιου αγωγού και έστειλε άμεσα εικόνα στο διαδίκτυο.

Η ενέργεια της Greenpeace συνέπεσε με τη συνάντηση στην Κοπεγχάγη της σύμβασης OSPAR για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, στοχεύοντας στη λήψη μέτρων για περιορισμό της λειτουργίας του εργοστασίου στη La Hague και του αντίστοιχου βρετανικού στο Sellafield.

Ήδη από το 1993, η OSPAR είχε απαγορεύσει κάθε απόρριψη ραδιενεργών αποβλήτων από πλοία, αεροπλάνα και πλατφόρμες, χωρίς όμως να κάνει λόγο για υποθαλάσσιους αγωγούς. Σήμερα, μόνο από τη La Hague, απορρίπτεται καθημερινά ποσότητα που αντιστοιχεί σε πενήντα βαρέλια.

Η ραδιενέργεια παρασύρεται από τα θαλάσσια ρεύματα σε αποστάσεις χιλιάδων χιλιομέτρων. Συγκεντρώνεται σε φύκια, θαλασσινά και ψάρια, μπαίνοντας έτσι στην ανθρώπινη τροφική αλυσίδα. Ξεβράζεται στις παραλίες και εισχωρεί στις εκβολές ποταμών, μοιράζοντας την επικίνδυνή της κληρονομιά σε ολόκληρο το φυσικό περιβάλλον.

Παρά την απόφαση της OSPAR το 1998 για ουσιαστική μείωση των αποβλήτων μέχρι το 2000 και για μηδενικές απορρίψεις μέχρι το 2020, καμία πρόοδος δεν έχει γίνει μέχρι στιγμής. Αντίθετα τα δύο εργοστάσια συνεχίζουν να λειτουργούν και σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα αυξάνουν την ποσότητα των αποβλήτων που απορρίπτουν στη θάλασσα.

Η εκστρατεία κατά των πυρηνικών αποβλήτων στη θάλασσα μας απασχολεί ήδη από το 1978. Η La Hague και το Sellafield είναι οι μεγαλύτερες πηγές θαλάσσιας ρύπανσης από ραδιενέργεια στον κόσμο, και βρίσκονται στο στόχαστρο της Greenpeace κάθε φορά που υπάρχει πιθανότητα να ληφθούν διεθνείς αποφάσεις που να περιορίζουν τη λειτουργία τους.

Καθημερινά, ένας τεράστιος όγκος τοξικών ουσιών φθάνει στη θάλασσα με τα αστικά λύματα, τα βιομηχανικά απόβλητα και τις γεωργικές απορροές. Πολλές απ' αυτές τις ενώσεις έχουν κοινή ρίζα. Παράδειγμα, τα παράγωγα του χλωρίου. Ορισμένα φυτοφάρμακα, βιομηχανικοί διαλύτες, τα υπολείμματα της καύσης σκουπιδιών, κάποια πλαστικά και οι ουσίες που καταστρέφουν το στρώμα του όζοντος έχουν κοινή βάση το χλώριο.

Η Greenpeace έχει ξεκινήσει διεθνώς μια εκστρατεία εναντίον της

επικίνδυνης αυτής βιομηχανικής παραγωγής και προτείνει την άμεση κατάργησή της. Το ελληνικό γραφείο δίνει ιδιαίτερη έμφαση σ' αυτό το είδος της ρύπανσης και έχει ξεκινήσει έναν αγώνα σ' όλα τα μέτωπα : επιστημονική τεκμηρίωση, πληροφόρηση, πίεση προς τους παράγοντες της βιομηχανίας και του κράτους.

Ήδη, έχει στο ενεργητικό του μια σημαντική επιτυχία : τη συμμετοχή στη διεθνούς σημασίας απόφαση για την κατάργηση του εμπορίου τοξικών αποβλήτων από τη «Σύμβαση της Βασιλείας», κατά τη διάρκεια της ελληνικής προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η βασική φιλοσοφία που διέπει την καμπάνια για τα τοξικά είναι πως εδώ οι κλασικές τεχνολογίες αντιρύπανσης (μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων) έχουν πολύ λίγα να προσφέρουν.

Η λύση είναι η στροφή στην καθαρή παραγωγή. Αυτό σημαίνει προώθηση μεθόδου που ελαχιστοποιούν τα τοξικά απόβλητα ήδη από τη φάση του σχεδιασμού, τόσο της παραγωγής, όσο και των προϊόντων. Το χαρτί χωρίς χλώριο είναι ένα από τα πολλά παραδείγματα. Στη χώρα μας η συζήτηση ξεκίνησε αργά. Η Greenpeace υπογραμμίζει πως δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια.

2) ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΡΥΠΑΝΣΗ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ

Με το θέμα αυτό ασχολείται ιδιαίτερα το Ελληνικό Γραφείο της Greenpeace λόγω της γεωγραφικής θέσης της Ελλάδας αν λάβουμε υπ' όψη ότι ένας τεράστιος στόλος από μεγάλης ηλικίας τάνκερ περιπλέουν καθημερινά τις Ελληνικές θάλασσες.

Τα τελευταία χρόνια λόγω ακαταλληλότητας των πλοίων, δυσμενών καιρικών συνθηκών αλλά και κακής διακυβέρνησης, έχουν συμβεί αρκετά ναυάγια ή διαρροές από τάνκερ, τόσο τη Μεσόγειο όσο και σε άλλες θάλασσες με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν μεγάλης έκτασης πετρελαιοκηλίδες, οι οποίες δημιούργησαν μεγάλη ζημιά στο περιβάλλον της θάλασσας αλλά και στις παράκτιες περιοχές.

Η Greenpeace Αμερικής τον Ιούλιο του 1982 οργάνωσε μια μικρή εκδήλωση στο Υπουργείο Εσωτερικών στην Ουάσιγκτον. Δόθηκαν 5.000 βίδες στον υπουργό Εσωτερικών James Watt, υπονοώντας ότι δε στέκει καλά στα μυαλά του, αφού επέτρεψε στις εταιρείες πετρελαίου να κάνουν γεωτρήσεις σε οποιοδήποτε σημείο των ακτών των Η.Π.Α.

Στις 19 Νοεμβρίου 1993, το πλοίο Rainbow Warrior εμπόδισε τη διέλευση δύο τάνκερ από το θαλάσσιο πάρκο των Σποράδων. Παρ' ότι η περιοχή αυτή – σημαντικός βίοτοπος της μεσογειακής φώκιας – έχει χαρακτηριστεί ως προστατευόμενη, εξακολουθεί να περιλαμβάνεται στις διαδρομές πλοίων που μεταφέρουν πετρελαιοειδή ή άλλα επικίνδυνα φορτία. Χιλιάδες τόνοι πετρελαίου διακινούνται καθημερινά στο Αιγαίο. Ένα μόνο ατύχημα στις Κυκλάδες θα μπορούσε να τινάξει στον αέρα την τουριστική οικονομία.

Η Greenpeace ζήτησε την καθιέρωση συγκεκριμένων διαδρομών για τα δεξαμενόπλοια, οι οποίες θα αποκλείουν τη διέλευση από οικολογικά και οικονομικά ευαίσθητες περιοχές.

Η ελληνική κυβέρνηση πρέπει επίσης να υιοθετήσει μια αυστηρότερη προληπτική πολιτική με στόχο την πετρελαϊκή ρύπανση. Η Greenpeace θα συνεχίσει να καταδεικνύει τους υπευθύνους μέχρις ότου υιοθετηθούν οι προτάσεις της και μπει ένας φραγμός.

Το ενδιαφέρον της Greenpeace για την ρύπανση της θάλασσας από πετρέλαια συνεχίστηκε όταν τον Ιανουάριο του 2000, ακτιβιστές του αγγλικού γραφείου της Greenpeace διαδηλώνουν έξω από τα κεντρικά γραφεία της BP Αποσο στο Λονδίνο, διαμαρτυρόμενοι για την εγκατάσταση μιας πλατφόρμας άντλησης πετρελαίου τον Αρκτικό Ωκεανό. Για τις πολικές αρκούδες και άλλα είδη άγριας πανίδας, η απειλή ενός ατυχήματος έρχεται να προστεθεί στο λιμό που ήδη τις μαστίζει εξαιτίας των κλιματικών αλλαγών.

Τον Φεβρουάριο του 2000 το τάνκερ, που μετέφερε πετρέλαιο για λογαριασμό της εταιρείας Total Fina, βούλιαξε στα ανοιχτά των ακτών της Βρετανίας στις 11 Δεκεμβρίου 1999. Από την πετρελαιοκηλίδα προκλήθηκε εκτενής οικολογική καταστροφή και σκοτώθηκαν χιλιάδες θαλασσοπούλια.

Η Greenpeace αμέσως μετά το ναυάγιο, μετέβη στους χώρους ρύπανσης και διαμαρτυρήθηκε με τον γνωστό της τρόπο.

Πρέπει επίσης να αναφερθεί η διαρροή 500 τόνων μαζούτ, στη θαλάσσια περιοχή των νήσων Γκαλαπάγκος, όπου ναυάγησε τον Ιανουάριο του 2001 το δεξαμενόπλοιο «ΤΖΕΣΙΚΑ». Τα νησιά αποτελούν φυσικό καταφύγιο, για πολλά και σπάνια είδη του ζωικού βασιλείου τα οποία απειλούνται από την τεράστια πετρελαιοκηλίδα 1.500 και πλέον χιλιομέτρων που δημιουργήθηκε, προκαλώντας τεράστια οικολογική καταστροφή.-

Τελικά η Ευρωπαϊκή Ένωση για να προστατεύσει τα ευρωπαϊκά ύδατα αποφάσισε στις 12-13 Δεκεμβρίου του 2002 στο Ευρωπαϊκό συμβούλιο της

Κοπεγχάγης την οριστική απαγόρευση μεταφοράς βαρέως μαζούτ σε πετρελαιοφόρα μονού κύτους από τους λιμένες της Ε.Ε. , ή προς αυτούς. Το βαρύ μαζούτ, εξαιρετικά ρυπογόνο αλλά σχετικά φτηνό καύσιμο, συχνά μεταφέρεται από παλαιότερα και ανασφαλέστερα πλοία. Μετά το ναυάγιο του ERIKA το 1999 και για αποφυγή παρόμοιου περιστατικού θεσπίστηκαν μέτρα για να προστατευθούν οι ακτές και οι πολίτες της Ευρώπης από νέες καταστροφές.

3) ΡΥΠΑΝΣΗ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΛΙΜΝΩΝ

Η Greenpeace ενεργοποιείται παγκοσμίως και στην προστασία των ποταμών και λιμνών από την ανεξέλεγκτη ρύπανση και απόρριψη τοξικών ουσιών και λυμάτων που δηλητηριάζουν τα ψάρια που ζουν εκεί αλλά και άλλα είδη της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Ενδεικτικά αναφέρω ορισμένες από αυτές τις ενέργειές της.

Η Greenpeace Γερμανίας με το πλοίο Sirius το Μάρτιο του 1982 ενώθηκε με 8 γερμανικά αλιευτικά σκάφη σε μια εκδήλωση διαμαρτυρίας έξω από το εργοστάσιο της Dow Chemicals στο Αμβούργο. Αποτέλεσμα ήταν να διακοπεί η κυκλοφορία προς την εταιρεία μέσω του ποταμού. Η κυβέρνηση της Δ. Γερμανίας απαγόρευσε την πώληση όλων των ψαριών που είχαν πιαστεί στον Έλβα, επειδή κάποια βρέθηκαν μολυσμένα με οργανοχλωριωμένες ενώσεις και υδράργυρο που χυνόταν στον ποταμό.

Μέλη της Greenpeace Αμερικής τον Δεκέμβριο του 1985 κατασκήνωσαν στο πιο ψηλό σημείο της Blue Water Bridge, που ενώνει τη Sarnia και το Port Huron, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τις απορρίψεις τοξικών αποβλήτων. Στην περιοχή της Sarnia υπάρχουν 11 βιομηχανίες πετροχημικών, κάποιες από τις οποίες ρυπαίνουν τον ποταμό St. Clair.

Οργάνωσαν διαμαρτυρίες στο Green Bay του Ουισκόνσιν, όπου η χαρτοβιομηχανία Fort Howard έριχνε PCHs και άλλους τοξικούς ρύπους στον ποταμό Fox.

Έφραξαν αγωγό που έριχνε τοξικά από τρία χημικά εργοστάσια στο Fields Brook, στην Ashtabula του Οχάιο. Μετά από 2 ώρες, η ίδια η Greenpeace έβγαλε το καπάκι που έφραζε τον αγωγό, όταν ανώτεροι υπάλληλοι της εταιρείας είπαν ότι αυτό θα προκαλούσε ανεπανόρθωτη ζημιά στο εργοστάσιο.

Τράβηξαν την προσοχή του κοινού στη ρύπανση του ποταμού Νιαγάρα, που αποτελεί τα σύνορα ανάμεσα στην Πολιτεία της Νέας Υόρκης και την

Επαρχία του Οντάριο. Η περιοχή γύρω από το ποτάμι είναι ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα χημικής βιομηχανίας. Η εταιρεία Occidental ρίχνει κάθε μήνα 2 τόνους χλωριωμένα οργανικά δηλητήρια στο Νιαγάρα.

Η Greenpeace Βρετανίας τον Απρίλιο του 1988 ξεκίνησε την καμπάνια "Shut it" (=Κλείστε το) για να σταματήσει η πυρηνική επανεπεξεργασία στο Sellafield. Η καμπάνια θα συνέπιπτε με τη συνάντηση της Επιστημονικής Ομάδας της Επιτροπής του Παρισιού (διεθνές σώμα που ρυθμίζει τις απορρίψεις όλων των τοξικών ουσιών σε ποτάμια και ακτές).

Η Greenpeace Σουηδίας τον Μάιο του 1986 ξεκινά μια μεγάλη καμπάνια για τη ρύπανση από τις χαρτοβιομηχανίες, διαδηλώνοντας κατά της εταιρείας Vaerøe Bruk, που έριχνε συστηματικά χλωριωμένες ενώσεις στα νερά του Kattegatt. Μολυσμένα ψάρια που πιάστηκαν στις περιοχές γύρω από το εργοστάσιο πετάχτηκαν έξω από την πόρτα του εργοστασίου. Ντόπιοι ψαράδες και εργατικά σωματεία υποστήριξαν την καμπάνια.

Η Greenpeace της Αυστρίας τον Ιούνιο του 1987 επέστρεψε ένα φορτίο αποβλήτων με υψηλή περιεκτικότητα σε βαρέα μέταλλα στην εταιρεία που ευθυνόταν για την παρασκευή του. Μετά από μερικές μέρες, η κυβέρνηση ζήτησε από την εταιρεία ν' απομακρύνει αυτά τα απόβλητα από τις όχθες των ποταμών Ybbs και Δούναβη.

Η αστυνομία της Ανατολικής Γερμανίας συνέλαβε 5 μέλη της Greenpeace Γερμανίας τον Νοέμβριο του 1987 στη Δρέσδη, επειδή ξεδίπλωσαν πανό που διαμαρτυρόταν για τη ρύπανση του Ρήνου από την Αν. Γερμανία. Το πανό έγραφε : «Η ρύπανση δεν έχει σύνορα Δρέσδη – Αμβούργο – Βόρεια Θάλασσα. Το νερό είναι ζωή».

«Αναρριχητές» της Greenpeace Ελβετίας τον Δεκέμβριο του 1989 ανέβηκαν σε καμινάδα ύψους 120 μέτρων της χημικής εταιρείας Ciba-Geigy στη Βασιλεία της Ελβετίας, ζητώντας αυστηρότερους ελέγχους στη χημική βιομηχανία.

Η δράση συνέπεσε με μια διάσκεψη στο Ρότερνταμ, όπου υπουργοί από τις χώρες του Ρήνου συναντήθηκαν για να συζητήσουν μια από τις χειρότερες περιβαλλοντικές καταστροφές της δεκαετίας.

Αρκετές βδομάδες πριν, φωτιά στο χημικό εργοστάσιο Sandoz της Βασιλείας είχε ως αποτέλεσμα να χυθούν στο Ρήνο 30 τόνοι φυτοφάρμακα και άλλες τοξικές ουσίες. Πάνω από 300 χλμ. του Ρήνου νεκρώθηκαν, ενώ δηλητηριάστηκαν πάνω από 500.000 ψάρια και 150.000 χέλια.

Τέλος η Greenpeace Ελλάδα μετά την λήξη του πολέμου στα Βαλκάνια ασχολείται με χημικές αναλύσεις των υδάτων των ποταμών και λιμνών των Βαλκανίων και ιδιαίτερα της Βόρειας Ελλάδας προκειμένου να διαπιστωθεί αν και κατά πόσο μολύνθηκαν από τοξικά και ραδιενεργά κατάλοιπα που εκλύθηκαν από τους βομβαρδισμούς και τις εκτεταμένες καταστροφές.

4) ΥΠΕΡΑΛΙΕΣΗ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ(Greenpeace. Το θαλάσσιο δάσος σε κίνδυνο, 2001.)

α) Υπεραλίευση

Την ίδια στιγμή που ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών χαρακτηρίζει «υπεραλιευόμενα» ή σε «όριο κατάρρευσης» 13 από τα 17 πιο σημαντικά αλιευτικά πεδία του πλανήτη και ζητά τον περιορισμό της αλιευτικής προσπάθειας σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα από τα σημερινά, οι ανεπτυγμένες χώρες εξακολουθούν να αυξάνουν και να εκσυγχρονίζουν τους αλιευτικούς τους στόλους. Έχοντας εξαντλήσει τον αλιευτικό τους πλούτο, μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους σε διεθνή ύδατα και σε χώρες του Τρίτου Κόσμου.

Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα έντονο για πολλές αναπτυσσόμενες χώρες : τα φτωχότερα 2/3 του κόσμου παίρνουν το 40% των πρωτεϊνών τους από τα ψάρια. Ο ανταγωνισμός οδηγεί σε συγκρούσεις μεγαλώνοντας τον κατάλογο των περιοχών που έχουν μεταβληθεί σε πεδία μαχών, με έπαθλο για τον «νικητή» ... τα τελευταία ψάρια.

Ο «πόλεμος του τόνου» στον Βισκαϊκό κόλπο, ο «πόλεμος του μπακαλιάρου» στον Βόρειο Ατλαντικό και η τεταμένη ατμόσφαιρα που επικρατεί μεταξύ Καναδά και Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα ανοιχτά της Νέας Γης, αποτελούν μόνο την κορυφή του παγόβουνου που απειλεί τη θαλάσσια ζωή αλλά και την ίδια την αλιευτική βιομηχανία. Η επικρατούσα λογική, που θεωρεί τη θάλασσα ανεξάντλητη πηγή πλούτου, έχει φέρει την αλιεία στο χείλος της καταστροφής.

Η Greenpeace σε συνεργασία με ενώσεις αλιέων έχει προτείνει την υιοθέτηση Διεθνούς Σύμβασης για την αλιεία, η οποία θα είναι νομικά δεσμευτική. Η Σύμβαση αυτή είναι απαραίτητη για την προστασία των θαλάσσιων ειδών και οικοσυστημάτων που βρίσκονται στα διεθνή ύδατα.

Η Greenpeace ζητά επίσης την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης προληπτικής πολιτικής για τη διαχείριση των αλιευτικών αποθεμάτων, ως μόνη

εγγύηση για το μέλλον της αλιείας και των αλιέων.

β) Το θαλάσσιο δάσος σε κίνδυνο

Τα λιβάδια του φυτού Ποσειδωνία (*Posidonia Oceanica*) αποτελούν τη βάση του μεγαλύτερου μέρους του παράκτιου Μεσογειακού οικοσυστήματος. Ως προς τον οικολογικό τους ρόλο, μπορούν να παρομοιαστούν με υποθαλάσσια δάση. Προσφέρουν καταφύγιο και τροφή σε περισσότερα από 1.400 θαλάσσια είδη, παράγουν οξυγόνο και προστατεύουν την υφαλοκρηπίδα και τις παραλίες από τη διάβρωση. Παρά την τεράστια οικολογική τους σημασία, τα λιβάδια της Ποσειδωνίας, συρρικνώνονται με ανησυχητικό ρυθμό τα τελευταία χρόνια.

Πολλές από τις κατασκευές που επηρεάζουν τη ροή των θαλάσσιων ρευμάτων (π.χ. μαρίνες, λιμενικά έργα), η ρύπανση των παράκτιων υδάτων, ορισμένες αλιευτικές δραστηριότητες κοντά στις ακτές (π.χ. τράτα βυθού) και η αγκυροβόληση σκαφών, είναι μερικές από τις αιτίες της καταστροφής και της υποβάθμισης των υποθαλάσσιων λιβαδιών.

Τον Αύγουστο του 1993, το ιστιοφόρο της Greenpeace «Vega» ήταν το κέντρο συντονισμού διεθνούς ομάδας ειδικευμένων επιστημόνων που πραγματοποίησαν καταγραφή και χαρτογράφηση των λιβαδιών της Ποσειδωνίας στον κόλπο του Λαγανά στη Ζάκυνθο. Τα ίχνη από τις άγκυρες πλοίων και τις τράτες βυθού (που ψαρεύουν παράνομα μέσα στον θεωρητικά προστατευόμενο κόλπο) ήταν ορατά.

γ) Η καταστροφή των κοραλλιών

Οι πανέμορφοι κοραλλιογενείς ύφαλοι στις τροπικές περιοχές του πλανήτη μπορεί σύντομα να αποτελούν παρελθόν. Αυτό ισχυρίζονται επιστήμονες που εξέτασαν τις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών στα πλουσιότερα και πιο παραγωγικά οικοσυστήματα του πλανήτη μας. Η αύξηση της θερμοκρασίας απειλεί τα κοράλλια με αποχρωματισμό, γεγονός που ισοδυναμεί με θάνατο.

Ίσως χρειαστούν αιώνες για να επανακάμψουν τα οικοσυστήματα αυτά. Η απειλή αυτή αποτελεί ένα ακόμη καμπανάκι ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες αλλάζουν δραματικά το κλίμα της Γης. Η Greenpeace έχει αναλάβει διεθνή δράση για να αποτραπεί η αρνητική αυτή εξέλιξη.

δ) Ο κόλπος του Γκάμπες στην Τυνησία

Λόγω της εντατικής υπεραλίευσης από τις μηχανότρατες στον κόλπο του ΓΚΑΜΠΕΣ μετά το έτος 1980, οι πληθυσμοί των ψαριών στην περιοχή μειώθηκαν επικίνδυνα.

Όταν παρατηρήθηκε δραματική μείωση της μέσης απόδοσής τους από 75 κιλά την ώρα το 1971 σε μόλις 4 κιλά την ώρα το 1990, οι μηχανότρατες της περιοχής άρχισαν να στοχεύουν σε άλλα εμπορικά είδη στα παράκτια νερά.

Πολλά από αυτά συναντώνται στα λιβάδια Ποσειδωνίας και αποτελούν έναν από τους βασικούς στόχους της τοπικής, μικρής κλίμακας, αλιείας. Σε αυτές τις περιοχές, που έχουν βάθος μικρότερο από 20 μέτρα, η απόδοση της μηχανότρατας μπορεί να φτάσει και τα 112 κιλά ανά ώρα.

Ο κόλπος του Γκαμπές αποτελούσε κάποτε το μεγαλύτερο ίσως λιβάδι Ποσειδωνίας σε ολόκληρη τη Μεσόγειο. Τελευταία, η περιοχή εξάπλωσής του περιορίζεται μόνο στο 10-15% της έκτασης που κάλυπτε στις αρχές του αιώνα.

Από το 1981 οι επιστήμονες συνιστούν το κλείσιμο του κόλπου του Γκαμπές για τις μηχανότρατες, έτσι ώστε να επιτραπεί η ανάκαμψη του οικοσυστήματος. Για τον ίδιο λόγο η Greenpeace προχώρησε στην εγκατάσταση τεχνητών υφάλων, με σκοπό να σταματήσει η παράνομη και καταστροφική χρήση συρόμενων εργαλείων βυθού στην περιοχή.

ε) Η Μαύρη Θάλασσα

Η Μαύρη Θάλασσα είναι ένα επίσης τραγικό παράδειγμα σαν τη Μεσόγειο. Η υπεραλίευση, η ρύπανση και η εισαγωγή ξένων ειδών, έχουν οδηγήσει το κλειστό αυτό οικοσύστημα στο όριο της καταστροφής. Η ανάκαμψή του, την οποία πολλοί θεωρούν πλέον αδύνατη, θα απαιτήσει δεκαετίες σκληρής προσπάθειας και ένα τεράστιο οικονομικό κόστος.

Παρ' όλο που η Μαύρη Θάλασσα διαφέρει σε πολλά σημεία από την υπόλοιπη Μεσόγειο, η τύχη της πρέπει να αφυπνίσει τις υπόλοιπες Μεσογειακές χώρες οι οποίες φέρουν και την ευθύνη για την αποτροπή μίας παρόμοιας καταστροφής στο δικό τους θαλάσσιο περιβάλλον.

στ) Το ξέφρενο κυνήγι του τόνου

Ύστερα από δεκαετίες ξέφρενου ψαρέματος, η επιβίωση του τόνου της ανατολικής Μεσογείου είναι σήμερα προβληματική.

Το 1994 η Greenpeace, μετά από συστηματική παρακολούθηση,

αποκάλυψε ότι ένα μικρό ισπανικό γρι-γρι πούλησε σε μεσάζοντες 115 τόνους από αυτό το πολύτιμο φορτίο έναντι 360.000 δολαρίων. Η ποσότητα αυτή δεν ήταν παρά η «ψαριά» μίας μόνο ημέρας.

Το 1995 ιταλικά γρι-γρι έπιασαν μέσα σε δύο μόνο εβδομάδες εκατοντάδες χιλιάδες κιλά τόνου σε μία στενή θαλάσσια περιοχή της Αδριατικής. Οι τόνοι αυτοί διοχετεύτηκαν στις αγορές της Γαλλίας και της Ισπανίας.

Οι τοπικοί αλιευτικοί στόλοι ενώνονται στο κυνήγι του τόνου με τα πλοία που η Greenpeace αποκαλεί «πειρατικά». Πρόκειται για βιομηχανικά παραγαδιάρικα που ταξιδεύουν συνήθως με κάποια σημαία ευκαιρίας, όπως αυτές της Ταιβάν, του Παναμά, της Ονδούρας και της Σιέρα Λεόνε, ή ακόμα και χωρίς καμία σημαία.

Είναι γνωστά ως «πειρατικά» γιατί καταχρώνται του «δικαιώματός» τους στα ψάρια των ανοιχτών θαλασσών, χωρίς να αναφέρουν τις «ψαριές» τους και χωρίς να συμμορφώνονται με τις οδηγίες για τη διατήρηση των ιχθυαποθεμάτων που εκδίδει η ICCAT και το GFCM. Ακόμα και κράτη – μέλη της ICCAT, όπως η Νότιος Κορέα ή η Βενεζουέλα επί σειρά ετών έδιναν ελλειπή στοιχεία για τις δικές τους συνολικές συλλήψεις τόνου.

ζ) Η Μεσόγειος (Greenpeace. Μεσόγειος. Μια θάλασσα με προβλήματα, 1996)

Η έντονη αλιευτική πίεση δεν είναι καταστροφική μόνο σε ό,τι αφορά το μέλλον της αλιείας στη Μεσόγειο. Οι εντατικές βιομηχανικές μέθοδοι αλιείας συνιστούν σοβαρό κίνδυνο για το ευρύτερο Μεσογειακό οικοσύστημα. Η βαθμιαία εξαφάνιση της Ποσειδωνίας από τη χρήση ορισμένων αλιευτικών εργαλείων αποτελεί μη αναστρέψιμη διαδικασία.

Η Διεθνής Επιτροπή Φαλαινοθηρίας έχει προειδοποιήσει για την ενδεχόμενη εξαφάνιση των πληθυσμών ορισμένων κητωδών, όπως το ζωνοδέλφιο, στο βαθμό που συνεχίζεται το ψάρεμα με παρασυρόμενα αφρόδιστρα.

Με δυο λόγια, η εντατική και αδιάκριτη αλιεία απειλεί τη βιοποικιλότητα του Μεσογειακού θαλάσσιου οικοσυστήματος.

Οι χώρες της Μεσογείου πρέπει επειγόντως να συνεργασθούν με σκοπό την εκπόνηση ενός διαχειριστικού σχεδίου για τη Μεσογειακή αλιεία, το οποίο θα εξασφαλίζει τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του θαλάσσιου πλούτου

και θα μεριμνά για τις ανάγκες των κοινοτήτων που εξαρτώνται από τη θάλασσα.

Ταυτόχρονα πρέπει να αντιμετωπισθούν επειγόντως και άλλα σημαντικά ζητήματα, όπως η δημιουργία μηχανισμών για μία δίκαιη κατανομή των θαλάσσιων πόρων, η ανάγκη πολυμερούς συνεργασίας για τον έλεγχο και την επόπτευση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών νόμων και κανόνων, καθώς και η ανάπτυξη επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων.

η) Επιτρεπόμενα μεγέθη αλιευσίμων ψαριών

Η εντατική υπεραλίευση και η κατανάλωση μικρών σε μέγεθος και ηλικία ψαριών, τα οποία δεν προλαβαίνουν να αναπαραχθούν απειλεί μακροπρόθεσμα την ίδια την επιβίωση ορισμένων ειδών. Η μείωση του πληθυσμού του γαύρου στα μέρη μας είναι χαρακτηριστική. Από 1/1/95, η Ευρωπαϊκή Ένωση επέβαλε κάποιους περιορισμούς στα μεγέθη των εμπορεύσιμων ψαριών.

Συγκεκριμένα, το επιτρεπτό μέγεθος για τον **γαύρο**, τη **σαρδέλα** και τη **μαρίδα** είναι 9 εκατοστά, για το **μπαρμπούνι** και την **κουτσομούρα** 11 εκατοστά, για το **λιθρίνι** και το **σαφρίδι** 12 εκατοστά, για το **σαργό** 15 εκατοστά, για το **φαγκρί** και το **σκουμπρί** 18 εκατοστά, για την **τσιπούρα**, τη **γλώσσα** και τον **μπακαλιάρο** 20 εκατοστά, για το **λαυράκι** 23 εκατοστά, για τον **ροφό** και τον **βλάχο** 45 εκατοστά, για τον τόνο 70 εκατοστά και για τον **ξιφία** 120 εκατοστά (από την άκρη της κάτω γνάθου μέχρι την ουρά).

Η Greenpeace δραστηριοποιείται παγκοσμίως ιδιαίτερα για την υπεραλίευση της θάλασσας, λόγω της οποίας έχουν μειωθεί επικίνδυνα πολλά θαλάσσια είδη και ψάρια.

5) ΠΑΡΑΣΥΡΟΜΕΝΑ ΑΦΡΟΔΙΧΤΑ

α) Παρασυρόμενα αφρόδιχτα στον Ειρηνικό

Τον Ιανουάριο του 1990 στη θάλασσα της Τασμανίας, μεταξύ Νέας Ζηλανδίας και Αυστραλίας, μια ομάδα από δύτες και φωτογράφους της Greenpeace πήρε τις πρώτες υποθαλάσσιες φωτογραφίες παρασυρόμενων δίχτυων μεγάλων διαστάσεων σε πλήρη δράση.

Δουλεύοντας από τρία φουσκωτά και ένα σκάφος με ύφαλα από φάιμπεργκλας, οι ακτιβιστές εντόπισαν 3 από τα 7 τεράστια δίχτυα που είχε ρίξει το Fuji Maru, ένα από τα 44 Ιαπωνικά σκάφη που έριχναν δίχτυα στην

περιοχή.

Μέσα σε 12 μέρες, οι δύτες της Greenpeace εξέτασαν 126 χιλιόμετρα παρασυρόμενων δίχτυων – από τα 6.000 χιλιόμετρα που είχαν ριχτεί στην περιοχή – και βρήκαν 8 παγιδευμένα δελφίνια. Αυτό ανεβάζει τον μέσο όρο των δελφινιών που πιάνονται σε 2,1 δελφίνια για κάθε δίχτυ, πράγμα που σημαίνει ότι 5.000 ως 6.000 δελφίνια πέθαναν αυτή την εποχή μόνο στη θάλασσα της Τασμανίας.

Μια ομάδα βιολόγων – ωκεανογράφων που συνεργάζονταν με την Greenpeace υπολόγισε ότι, σε μια περίοδο 3 μηνών, 20 αλιευτικά έπιασαν 6.400 δελφίνια, 3.000 ηλιόψαρα, και 20.000 σελάχια. Επιπλέον, η καταστροφή που οι στόλοι αυτοί προκαλούσαν στους πληθυσμούς του τόνου ήταν ανυπολόγιστη. Τουλάχιστον το 10% από τα αλιεύματα ήταν για πέταμα, επειδή είχαν υποστεί ακρωτηριασμούς και ήταν ακατάλληλα για πούλημα.

Τον Ιούνιο, το Rainbow Warrior απέπλευσε από το Χαβάη για ένα ταξίδι 10.000 χιλιομέτρων, με σκοπό ν' αντιμετωπίσει τους στόλους των αλιευτικών της Ιαπωνίας, της Ταϊβάν και της Νότιας Κορέας, που ψάρευαν με παρασυρόμενα δίχτυα στο νότιο Ειρηνικό. Κατά την αιχμή της αλιευτικής περιόδου, οι τρεις αυτοί στόλοι, που έχουν συνολικά γύρω στα 1.000 σκάφη, ρίχνουν πάνω από 40.000 χιλιόμετρα δίχτυα κάθε νύχτα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, τα αλιευτικά αυτά σκοτώνουν 750.000 θαλασσοπούλια και πάνω από 120.000 δελφίνια, φάλαινες και φώκιες κάθε χρόνο.

Δύτες και υποθαλάσσιοι φωτογράφοι της Greenpeace εξέτασαν τα δίχτυα Ιαπωνικών σκαφών που ψάρευαν καλαμάρια και τόνους σε απόσταση 4.500 χιλιομέτρων περίπου από τις ακτές της British Columbia και βρήκαν μπλεγμένα 25 είδη ψαριών.

Παράλληλα με τις ενέργειες αυτές, η Greenpeace άσκησε πιέσεις σε ορισμένους εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, ενθαρρύνοντας την παγκόσμια αντίδραση εναντίον της χρήσης παρασυρόμενων δίχτυων μεγάλης κλίμακας. Οι προσπάθειες αυτές οδήγησαν, το Δεκέμβριο του 1989, τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στην απόφαση ν' απαγορεύσει την εξάπλωση των δραστηριοτήτων με παρασυρόμενα δίχτυα και να καλέσει τις επιχειρήσεις ν' αλλάξουν τεχνολογία από τον Ιούνιο του 1991 για το νότιο Ειρηνικό και από το 1992 για όλο τον υπόλοιπο κόσμο.

Την απόφαση ακολούθησαν ορισμένες διακηρύξεις από χώρες του νότιου Ειρηνικού, που ζητούσαν να σταματήσει το ψάρεμα με παρασυρόμενα δίχτυα

στα νερά του Ειρηνικού, και ορισμένες πράξεις χωρών όπως η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία, που απέκλεισαν από τα χωρικά τους ύδατα τα συγκεκριμένα αλιευτικά και οποιοδήποτε ανάλογο σκάφος. Μετά την απόφαση, αρκετά κράτη, μεταξύ των οποίων η Ισπανία, η Ιταλία και η Νότια Αφρική, έχουν απαγορεύσει τη χρήση παρασυρόμενων δίχτυων στα σκάφη τους ή στα χωρικά τους ύδατα.

β) Παρασυρόμενα αφρόδιχτα στη Μεσόγειο

Τα παρασυρόμενα αφρόδιχτα (driftnets) έχουν ονομαστεί και «τείχη του θανάτου». Είναι επιφανειακά δίχτυα μεγάλου μήκους και εξαιρετικής αντοχής. Αρχικός τους στόχος ήταν ο τόνος και ο ξιφίας. Όπως αποδείχθηκε όμως, τα θύματά τους είναι πολύ περισσότερα : **δελφίνια, θαλασσοπούλια, θαλάσσιες χελώνες, καρχαρίες,** ακόμη και **φάλαινες**. Συστηματικές έρευνες της Greenpeace αποκάλυψαν ότι τα μη εμπορεύσιμα είδη που βρίσκουν το θάνατο στα παρασυρόμενα αφρόδιχτα αντιπροσωπεύουν συχνά μέχρι και το 80% της «ψαριάς»! αναγνωρίζοντας τον τεράστιο κίνδυνο που διαγράφονταν για τα θαλάσσια οικοσυστήματα, η κοινοτική νομοθεσία όρισε τα 2,5 χλμ. ως μέγιστο επιτρεπόμενο μήκος για τα δίχτυα αυτά, ενώ στην Ελλάδα η χρήση τους απαγορεύθηκε εντελώς. Παρ' όλες όμως τις νομοθετικές ρυθμίσεις, η Ιταλία διαθέτει περί τα 730 σκάφη με driftnets που το μέσο μήκος τους υπερβαίνει τα 15 χλμ. από το 1993, το ελληνικό γραφείο της Greenpeace οργανώνει τακτικές αποστολές στα νερά του Ιονίου για τον εντοπισμό και την απομάκρυνση των καταστροφικών δίχτυων. Παράλληλα, πιέζει διεθνώς για την εφαρμογή των αποφάσεων προς απόσυρση των αλιευτικών που τα χρησιμοποιούν.

Οι ψαράδες στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της Μεσογείου, γνωρίζοντας ότι τα δίχτυα αυτά αποτελούν θανάσιμη παγίδα για κάθε μορφή ζωής, τα αποκαλούν «τείχη του θανάτου». Η ελληνική νομοθεσία έχει προχωρήσει στην απαγόρευση της χρήσης τους από το 1993. Παρ' όλα αυτά, οι Έλληνες ψαράδες είχαν να αντιμετωπίσουν τα καταστροφικά δίχτυα των Ιταλών συναδέλφων τους που ψαρεύουν στα διεθνή ύδατα του Ιονίου και του Αιγαίου. Παρά την προηγούμενη κοινή ανακοίνωση (του Ιταλού Υπουργού Αλιείας και της Επιτρόπου για την Αλιεία) για απαγόρευση της χρήσης παρασυρόμενων αφρόδιχτων από τα ιταλικά αλιευτικά από 1/1/98, στην πράξη ελάχιστα βήματα έγιναν προς αυτή την κατεύθυνση. Η Greenpeace ήταν και πάλι εκεί, καταδεικνύοντας τη συνεχιζόμενη καταστροφή και θέτοντας όλους τους αρμόδιους ενώπιον των ευθυνών τους.

Η Greenpeace κατέγραψε συστηματικά τη δράση των αλιευτικών που χρησιμοποιούν παρασυρόμενα αφρόδριχτα στη Μεσόγειο και τον Ατλαντικό, δημοσιοποίησε τα ευρήματα των ερευνών της και στη συνέχεια, μπροστά στην αδράνεια της Ιταλίας και της Ε.Ε., προχώρησε σε δυναμικές δράσεις και εκδηλώσεις διαμαρτυρίας. Οι ακτιβιστές της Greenpeace σαρώνουν κάθε χρόνο, μαζί με το πλοίο MV Greenpeace, τα νερά της Μεσογείου, καταγράφοντας την καταστροφική δράση των παρασυρόμενων αφρόδριχτων και πραγματοποιώντας δυναμικές δράσεις στις Βελεαρίδες, τη Σικελία και τη Σαρδηνία.

Λίγες ημέρες μετά την ιστορική απόφαση είχαμε και τα πρώτα θετικά δείγματα: κοινή ελληνο-ιταλική επιχείρηση υπό την εποπτεία ελεγκτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατέληξε στη σύλληψη του σκάφους «Perla Ionica II», το οποίο φάρευε στα ανοικτά της Ζακύνθου, χρησιμοποιώντας παρασυρόμενα αφρόδριχτα μήκους 10 χιλιομέτρων.

Η Greenpeace θα συνεχίσει να παρακολουθεί τη δράση των παρασυρόμενων αφρόδριχτων μέχρι να βεβαιωθεί ότι «τα τείχη του θανάτου» αποτελούν παρελθόν.

γ) Απαγόρευση της χρήσης παρασυρόμενων αφρόδριχτων

Με μια ιστορική απόφαση, το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προχώρησε στην πλήρη απαγόρευση των παρασυρόμενων αφρόδριχτων στη Μεσόγειο και τον Ατλαντικό. Η απόφαση αυτή ήρθε ύστερα από την δεκαπενταετή εκστρατεία της Greenpeace, σε κάθε γωνιά των ωκεανών, για την απαγόρευση των παρασυρόμενων αφρόδριχτων και χαιρετίστηκε ως μια μεγάλη νίκη για το θαλάσσιο περιβάλλον.

Το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ, υπερψήφισε (στις 8/6/98) την πρόταση της Βρετανικής Προεδρίας για την πλήρη απαγόρευση των παρασυρόμενων αφρόδριχτων, μέχρι το τέλος του 2001, παρά τις έντονες πιέσεις από την πλευρά της Ιταλίας και της Γαλλίας, για παράταση της περιόδου απόσυρσης των δικτυών. Η σταθερή στάση της Ελλάδας και της Ισπανίας στο θέμα συνέβαλε σημαντικά στο να δοθεί τέλος σε μια από τις πλέον καταστροφικές μεθόδους αλιείας.

Παρά τις σχετικές αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών και την ευρωπαϊκή νομοθεσία που απαγορεύει τη χρήση παρασυρόμενων αφρόδριχτων με μήκος μεγαλύτερο από 2,5 χιλιόμετρα, καθημερινά, εκατοντάδες αλιευτικά απλώνουν

χιλιάδες χιλιόμετρα δικτυών, προκαλώντας το θάνατο σε χιλιάδες δελφίνια, καρχαρίες, φάλαινες, φυσητήρες κάθε χρόνο. Η Greenpeace ξεκίνησε, από τις αρχές της δεκαετίας του '90, την καταγραφή της δραστηριότητας αυτού του αλιευτικού στόλου στη Μεσόγειο και τον Ατλαντικό. Τα στοιχεία που έφερε στο φως η έρευνα της Greenpeace ήταν συγκλονιστικά. Το συνολικό μήκος των παρασυρόμενων αφρόδιχτων που χρησιμοποιούνται στη Μεσόγειο, φτάνει τα 7.000 χιλιόμετρα. Κύριος υπεύθυνος είναι ο ιταλικός αλιευτικός στόλος, ο οποίος αριθμεί περί τα 700 σκάφη που χρησιμοποιούν τέτοια δίχτυα.

Ποια είναι η γενετική μεταλλαξιολογία οργανισμού με εκτεταμένες ιδιότητες. Στην ουσία η γενετική μηχανική μπορεί να δημιουργήσει νέες τροφές όπως (Ποταμιο-δασική-Μπριτόνικα, Σκυμνοειδή κλπ)

β) Ποια είναι τα οφέλη

Η γενετική τεχνολογία προσφέρει μεγάλα οφέλη σε όλους τους τομείς, όπως στα φυτά, στα ζώα και στην ιατρική. Η γενετική μηχανική μπορεί να δημιουργήσει νέες τροφές όπως (Ποταμιο-δασική-Μπριτόνικα, Σκυμνοειδή κλπ) που καλλιεργούνται ή διατρέφονται με οφέλη περιβαλλοντικά, οικονομικά, συνάμα. Για παράδειγμα η γενετική μεταλλαξιολογία είναι δημιουργήθηκε από γενετική τεχνολογία και είναι πιο ανθεκτική σε ένα και μόνο χημικό (δυσανεκτική) που καλλιεργείται ή διατρέφεται. Το γενετικό μεταλλαξιολογικό προϊόντα έχουν τα οφέλη παραπάνω και ακριβώς το όνομα του οργανισμού (Greenpeace, Γενετικό τρόφιμα, Παράδειγμα με την τροφή μας, παραδείγματα με τη ζωή μας, 2002.)

γ) Ποια είναι οι χημικές (Greenpeace, Γενετικό τρόφιμα, Παράδειγμα με την τροφή μας, παραδείγματα με τη ζωή μας, 2002.)

* Ανάπτυξη αλλεργιών

Τα παιδιά που το μεταλλαξιολογικό τρόφιμα έχουν υποχθεί γονίδια από οργανισμούς που κατά δεν αποτελούν μέρος του ανθρώπινου δικτυολογίου. Τα αποτελέσματα από τη χρήση μεταλλαξιολογικών στην υγεία των καταναλωτών είναι αβέβαια, απρόβλεπτα και αντίθετα.

Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι μεταλλαξιολογικά ορόσημα στην οποία διασπαστεί γονίδια από φυσικά θρεπτικά, μπορούν να προκαλέσουν αλλεργία σε άτομα ευαίσθητα στο συγκεκριμένο καρτό.

* Αρραβουργία ανθεκτικών βακτηρίων

Η εκτεταμένη χρήση βακτηρίων με αυξημένη αντοχή σε αντιβιοτικά ουσίες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

1) ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

α) Τι είναι τα γενετικά μεταλλαγμένα προϊόντα.

Η γενετική μηχανική εξάγει γονίδια από κύτταρα κάποιου οργανισμού και τα εισάγει σε κύτταρο διαφορετικού οργανισμού, με σκοπό τη δημιουργία ενός νέου, γενετικά μεταλλαγμένου οργανισμού, με καινούργιες ιδιότητες. Στην ουσία η γενετική μηχανική μπορεί να δημιουργήσει νέες μορφές ζωής. (Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάνικα. Εγκυκλοπαίδεια)

β) Ποια είναι τα οφέλη

Η γενετική τεχνολογία υπόσχεται μεγαλύτερη σοδειά, λιγότερες απώλειες, λιγότερα φυτοφάρμακα, ποικιλίες προσαρμοσμένες σε ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες. Για παράδειγμα η γενετικά μεταλλαγμένη σόγια δημιουργήθηκε από γνωστή πολυεθνική εταιρεία ώστε να είναι πιο ανθεκτική σε ένα και μόνο χημικό ζιζανιοκτόνο, που κατασκευάζει η ίδια εταιρεία! Το γενετικά μεταλλαγμένο καλαμπόκι διώχνει τα έντομα παράγοντας και εκκρίνοντας το δικό του εντομοκτόνο! (Greenpeace. Γενετικά τρόφιμα. Πειράματα με την τροφή μας, παιχνίδια με τη ζωή μας, 2002.)

γ) Ποιοι είναι οι κίνδυνοι(Greenpeace. Γενετικά τρόφιμα. Πειράματα με την τροφή μας, παιχνίδια με τη ζωή μας, 2002.)

- **Ανάπτυξη αλλεργιών**

Σε πολλά από τα μεταλλαγμένα τρόφιμα, έχουν εισαχθεί γονίδια από οργανισμούς που ποτέ δεν αποτελούσαν μέρος του ανθρώπινου διαιτολογίου. Τα αποτελέσματα από τη χρήση τέτοιων οργανισμών στην υγεία των καταναλωτών είναι αβέβαια, απρόβλεπτα και ανεξέλεγκτα.

Πρόσφατες μελέτες έδειξαν ότι μεταλλαγμένη σόγια στην οποία είχε εισαχθεί γονίδιο από φυτό Βραζιλίας, μπορούσε να προκαλέσει αλλεργία σε άτομα ευαίσθητα στο συγκεκριμένο καρπό.

- **Δημιουργία ανθεκτικών βακτηρίων**

Η απελευθέρωση βακτηρίων με αυξημένη αντοχή σε αντιβιοτικά απειλεί

κάθε μορφή ζωής. Τα μεταλλαγμένα προϊόντα, στην πλειοψηφία τους, περιέχουν γονίδια τα οποία παρουσιάζουν αυξημένη αντίσταση σε αντιβιοτικά. Η συνεχώς αυξανόμενη ανοχή των παθογόνων βακτηρίων στα αντιβιοτικά, οδηγεί στην επανεμφάνιση επιδημιών τις οποίες η σύγχρονη ιατρική θεωρούσε ότι έχει καταπολεμήσει επιτυχώς. Χαρακτηριστική είναι η επιστροφή της ελονοσίας, η οποία ευθύνεται για 2.000.000 θανάτους το χρόνο παγκοσμίως.

- **Αλλοίωση της φυσικής χλωρίδας**

Η αναπόφευκτη διασταύρωση των γενετικά μεταλλαγμένων φυτών με τη φυσική βλάστηση, θα σημάνει την ανεξέλεγκτη διαρροή γονιδίων στο φυσικό περιβάλλον. Μια τέτοια αλλαγή δεν γίνεται άμεσα ορατή. Όταν όμως διαπιστωθεί, δεν είναι πλέον αναστρέψιμη. Οι συνέπειες παραμένουν εν πολλοίς άγνωστες.

- **Εξαφάνιση των παραδοσιακών ποικιλιών**

Όσες φυσικές καλλιέργειες δεν αντικατασταθούν, θα εξαφανιστούν ως αποτέλεσμα της διασταύρωσης με τους μεταλλαγμένους συγγενείς, οι οποίοι είναι, κατά κανόνα, πιο ανθεκτικοί σε ζιζανιοκτόνα, έντομα κ.λπ. Η μείωση στη βιοποικιλότητα οδηγεί σε εύθραυστες ισορροπίες και οικοσυστήματα πιο ευάλωτα σε ασθένειες.

- **Συγκέντρωση της παραγωγής στα χέρια λίγων πολυεθνικών**

Η παγκόσμια παραγωγή σόγιας, καλαμποκιού, ντομάτας, βαμβακιού, πατάτας κ.ο.κ., θα συγκεντρωθεί στα χέρια λίγων πολυεθνικών εταιρειών. Κάτι τέτοιο εξυπηρετεί μόνο τις συγκεκριμένες εταιρείες, ενώ βλάπτει τους αγρότες, τους καταναλωτές και τις οικονομίες πολλών χωρών.

2) ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΑ ΤΡΟΦΙΜΑ(Greenpeace. Γενετικά τρόφιμα. Πειράματα με την τροφή μας, παιχνίδια με τη ζωή μας, 2002.)

α) Ενέργειες – επιτυχίες της Greenpeace στην Ελλάδα

Τον Μάρτιο του 1997 η Greenpeace αποκαλύπτει ότι έχουν εισαχθεί στην Ελλάδα 124.000 τόνοι σόγιας από τις Η.Π.Α. μείγμα γενετικά μεταλλαγμένης και φυσικής. Αυτό το εν δυνάμει επικίνδυνο προϊόν αρχίζει να κατακλύζει την αγορά και να μετατρέπει τους καταναλωτές σε πειραματόζωα.

Με μια δυναμική ενέργεια, στα τέλη Αυγούστου 2000, ακτιβιστές της Greenpeace, κατέλαβαν τις εγκαταστάσεις της βιομηχανίας «Σόγια Ελλάς» στα Ψαχνά Ευβοίας. Οι ακτιβιστές της Greenpeace ζήτησαν να σταματήσει η εισαγωγή γενετικά μεταλλαγμένων προϊόντων και να διασφαλιστεί η

τροφοδοσία της αγοράς με φυσικά προϊόντα. Η επιχείρηση έγινε με την υποστήριξη του πλοίου “MV GREENPEACE” και τη συμμετοχή δεκάδων ακτιβιστών της οργάνωσης.

Το 1999, το ΥΠΕΧΩΔΕ παγώνει προσωρινά τις άδειες για πειραματικές καλλιέργειες γενετικά μεταλλαγμένων ειδών στην Ελλάδα.

Μεγάλες βιομηχανίες επεξεργασίες τροφίμων απειλούν ότι δεν θα παραλάβουν προϊόντα από την ευρύτερη περιοχή των πειραματικών καλλιεργειών. Σήμερα πλέον, η Πανελλήνια Ένωση Κονσερβοποιών δηλώνει αντίθετη στη χρήση γενετικά μεταλλαγμένων προϊόντων.

Χιλιάδες καταναλωτές δηλώνουν ότι δεν επιθυμούν τη χρήση γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών στα τρόφιμα.

Ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεως Σούπερ Μάρκετ Ελλάδος ζητά από τους προμηθευτές να εξασφαλίσουν ότι τα προϊόντα διατροφής δεν περιέχουν γενετικά μεταλλαγμένους οργανισμούς ή παράγωγά τους.

β) Ενέργειες – επιτυχίες της Greenpeace στην Αγγλία

Στην Αγγλία, η Greenpeace, σε συνεργασία με εστιατόρια, μάγειρες και συγγραφείς μαγειρικής, ξεκίνησε εκστρατεία με το σύνθημα «αποφεύγοντας το μεταλλαγμένο φαγητό», δημοσιοποιώντας έναν οδηγό για το πώς μπορούν οι καταναλωτές να αποφύγουν τα μεταλλαγμένα τρόφιμα και σε ποια εστιατόρια μπορούν να βρουν φυσικά τρόφιμα.

Στον πρώτο κατάλογο περιλαμβάνονται εστιατόρια πολυτελείας και σύντομα προβλέπεται να δημιουργηθούν οδηγοί για κάθε κατηγορία εστιατορίων. Ταυτόχρονα, πάλι στην Αγγλία, η Greenpeace ξεκίνησε εκστρατεία για την προώθηση των προϊόντων βιολογικής γεωργίας, στον αντίποδα της προσπάθειας των πολυεθνικών να προωθήσουν τα μεταλλαγμένα τρόφιμα.

Οι αλυσίδες super market δεν έμειναν έξω από το χορό. Με τη συντριπτική πλειοψηφία των καταναλωτών να δηλώνει ότι δεν θέλει να γίνει πειραματόζωο και με δεδομένη την ανυπαρξία ελέγχων στην αγορά, ορισμένες από τις μεγαλύτερες αλυσίδες πολυκαταστημάτων (Marks and Spencer, Sainsbury's, Migros, Carrefour, Superquinn) δημιούργησαν κοινοπραξία με σκοπό να διατηρήσουν τα εμπορεύματά τους απαλλαγμένα από μεταλλαγμένους οργανισμούς.

Στο ίδιο μήκος κύματος, μεγάλες εταιρείες τροφίμων της Αγγλίας

(Unilever, Nestle) ανακοίνωσαν την πρόθεσή τους να «καθαρίσουν τα ράφια τους» από τα μεταλλαγμένα τρόφιμα. Οι πιέσεις από τη Greenpeace αλλά και τους απλούς πολίτες φέρνουν πλέον ορατά αποτελέσματα.

γ) Αναλύσεις της Greenpeace

Εκατοντάδες εργαστηριακές αναλύσεις, που πραγματοποιήθηκαν το 2000 για λογαριασμό της Greenpeace, σε όλο τον κόσμο κατέδειξαν το μέγεθος του προβλήματος. Μεταλλαγμένοι οργανισμοί εντοπίστηκαν σε παιδικές τροφές, τρόφιμα, πρώτες ύλες, ζωοτροφές κ.λπ. Μπροστά σε αυτά τα δεδομένα, αλυσίδες σούπερ μάρκετ, βιομηχανίες τροφίμων και εισαγωγές πρώτων υλών αποφάσισαν να «καθαρίσουν» τα προϊόντα τους από μεταλλαγμένους οργανισμούς και παράγωγά τους.

Παρακάτω παρατίθεται πίνακας αναλύσεων της Greenpeace σε τρόφιμα της ελληνικής αγοράς για την ανίχνευση μεταλλαγμένων προϊόντων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Αναλύσεις της Greenpeace σε τρόφιμα της ελληνικής αγοράς τα έτη 1998-1999 για την ανίχνευση μεταλλαγμένων προϊόντων

	Προϊόν	Ημερ ομηνία	Αποτέ λεσμα	Παρατηρήσεις
	ΦΥΡΚΟ – Σογιάλευρο	Μάιος 1998	Μεταλλαγμέ νη σόγια	Ζωοτροφές εταιρείας ΦΥΡΚΟ Κοντονή
	Natural FYTRO Super Lecithin, Λεκιθίνη	Ιανουάριος 1999	Μεταλλαγμέ νη σόγια	Η εταιρεία FYTRO δεσμεύτηκε να αποσύρει το προϊόν
	Kingsway, Whole Kernel Corns, κονσέρβα καλαμπόκι	Ιανουάριος 1999	Αρνητικό	
	Old El Paso, Tortilla Chips	Ιανουάριος 1999	Μεταλλαγμέ νο καλαμπόκι	Ο εισαγωγές (Αλφα- Βήτα Βασιλόπουλος) δεσμεύτηκε να αποσύρει το προϊόν
	Kit-Kat γκοφρέτα σοκολάτα	Ιανουάριος 1999	Αρνητικό	

γάλακτος				
LU – Barquette, μπισκότα με γέμιση φράουλα	Ιανουάριος 1999	Αρνητικό		
Cadbury's Wafer, γκοφρέτα	Ιανουάριος 1999	Αρνητικό		
Cadbury's Finger Noir, μπισκότα σοκολάτας	Ιανουάριος 1999	Αρνητικό		
Greein Giant, κονσέρβα καλαμπόκι	Ιανουάριος 1999	Αρνητικό		
Nestle – Golden Grahams, νιφάδες καλαμποκιού	Ιανουάριος 1999	Αρνητικό		
Croc's, προϊόν επάλειψης	Ιανουάριος 1999	Μεταλλαγμένη σόγια		Ο εισαγωγέας (Άλφα-Βήτα Βασιλόπουλος) δεσμεύτηκε να αποσύρει το προϊόν
Kellogg's Choco Corn Flakes, νιφάδες καλαμποκιού με σοκολάτα	Αύγουστος 1999	Αρνητικό		
Loddi Sugar Flakes, νιφάδες καλαμποκιού	Αύγουστος 1999	Αρνητικό		
Natura – Corn Flakes, νιφάδες καλαμποκιού	Αύγουστος 1999	Αρνητικό		
Cereal – Merendine Alle Mele, μπισκότα με μήλο	Αύγουστος 1999	Αρνητικό		
Natural FYTRO – Soya Mince, κιμάς σόγιας	Αύγουστος 1999	Αρνητικό		

Old El Paso, Burrito Seasoning Mix	Αύγουστος 1999	Μεταλλαγμένο καλαμπόκι	Ο εισαγωγέας (Άλφα-Βήτα Βασιλόπουλος) δεσμεύτηκε να αποσύρει το προϊόν
ION – Smash, γκοφρέτα σοκολάτα	Αύγουστος 1999	Μεταλλαγμένη σόγια	Η εταιρεία αντιτίθεται στη χρήση μεταλλαγμένων ουσιών στα τρόφιμα και διαθέτει πιστοποιητικά και αναλύσεις για το σογιάλευρο που χρησιμοποιεί. Μετά από επαφή με την εταιρεία, διευκρίνισαν πως τα θετικά αποτελέσματα των αναλύσεων που έγιναν για λογαριασμό της Greenpeace, οφείλονται σε επιμόλυνση της πρώτης ύλης με μεταλλαγμένη σόγια σε κάποιο στάδιο μεταφοράς ή αποθήκευσής της.
ION- Wafers Pocket Pie, γκοφρέτα με επικάλυψη σοκολάτας	Αύγουστος 1999	Μεταλλαγμένη σόγια	
ΦΥΡΚΟ – Σογιάλευρο	Αύγουστος 1999	Μεταλλαγμένη σόγια	Ζωοτροφές εταιρείας ΦΥΡΚΟ Κοντονή
Δήμητρα – ψωμί σόγιας	Αύγουστος 1999	Αρνητικό	
Tivall – 6 Vegetarion Drumsticks, στικ	Αύγουστος 1999	Μεταλλαγμένη σόγια	Ο εισαγωγέας Άλφα-Βήτα Βασιλόπουλος

σόγιας			διαθέτει πιστοποιητικό από την κατασκευάστρια εταιρεία ότι το προϊόν δεν περιέχει μεταλλαγμένη σόγια. Μετά από επαφή με την εταιρεία,
Tivall – 2 Char Grilled Quarter Pound Vegetarion Burgers, μπιφτέκια σόγιας	Αύγουστος 1999	Μεταλλαγμένη σόγια	διευκρίνισαν πως τα θετικά αποτελέσματα των αναλύσεων που έγιναν για λογαριασμό της Greenpeace, οφείλονται σε επιμόλυνση της πρώτης ύλης με μεταλλαγμένη σόγια σε κάποιο στάδιο μεταφοράς ή αποθήκευσής της.
Cadbury's Caramel Cake Bars	Αύγουστος 1999	Μεταλλαγμένη σόγια	
Green Giant Niblets Sweet Corn	Αύγουστος 1999	Αρνητικό	

Πηγή : Αρχείο Greenpeace – Αθήνα 2004.

δ) Βιολογική γεωργία

Η αποκάλυψη της παράνομης εισαγωγής σπόρων μεταλλαγμένου βαμβακιού στην Ελλάδα τον Ιούλιο του 2000, ήταν η κορυφή του παγόβουνου. Ακολούθησε η αποκάλυψη της παράνομης εισαγωγής και καλλιέργειας σπόρων μεταλλαγμένης ελαιοκράμβης σε Γαλλία, Σουηδία, Βρετανία, Γερμανία, Λουξεμβούργο. Η Greenpeace ήταν και πάλι εκεί.

Η προώθηση της βιολογικής γεωργίας αποτελεί τη μόνη ουσιαστική λύση στα σημερινά αδιέξοδα της χημικής γεωργίας και σε αυτά που απειλούνται από

την καλλιέργεια των μεταλλαγμένων φυτών. Η «λύση» που προτείνουν αυτοί που ευαγγελίζονται τις μεταλλαγμένες καλλιέργειες απειλεί όχι μόνο το φυσικό περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία αλλά και την αγροτική οικονομία και το εισόδημα των αγροτών. Η είσοδος των πρώτων βιολογικών προϊόντων σε ελληνικά σούπερ μάρκετ αποτελεί ένα σαφές μήνυμα ελπίδας.

ε) Πρωτόκολλο για τη βιοασφάλεια

Ένα σημαντικό βήμα στον αγώνα κατά των γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών αποτελεί η υπογραφή του Πρωτοκόλλου για τη Βιοασφάλεια. Για πρώτη φορά αναγνωρίζεται διεθνώς ότι οι γενετικά μεταλλαγμένοι οργανισμοί εγκυμονούν κινδύνους για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία. Οι εκπρόσωποι των 130 χωρών που συναντήθηκαν από τις 24 έως τις 28 Ιανουαρίου του 2000 στο Μόντρεαλ, προχώρησαν στην υπογραφή διεθνούς πλαισίου, που θέτει τους πρώτους περιορισμούς στο διεθνές εμπόριο γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών.

Οι ακτιβιστές της Greenpeace υποδέχθηκαν τις αντιπροσωπείες των χωρών, το παγωμένο Μόντρεαλ, με ένα γιγαντιαίο ομοίωμα γενετικά μεταλλαγμένου καλαμποκιού, ζητώντας από τις κυβερνήσεις των Η.Π.Α. και του Καναδά να σταματήσουν να παρεμποδίζουν τη λήψη αποφάσεων για τον διεθνή έλεγχο του εμπορίου γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών.

Πριν από έναν χρόνο οι Η.Π.Α., είχαν καταφέρει να επιβάλλουν την πολιτική τους σε όλη σχεδόν την υπόλοιπη διεθνή κοινότητα οδηγώντας σε αδιέξοδο τις αντίστοιχες συνομιλίες στην Καρθαγένη της Κολομβίας. Φέτος δεν τα κατάφεραν, συνεχίζουν όμως να αντιδρούν έντονα σε κάθε πρόταση για σήμανση των γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών.

Είναι σαφές ότι ο αγώνας κατά των γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών δεν έχει τελειώσει. Το επόμενο βήμα ήταν η άμεση επικύρωση του Πρωτοκόλλου από τις χώρες που το υπέγραψαν. Η υπογραφή του Πρωτοκόλλου είναι μια σημαντική διεθνή επιτυχία και πιστεύουμε ότι έχουμε κάθε λόγο να είμαστε αισιόδοξοι.

Επιπλέον, μόλις λίγες ημέρες μετά την υπογραφή του πρωτοκόλλου στο Μόντρεαλ, απαγορεύτηκαν οι πειραματικές καλλιέργειες γενετικά μεταλλαγμένων οργανισμών στην Ελλάδα. Στις 18-20 Οκτωβρίου 2004 στο Μόντρεαλ του Καναδά και στις 1-3 Νοεμβρίου του ίδιου έτους στη Βόννη της Γερμανίας θα γίνουν άλλες δύο διεθνείς διασκέψεις για την βιοασφάλεια.

3) P.V.C. (Greenpeace. P.V.C. ,1993)

Το PVC (πολυβινυλοχλωρίδιο) που συχνά αναφέρεται απλώς ως «βινύλιο» είναι ένα από τα πιο διαδεδομένα πλαστικά υλικά που κατακλύζουν τη σύγχρονη κοινωνία. Είναι επίσης το πιο επικίνδυνο.

Αξίζει να αναφέρω ότι το 1990, το Γερμανικό Συμβούλιο Εμπειρογνομημόνων για Περιβαλλοντικά Θέματα, δήλωσε : «... χημικοί και μηχανικοί στη βιομηχανία και τα πανεπιστήμια όλο και περισσότερο δέχονται ότι η δυναμική ανάπτυξη των χλωριωμένων ενώσεων στις δεκαετίες του '50 και του '60 αποτέλεσε ένα αποφασιστικής σημασίας λάθος στη βιομηχανική ανάπτυξη του 20ου αιώνα, που δεν θα είχε συμβεί αν υπήρχε η γνώση των περιβαλλοντικών προβλημάτων και των κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία που οφείλονται στο χλώριο».

α) Επικινδυνότητα του P.V.C.

Έχει χαρακτηριστεί ως το χειρότερο πλαστικό από περιβαλλοντικής σκοπιάς. Στην ουσία, κάθε πλαστικό PVC αποτελείται από χλώριο και μια σειρά από πρόσθετα, πολλά από τα οποία είναι εξαιρετικά τοξικά και επικίνδυνα. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν οι φθαλικές ενώσεις, καθώς και βαρέα μέταλλα όπως το κάδμιο και ο μόλυβδος. Χάρη στις προσπάθειες της Greenpeace, μερικά από τα προϊόντα PVC (όπως π.χ. κάποια παιδικά παιχνίδια) έχουν απαγορευθεί από την ελληνική και ευρωπαϊκή αγορά. Το PVC χρησιμοποιείται ακόμη σε πλαστικά μέρη αυτοκινήτων, πλαίσια παραθύρων, πόρτες, σωλήνες και υδρορροές, σε δάπεδα, ταπετσαρίες, παντζούρια και κουρτίνες μπάνιου, σε έπιπλα, ντοσιέ, φακέλους, στυλό, μονώσεις συρμάτων και καλωδίων, απομιμήσεις δέρματος, παιχνίδια και έπιπλα κήπου. Χρησιμοποιείται επίσης, κατά κόρον, σε συσκευασίες όπως μπουκάλια νερού, κουτιά και ζελατίνες περιτυλίγματος.

Όταν το PVC καίγεται (π.χ. σε χωματερές, σε πυρκαγιές κτιρίων, κλιβάνους χαλυβουργείων κ..π.), τότε παράγονται διοξίνες και άλλες τοξικές ουσίες. Μόνη λύση είναι η οριστική κατάργησή του και η υποκατάστασή του από ασφαλέστερα υλικά. Σε πολλές χώρες όπως η Ελβετία, η Αυστρία, η Σουηδία, η Δανία και άλλες υπάρχουν ήδη απαγορεύσεις και περιορισμοί αυτού του επικίνδυνου πλαστικού.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

3.3 Αστυνομία

1) ΠΩΣ ΒΛΕΠΟΥΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΗΝ GREENPEACE ΟΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ;

Οι Αστυνομικοί ως άτομα αναγνωρίζουν το μεγάλο έργο που επιτελεί η Greenpeace και βλέπουν με συμπάθεια και εκτίμηση τους ανθρώπους της (ακτιβιστές), οι οποίοι κατά καιρούς προκειμένου να περάσουν μηνύματα στον κόσμο και να διεγείρουν την κοινή γνώμη, αναγκάζονται να προβαίνουν σε θεαματικές ενέργειες εκτιθέμενοι σε κινδύνους για τη ζωή τους αλλά και διαπράττοντας κάποια ποινικά αδικήματα όπως λ.χ. διατάραξη οικιακής ειρήνης, δυσφήμιση εταιρειών ή προϊόντων κ.λπ.

Πολλές φορές εκ του Νόμου υποχρεωμένοι και κατόπιν υποβολής μηνύσεων (εγκλήσεων) θιγομένων ατόμων ή επιχειρήσεων, οι Αστυνομικές Αρχές (Αστυνομία - Λιμενικό) έχουν συλλάβει κάποιους ακτιβιστές της Greenpeace για να τους οδηγήσουν στην Δικαιοσύνη για την εφαρμογή των νομίμων σε βάρος τους.

Οι Αστυνομικοί παρότι κάποιοι απ'αυτούς συμφωνούν με τα μηνύματα που θέλουν να περάσουν οι ακτιβιστές στον κόσμο, ενεργούν τα καθαρά Αστυνομικά τους καθήκοντα.

Οι Δικαστικές αρχές σε ελάχιστες περιπτώσεις έχουν προβεί στην καταδίκη ακτιβιστών της Greenpeace, επιβάλλοντας συμβολικές ποινές (συνήθως χρηματικές και πρόστιμα), για την ικανοποίηση των θιγομένων εταιρειών ή επιχειρήσεων.

Στις περισσότερες δίκες που έχουν διεξαχθεί με κατηγορούμενους ανθρώπους (ακτιβιστές) της Greenpeace, το Δικαστήριο έχει απαλλάξει τους κατηγορούμενους εκτιμώντας το προσφερόμενο για την προστασία του περιβάλλοντος έργο τους.

Ενδεικτικές αποφάσεις Δικαστηρίων

α) 15 Φεβρουαρίου 1972

Καταδικάστηκαν στο Sellafield της Αγγλίας 8 μέλη της Greenpeace γιατί σταμάτησαν το πλοίο Pacific Fisher που μετέφερε ραδιενεργά υλικά. Τιμωρήθηκαν με πρόστιμο 100 λιρών ο καθένας. Ο Δικαστής είπε : «Θα ήταν ανάρμοστο να φυλακιστούν. Δέχομαι ότι είναι έντιμοι άνθρωποι. Δεν νομίζω ότι

η φυλακή είναι τόπος γι αυτούς».

β) 11 Απριλίου 1997

Αθώωθηκαν στην Αθήνα οι 17 ακτιβιστές της Greenpeace που είχαν συλληφθεί για τη δράση τους στις εγκαταστάσεις της Motor-Oil τον Νοέμβριο του 1996. Ο εισαγγελέας της έδρας ζήτησε την απαλλαγή των ακτιβιστών με το σκεπτικό ότι «προκειμένου να προφυλάξουν ένα αγαθό υψίστης σπουδαιότητας, όπως είναι το περιβάλλον, έθεσαν σε κίνδυνο μία κατώτερης σημασίας αξία – τα συμφέροντα της εταιρείας».

γ) 9 Σεπτεμβρίου 1997

Αθώωθηκαν στη Θεσσαλονίκη οι 8 ακτιβιστές της Greenpeace που τον Σεπτέμβριο του 1992 είχαν σταματήσει το πλοίο Balder Phenix που μετέφερε τοξικό φορτίο για λογαριασμό της εταιρείας E.K.O. Ο Εισαγγελέας επεσήμανε ότι «σκοπός των κατηγορουμένων ήταν η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και του Δημοσίου συμφέροντος».

2) ΣΧΕΣΕΙΣ GREENPEACE ΚΑΙ M.M.E.

Ο τύπος και τα M.M.E. αποτελούν στενούς συνεργάτες της Greenpeace και είναι τα μέσα με τα οποία η περιβαλλοντική οργάνωση περνάει τα μηνύματά της σε όλο τον κόσμο, σχετικά με την καταστροφή που συντελείται στο περιβάλλον.

Χάρη στα M.M.E. η Greenpeace έγινε παγκοσμίως γνωστή και κέρδισε, για το έργο που επιτελεί, την συμπάθεια όλου του κόσμου.

Οι φωτογραφίες που κατά καιρούς δημοσιεύονται και τα σχετικά άρθρα που γράφονται για την Greenpeace από αξιόλογους δημοσιογράφους κάνουν τον γύρο όλου του κόσμου και διεγείρουν την κοινή γνώμη.

Χαρακτηριστικά είναι τα δημοσιεύματα των εφημερίδων σε όλα σχεδόν τα κράτη της γης, τα οποία αναφέρθηκαν στην παγκόσμια συνδιάσκεψη της ΧΑΓΗΣ (Νοέμβριος 2000) και κατέγραψαν το αδιέξοδο των συνομιλιών, αλλά και τις άσχημες προβλέψεις των επιστημόνων για το περιβάλλον τα έτη 2020-2080 οι οποίες προβληματίσαν όλο τον κόσμο.

3) ΣΧΕΣΕΙΣ GREENPEACE ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η Greenpeace συνεχίζει την δράση της. Τα κατά τόπους εθνικά γραφεία εργάζονται ανάλογα με τις συνθήκες της χώρας ή της περιοχής τους.

Με τον εξοπλισμό που διαθέτει μπορεί να κινείται φθάνοντας σε όλες τις γωνιές του πλανήτη, όπου υπάρχουν μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα, ή όπου παραβιάζονται διεθνείς συμβάσεις ή συμφωνίες, σε βάρος του περιβάλλοντος, όπως π.χ. μεταφορά και απόρριψη τοξικών και ραδιενεργών αποβλήτων στην θάλασσα, εμπορική φαλαινοθηρία, παράνομη αλιεία με παρασυρόμενα αφρόδικτα κ.λπ.

Αφού εντοπίζει τους τόπους και τα σημεία όπου διαδραματίζονται ζημιές στο περιβάλλον, επεμβαίνει δυναμικά με τους ακτιβιστές οι οποίοι βάζουν τα σώματά τους μπροστά από την περιβαλλοντική καταστροφή ή τα φαλαινοθηρικά κ.λπ., φωτογραφίζοντας και στην συνέχεια ενημερώνοντας για τα τεκταινόμενα τα Μ.Μ.Ε. στα οποία αποδίδονται και φωτογραφίες που αποδεικνύουν τους ισχυρισμούς της Greenpeace.

Οι φωτογραφίες δημοσιεύονται από τα Μ.Μ.Ε. του τόπου διάπραξης, συνοδευόμενες από σχετικά αναλυτικά ρεπορτάζ οι οποίες πολλές φορές κάνουν το γύρο του κόσμου.

Οι Εισαγγελίες του τόπου παράβασης, από τα δημοσιεύματα, ασκούν αυτεπάγγελα ποινική δίωξη σε βάρος του υπευθύνου ή των υπευθύνων και διαβιβάζουν σχετική παραγγελία προς τις αρμόδιες ανακριτικές Αρχές για την διενέργεια προανάκρισης για αδικήματα του Κοινού Ποινικού Δικαίου ή του Διεθνούς Ποινικού Δικαίου ή άλλων Νόμων που τυχόν παραβιάστηκαν.

Δηλαδή η Greenpeace με τα Μέσα και το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό που διαθέτει, εντοπίζει τους τόπους και τους υπεύθυνους της παράβασης και επεμβαίνει δυναμικά με τους ακτιβιστές της (οι οποίοι πολλές φορές στην προσπάθειά τους να βοηθήσουν στην διάσωση του περιβάλλοντος διαπράττουν οι ίδιοι ποινικά αδικήματα) και συνεργάζεται με τα Μ.Μ.Ε. έτσι ώστε να ευαισθητοποιείται η κοινή γνώμη και οι κυβερνήτες, για την καταστροφή του περιβάλλοντος που συντελείται.

Η Greenpeace παρεμβαίνει με τον δικό της τρόπο ως μη κυβερνητική οργάνωση και δεν συνεργάζεται με τους Διεθνείς οργανισμούς και τις κρατικές Αρχές στο θέμα αυτό.

Στην προσπάθειά της όμως να επηρεάσει τις σημαντικές αποφάσεις, παρεμβαίνει στην χάραξη της Εθνικής και Διεθνούς περιβαλλοντικής πολιτικής προτείνοντας λύσεις για την διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος και άλλες μορφές ενέργειας που δεν επηρεάζουν το κλίμα της Γης και το περιβάλλον.

4) ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ GREENPEACE

Για το υψίστης σημασίας κοινωνικό έργο της, η Greenpeace έχει κατά καιρούς επιβραβευθεί από Διεθνείς Οργανισμούς.

Χαρακτηριστικά τον Ιούνιο του 1988 η Greenpeace ήταν μια από τις 94 οργανώσεις τον κόσμο που πήραν βραβείο για «εξέχουσα περιβαλλοντική δράση» από το πρόγραμμα περιβάλλοντος του ΟΗΕ (UNEP).

Το καλοκαίρι του 1996 η Greenpeace επιβραβεύτηκε από τον ΟΗΕ για την παρουσίαση του αντιρρυπαντικού αυτοκινήτου "SMILE" που καταναλώνει τα μισά καύσιμα από το συμβατικό αυτοκίνητο.

Τον Σεπτέμβριο του 1997 η Greenpeace επιβραβεύεται και πάλι από τα Ηνωμένα Έθνη με το βραβείο του όζοντος, για την συνεισφοράς της στην προστασία της ατμόσφαιρας της Γης και ειδικότερα για τα πράσινα φυγεία "GREENFREEZE" που προώθησε και τα οποία δεν καταστρέφουν το όζον ούτε συμβάλλουν στην αλλαγή του κλίματος. Η ειρωνεία ήταν ότι λίγο πριν την επιβράβευση επιδόθηκε την Greenpeace κλητήριο θέσπισμα κατηγορουμένου, γιατί δύο ακτιβιστές της τον Δεκέμβριο του 1994 συμμετείχαν στην κατάληψη των εγκαταστάσεων της χημικής βιομηχανίας ΣΙΝΓΚ στη Θεσσαλονίκη, διαμαρτυρόμενοι για την παραγωγή χλωροφθορανθράκων, ουσιών που καταστρέφουν το όζον από την εν λόγω εταιρεία.

5) ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ GREENPEACE (Michael Brown και

John May, 1992 - Αρχείο Greenpeace)

Μετά την Ισπανία, την Ιταλία και τη Γαλλία το ενδιαφέρον της Greenpeace στράφηκε στην Ανατολική Μεσόγειο και τη θαλάσσια λεκάνη που βρέχει τη Νότια Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική.

Το ελληνικό γραφείο βρίσκεται ένα βήμα προς νοτιότερα κλίματα, σε περιοχές με ενδιάμεσο επίπεδο ανάπτυξης και διαφορετικές κοινωνικές αντιθέσεις. Εδώ δεν κυριαρχεί η βαριά βιομηχανία, οι μεγάλοι στόλοι και τα πυρηνικά, αλλά ένας άναρχος τρόπος ανάπτυξης, τριτοκοσμικές μεγαλουπόλεις, έντονες πιέσεις στις ακτές από τον τουρισμό και κατασπατάληση του χερσαίου και θαλάσσιου φυσικού πλούτου.

Η Ελλάδα, όντας στο σταυροδρόμι ηπειρών και πολιτισμών, δεν αντιστάθηκε στις σύγχρονες αντιλήψεις περί ευημερίας. Αυτές που θέλουν γρήγορα κέρδη σήμερα χωρίς να νοιάζονται για το αύριο, χωρίς να σέβονται τους νόμους της φύσης που διέπουν τον κόσμο μας αιώνες τώρα.

Σήμερα τα δάση της Ελλάδας υποχωρούν μπροστά στην αστικά κι αγροτική ανάπτυξη, τα χωριά ερημώνουν, μοναδικοί οικισμοί καταρρέουν, οι ακτές γίνονται οικόπεδα κι η θάλασσα σκουπιδοτενεκές πλαστικών και κάθε λογής αποβλήτων.

Έτσι έχουν τα πράγματα όταν, στις αρχές Απριλίου του 1991, ο Σείριος φτάνει στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Λίγες μέρες πριν, όλα τα Μ.Μ.Ε. στη χώρα μας αφιέρωναν πολυσέλιδα ρεπορτάζ για τα επίσημα εγκαίνια του Ελληνικού Γραφείου. Μάλιστα στην πρωτεύουσα της Μακεδονίας μέλη του πληρώματος του Σείριος καθώς και στελέχη της πρώτης ομάδας που πλαισιώνει το Ελληνικό γραφείο, θα πραγματοποιήσουν ειρηνική κατάληψη της εξέδρας φόρτωσης κι εκφόρτωσης πετρελαιοειδών μπροστά στις εγκαταστάσεις της ΕΚΟ, της κρατικής εταιρείας πετρελαίων της Βόρειας Ελλάδας.

Οι πρώτοι αυτοί ακτιβιστές σε ελληνικό έδαφος διαμαρτύρονται για τη βαριά ρύπανση του Θερμαϊκού από 120.000 m³ αστικά λύματα και 60.000 m³ βιομηχανικά απόβλητα τη μέρα χωρίς τον παραμικρό καθαρισμό. Διαμαρτύρονται ακόμα για τους 70.000 τόνους λιπασμάτων και τους 300 τόνους φυτοφαρμάκων που καταλήγουν στην κλειστή αυτή θάλασσα από τις παρακείμενες λεκάνες απορροής. Διαμαρτύρονται για την καθημερινή απόρριψη ή διαρροή πετρελαιοειδών στη θάλασσα και τις ακτές, γεγονός που ανεβάζει 50 και 100 φορές το δείκτη ρύπανσης, συγκριτικά με άλλες περιοχές της Μεσογείου.

Λίγες μέρες αργότερα, 5 αναρχικοί της Greenpeace μ' ένα τεράστιο πανό θα κρεμαστούν από τη γέφυρα στον Ισθμό της Κορίνθου. Το μήνυμά τους «ΟΧΙ ΑΛΛΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ. OIL AND WATER DON'T MIX» θα κάνει το γύρο του κόσμου, θα γίνει πρωτοσέλιδο σε πολλές εφημερίδες και θα προβληθεί τις ειδήσεις διεθνών τηλεοπτικών σταθμών.

Η ρύπανση από το πετρέλαιο θ' αποτελέσει στρατηγικό στόχο για το νεοσύστατο ελληνικό γραφείο της Greenpeace. Οι ρίζες του προβλήματος βρίσκονται στην ίδια την αγορά των πετρελαιοειδών και στον ιδιαίτερο ρόλο που παίζουν σ' αυτήν τα «ελληνικά» συμφέροντα. Ένας τεράστιος στόλος από τάνκερ μεγάλης ηλικίας χωρίς τον κατάλληλο εξοπλισμό περιπλέουν στο Αιγαίο προερχόμενα από τα Δαρδανέλια ή τις ακτές της Μέσης Ανατολής και καταλήγουν στα λιμάνια της Ελευσίνας, της Κορίνθου και της Θεσσαλονίκης τροφοδοτώντας τα μεγάλα διυλιστήρια. Ένα μέρος αυτού καταλήγει στη θάλασσα κι ένα άλλο (πάνω από 10.000 τόνοι το χρόνο) φτάνει με τη μορφή

πίσσας στις ακτές.

Από δειγματοληψίες που έκανε ο Σείριος κι αναλύθηκαν στα εργαστήρια της Greenpeace στο Λονδίνο αλλά κι από μετρήσεις διάφορων ερευνητικών κέντρων, πανεπιστημίων και δημοτικών σταθμών, διαπιστώθηκε πως τα ψάρια του Αιγαίου αλλά και μύδια περιέχουν υδρογονάνθρακες και μάλιστα καρκινογόνους.

Όμως η νέα τάξη πραγμάτων – μετά τον πόλεμο στον Κόλπο – στη διεθνή αγορά πετρελαίου δεν αποκλείει μια «αραβοποίηση» της ΕΚΟ Βορείου Ελλάδος ή τη δημιουργία, στην ευρύτερη περιοχή, ενός μεγάλου κέντρου διακίνησης πετρελαιοειδών με προέλευση τη Μέση Ανατολή και προορισμό την Ευρώπη. Ακόμα οι εταιρείες πετρελαίου που εδρεύουν στη Θεσσαλονίκη ζητούν αύξηση του αποθηκευτικού τους χώρου με την δημιουργία νέας προβλήτας φορτο-εκφόρτωσης 160.000 τόνων πετρελαίου στο θαλάσσιο χώρο μπροστά απ' την βιομηχανική περιοχή. Ο κίνδυνος για σοβαρά ατυχήματα μέσα στον κλειστό κόλπο του Θερμαϊκού είναι μεγάλος.

Αλλά και στην περίπτωση της ΠΕΤΡΟΛΑ στην Ελευσίνα η συμβολή του ελληνικού γραφείου της Greenpeace είναι καθοριστική. Όταν η εταιρεία, εντελώς αυθαίρετα, αποφάσισε κι επέκτεινε τις εγκαταστάσεις της αλλά κι έθεσε σε λειτουργία μια νέα μονάδα παραγωγής βενζινών, η έντονη αντίδραση των κατοίκων της Ελευσίνας βρήκε συμπαραστάτες τους ακτιβιστές της Greenpeace.

Το καράβι Σείριος βρίσκεται πάλι στην Ελλάδα. Για 4 μέρες το πλοίο αυτό αγκυροβολεί στην είσοδο του μικρού κόλπου μπροστά από το διυλιστήριο εμποδίζοντας την είσοδο δύο μεγάλων πετρελαιοφόρων. Στον αποκλεισμό συμμετέχουν και κάτοικοι της Ελευσίνας. Ιδιωτικά σκάφη πλέον γύρω από το Σείριο και απλοί πολίτες κρατούν για πρώτη φορά πανό της Greenpeace. Η κυβέρνηση θορυβείται και ζητά διάλογο. Μετά από δημοψήφισμα που γίνεται, το 98% των κατοίκων τάσσονται κατά της επέκτασης και των νέων μονάδων. Μετά την πρώτη νίκη ο αποκλεισμός σταματά.

Εκτός όμως από το πετρέλαιο το Ελληνικό Γραφείο της Greenpeace έχει εντάξει στην καμπάνιά του για τη ρύπανση από τοξικά τη βιομηχανία χαρτιού, τις χλωριωμένες ενώσεις και τα φυτοφάρμακα. Στις αρχές του 1992 εγκαινιάζεται η καμπάνια για τη «θαλάσσια οικολογία». Η αλιεία, τα θαλάσσια οικοσυστήματα, τα μεγάλα απειλούμενα κητώδη και θηλαστικά θα είναι στις προτεραιότητες. Όμως το 1992 αρχίζει ένας αγώνας του ελληνικού γραφείου

κατά του στόλου των αφρόδιχτων στις ελληνικές θάλασσες. Βέβαια τα αφρόδιχτα είναι μάστιγα για όλη την Μεσόγειο και μάλιστα ο ιταλικός και ο ισπανικός στόλος προξενούν τεράστιες καταστροφές μεταξύ των θαλάσσιων ειδών που συλλαμβάνονται χωρίς καμία διάκριση.

Στην Ελλάδα, οι ξιφίες των 100 κιλών αποτελούν πλέον μακρινή ανάμνηση για τους ψαράδες, ενώ οι συνηθισμένες ψαριές αποτελούνται από ανήλικους ξιφίες των 10-20 κιλών.

Τελικά από την 31^η Δεκεμβρίου του 1992 με σχετικό κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαγορεύεται η αλιεία με πελαγικά αφρόδιχτα μήκους μεγαλύτερου των 2,5 χλμ.

Δυστυχώς όμως η εφαρμογή του κανονισμού έχει αποδειχθεί εντελώς αναποτελεσματική. Και στην Ελλάδα το γραφείο της Greenpeace παρακολουθεί με ανησυχία την συνεχιζόμενη αλιεία με αφρόδιχτα που γίνεται από συγκεκριμένα σκάφη με έδρα την Κυλλήνη και την Κορώνη. Η Greenpeace ανησυχεί, παρακολουθεί και καταγγέλλει με μοναδικό σκοπό την διάσωση των ελληνικών θαλασσών.

Το ελληνικό γραφείο ξεκίνησε το 1991 με γύρω στους 3.000 υποστηρικτές, ελπίζοντας τότε γρήγορα να μεγαλώσει την ακτινοβολία της Greenpeace σε μία χώρα με μικρή ίσως παράδοση στο περιβαλλοντικό κίνημα, αλλά με ανερχόμενο το ρεύμα της ευαισθησίας στο επίπεδο της κοινωνικής βάσης.

Σήμερα η Greenpeace στην Ελλάδα έχει πάνω από 18.000 υποστηρικτές. Τα γραφεία της βρίσκονται στην Αθήνα στην οδό Ζωοδόχου Πηγής 52γ κι απασχολούνται εννέα υπάλληλοι. Ενώ ανησυχεί για την διάσταση που έχουν πάρει στη χώρα μας τα γενετικά μεταλλαγμένα τρόφιμα, τα τοξικά, οι επικίνδυνες κλιματικές αλλαγές, λόγω του φαινομένου του θερμοκηπίου που μας επηρεάζει άμεσα, καθώς και με τη συνεχώς αυξανόμενη μόλυνση των θαλασσών.

Η παρουσία της οργάνωσης στη χώρα μας είναι σημαντική και γεννά ελπίδες για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων και την προστασία των πολιτών.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

1) ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ (Greenpeace.

Κλιματικές αλλαγές στη Μεσόγειο, 1997.)

Οι κλιματολογικές αλλαγές που έχουν αρχίσει να καταγράφονται θα αλλάξουν τη ζωή μας.

Στην συνδιάσκεψη της Χάγης που έγινε τον Νοέμβριο του 2000 για το κλίμα της γης ο Αμερικανός εκπρόσωπος Ρόμπερτ Ουότσον αποκάλυψε ότι σύμφωνα με τις νέες προβλέψεις η μέση αύξηση της θερμοκρασίας τον επόμενο αιώνα θα είναι από 1,5 έως 6 βαθμούς Κελσίου, δηλαδή διπλάσια από τις προηγούμενες προβλέψεις!

Πρόσθεσε ακόμα πως η γη θα εξακολουθήσει να θερμαίνεται με ρυθμό που δεν θα έχει προηγούμενο τα τελευταία 10.000 χρόνια – εκτός αν ληφθούν επείγοντως μέτρα για την εξάλειψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Το καταστροφολογικό σενάριο, που παρουσίασε ο Αμερικανός εκπρόσωπος, προβλέπει ότι η στάθμη των ωκεανών θα ανέβει κατά 50 εκατοστά έως το 2100 και θα απειληθούν άμεσα 200 εκατομμύρια άνθρωποι που ζουν στις παραθαλάσσιες ζώνες της Κίνας, της Νοτιοανατολικής Ασίας και της Αφρικής.

Τον Νοέμβριο του 2000 στο Λονδίνο της Αγγλίας τριάντα ανεξάρτητοι επιστήμονες, που έκαναν την έρευνα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απεφάνθησαν ότι ακόμα και οι σοβαρότερες προσπάθειες για τον περιορισμό του φαινομένου του θερμοκηπίου δεν θα εμποδίσουν τις κλιματολογικές αλλαγές, οπότε η Ευρώπη θα κληθεί να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα. Η κύρια διαπίστωση της μελέτης είναι ότι «στο Βορρά θα υπάρξουν περισσότερα συν, και στο Νότο περισσότερα μείον», όπως χαρακτηριστικά είπε ο καθηγητής Πάρι του Ινστιτούτου Περιβάλλοντος Τζάκσον στο Νόριτς της Αγγλίας.

Πυρκαγιές

Στο νότο τα ζεστά καλοκαίρια θα είναι το 2020 δύο φορές περισσότερα από ό,τι σήμερα, στη νότια Ισπανία μάλιστα θα πενταπλασιαστούν. Στην Ελλάδα, στα μέσα του επόμενου αιώνα, ο Ιούλιος και ο Αύγουστος δεν θα προσφέρονται για διακοπές στη θάλασσα, καθώς θα κάνει πολλή ζέστη. Οι παραδοσιακές μεσογειακές καλλιέργειες θα «μετακινηθούν» προς Βορρά, δεδομένου ότι η λεκάνη της Μεσογείου θα θυμίζει όλο και περισσότερο έρημο. Πυρκαγιές θα καταβροχθίσουν τα δάση και ο πληθυσμός θα δίνει καθημερινές

μάχες για την εξασφάλιση νερού.

Η Μεσόγειος θα θυμίζει έρημο

Πολλά άγρια είδη ζώων και πουλιών θα εξαφανιστούν. Μολυσματικές ασθένειες όπως η ελονοσία, θα κάνουν την εμφάνισή τους καθώς επίσης κουνούπια και άλλα άγρια έντομα που ζουν σήμερα στις ερήμους.

Θα δημιουργηθούν ακραία μετεωρολογικά φαινόμενα, και θα έχουμε κατάργηση των εποχών.

Οι κλιματολογικές αλλαγές αναμένεται να επιφέρουν ποικίλες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην περιοχή της Μεσογείου. Άμεσα ενδιαφέρον παρουσιάζει η πιθανότητα επιδείνωσης ήδη υπαρχόντων προβλημάτων, όπως αυτά της αποδάσωσης, των υδατικών αποθεμάτων πρόβλημα που συνδέεται άμεσα με την προοπτική απερήμωσης κάποιων περιοχών, και τα οποία καταγράφονται σε μια σειρά επιστημονικών μελετών.

Τα υδατικά αποθέματα στις χώρες της Μεσογείου θα μειωθούν επικίνδυνα

Οι προβλέψεις για τις βροχοπτώσεις στην περιοχή της Μεσογείου καλύπτονται από μεγάλη αβεβαιότητα, αλλά οι περισσότερες ενδείξεις οδηγούν στο συμπέρασμα ότι θα υπάρχουν περισσότερες βροχοπτώσεις το χειμώνα και λιγότερες το καλοκαίρι. Ακόμα όμως και οι περιοχές που θα δεχθούν τις περισσότερες βροχοπτώσεις μπορεί να αντιμετωπίσουν μελλοντικά συνθήκες ξηρότερες από τις σημερινές, λόγω της αυξημένης εξάτμισης και της μεταβολής της εποχιακής κατανομής και της έντασης των βροχοπτώσεων.

Το γεγονός αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση της συχνότητας και της έντασης των ξηρασιών σε ολόκληρη την περιοχή της Μεσογείου, που θα οδηγήσουν σε αύξηση του αριθμού και της έντασης των δασικών πυρκαγιών.

Παράλληλα και καθώς ο πλανήτης θερμαίνεται, τα επίπεδα της στάθμης των θαλασσών αναμένεται να ανέβουν σε παγκόσμια κλίμακα λόγω της διαστολής του νερού και του λιωσίματος των πάγων. Στο μεγαλύτερο μέρος της λεκάνης της Μεσογείου η στάθμη της θάλασσας αναμένεται να ανέβει σχεδόν κατά ένα μέτρο μέχρι το 2100. Έτσι, πολλές παράκτιες περιοχές θα κινδυνεύσουν με καταστροφές από πλημμύρες και διαβρώσεις, ενώ οι ποταμοί και οι παράκτιοι υδροφορείς θα γίνουν περισσότερο αλμυροί. Κάποιες από τις περιοχές που θα αντιμετωπίσουν τα μεγαλύτερα προβλήματα θα είναι το Δέλτα του Νείλου, η Βενετία και η Θεσσαλονίκη, όπου η άνοδος της στάθμης της θάλασσας αναμένεται να ξεπεράσει κατά μιάμιση φορά τις αντίστοιχες τιμές σε

άλλες περιοχές.

Οι πρώτες επιπτώσεις από τις κλιματολογικές αλλαγές ενδέχεται να παρατηρηθούν στα υδατικά αποθέματα των χωρών της Μεσογείου. Οι σημαντικότερες μειώσεις στις ποσότητες διαθέσιμου νερού αναμένεται να παρατηρηθούν στις χώρες της νότιας Μεσογείου. Σε χώρες όπως η Αίγυπτος, η Λιβύη, η Τυνησία, η Αλγερία, το Μαρόκο, η Συρία, η Μάλτα και ο Λίβανος τα αποθέματα νερού πλησιάζουν ή είναι ήδη χαμηλότερα από το κρίσιμο όριο των 1.000 κυβικών μέτρων ανά κάτοικο και ανά έτος, όριο που υποδηλώνει συνήθως την έλλειψη νερού.

Ακόμα και οι σχετικά περισσότερο προικισμένες χώρες όπως η Ισπανία, η Ελλάδα και η Ιταλία μπορεί να αντιμετωπίσουν όλο και συχνότερα στο μέλλον προβλήματα λειψυδρίας λόγω των κλιματολογικών αλλαγών και της αύξησης της ζήτησης.

Οι κλιματολογικές αλλαγές «βοηθούν» την ανάπτυξη νέων τροπικών ειδών στις θάλασσές μας.

Τροπικές «εικόνες» αρχίζουν να εμφανίζονται στο οικοσύστημα των θαλασσών μας. Έλληνες ερευνητές καταγράφουν μία προς μία τις αλλαγές που παρατηρούνται την τελευταία δεκαετία, εκτιμώντας ότι οφείλονται στην αλλαγή των κλιματολογικών συνθηκών.

«Έχουμε πολλές αναφορές για εμφάνιση στη θάλασσά μας διαφόρων ειδών, όπως ψάρια, φύκια, κ.α. που μέχρι τώρα ξέραμε ότι υπήρχαν σε πιο θερμές περιοχές, όπως η Παλαιστίνη κ.α. Η μετακίνησή τους στην περιοχή μας σαφώς έχει σχέση με την αύξηση των θερμοκρασιών» εξηγεί ο ερευνητής του Εθνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών (ΕΚΘΕ) Παναγιώτης Παναγιωτίδης. Μάλιστα ο ίδιος επισημαίνει ότι τα επόμενα χρόνια είναι πιθανό «να αναπτυχθούν στις θάλασσές μας τροπικά είδη σε βάρος των ντόπιων». (Περιοδικό Οικολογία σελ.4-5. ,2001)

2) ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

Λόγω των περιβαλλοντικών αλλαγών που συμβαίνουν αργά αλλά σταθερά στο πλανήτη τα διάφορα κράτη, με διεθνείς διασκέψεις που οργανώνουν, προσπαθούν να συμβάλλουν στην επιβράδυνση, αν όχι εξάλειψη της επικίνδυνης τροπής που έχουν λάβει οι αλλαγές αυτές. Σας παρουσιάζω μερικές από αυτές:

Διεθνής διάσκεψη στο Ρίο ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας. Ιούνιος 1992.

Συμμετείχαν 155 κράτη. Οι βιομηχανικές χώρες συμφώνησαν να επαναφέρουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το έτος 2000 στα επίπεδα που ήταν το έτος 1990.

Διεθνής διάσκεψη στο Κιότο της Ιαπωνίας. Δεκέμβριος 1997. Συμμετείχαν 173 κράτη. Οι βιομηχανικές χώρες συμφώνησαν να μειώσουν τις εκπομπές αερίων (χλωροφθοράνθρακες, διοξείδιο του άνθρακα κ.λπ.), που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου ως εξής :

* Οι Η.Π.Α. μείωση των εκπομπών αερίων κατά 7% σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

* Η Ευρωπαϊκή Ένωση μείωση κατά 8%.

* Η Ιαπωνία μείωση κατά 6%.

* Οι υπόλοιπες βιομηχανικές χώρες μείωση κατά 5,2%.

Διεθνής διάσκεψη στη Χάγη της Ολλανδίας. Νοέμβριος 2000. Συμμετείχαν 180 κράτη. Απέτυχε γιατί οι ανεπτυγμένες βιομηχανικά χώρες του πλανήτη (Η.Π.Α., Ιαπωνία, Καναδάς, Αυστραλία, Νορβηγία κ.λπ.), με πρωτεργάτη τις Η.Π.Α. αρνήθηκαν να επικυρώσουν όλα όσα συμφωνήθηκαν πριν τρία χρόνια στο Κιότο της Ιαπωνίας και να λάβουν νέα μέτρα.

Διεθνής διάσκεψη στο Ναϊρόμπι της Κένυας. Φεβρουάριος 2001. Συμμετείχαν Υπουργοί από 80 Κράτη καθώς επίσης εκπρόσωποι Κρατών και επιστήμονες απ' όλο τον κόσμο. Συμφώνησαν στην δραστική μείωση μέχρι τέλος του έτους 2002 των εκπομπών επιβλαβών αερίων που συμβάλλουν στην παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας (φαινόμενο του θερμοκηπίου).

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ

A. Μεθοδολογική προσέγγιση

1. Γενικά

Στη συγκεκριμένη έρευνα πεδίου, ο προς μελέτη πληθυσμός αποτελείται από 100 άτομα με μεγάλο εύρος ηλικιών, που ζουν στην Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα. Η έρευνα αυτή πραγματοποιήθηκε για να προβάλλει την ευαισθητοποίηση των κατοίκων των δύο μεγάλων πόλεων της Ελλάδας στα οικολογικά προβλήματα του πλανήτη, την γνώση τους γύρω από τα περιβαλλοντικά κινήματα αλλά και να επισημάνει τους λόγους για τους οποίους ένα μέρος του πληθυσμού αδιαφορούν για το περιβάλλον.

2. Δειγματοληψία

Από τα 100 άτομα που μετείχαν στην έρευνα, μόνο 7 μέλη της Greenpeace απάντησαν το ερωτηματολόγιο. Αν και η επιλογή αυτή δεν έγινε τυχαία, το δείγμα μπορεί να φανεί αντιπροσωπευτικό, διότι μας ενδιαφέρει η άποψη των ατόμων που δεν έχουν άμεση επαφή με το αντικείμενο.

3. Συλλογή στοιχείων

Για την διεξαγωγή της έρευνας πεδίου, η συλλογή των στοιχείων έγινε μέσω ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε κατά τη διάρκεια επί τόπου συνεντεύξεων στο σύνολο του δείγματος.

4. Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο, του οποίου δείγμα παρατίθεται στο παράρτημα 2, περιλαμβάνει τις εξής ομάδες στοιχείων:

- γενικά στοιχεία του πληθυσμού (φύλο, ηλικία, επάγγελμα)
- άποψη των ατόμων για τα σημαντικότερα οικολογικά προβλήματα
- γνώσεις τους γύρω από οικολογικά κινήματα
- ανταπόκριση τους στις οργανώσεις
- αιτία μη συμμετοχής τους στα περιβαλλοντικά κινήματα
- απόψεις για το έργο και την δράση της Greenpeace

- αφορμές για να ευαισθητοποιηθούν οικολογικά

5. Χρόνος διεξαγωγής

Η έρευνα ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2004 και ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2004.

6. Ανάλυση αποτελεσμάτων

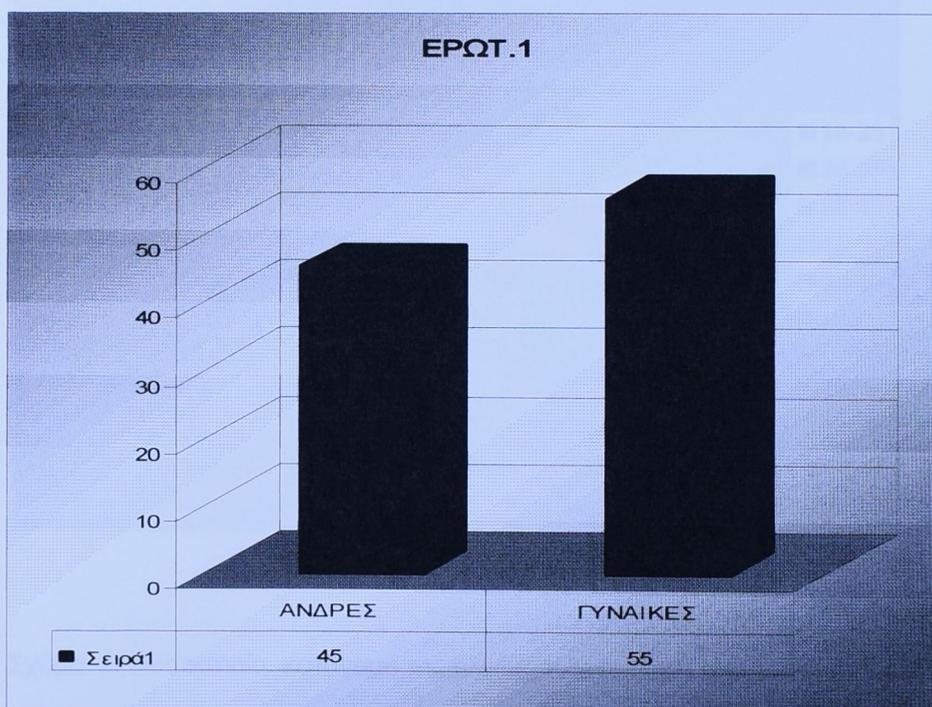
Για την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν μέθοδοι περιγραφικής στατιστικής όπως :

- εύρεση συχνοτήτων και ποσοστών για κάθε μεταβλητή στο δείγμα,
- γραφικές συναρτήσεις, ραβδογράμματα και κυκλικά διαγράμματα συχνοτήτων (πίτες) για όλες τις μεταβλητές,
- εύρεση του συντελεστή συσχέτισης μεταξύ των μεταβλητών, με το test χ^2 , ώστε να ανιχνευτεί πιθανή γραμμική σχέση των μεταβλητών.

I. Αποτελέσματα Εφαρμογής Της Περιγραφικής Στατιστικής

1. ΦΥΛΟ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ

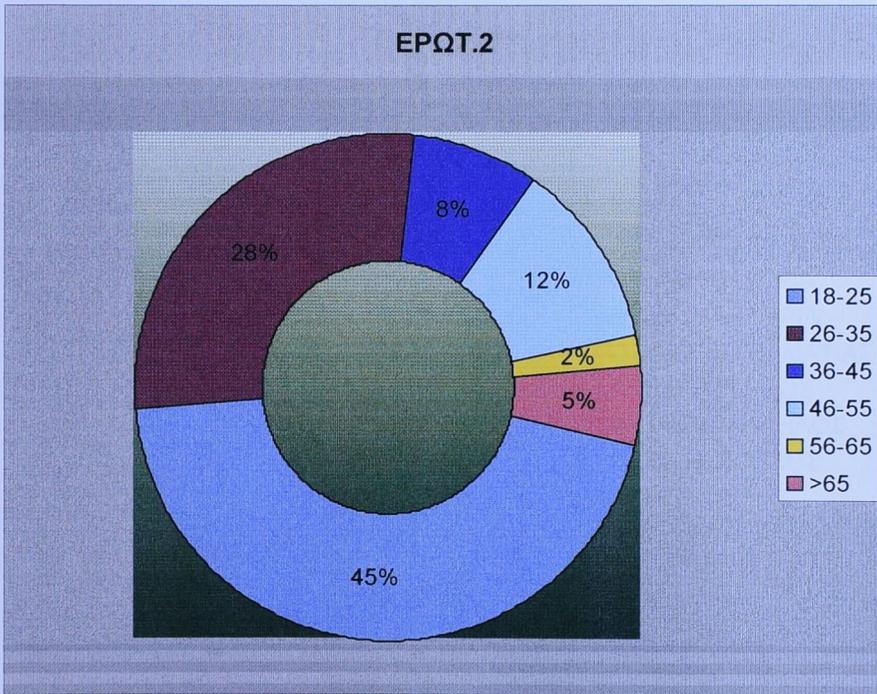
Το 45% των ατόμων που απάντησαν είναι άνδρες και το 55% αυτών γυναίκες.



Σχήμα 1. Αριθμός των ανδρών και των γυναικών που πήραν μέρος.

2.ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΕΛΑΒΑΝ ΜΕΡΟΣ

Από του 100 ερωτηθέντες οι 45 είναι ηλικίας 18-25, οι 28 είναι 26-35, οι 8 είναι 36-45, οι 12 είναι 46-55, οι 2 είναι 56-65 και 5 είναι πάνω από 65 χρονών.

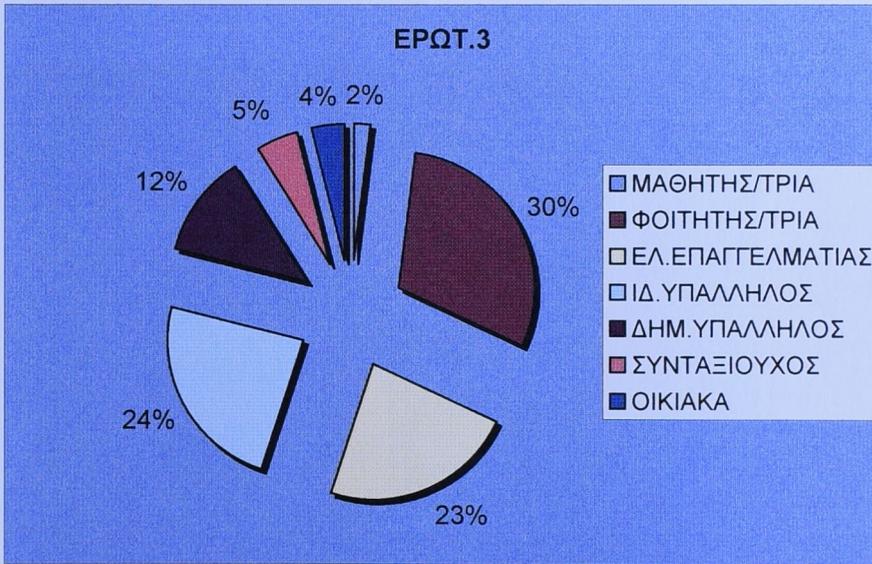


Σχήμα 2. Ποσοστιαία κατανομή της ηλικίας των συμμετεχόντων

3.ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ.

ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Έλαβαν μέρος 30 φοιτητές,24 ιδιωτικοί υπάλληλοι,23 ελεύθεροι επαγγελματίες, 12 δημόσιοι υπάλληλοι,5 συνταξιούχοι,4 νοικοκυρές και 2 μαθητές.

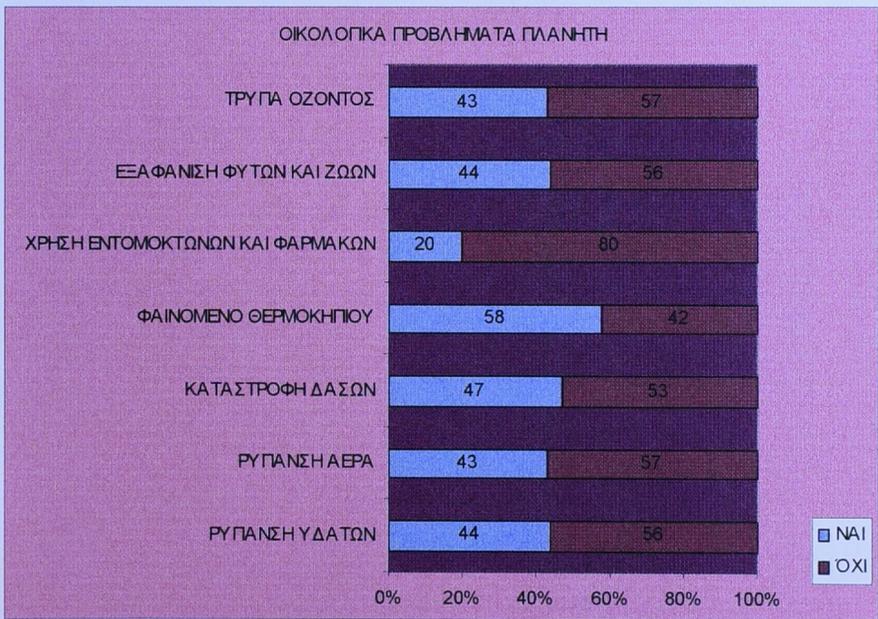


Σχήμα 3. Επαγγέλματα πληθυσμού του δείγματος.

Σχήμα 4. Ποσοτικά κατανομή της άσκησης του πληθυσμού με τις σημαντικότερα οικολογικά προβλήματα του πλανήτη.

4.ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ

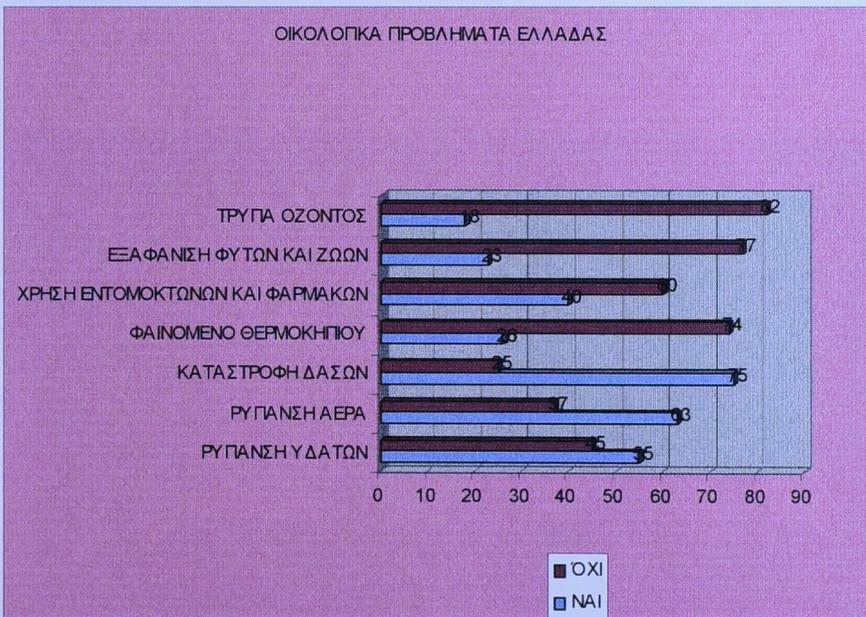
Ως σημαντικότερο πρόβλημα θεωρήθηκε το φαινόμενο του θερμοκηπίου, ακολουθεί το η καταστροφή δασών ενώ στην τρίτη θέση ισοβαθούν η εξαφάνιση φυτών και ζώων με την ρύπανση των υδάτων. Με ελάχιστη διαφορά ακολουθεί η ρύπανση αέρα, η τρύπα του όζοντος και η χρήση εντομοκτόνων και φαρμάκων.



Σχήμα 4. Ποσοστιαία κατανομή της άποψης του πληθυσμού για τα σημαντικότερα οικολογικά προβλήματα του πλανήτη.

5.ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ.

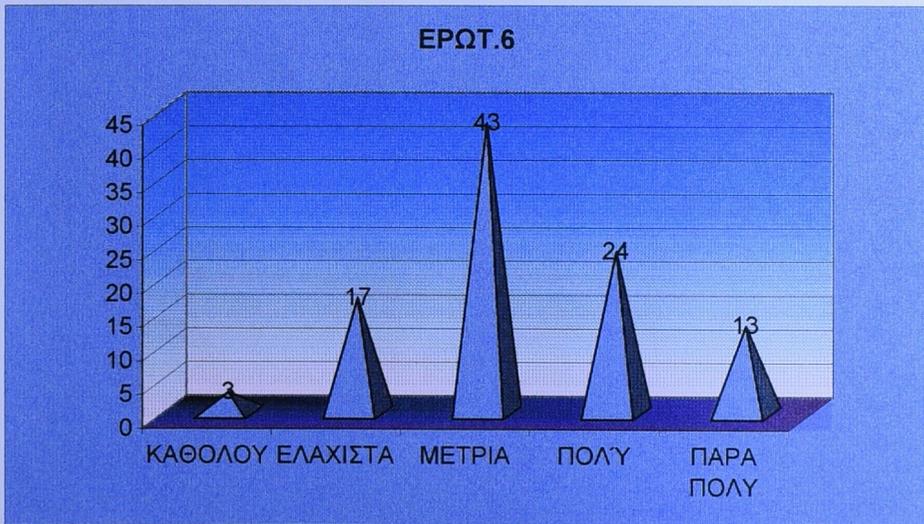
Με σημαντική διαφορά θεωρήθηκε ως σημαντικότερο πρόβλημα η καταστροφή των δασών, ακολουθεί η ρύπανση του αέρα και η ρύπανση των υδάτων. Εν συνεχεία είναι η χρήση εντομοκτόνων και φαρμάκων, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η εξαφάνιση φυτών και ζώων και στο τέλος η τρύπα του όζοντος.



Σχήμα 5. Ποσοστιαία κατανομή της άποψης του πληθυσμού για τα σημαντικότερα οικολογικά προβλήματα της Ελλάδας.

6.ΒΑΘΜΟΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

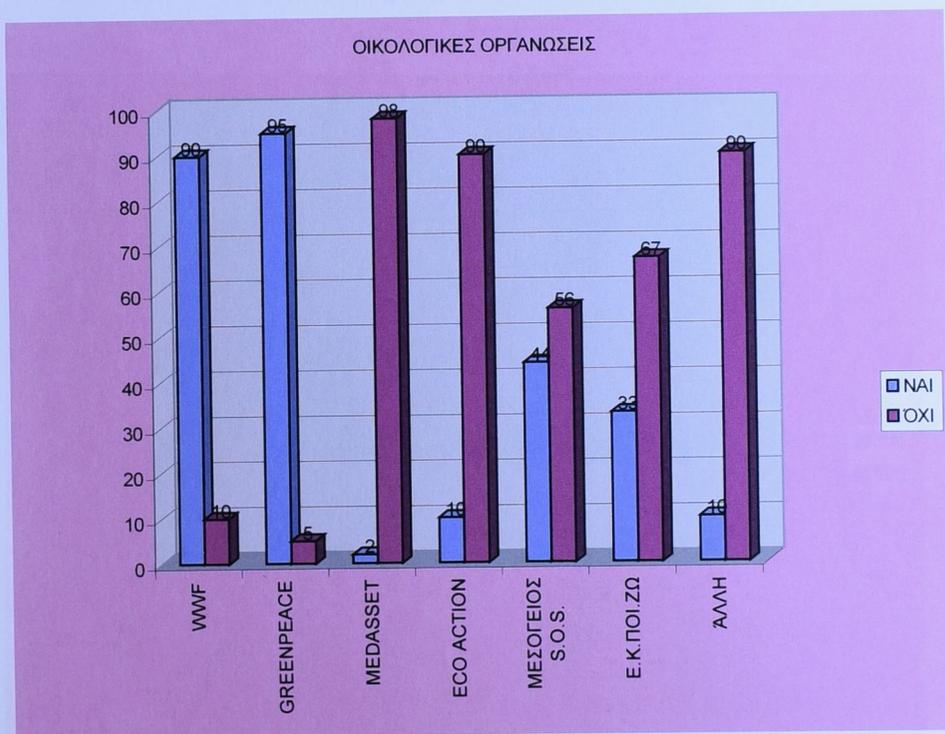
Μέτριο ενδιαφέρον δείχνουν οι ερωτηθέντες στη πλειοψηφία τους, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό ενδιαφέρεται πολύ για τα οικολογικά προβλήματα του πλανήτη. Μικρή διαφορά παρατηρείται μεταξύ των ελάχιστα με ποσοστό 17% έναντι των παρά πολύ ενδιαφερόμενων με ποσοστό 13%. Μόλις το 3% των ατόμων που απάντησαν είναι παγερά αδιάφοροι.



Σχήμα 6. Ενδιαφέρον πληθυσμού για οικολογικά προβλήματα.

7. ΔΗΜΟΦΙΛΕΣΤΕΡΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ.

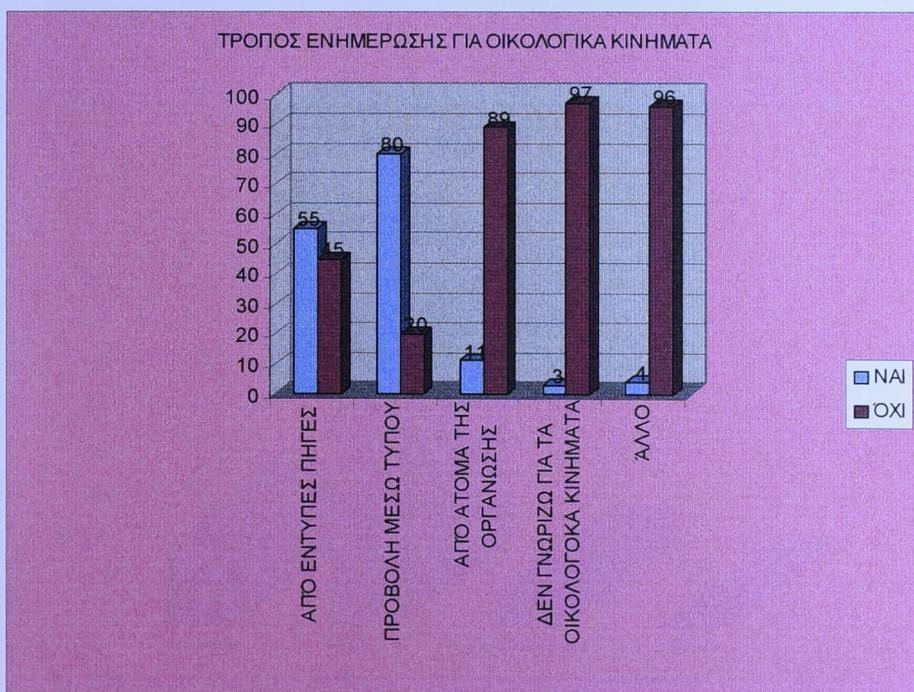
Από τα πιο γνωστά οικολογικά κινήματα του πλανήτη με ποσοστό 95% θεωρείται η GREENPEACE ενώ ακολουθεί με μικρή διαφορά η WWF. Η ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ είναι γνωστή από το 44% των ατόμων του δείγματος ενώ η ECO ACTION από το 10% αυτών, η οποία ισοψηφεί με ένα άλλο οικολογικό κίνημα επονομαζόμενο ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ. Μόνο δυο άτομα στα εκατό γνωρίζανε την MEDASSET.



Σχήμα 7.

8. ΜΕΣΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.

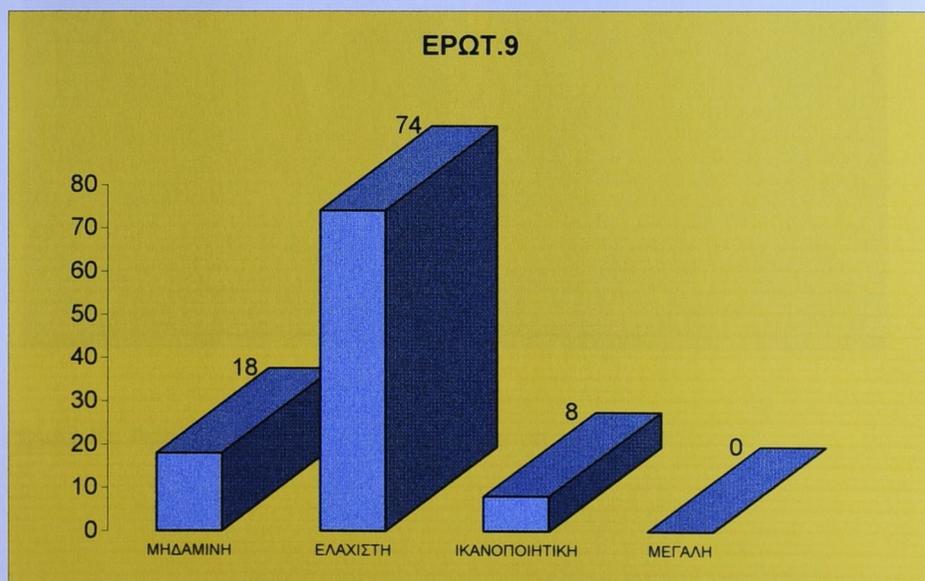
Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων που ενημερώθηκαν για τα οικολογικά κινήματα από μέσα προβολής (τηλεόραση-ραδιόφωνο) αποτελούν το 80% και από έντυπες πηγές το 55%. Το 11% ανήκει σε άτομα που ενημερώθηκαν προσωπικά από άτομα της οργάνωσης. Ένα δείγμα των 4% ενημερώθηκε και από χώρους δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης. Τρία άτομα στα εκατό δεν γνώριζαν για τα οικολογικά κινήματα.



Σχήμα 8. Αριθμητική κατανομή των τρόπων που ενημερώθηκαν τα άτομα για τα οικολογικά κινήματα.

9. ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.

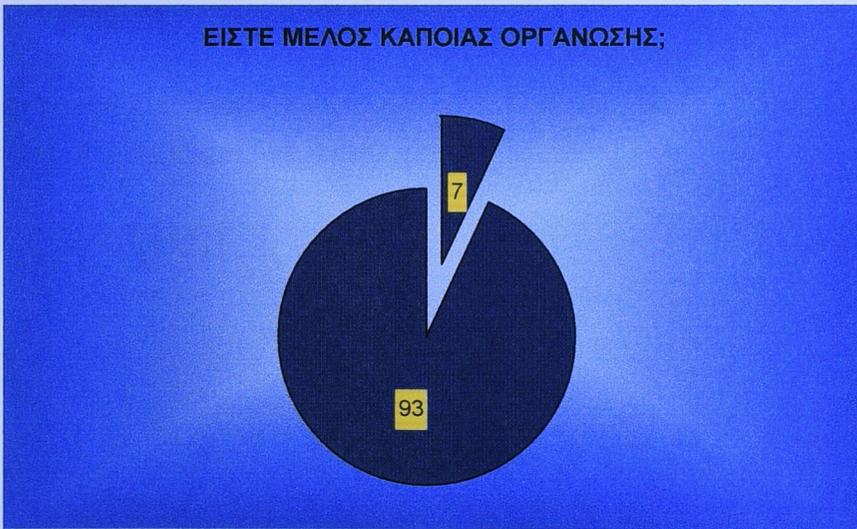
Προς μεγάλη απογοήτευση διαπιστώνεται ότι η ανταπόκριση των πολιτών στα οικολογικά κινήματα είναι στη συντριπτική πλειοψηφία της ελάχιστη με ποσοστό που φτάνει στο 74% ενώ κανένας από τον πληθυσμό δεν την θεωρεί μεγάλη. Ακολουθεί η γνώμη 18 ατόμων του δείγματος που την θεωρούν μηδαμινή και 8 από του συνόλου που ισχυρίζονται ότι είναι ικανοποιητική.



Σχήμα 9. Αριθμητική κατανομή της γνώμης του πληθυσμού του δείγματος όσο αναφορά την ανταπόκριση των πολιτών για τις οικολογικές οργανώσεις.

10. ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΣΕ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.

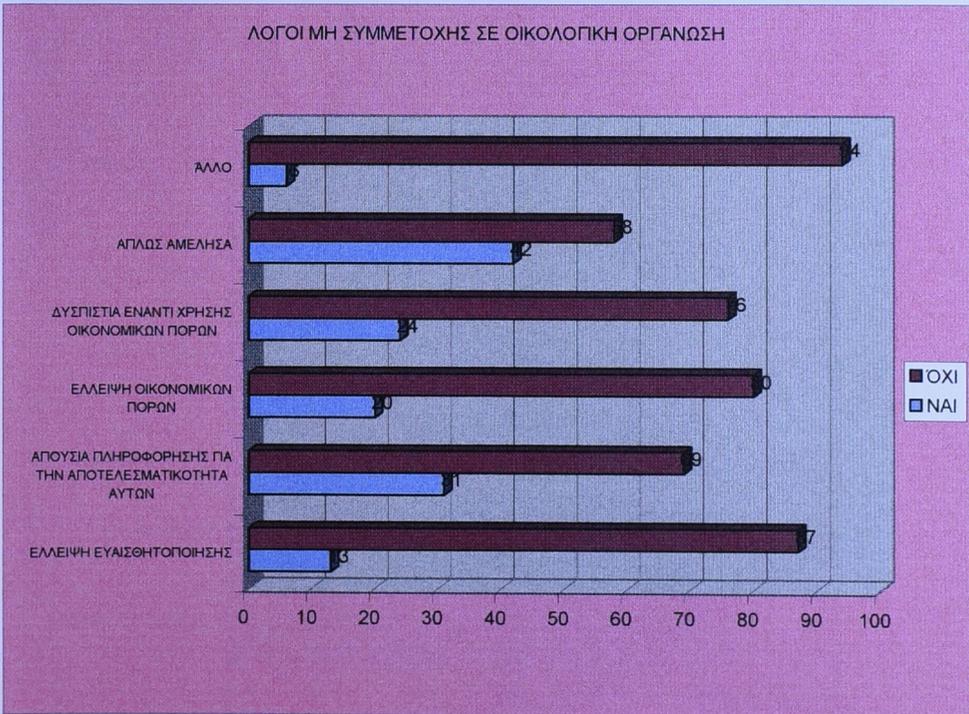
Από τους εκατό ερωτηθέντες οι επτά ανήκουν σε κάποια οικολογική οργάνωση η οποία στην περίπτωση αυτή είναι η GREENPEACE.



Σχήμα 10. Αριθμητική κατανομή μελών και μη μελών.

11. Η ΑΙΤΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΗ ΚΑΠΟΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ.

Σε ποσοστό 42% ο λόγος μη συμμετοχής σε κάποια οικολογική οργάνωση θεωρήθηκε η αμέλεια ενώ η απουσία πληροφόρησης για την αποτελεσματικότητα αυτών ακολουθεί με ποσοστό 31%. Μικρή διαφορά της τάξεως του 4% παρατηρείται μεταξύ των ατόμων που είναι δύσπιστοι έναντι της χρήσης των οικονομικών πόρων και αυτών που λόγω της έλλειψης οικονομικών πόρων δεν είναι μέλη κάποιας οργάνωσης. Μόλις το 13% δεν είναι ευαισθητοποιημένοι οικολογικά και ένα 6% συμπλήρωσε ότι δεν έχει και τον απαιτούμενο χρόνο για να γίνει μέλος.

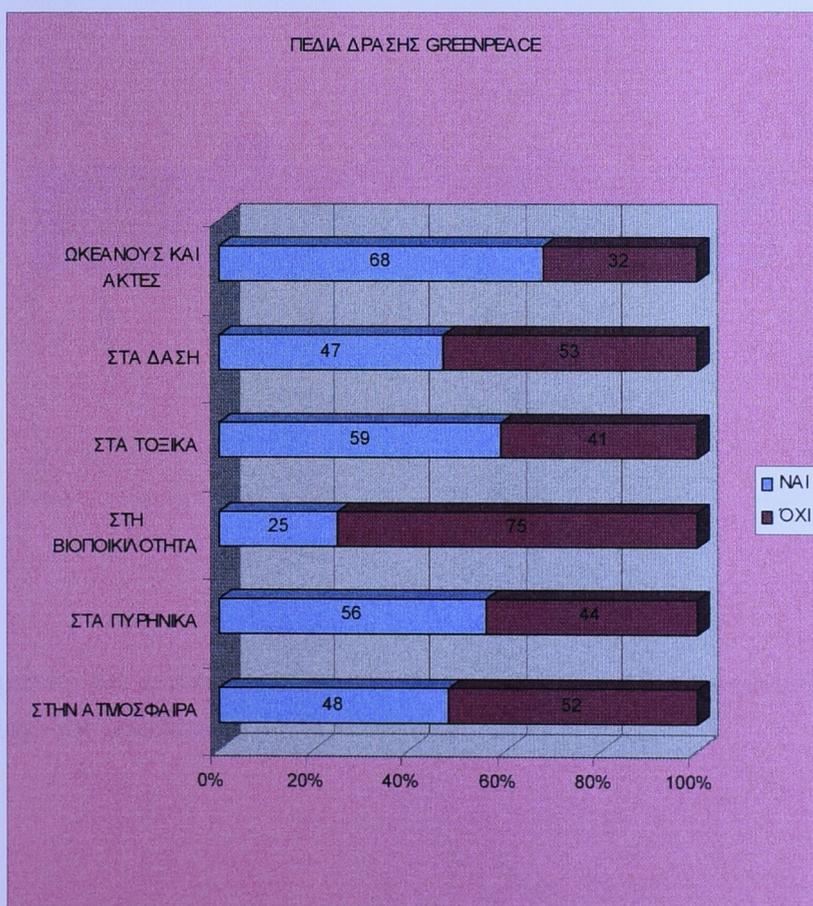


Σχήμα 11. Ποσοστιαία κατανομή των λόγων που δεν είναι μέλη.

Σχήμα 12. Παιδιά που δασοπροστατέψαμε η Ομάμαρτα.

12. ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ Η GREENPEACE ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.

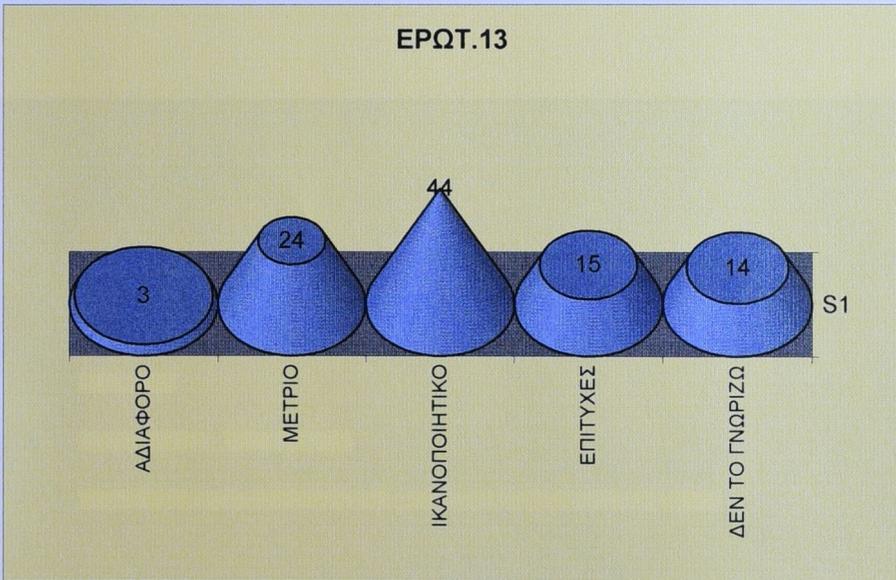
Το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος (68 άτομα) πιστεύει ότι η οργάνωση δραστηριοποιείται στους ωκεανούς και στις ακτές και 59 εκ του συνόλου στα τοξικά. Με μικρή διαφορά της τάξεως των τριών ατόμων ακολουθεί η άποψη ότι ασχολούνται και με τα πυρηνικά. Με την ατμόσφαιρα και τα δάση δραστηριοποιείται η GREENPEACE σύμφωνα με τη γνώμη 48 και 47 ατόμων αντίστοιχα. Μόλις 25 θεωρούν την βιοποικιλότητα πεδίο δράσης της.



Σχήμα 12. Πεδία που δραστηριοποιείτε η Greenpeace.

13.ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ GREENPEACE.

Ικανοποιητικό κρίθηκε το έργο της οργάνωσης από τα 44 άτομα του δείγματος ενώ μέτριο από τα 24 αυτών. Μόνο 14 άτομα δεν το γνώριζαν ενώ 15 το κρίνανε επιτυχές. Αδιάφορο είναι για τρία άτομα του πληθυσμού.

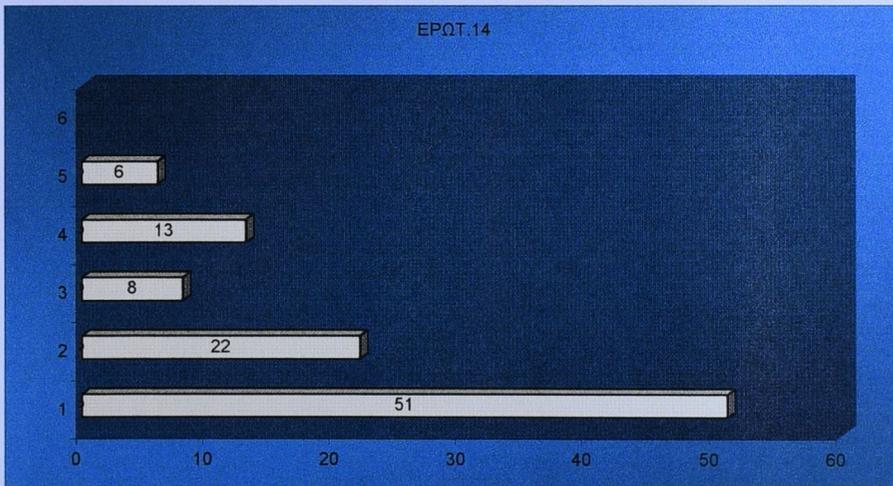


Σχήμα 14. Αριθμητική κατανομή της κρίσης των ατόμων που απάντησαν για

Σχήμα 13. Αριθμητική κατανομή της κρίσης των ατόμων που απάντησαν για το έργο της οργάνωσης.

14. ΔΥΣΠΙΣΤΙΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.

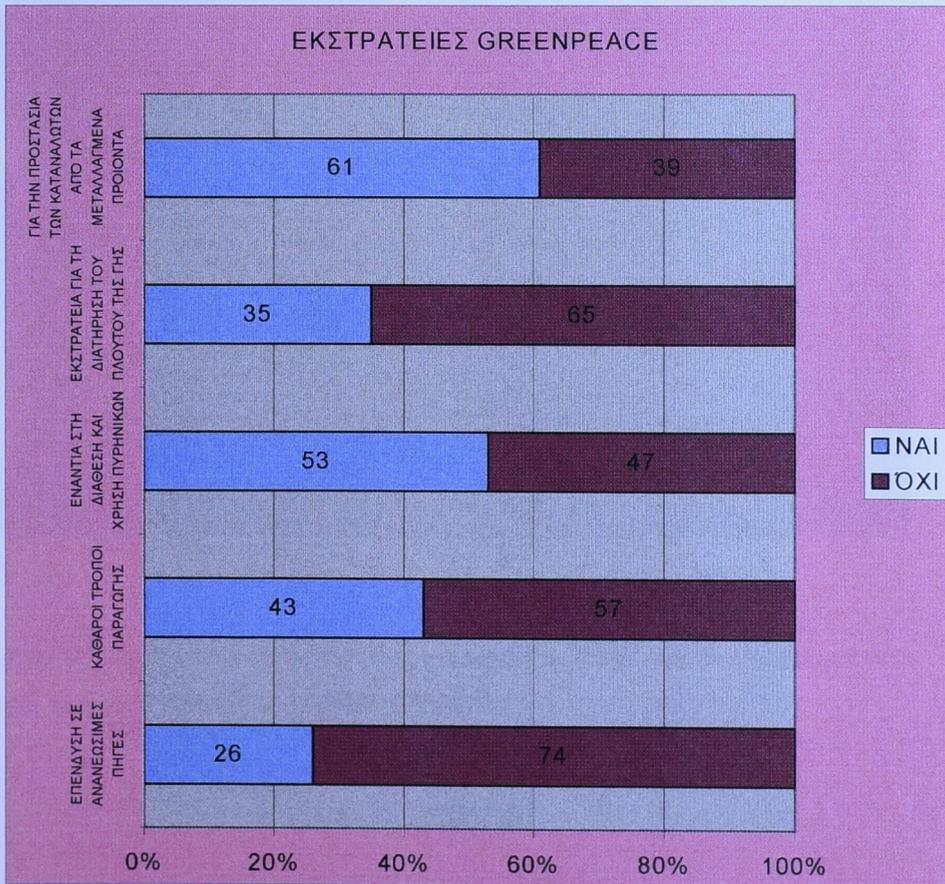
Περίπου στο μισό του συνόλου του πληθυσμού, 51 άτομα, απάντησαν ότι πιστεύουν στο έργο των οικολογικών οργανώσεων ενώ 22 θεωρούν ότι δεν φέρουν κάποιο αποτέλεσμα. Τα αδιαφανή οικονομικά τους επηρεάζουν τη γνώμη των 13 εκ του συνόλου ενώ οι 8 τους χαρακτηρίζουν εξτρεμιστές. Μόλις 6 στους 100 ισχυρίζονται ότι εξυπηρετούν δικά τους συγκαλυμμένα συμφέροντα.



Σχήμα 14. Αριθμητική κατανομή της δυσπιστίας των ατόμων για τις οικολογικές οργανώσεις.

15. ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ ΤΗΣ GREENPEACE.

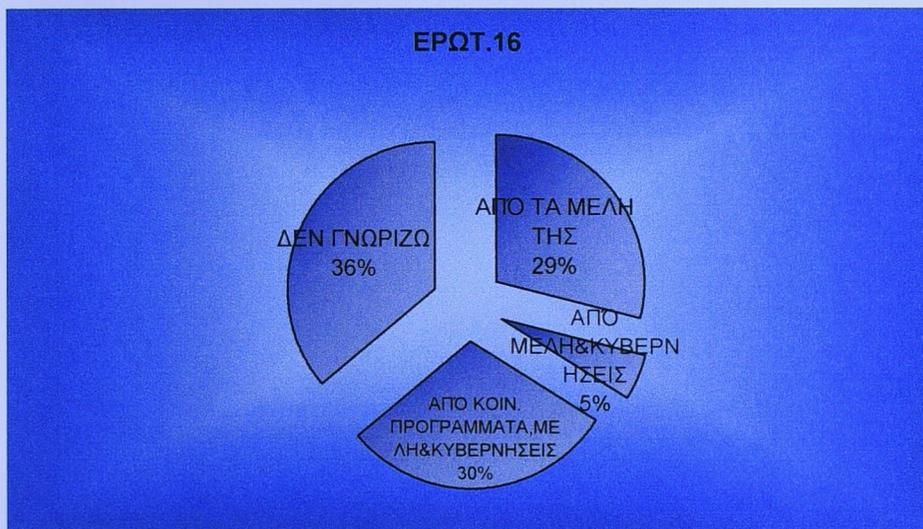
Η εκστρατεία της οργάνωσης για τα μεταλλαγμένα προϊόντα, ίσως γιατί είναι και η πιο πρόσφατη, θεωρήθηκε η πιο γνωστή από τα 61 άτομα. Τα 53 ήξεραν και τον αγώνα ενάντια στη διάθεση και χρήση πυρηνικών ενώ η προσπάθεια για καθαρούς τρόπους παραγωγής – ενάντια στη παραγωγή, χρήση και διάθεση επικίνδυνων συνθετικών ουσιών είναι οικεία από τους 43. Ακολουθεί η εκστρατεία για την διατήρηση του πλούτου της γης και στις επόμενες γενεές και η επένδυση τους σε νέες πηγές πετρελαίου που τις γνώριζαν 35 και 26 άτομα αντίστοιχα.



Σχήμα 15. Ποσοστιαία κατανομή των εκστρατειών που γνωρίζουν τα άτομα.

16. ΚΥΡΙΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ GREENPEACE ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ.

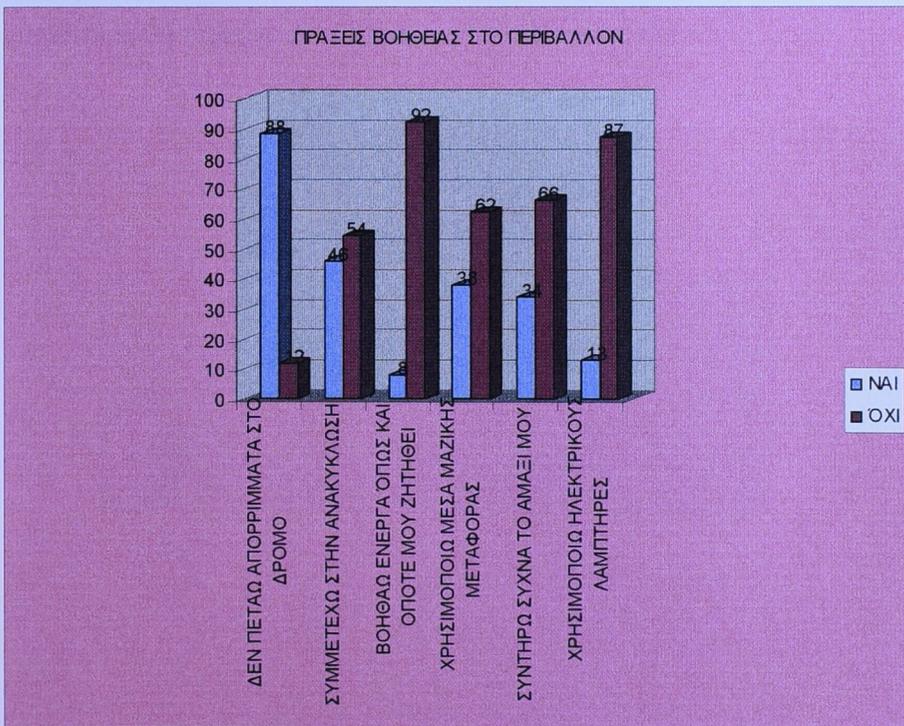
Το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος, 36 άτομα, δεν γνωρίζει από πού χρηματοδοτείται η οργάνωση ενώ 30 πιστεύουν ότι τα κοινοτικά προγράμματα τα μέλη και οι κυβερνήσεις αποτελούν τις κύριες πηγές χρηματοδοτήσεως. Ακολουθούν οι 29 που γνωμοδοτούν ότι χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τα μέλη της. Μόνο 5 στους εκατό θέτουν ως κύρια πηγή τα μέλη και τις κυβερνήσεις.



Σχήμα 16. Ποσοστιαία κατανομή της γνώμης του πληθυσμού όσο αναφορά τη πηγή χρηματοδότησης της GREENPEACE

17. ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.

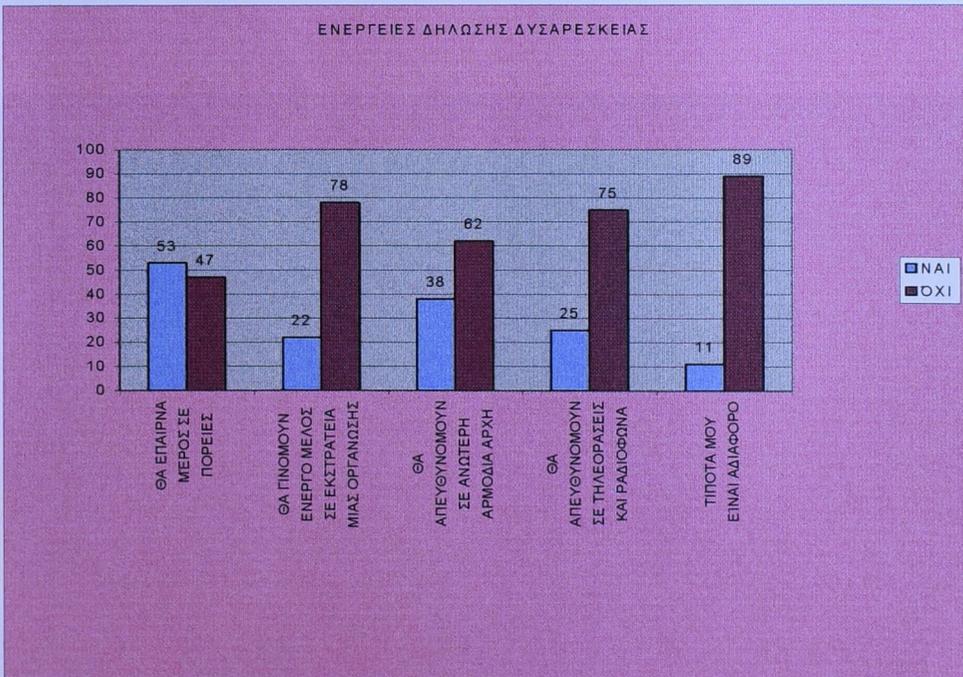
Ο καλύτερος τρόπος για τους 88 ερωτηθέντες είναι να μην πετάνε απορρίμματα στο δρόμο και 46 από τους εκατό συμμετέχουν στην ανακύκλωση με όποιο τρόπο μπορούν. Η χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς αποτελεί τρόπο προστασίας του περιβάλλοντος για τα 38 άτομα και 34 συντηρούν συχνά το αμάξι τους. Ακολουθούν μόλις 8 οι οποίοι θα βοηθήσουν όπως και όποτε τους ζητηθεί.



Σχήμα 17. Ποσοστιαία κατανομή των πράξεων που κάνουν τα άτομα για να βοηθήσουν το περιβάλλον.

18. ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΥΠΟΒΑΘΜΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΜΟΛΥΝΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.

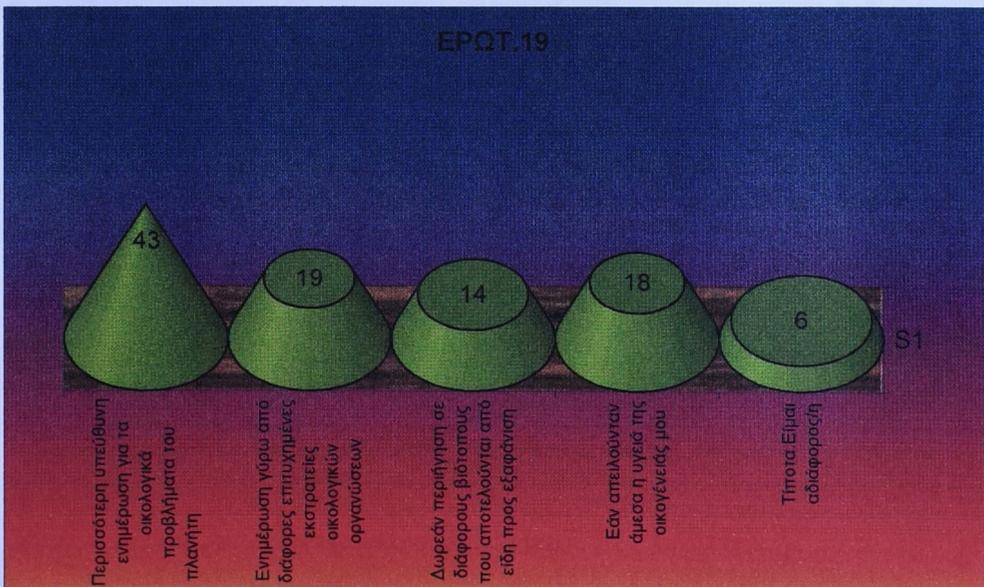
Οι πορείες αποτελούν τον κύριο τρόπο που οι περισσότεροι θα λάμβαναν μέρος για να εκφράσουν την δυσαρέσκειά τους αφού συμφώνησε το 53% των ερωτηθέντων. Σε ανώτερες αρμόδιες αρχές θα απευθυνόταν ένα 38% και ένα 25% θα απευθυνόταν και σε τηλεοράσεις και ραδιόφωνα για να δηλώσει την δυσαρέσκειά του. Το 22% του συνόλου του δείγματος θα γινόταν ενεργό μέλος σε κάποια οικολογική οργάνωση ενώ μόλις το 11% των ερωτηθέντων θα παρέμεναν αδιάφοροι μη πράττοντας τίποτα.



Σχήμα 18. Ποσοστιαία κατανομή των ενεργειών που θα έκαναν τα άτομα για να δηλώσουν την δυσαρέσκειά τους.

19. ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΕΙΘΑΝ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΜΕΛΗ ΚΑΠΟΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ.

Υπεύθυνη ενημέρωση γύρω από τα οικολογικά προβλήματα του πλανήτη ζητά το 43% του δείγματος ώστε να γίνει μέλος κάποιας οργάνωσης, ενώ το 19% θα επιθυμούσε να γνωρίζει πρώτα διάφορες επιτυχημένες εκστρατείες οικολογικών οργανώσεων. Το 18% θα γινόταν μέλη αν απειλούνταν άμεσα η οικογένειά τους, ενώ σημαντικό κίνητρο για το 14% αποτελεί η δωρεάν περιήγηση σε διάφορους βιότοπους που αποτελούνται από είδη προς εξαφάνιση. Καθόλου δελεαστικά δεν είναι τα κίνητρα για το 11% των ατόμων του δείγματος οι οποίοι παραμένουν αδιάφοροι.



Σχήμα 19. Αριθμητική κατανομή των κινήτρων που θα γινόταν τα άτομα μέλη κάποιας οργάνωσης.

II. Αποτελέσματα του Ελέγχου Υποθέσεων με το test χ^2

Ύστερα από τη συγκέντρωση των στατιστικών στοιχείων από τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, ακολούθησε το στάδιο της επεξεργασίας των δειγματοληπτικών στατιστικών στοιχείων, με τη χρησιμοποίηση του στατιστικού πακέτου Statgraphics. Προκειμένου, λοιπόν, να απαντηθούν τα βασικά ερωτήματα της έρευνας, έγινε προσπάθεια να υπολογιστεί ο βαθμός συσχέτισης ανάμεσα στις σχετικές μεταβλητές.

Η μορφή του ερωτηματολογίου και η ύπαρξη ποιοτικών μεταβλητών υπέδειξε την επιλογή του ελέγχου χ^2 για τη διερεύνηση ύπαρξης ανεξαρτησίας των χαρακτηριστικών του πληθυσμού του δείγματος.

Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος χ^2 για να ελεγχθεί η υπόθεση:

H_0 : Τα χαρακτηριστικά Α' και Β' του δείγματος κατανέμονται ανεξάρτητα στον πληθυσμό, κατά της υπόθεσης

H_1 : Τα χαρακτηριστικά Α' και Β' του δείγματος δεν κατανέμονται ανεξάρτητα στον πληθυσμό

Αν O_{ij} είναι η παρατηρούμενη συχνότητα στο δείγμα μεγέθους για το συνδυασμό (ij) των δύο χαρακτηριστικών και $E_{ij} = R_i C_j / n$ (1),

η αναμενόμενη συχνότητα για τον ίδιο συνδυασμό των χαρακτηριστικών, τότε είναι γνωστό ότι η ποσότητα

$$\chi^2 = \sum_{c=1}^c \sum_{r=1}^{r-1} (O_{ij} - E_{ij})^2 / E_{ij} \quad (2)$$

ακολουθεί κατά προσέγγιση, την κατανομή χ^2 με (r-1) (c-1) βαθμούς ελευθερίας, όπου r = ο αριθμός των γραμμών και c = ο αριθμός των στηλών.

Στη συνέχεια, η τιμή της στατιστικής χ^2 που υπολογίζεται από την (2) συγκρίνεται με τη θεωρητική τιμή της κατανομής χ^2 (r-1) (c-1) που αντιστοιχεί στο επίπεδο σημαντικότητας α .

Τα αποτελέσματα της σύγκρισης οδηγούν στις εξής περιπτώσεις:

α) Αν $\chi^2 > \chi^2_{(r-1)(c-1)(1-\alpha)}$, τότε με πιθανότητα 100% δεν αποδεχόμαστε την υπόθεση H_0 και αποδεχόμαστε την H_1 , σύμφωνα με την οποία τα χαρακτηριστικά Α' και Β' δεν κατανέμονται ανεξάρτητα από τον πληθυσμό.

β) Αν $\chi^2 < \chi^2_{(r-1)(c-1)(1-\alpha)}$, τότε η πληροφόρηση που παρέχει το δείγμα δεν επιτρέπει την απόρριψη της H_0 . Καταυτόν τον τρόπο, δεχόμαστε με πιθανότητα (1- α) 100% ότι τα χαρακτηριστικά Α' και Β' δεν κατανέμονται ανεξάρτητα από τον πληθυσμό.

Η χρησιμοποίηση της πιθανότητας (p-value) κατά την παρατήρηση της τιμής χ^2 οδηγεί στα ίδια συμπεράσματα. Εάν η τιμή της p-value είναι μεγαλύτερη από 0,05 ή 5% αντίστοιχα οδηγεί σε αποδοχή της H_0 , ενώ στην αντίθετη περίπτωση οδηγεί στην απόρριψη της.

Τέλος, η αξιοπιστία του θεωρητικού μοντέλου εξαρτάται από ορισμένους παράγοντες όπως:

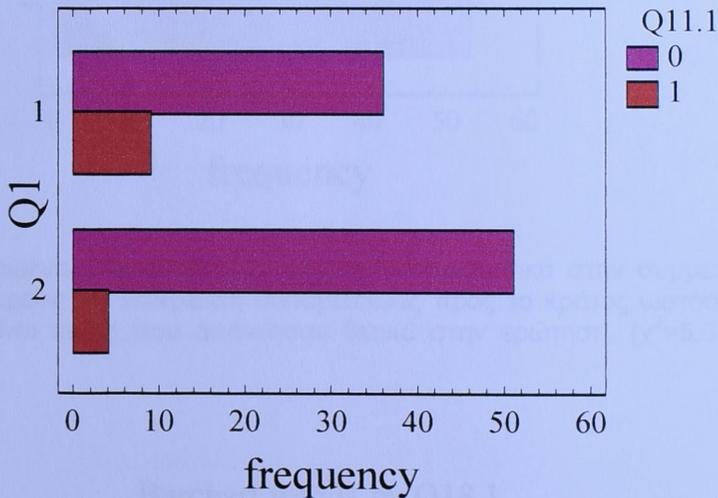
1. Ο έλεγχος χ^2 είναι αρκετά αξιόπιστος, αν οι περισσότερες από τις E_{ij} είναι $>0,1$
2. Η αξιοπιστία του ελέγχου βελτιώνεται, όσο αυξάνονται ο βαθμοί της ελευθερίας, δηλαδή, ο αριθμός των γραμμών και των στηλών
3. Αν κάποιες από τις E_{ij} είναι μικρότερες από 5 συνιστάται η ενοποίηση των αντίστοιχων γραμμών και στηλών, έτσι ώστε $E_{ij} > 1$ ή $E_{ij} > 0,5$, όταν έχουμε αρκετούς βαθμούς ελευθερίας
4. Γενικά ο έλεγχος χ^2 εξακολουθεί να είναι αξιόπιστος και στην περίπτωση κατά την οποία οι βαθμοί ελευθερίας είναι περισσότεροι

από έναν και λιγότεροι από 30 και για ποσοστό μικρότερο από το 20% των αναμενόμενων συχνοτήτων, ισχύει $2 < E_{ij} < 5$

Στηριζόμενοι στα στατιστικά αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα για την Greenpeace και στη χρησιμοποίηση του στατιστικού πακέτου Statgraphics Plus 3.1, και πιο συγκεκριμένα με τη μέθοδο του test χ^2 , ανακύπτουν οι ακόλουθες συσχετίσεις:

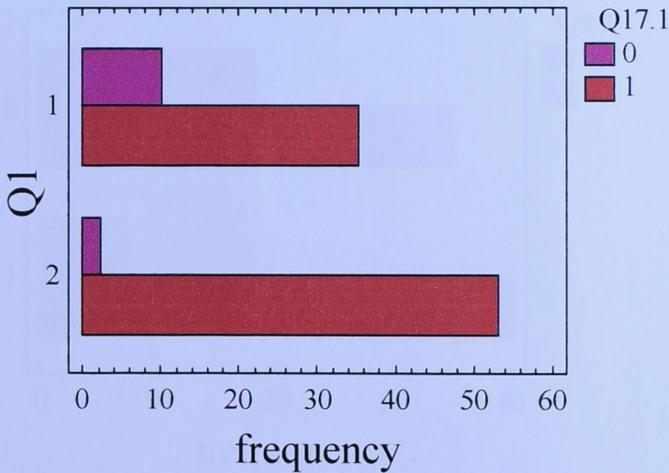
- ❖ Οι γυναίκες όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένες από τους άντρες οι οποίοι γι'αυτό το λόγο δεν είναι μέλη κάποιας οικολογικής οργάνωσης. ($\chi^2=3,545$, $p=0,076$).

Barchart for Q1 by Q11.1



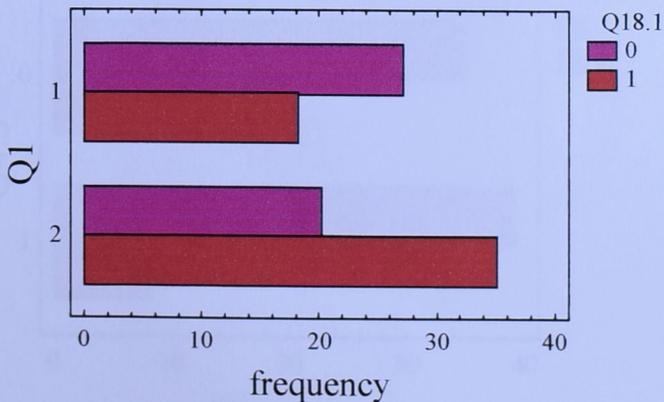
- ❖ Και τα δύο φύλα δεν πετάνε απορρίμματα στο δρόμο για να βοηθήσουν το περιβάλλον όπως διακρίνουμε στο παρακάτω σχήμα. Οι γυναίκες όμως ως πιο ευαισθητοποιημένες κατέχουν την πλειοψηφία των θετικών απαντήσεων ($\chi^2=8,096$, $p=0,005$).

Barchart for Q1 by Q17.1



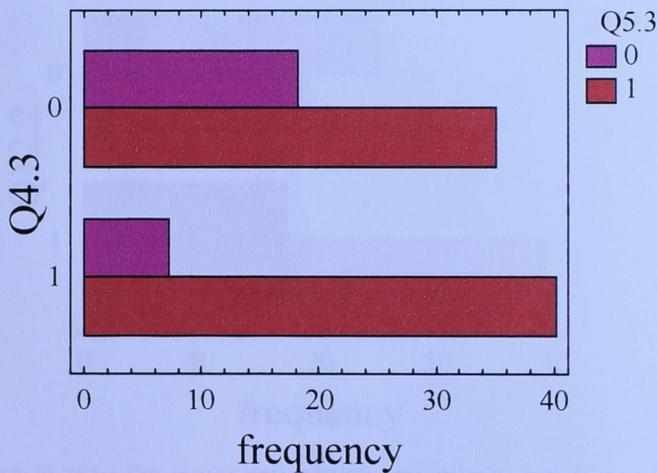
- ❖ Αν και περιμέναμε οι άντρες να υπερέχουν αριθμητικά στην συμμετοχή τους σε πορείες ως εκδήλωση δυσαρέσκειας προς το κράτος ωστόσο οι γυναίκες είναι αυτές που απάντησαν θετικά στην ερώτηση. ($\chi^2=5,551$, $p=0,027$).

Barchart for Q1 by Q18.1



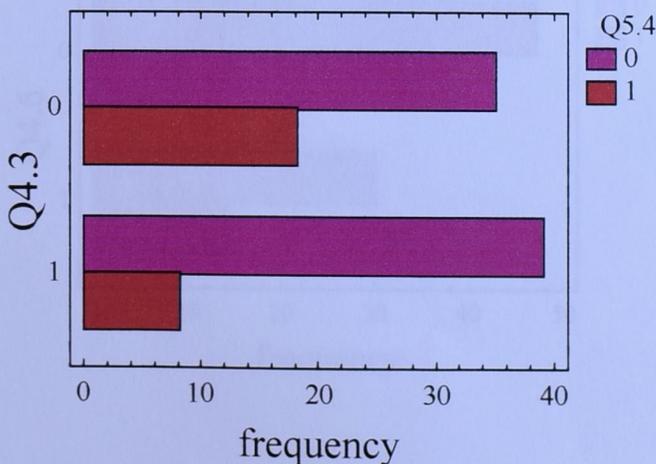
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν την καταστροφή δασών ως ένα από τα κυριότερα προβλήματα στο πλανήτη το θέτουν και ως ένα από τα κυριότερα οικολογικά προβλήματα στην Ελλάδα. Είναι εν μέρει λογικό διότι οι καταστροφή δασών έχει άμεσες επιπτώσεις στο πλανήτη σε όποιο σημείο της γης και αν λαμβάνει χώρα ($\chi^2=4,831$, $p=0,037$).

Barchart for Q4.3 by Q5.3



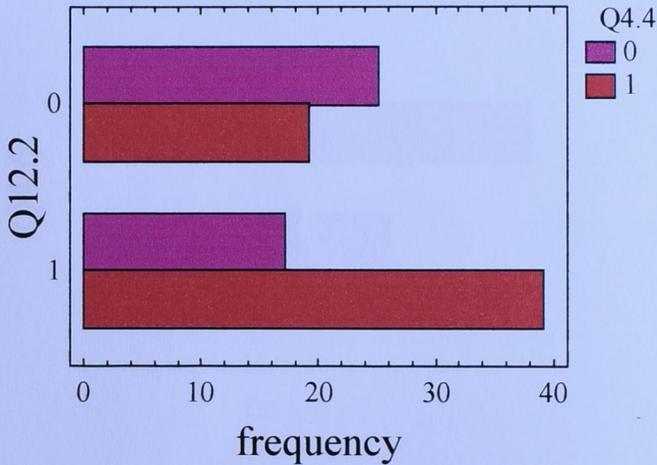
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν την καταστροφή δασών ως ένα από τα κυριότερα προβλήματα του πλανήτη, κρίνουν αντίστοιχα το φαινόμενο του θερμοκηπίου ως το ένα από τα σημαντικότερα οικολογικά προβλήματα της Ελλάδας ($\chi^2=3,716$, $p=0,069$).

Barchart for Q4.3 by Q5.4



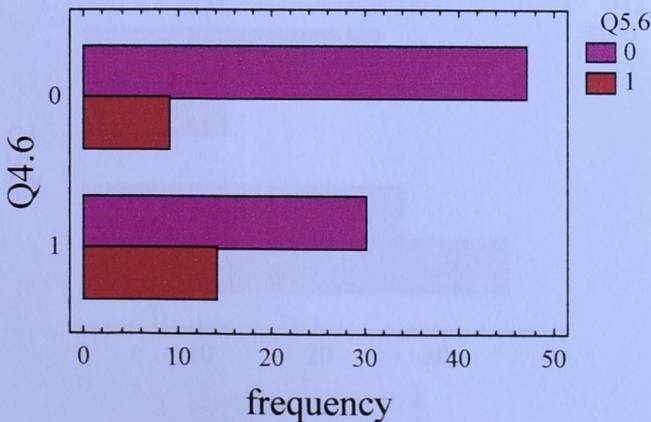
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα στο πλανήτη το φαινόμενο του θερμοκηπίου γνωρίζουν ότι η Greenpeace δραστηριοποιείται στα πυρηνικά ($\chi^2=7,082$, $p=0,009$).

Barchart for Q12.2 by Q4.4



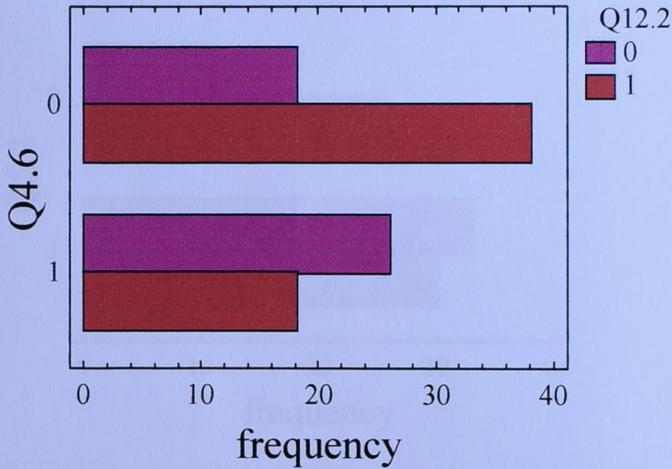
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν την εξαφάνιση φυτών και ζώων ως ένα από τα κυριότερα προβλήματα στο πλανήτη πιστεύουν ότι είναι και από τα κυριότερα της Ελλάδας. Η εξαφάνιση φυτών και ζώων είναι ένα πρόβλημα που έχει αντίκτυπο σε όλη τη γη($\chi^2=3,450$, $p=0,093$).

Barchart for Q4.6 by Q5.6



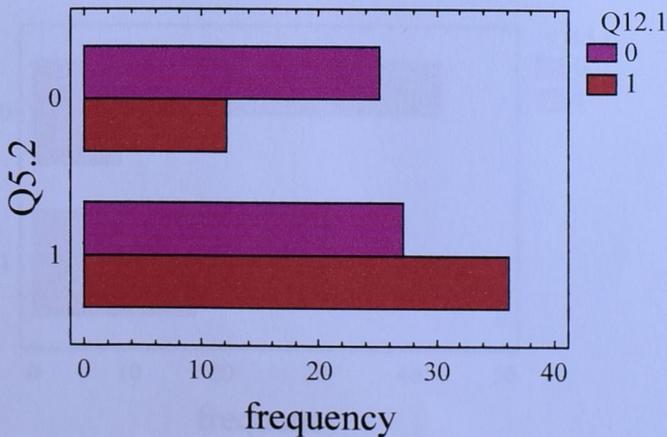
- ❖ Τα άτομα που κρίνουν την εξαφάνιση φυτών και ζώων ως ένα από τα κυριότερα προβλήματα του πλανήτη γνωρίζουν ότι η Greenpeace εστιάζει την προσοχή της στα πυρηνικά ($\chi^2=7,262$, $p=0,009$).

Barchart for Q4.6 by Q12.2



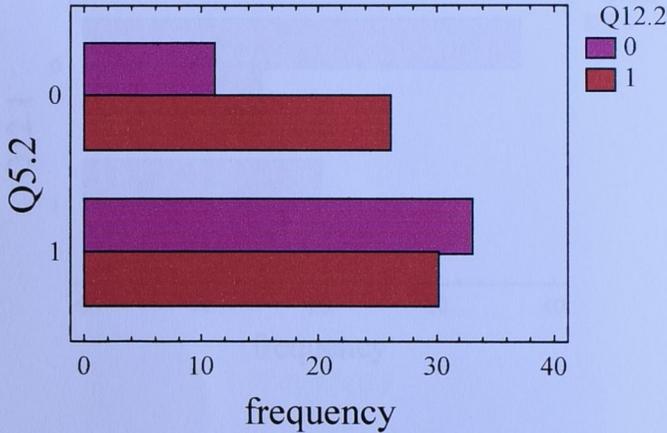
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της Ελλάδας την ρύπανση του αέρα γνωρίζουν ότι η Greenpeace δραστηριοποιείται στην ατμόσφαιρα ($\chi^2=5,702$, $p=0,023$)

Barchart for Q5.2 by Q12.1



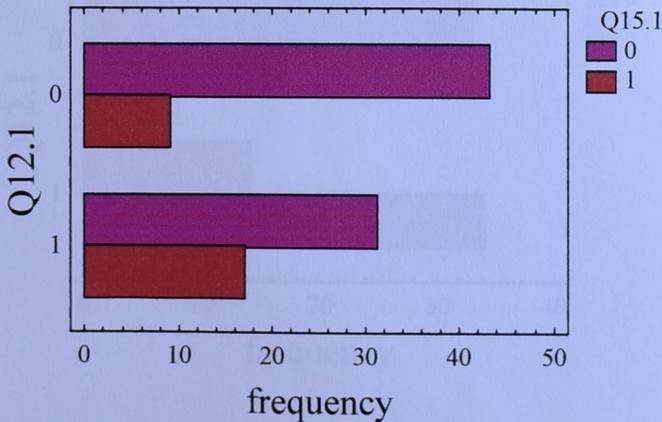
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της Ελλάδας την ρύπανση του αέρα γνωρίζουν ότι η Greenpeace δραστηριοποιείται στα πυρηνικά ($\chi^2=4,854$, $p=0,037$).

Barchart for Q5.2 by Q12.2

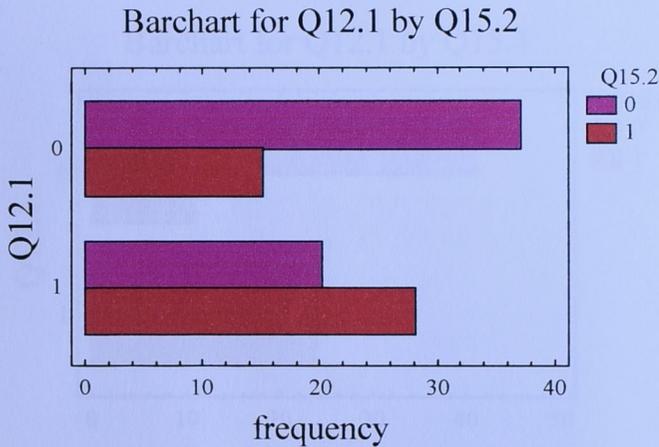


- ❖ Τα άτομα που θεωρούν ότι ένα από τα πεδία δράσης στα οποία η Greenpeace εστιάζει την προσοχή της είναι η ατμόσφαιρα, γνωρίζουν τις εκστρατείες της ενάντια στην εξεύρεση νέων πηγών πετρελαίου ($\chi^2=4,254$, $p=0,044$)

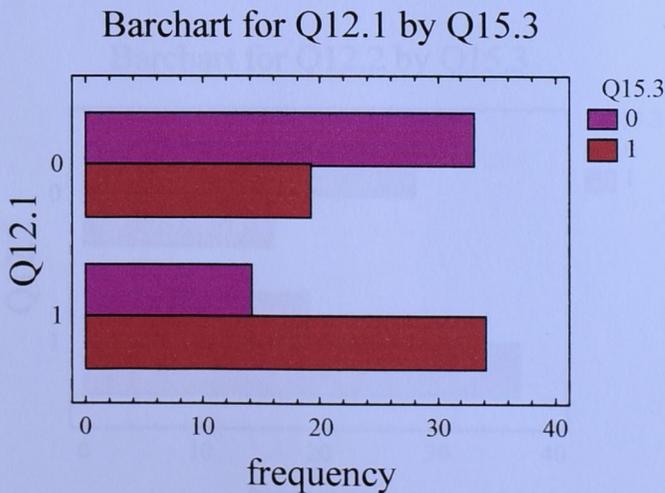
Barchart for Q12.1 by Q15.1



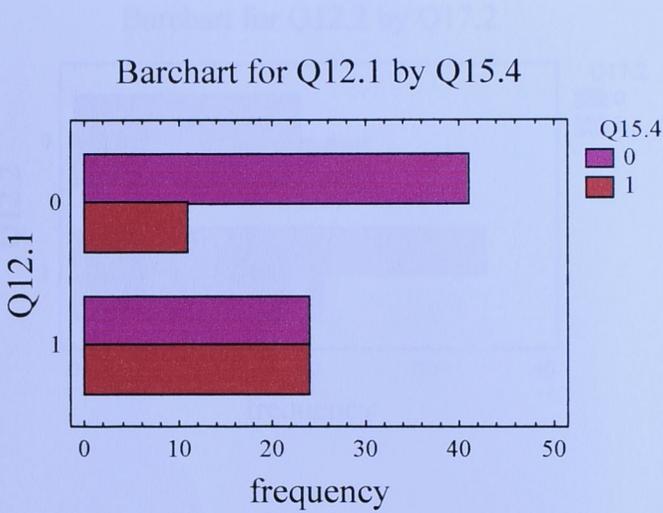
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν ότι ένα από τα πεδία δράσης στα οποία η Greenpeace εστιάζει την προσοχή της είναι η ατμόσφαιρα, γνωρίζουν τις εκστρατείες της ενάντια στην παραγωγή, χρήση και διάθεση επικίνδυνων συνθετικών ουσιών ($\chi^2=8,855$ $p=0,004$).



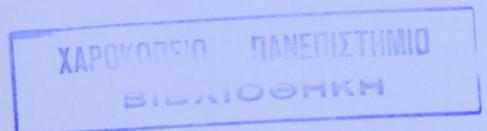
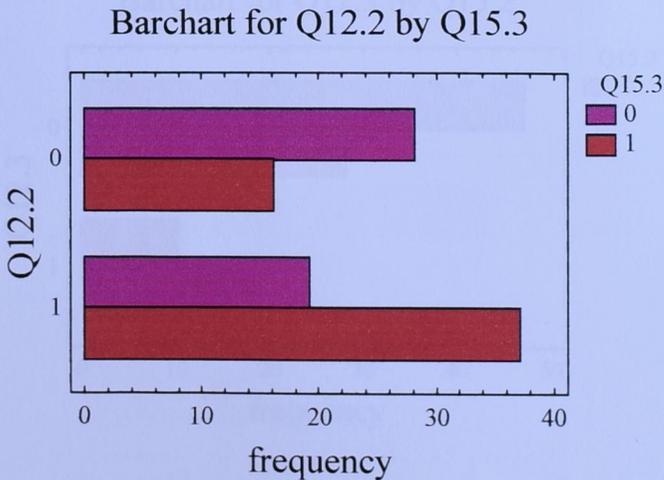
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν ότι ένα από τα πεδία δράσης στα οποία η Greenpeace εστιάζει την προσοχή της είναι η ατμόσφαιρα, γνωρίζουν τις εκστρατείες της ενάντια στη διάθεση και χρήση πυρηνικών ($\chi^2=11,785$, $p=0,001$)



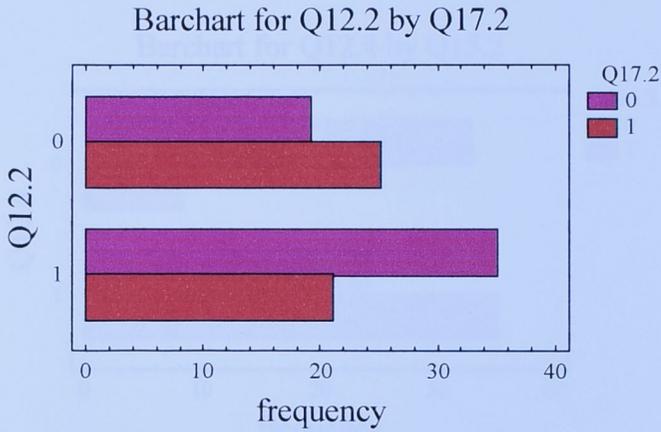
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν ότι ένα από τα πεδία δράσης στα οποία η Greenpeace εστιάζει την προσοχή της είναι η ατμόσφαιρα, γνωρίζουν την εκστρατεία της για την διατήρηση του πλούτου της γης και στις επόμενες γενεές ($\chi^2=9,129$, $p=0,003$).



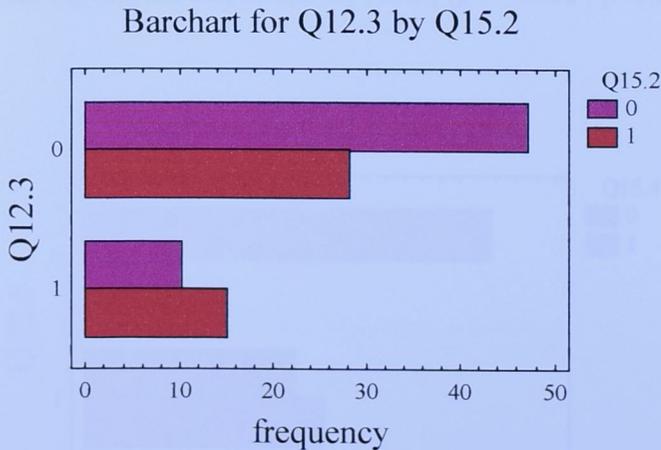
- ❖ Τα άτομα που γνωρίζουν την εκστρατεία της Greenpeace ενάντια στη διάθεση και χρήση πυρηνικών , ξέρουν ότι ένα πεδίο δράσης της είναι τα πυρηνικά ($\chi^2=8,730$, $p=0,005$).



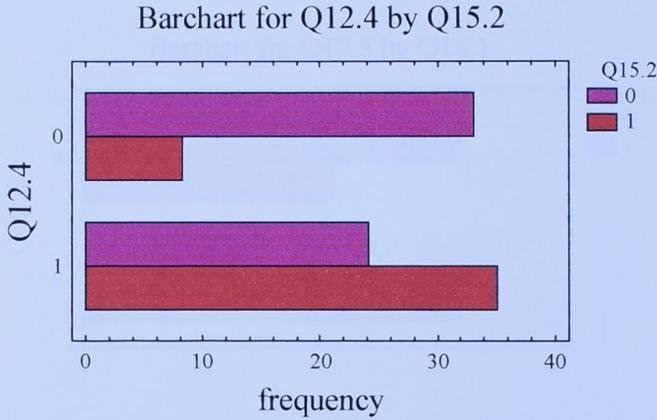
- ❖ Τα άτομα που θεωρούν τα πυρηνικά ως ένα πεδίο δράσης της Greenpeace, συμμετέχουν στην ανακύκλωση με όποιο τρόπο μπορούν ώστε να βοηθήσουν το περιβάλλον ($\chi^2=3,702$, $p=0,070$).



- ❖ Τα άτομα που θεωρούν ως ένα πεδίο δράσης της Greenpeace την βιοποικιλότητα, έχουν εις γνώση τους την εκστρατεία της ενάντια στη παραγωγή, χρήση και διάθεση επικίνδυνων συνθετικών ουσιών ($\chi^2=3,930$, $p=0,063$).

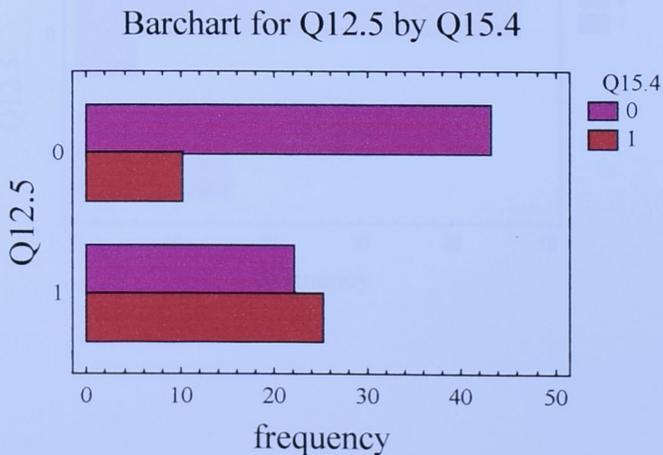


- ❖ Τα άτομα που γνωρίζουν ότι η Greenpeace δραστηριοποιείται στα τοξικά ξέρουν στο σύνολό τους την εκστρατεία της ενάντια στη παραγωγή, χρήση και διάθεση επικίνδυνων συνθετικών ουσιών ($\chi^2=15,641$, $p=0,000$).

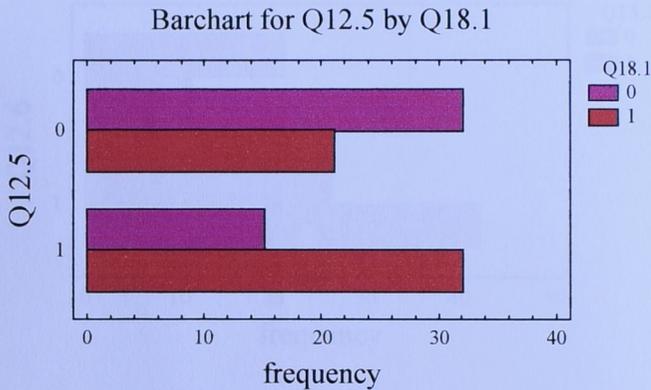


❖ Αυτή που θεωρούν ως πεδίο δράσης της Greenpeace για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών είναι η διατήρηση του πλούτου της γης και στις επόμενες γενεές ($\chi^2=12,900$, $p=0,000$).

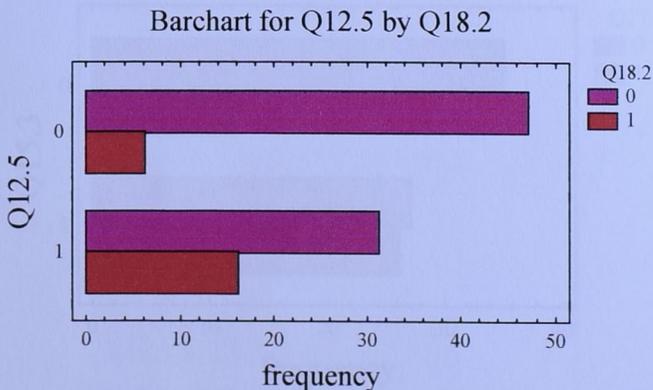
- ❖ Αυτοί που πιστεύουν ότι η Greenpeace έχει ως πεδίο δράσης της τα δάση, γνωρίζουν ότι μία από τις εκστρατείες της είναι αυτή για την διατήρηση του πλούτου της γης και στις επόμενες γενεές ($\chi^2=12,900$, $p=0,000$).



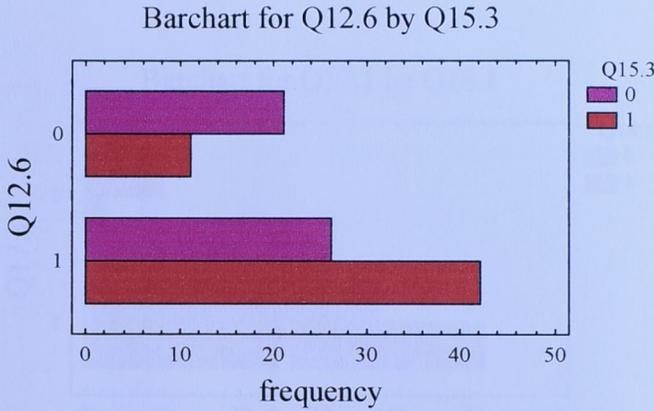
- ❖ Αυτοί που θεωρούν ως πεδίο δράσης της Greenpeace τα δάση, θα έπαιρναν μέρος στις διάφορες πορείες μαζί με άλλους πολίτες ως τρόπο εκδήλωσης της δυσαρέσκειάς τους σε ενέργειες του κράτους ($\chi^2=8,101$, $p=0,005$).



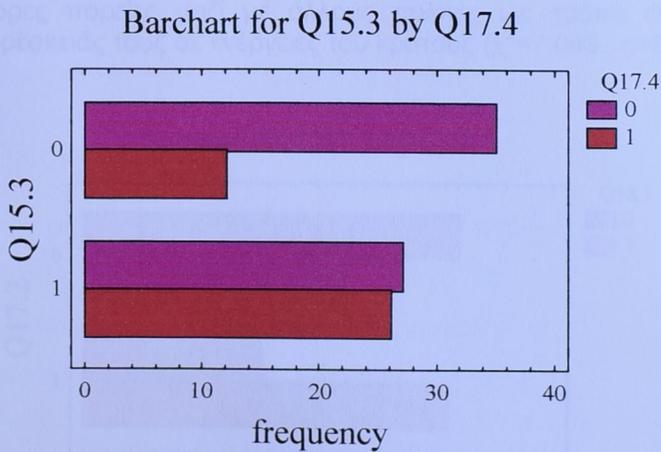
- ❖ Αυτοί που θεωρούν ως πεδίο δράσης της Greenpeace τα δάση, θα γινόταν ενεργό μέλος σε εκστρατεία κάποιας οικολογικής οργάνωσης, ως τρόπο εκδήλωσης της δυσαρέσκειάς τους σε ενέργειες του κράτους ($\chi^2=7,494$, $p=0,008$).



- ❖ Τα άτομα που γνωρίζουν την εκστρατεία της Greenpeace ενάντια στη διάθεση και χρήση πυρηνικών, πιστεύουν ότι ένα πεδίο δράσης της είναι οι ωκεανοί και οι ακτές ($\chi^2=6,553$, $p=0,017$).

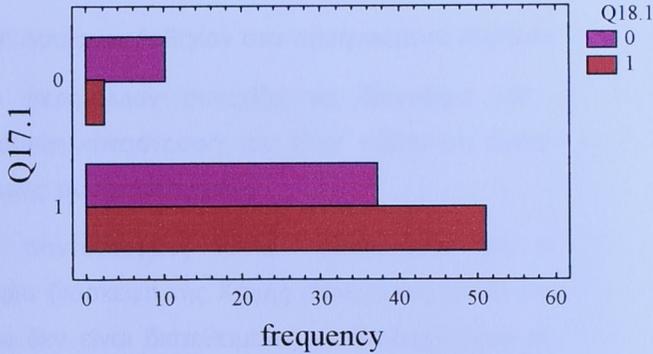


- ❖ Τα άτομα που χρησιμοποιούν μέσα μαζικής μεταφοράς με σκοπό να βοηθήσουν το περιβάλλον γνωρίζουν ότι η Greenpeace έχει κάνει εκστρατεία ενάντια στη διάθεση και χρήση πυρηνικών ($\chi^2=5,851$, $p=0,023$).



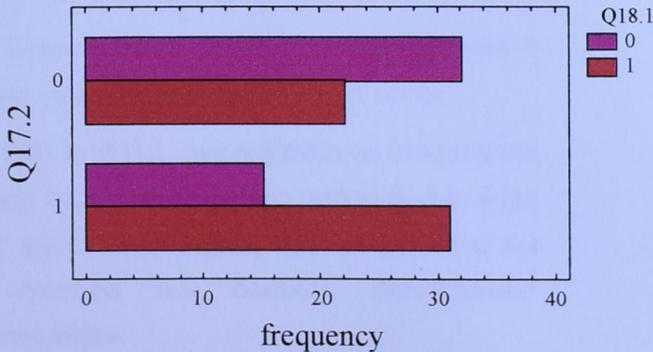
- ❖ Τα άτομα που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον αποφεύγοντας να πετάνε απορρίμματα στους δρόμους, θα έπαιρναν μέρος στις διάφορες πορείες μαζί με άλλους πολίτες ως τρόπο εκδήλωσης της δυσαρέσκειάς τους σε ενέργειες του κράτους ($\chi^2=7,227$, $p=0,011$).

Barchart for Q17.1 by Q18.1



- ❖ Τα άτομα που συμμετέχουν στην ανακύκλωση με όποιο τρόπο μπορούν, ως πράξη βοήθειας προς το περιβάλλον, θα έπαιρναν μέρος στις διάφορες πορείες μαζί με άλλους πολίτες ως τρόπο εκδήλωσης της δυσαρέσκειάς τους σε ενέργειες του κράτους ($\chi^2=7,083$, $p=0,009$).

Barchart for Q17.2 by Q18.1



Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Γ.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Απ' όσα αναφέρθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια αποδεικνύεται ότι :

Το περιβάλλον συνεχίζει να διαγράφει μία φθίνουσα πορεία και η συνεχιζόμενη καταστροφή του είναι πλέον μη αναστρέψιμη, σύμφωνα με τις προβλέψεις των επιστημόνων.

Οι παντοδύναμες Η.Π.Α. αδιαφορούν για το περιβάλλον και στην παγκόσμια διάσκεψη της Χάγης (Νοέμβριος 2000) δηλώνουν περιφρονητικά ότι όχι μόνο δεν είναι διατεθειμένες να διακυβεύσουν την «ανάπτυξή» τους, αλλά είναι πρόθυμες να «αγοράσουν» περιθώρια ποσοστών ρύπανσης από άλλες υποανάπτυκτες (πάμπτωχες) χώρες, που δεν προσεγγίζουν καν τα ανώτατα όρια προκειμένου να συνεχίσουν να είναι η πλέον ρυπογόνος χώρα του κόσμου.

Οι ελπίδες πλέον του κόσμου επαφίνονται στους Διεθνείς οργανισμούς, στα οικολογικά πολιτικά κόμματα και στις Διεθνείς περιβαλλοντικές οργανώσεις. Πρωτεύοντα ρόλο για την προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να διαδραματίσουν τα Μ.Μ.Ε., δουλεύοντας ακούραστα κι ασταμάτητα, ώστε να στρέψουν την κοινή γνώμη εναντίον των διαχειριστών της εξουσίας και οικονομικά ισχυρών της γης.

Η Greenpeace διαδραματίζει αναμφισβήτητα θετικό ρόλο την παγκόσμια προστασία του περιβάλλοντος. Χάρη σ' αυτήν :

- Το 1971 οι Η.Π.Α. αναγκάζονται να σταματήσουν τις πυρηνικές δοκιμές στα ανοιχτά της Αλάσκας, ύστερα από τη θύελλα διαμαρτυρίας που ξεσήκωσε μια μικρή ομάδα νεαρών χίπις, όταν με ένα παλιό φαράδιο χάραξαν πορεία για το επίκεντρο των δοκιμών. Αυτοαποκαλούσαν την ομάδα τους «Greenpeace».
- Το 1975 η Γαλλία αναγκάζεται να σταματήσει τις πυρηνικές δοκιμές στην ατμόσφαιρα ύστερα από διαμαρτυρίες στον Ειρηνικό Ωκεανό και σε όλο τον

κόσμο.

- Το 1986 ύστερα από 10 χρόνια δράσης η εμπορική φαλαινοθηρία απαγορεύεται διεθνώς.
- Το 1988 καταργείται η καύση τοξικών στη θάλασσα ύστερα από εκστρατεία της Greenpeace.
- Το 1991, η Ανταρκτική, η μοναδική ανεκμετάλλευτη ήπειρος του πλανήτη, ανακηρύσσεται προστατευόμενη περιοχή, τουλάχιστον για τα επόμενα 50 χρόνια, ύστερα από την έντονη διεθνή εκστρατεία της Greenpeace που αποκάλυψε τις περιβαλλοντικές απειλές για την παρθένα αυτή περιοχή του πλανήτη.
- Το 1992, η Greenpeace παρουσιάζει το πρώτο «πράσινο ψυγείο» «Greenfreeze», και η βιομηχανία αναγκάζεται να παραδεχθεί ότι η παραγωγή ψυγείων που δεν απειλούν το όζον και το κλίμα της γης είναι δυνατή.
- Το 1993 ύστερα από χρόνια δράσης κατά τα οποία οι ακτιβιστές της Greenpeace έβαζαν τα σώματά τους μπροστά από πλοία μεταφοράς και πόντισης αποβλήτων, η απόρριψη τοξικών και ραδιενεργών αποβλήτων στη θάλασσα απαγορεύεται διεθνώς.
- Το 1994 η δυναμική παρέμβαση της Greenpeace οδηγεί σε δραστική μείωση στην Ελλάδα της παραγωγής ουσιών που καταστρέφουν το όζον.
- Το 1995 η Greenpeace σταματά την απόρριψη στη θάλασσα από τη SHELL της πλατφόρμας άντλησης πετρελαίου «Brent Spar» και η διεθνής σύμβαση «Όσλο – Παρισίου» (OSPAR) απαγορεύει κάθε τέτοιου είδους απόρριψη στο μέλλον.
- Το 1996 η Greenpeace παρουσιάζει το αυτοκίνητο “Smile” που καταναλώνει τα μισά καύσιμα από το αντίστοιχο συμβατικό και μειώνει έτσι τη ρύπανση στο μισό.
- Το 1997 υπογράφεται στο Κιότο, σχετικό πρωτόκολλο για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Μετά από πιέσεις της Greenpeace για την ανάπτυξη της αιολικής και ηλιακής ενέργειας πολλές χώρες, ανάμεσά τους και

η Ελλάδα, προωθούν σχετικά προγράμματα και μειώνουν το κόστος των ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων.

- Το 1998 απαγορεύονται πλήρως τα παρασυρόμενα αφρόδριχτα που είναι φονικά για τα δελφίνια. Κι αυτή η απαγόρευση είναι επιτυχία της Greenpeace μετά από δυναμικές παρεμβάσεις.
- Το 1999 μετά από μία συντονισμένη εκστρατεία της Greenpeace απαγορεύονται στην Ελλάδα και σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες τα παιχνίδια που κατασκευάζονται από το καρκινογόνο πλαστικό PVC και απευθύνονται σε παιδιά κάτω των 3 ετών.
- Το 2000, πάλι μετά από αγώνα και συντονισμένες προσπάθειες της Greenpeace, μπαίνουν φραγμοί στην ανεξέλεγκτη εισβολή των μεταλλαγμένων προϊόντων κι υπογράφεται ένα διεθνές Πρωτόκολλο για τη Βιοασφάλεια.

Κοντολογίς λοιπόν η Greenpeace είναι η οργάνωση που στοχεύει:

- α) ν' αποτρέψει τις επικίνδυνες κλιματικές αλλαγές πιέζοντας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για τη λήψη άμεσων μέτρων τα οποία θα περιορίσουν τις εκπομπές των επικίνδυνων αερίων που απειλούν το κλίμα της Γης.
- β) Να προστατέψει τη βιοποικιλότητα (βιώσιμη αλιεία, αποτροπή θαλάσσιας ρύπανσης κ.λπ.).
- γ) Να σταματήσει τη «Γενετική Χιροσίμα» με την εισβολή γενετικά μεταλλαγμένων προϊόντων στο πιάτο μας.
- δ) Να εξαλείψει την τοξική απειλή με την κατάργηση των πιο επικίνδυνων τοξικών ενώσεων που απειλούν το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία.
- ε) Να μας απαλλάξει από τον πυρηνικό εφιάλτη με την οριστική παύση όλων των πυρηνικών δοκιμών και το κλείσιμο των επικινδύνων πυρηνικών εργοστασίων.

Η Greenpeace είναι η οργάνωση που μας κάνει να αισιοδοξούμε ότι τελικά ο πλανήτης μας θα διασωθεί κι ότι η ανθρωπότητα έχει ελπίδες για ένα καλύτερο μέλλον.

Γ.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ

Με την έρευνα πεδίου της πτυχιακής αυτής μελέτης έγινε μια προσπάθεια διερεύνησης του μεγέθους της οικολογικής συνείδησης των ανθρώπων, της γνώσης τους γύρω από οικολογικά θέματα, τα περιβαλλοντικά προβλήματα του πλανήτη και τέλος το βαθμό ενημέρωσής τους ως αναφορά το έργο και τα πεδία δράσης της Greenpeace.

Τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψαν από τις απαντήσεις 100 ατόμων στην περιοχή της Αθήνας.

- Πιο συγκεκριμένα 45 από τα άτομα που απάντησαν ήταν άνδρες και 55 γυναίκες ηλικίας από 18 - >65 χρονών. Το μεγαλύτερο μέρος τους είναι φοιτητές και ακολουθούν Ελ. Επαγγελματίες και ιδιωτικοί υπάλληλοι
- Με μεγάλο ενδιαφέρον παρατηρείται ότι ως κύριο πρόβλημα του πλανήτη θεωρήθηκε από 58 άτομα το φαινόμενο του θερμοκηπίου ενώ το για την Ελλάδα η καταστροφή δασών με το οποίο συμφώνησαν 75 άτομα. Αξιοσημείωτο είναι ότι η καταστροφή δασών αποτελεί σημαντικό πρόβλημα τόσο για τον πλανήτη όσο και για την Ελλάδα.
- Το μέτριο ενδιαφέρον του δείγματος για τα οικολογικά προβλήματα συνδέεται άρρηκτα με την ελάχιστη ανταπόκριση των ανθρώπων στις οικολογικές οργανώσεις.
- Το πιο γνωστό οικολογικό κίνημα θεωρήθηκε η Greenpeace και ακολουθεί η WWF οι οποίες διαφημίζονται πολύ από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης πράγμα που επαληθεύεται από τις απαντήσεις του δείγματος όσο αναφορά τον τρόπο που τους έγιναν γνωστά τα οικολογικά κινήματα. Αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι ελάχιστοι ενημερώθηκαν από τους χώρους της παιδείας πράγμα που πρέπει να αλλάξει διότι η οικολογική ευαισθητοποίηση είναι καλό να αποκτάται από την παιδική ηλικία.
- Μόλις επτά στους εκατό είναι μέλη κάποιας οικολογικής οργάνωσης το οποίο οφείλεται για τους περισσότερους σε αμέλεια δική τους όπως επίσης και στην απουσία πληροφόρησής τους για τα οικολογικά κινήματα. Το 1\4 του πληθυσμού του δείγματος είναι δύσπιστο απέναντι στα

οικολογικά κινήματα κυρίως για τον τρόπο χρήσης των οικονομικών τους πόρων. Είναι σχετικά σημαντικό το μέρος του δείγματος αυτό, και κατά τη γνώμη μου η δυσπιστία τους οφείλεται σε κάποια άτομα που θέλουν να αμαυρώσουν την φήμη τους και να εμποδίσουν το έργο τους λόγω δικών τους συμφερόντων. Πάντως το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού δεν γνωρίζει από πού χρηματοδοτείται η Greenpeace ενώ το μεγαλύτερο μέρος των υπολοίπων θεωρεί ως πηγή χρηματοδότησης της τα κοινοτικά προγράμματα, τις κυβερνήσεις και τα μέλη της. Μόλις τα 29 άτομα απάντησαν σωστά ότι χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τα μέλη της.

- Σύμφωνα με τη γνώμη των ατόμων που απάντησαν η Greenpeace δραστηριοποιείται στους ωκεανούς και σε ακτές γεγονός που δεν αντιπροσωπεύει την πραγματικότητα διότι η οργάνωση εστιάζει σε τέσσερα συγκεκριμένα πεδία δράσης : στην ατμόσφαιρα, στη βιοποικιλότητα, στα τοξικά και στα πυρηνικά. Το έργο της πάντως κρίθηκε ικανοποιητικό από τα 44 άτομα που απάντησαν ενώ μόλις για τους τρεις κρίθηκε αδιάφορο. Τα 61 απ'αυτα γνωρίζουν την εκστρατεία για τα μεταλλαγμένα προϊόντα και ένα σημαντικό μέρος για τις εκστρατείες τους στα πυρηνικά και για καθαρούς τρόπους παραγωγής. Θετικό είναι το γεγονός ότι και οι εκατό γνώριζαν τουλάχιστον ένα από τα έργα της.
- 51 άτομα πιστεύουν στο έργο των οικολογικών οργανώσεων, ενώ 22 θεωρούν ότι δεν φέρουν κάποιο αποτέλεσμα. Σημαντικό όμως είναι ότι όλοι τους κάνουν κάτι για να βοηθήσουν το περιβάλλον. Οι περισσότεροι δεν πετάνε απορρίμματα στον δρόμο ενώ κάποιοι συμμετέχουν και στην ανακύκλωση αν και δεν έχει προλάβει να εδραιωθεί στην Ελλάδα. Όσοι δεν χρησιμοποιούν μέσα μαζικής μεταφοράς, συντηρούν συχνά το αμάξι τους ενώ ένα μικρό ποσοστό χρησιμοποιεί ηλεκτρικούς λαμπτήρες για εξοικονόμηση της ενέργειας.
- Πολλές φορές οι αποφάσεις της κυβέρνησης δεν μας βρίσκουν σύμφωνους. Οι περισσότεροι θα αντιδρούσαν ενεργά ενώ μόνο οι έντεκα θα έμεναν αδιάφοροι. Οι 53 θα έπαιρναν μέρος σε διάφορες πορείες και οι 38 πιστεύουν ότι θα έφερνε κάποιο αποτέλεσμα η προσφυγή τους σε

κάποια ανώτερη αρμόδια αρχή. Δεν αποτελεί αφορμή για τους 78 να γίνουν μέλη κάποιας οργάνωσης ενώ τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αποτελούν ένα μέσο προβολής της δυσaréσκειά τους έστω και για τους 25 από του συνόλου.

- Θετικό είναι το γεγονός ότι με διάφορα κίνητρα τα άτομα θα γινόταν μέλη κάποιας οικολογικής οργάνωσης εκτός από έξι τα οποία μένουν αδιάφορα. Οι περισσότεροι ζητούν υπεύθυνη ενημέρωση γύρω από τα οικολογικά προβλήματα του πλανήτη ενώ άλλοι γύρω από επιτυχημένες εκστρατείες των οργανώσεων αυτών. Αποτελούν κίνητρα σημαντικά και πραγματοποιήσιμα γεγονός που μας δείχνει όχι μόνο την ελλιπή ενημέρωση που επικρατεί αλλά και την οικολογική πλέον ευαισθητοποίηση των ανθρώπων. Επίσης οι 18 από τους 100 που απάντησαν, θα ευαισθητοποιούνταν αν απειλούνταν άμεσα η οικογένειά τους. Το θέμα είναι ότι η καταστροφή του περιβάλλοντος απειλεί όλους μας, αν όχι στο κοντινό τότε σίγουρα στο μακρινό μέλλον. Οπότε η απειλή αυτή υπάρχει ήδη το θέμα είναι η σκληρή της πραγματικότητα να γίνει γνωστή ώστε ο καθένας να έχει επίγνωση των πράξεών του. Η εξαφάνιση φυτών και ζώων ανησυχεί τους 14 εκ του συνόλου οι οποίοι αν έβλεπαν από κοντά τα είδη προς εξαφάνιση θα ευαισθητοποιούνταν οικολογικά και θα γινόταν μέλη κάποιας οργάνωσης.

Γ.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Για ν' αναστραφεί η φθίνουσα πορεία της αλλοίωσης του περιβάλλοντος προτείνονται τα εξής μέτρα :

1. Να προβλέπεται στις διεθνείς διατάξεις του Ποινικού Δικαίου γενική διάταξη **«Για την καταστροφή του περιβάλλοντος»** και να ενταχθεί στο κεφάλαιο **«εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας»**.
2. Να προβλέπεται στις διεθνείς διατάξεις του Ποινικού Δικαίου ειδική διάταξη **«Για τον εμπρησμό από πρόθεση μεγάλων δασικών εκτάσεων»** και να ενταχθεί στο κεφάλαιο **«εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας»**.
3. Στο άρθρο 265 του Ελληνικού Ποινικού Κώδικα **«Εμπρησμός στα Δάση από πρόθεση»**, να προβλέπονται **αυστηρότερες ποινικές διατάξεις**. Κι αυτό γιατί κάθε θερινή περίοδο συντελείται καταστροφή των δασών από πυρκαγιές με επακόλουθα μεγάλες πλημμύρες από βροχοπτώσεις την χειμερινή περίοδο τις περιοχές των καμένων δασών, αύξηση του διοξειδίου του άνθρακα στο περιβάλλον από τους καπνούς που εκπέμπονται καθώς και μείωση ή εξαφάνιση των άγριων ζώων και πτηνών που ζούσαν σ' αυτά τα δάση.
4. Να γίνουν κρατικά **προγράμματα αναδάσωσης των καμένων δασικών εκτάσεων** σε περιοχές που δεν είναι δυνατή η φυσική αναγέννηση. Γι' αυτό το σκοπό μπορούν να χρησιμοποιηθούν ο στρατός, τα σχολεία κ.λπ.
5. Να δημιουργηθούν παγκοσμίως **δασικά οικοσυστήματα**. Δηλαδή ύστερα από μελέτη να φυτευτούν δέντρα ικανά ν' απορροφούν ετησίως ένα μεγάλο ποσοστό αερίων ρύπων. Αυτά τα βιολογικά δάση να δημιουργηθούν σε ερημωμένες περιοχές διαφόρων κρατών καθώς και στην Ελλάδα και μάλιστα **η άρδευσή τους**, όπου είναι δυνατό, να γίνεται με **υγρά επεξεργασμένα λύματα**.
6. Να διεξάγονται τακτικά **εθνικές συσκέψεις** αλλά και **διεθνείς συνδιασκέψεις** τόσο σε διακοινοτικό επίπεδο μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. όσο και μεταξύ όλων των κρατών του κόσμου στις οποίες να εντοπίζονται τα υπάρχοντα προβλήματα και να χαράσσονται μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα

στρατηγικά μέτρα ελαχιστοποίησης των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

7. Να δεσμευθούν οι βιομηχανικές χώρες με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα **μείωσης των εκπομπών αερίων** που συντελούν στη δημιουργία του φαινομένου του θερμοκηπίου.
8. Να καθιερωθούν εκτεταμένα **προγράμματα περιβαλλοντικής αγωγής** στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
9. Ν' αποκτήσουν όλοι οι άνθρωποι στον πλανήτη **περιβαλλοντική συνείδηση** αλλά και **νοοτροπία** με τη βοήθεια της **παιδείας**, της **πολιτείας** και των **Μ.Μ.Ε.**
10. Να γίνουν εκτεταμένα **προγράμματα βιολογικού καθαρισμού** αποβλήτων σε πόλεις, λιμάνια και παραλίες.
11. Να δραστηριοποιηθούν οι Διωκτικές Αρχές αλλά και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις με τον τρόπο τους, ώστε **να ελαχιστοποιηθεί η παράνομη υπεραλίευση της θάλασσας** που γίνεται ανελέητα με χιλιάδες μέτρα απαγορευμένα, παρασυρόμενα αφρόδικτα στη Μεσόγειο, τόσο στα διεθνή όσο και στα εθνικά ύδατα από Ιταλούς, Ισπανούς και Έλληνες. Επίσης **να διωχθεί αποτελεσματικά η χρήση εκρηκτικών (δυναμίτη)** σε όλες τις ακτές της Μεσογείου, τρόπος ψαρέματος που αποτελεί προσοδοφόρο επάγγελμα χιλιάδων λανθροαλιέων και κάνει μεγάλες ζημιές τους πληθυσμούς των ψαριών γιατί καταστρέφει τον γόνο.
12. Να δραστηριοποιηθούν οι Διωκτικές Αρχές, οι κυνηγητικοί σύλλογοι και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις με τον τρόπο τους, ώστε **να ελαχιστοποιηθούν τα φαινόμενα λαθροθηρίας** στην πατρίδα μας όπως το παράνομο κυνήγι λαγών τη νύχτα με προβολείς, η σφαγή των τρυγониών την Άνοιξη στη Ζάκυνθο, η σφαγή των τσιχλών και κοτσυφιών με αγκίστρια τον χειμώνα στην Πελοπόννησο.
13. Ορισμένες οικονομικά ασθενέστερες χώρες της ανατολικής Ευρώπης χρησιμοποιούν απαρχαιωμένους κι επικίνδυνους πυρηνικούς αντιδραστήρες για την παραγωγή ενέργειας. Τα πιο ανεπτυγμένα οικονομικά κράτη πρέπει **να**

δώσουν οικονομική βοήθεια σ' αυτές τις χώρες ώστε να σταματήσουν την λειτουργία τους και ν' αναπτύξουν νέους πιο σύγχρονους κι οικολογικούς τρόπους παραγωγής ενέργειας (**αιολική, ηλιακή**) για ν' αποφύγουμε ένα πυρηνικό ατύχημα τύπου Τσερνομπίλ) που θα είναι μοιραίο για όλη την ανθρωπότητα.

14. Να αξιοποιηθούν από όλα τα κράτη της γης, άλλες μορφές ενέργειας και να καθιερωθούν νέες, όπως η **Αιολική** και η **Ηλιακή ενέργεια**. Ακόμα να κατασκευαστούν φιλικά προς το περιβάλλον καταναλωτικά προϊόντα όπως τα **πράσινα ψυγεία** και τα **αντιρρυπαντικά συμβατικά αυτοκίνητα**, ώστε να μειωθεί η παραγωγή ραδιενέργειας κι ηλεκτρικής ενέργειας που μολύνουν το περιβάλλον αλλά κι η εκπομπή χλωροφθορανθράκων (CFC₅-HCFC₅) και διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) που καταστρέφουν το στρώμα του όζοντος.
15. Να αξιοποιηθεί το **φυσικό αέριο** ως μέσο κίνησης και θέρμανσης που είναι φιλικό προς το περιβάλλον.
16. Να καθιερωθεί ως μέσο κίνησης το **ποδήλατο** που κινείται χωρίς καύσιμα. Προς τούτο να δημιουργηθούν ασφαλείς ποδηλατόδρομοι με παράλληλη δενδροφύτευση, ώστε οι άνθρωποι **να προτιμούν το ποδήλατο, ως μέσο κίνησης, άσκησης και αναψυχής**.
17. Να καθιερωθεί απ' όλα τα κράτη η **βιολογική καλλιέργεια** κι η **βιολογική κτηνοτροφία** και να σταματήσει η κατασκευή κι εισαγωγή **μεταλλαγμένων οργανισμών** και τροφών που τόσους κινδύνους για το μέλλον μας εγκυμονούν.
18. Να χρηματοδοτηθούν παγκοσμίως, **προγράμματα ανακύκλωσης χαρτιού, γυαλιού και αλουμινίου**. Με τη συμμετοχή όλων των πολιτών θα γλιτώσουν αρκετοί φυσικοί πόροι από την καταστροφή και θα μειωθεί η ρύπανση του περιβάλλοντος.
19. Να εφαρμοστεί η μέθοδος της **επαναχρησιμοποίησης των αστικών λυμάτων** για άλλες χρήσεις και κατά κύριο λόγο στην άρδευση ερημωμένων εκτάσεων ακόμη και καλλιεργείων. Η ανάπτυξη ενός τέτοιου μοντέλου είναι η

καλύτερη σύγχρονη απάντηση στο τεράστιο πρόβλημα της ρύπανσης των θαλάσσιων και υδάτινων αποδεκτών από τις εκροές των αστικών λυμάτων.

20. Οι **περιβαλλοντικές οργανώσεις να συνεχίσουν να επεμβαίνουν δυναμικά στις περιπτώσεις καταστροφής ή αλλοίωσης του περιβάλλοντος** δραστηριοποιώντας τα ανά τα κράτη γραφεία και μέσα τους, και ιδιαίτερα τα γραφεία τους στις ανεπτυγμένες βιομηχανικά χώρες.

Είδος παραπληροφόρησης μιας ομάδας κλιμακωτού άσκησης

Καλό θα ήταν λοιπόν η επιτροπή της προέλευσης να αντιμετωπίσει κάποια συνάντηση με τους σχετικά θέματα με σκοπό να γνωστοποιήσει το έργο τους αλλά κυρίως τον σκοπό ίδρυσης της έτσι ώστε να αποδοθεί το έργο τους μια μη κερδοσκοπική και μη νομιμοποιημένη οικονομική οργάνωση με ταλέντων δική τους συγκεκριμένα συμφέροντα.

Τα μέλη θα μπορούσαν να επισκέπτονται σχολεία, μετά από τη σχολική αδεία, και να ευαισθητοποιούν οικολογικά τους μαθητές του δημοτικού και του γυμνασίου και να γνωστοποιούν και έτσι το έργο τους. Ένα μεγάλο μέρος των ατόμων εφόσον πιστεύει ότι δραστηριοποιείται στους υδατικούς και στις άλλες γωνιές που δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα και είναι άμεση η ανάγκη η κοινότητα να παύσει πληροφορείται για το έργο της έκδοσης και σπουδών.

Δυστυχώς έχουν τα περισσότερα άτομα για τον τρόπο που διακρίνεται σε οικονομικά της τα οποία όπως αναφέρεται σε προηγούμενο κεφάλαιο είναι παρά πολλά όπως επίσης και για την αποτελεσματικότητα που έχουν ως εκπαιδευτικής της. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων που απηχούνται και γνωρίζουν από πού χρηματοδοτείται ενώ άλλα θεωρούν ότι μετρήσιμη υποστήριξη της εκτός από τα μέλη της κοινωνικά-προαγωγικά και κληρονομικά. Το γεγονός είναι προβολή για άλλη μια φορά την ανάγκη ενημέρωσης των παιδιών από την ίδια την οργάνωση.

Ένα μέσο προσέγγισης των μη μελών κατά τη γνώμη μου είναι η διεξαγωγή περιηγήσεων σε βιότοπους με είδη που απειλούνται με εξαφάνιση ή με άλλα που

Γ.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ GREENPEACE ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ.

Η Greenpeace είναι από τις πιο γνωστές οικολογικές οργανώσεις αλλά λίγα άτομα είναι αυτά που γνωρίζουν καλά το έργο της, της επιτυχίες αλλά και τις αποτυχίες της. Οι περισσότερες γνώσεις τους έχουν αποκτηθεί από ό,τι γράφεται σε έντυπες πηγές και ό,τι προβάλλετε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η κάθε είδους παραπληροφόρηση όμως μπορεί να καταστεί δυνατή.

Καλό θα ήταν λοιπόν οι επικεφαλείς της οργάνωσης να οργανώσουν κάποια συνάντηση με τους απλούς πολίτες με σκοπό να γνωστοποιήσουν το έργο τους αλλά κυρίως τον σκοπό ίδρυσής της έτσι ώστε να αποδειχθεί αν όντως είναι μία μη κερδοσκοπική και μη πολιτικοποιημένη οργάνωση χωρίς να καλύπτουν δικά τους συγκαλυμμένα συμφέροντα.

Τα μέλη θα μπορούσαν να επισκέπτονται σχολεία, μετά από τη σχετική άδεια, και να ευαισθητοποιούν οικολογικά τους μαθητές του δημοτικού και του γυμνασίου και να γνωστοποιούν και έτσι το έργο τους. Ένα μεγάλο μέρος των ατόμων εξάλλου πιστεύει ότι δραστηριοποιείται στους ωκεανούς και στις ακτές γεγονός που δεν αντικατρωπτίζει την πραγματικότητα και κάνει άμεση την ανάγκη η οργάνωση να παρέχει πληροφορίες για το έργο της έγκυρα και υπεύθυνα.

Δυσπιστία έχουν τα περισσότερα άτομα για τον τρόπο που διαχειρίζεται τα οικονομικά της, τα οποία όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο είναι παρά πολλά, όπως επίσης και για την αποτελεσματικότητα που έχουν οι εκστρατείες της. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων που απάντησαν δεν γνωρίζουν από πού χρηματοδοτείται, ενώ άλλοι θεωρούν ότι μετέχουν στις εισφορές της εκτός από τα μέλη της, κοινοτικά προγράμματα και κυβερνήσεις. Το γεγονός αυτό προβάλλει για άλλη μια φορά την ανάγκη ενημέρωσης των πολιτών από την ίδια την οργάνωση.

Ένα μέσο προσέγγισης των μη μελών κατά τη γνώμη μου είναι οι δωρεάν περιηγήσεις σε βιότοπους με είδη που απειλούνται με εξαφάνιση ή με είδη που

πληθυσμός τους έχει μειωθεί λόγω αδιάτακτων κυνηγιών. Θα μπορούν έτσι όχι μόνο να ενημερωθούν γι'αυτά τα είδη αλλά και να τα δουν από κοντά.

Η Greenpeace με την WWF είναι από τις πιο δημοφιλείς οικολογικές οργανώσεις όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. Μία συνεργασία τους όμως σε κάποια εκστρατεία δεν έχει γίνει, γεγονός που αν πραγματοποιηθεί η δύναμή τους θα γίνει πιο μεγάλη μπροστά σε ισχυρές κυβερνήσεις και υψηλά υφιστάμενα πρόσωπα. Είναι λογικό να υφίσταται ένα είδος ανταγωνισμού μέσα στα πλαίσια όμως της ευγενούς άμιλλας και του κοινού σκοπού τους. Αποτελούν εξάλλου και οι δύο φορείς της Κοινωνικής Οικονομίας.

Οι οικολογικές οργανώσεις έχουν μία μεγάλη δύναμη: τα μέλη της. Μπορεί να γίνει μεγαλύτερη αν υπάρχει άμεση επικοινωνία με τον απλό πολίτη και κερδίσουν την εμπιστοσύνη του. Καθένας θα ευαισθητοποιηθεί οικολογικά αν συνειδητοποιήσει ότι η βιώσιμη ανάπτυξη και η ισορροπία της αλυσίδας εξαρτάται και από τον ίδιο.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σήμερα έχει γίνει πλέον αντιληπτό ότι η οικονομική ανάπτυξη και το περιβάλλον είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους με ένα γρανάζι σύνθετο και συγχρόνως εύθραυστο, αυτό της παγκόσμιας ρύπανσης του περιβάλλοντος και της φθοράς των φυσικών πόρων, οι οποίοι αποτελούν και τη βάση της παγκόσμιας οικονομίας.

Η παραγωγή για παράδειγμα χλωροφθορανθράκων στην Κίνα, επιδρά στο στρώμα του όζοντος όχι μόνο επάνω από αυτή τη χώρα αλλά σε παγκόσμια κλίμακα. Η αύξηση επίσης του διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, λόγω καταστροφής των δασών του Αμαζονίου και της Μαλαισίας, συντελεί στη δημιουργία του φαινομένου του θερμοκηπίου το οποίο αποτελεί παγκόσμια απειλή. Άρα οι απειλές ενάντια στο περιβάλλον είναι παγκόσμιες όσον αφορά τις συνέπειες αλλά και τις αιτίες, ξεκινούν από τις συνήθειες του καταναλωτικού τρόπου ζωής των κατοίκων του πλούσιου Βορρά και συνεχίζονται με τη φτώχεια και την ανεπαρκή κατανάλωση των κατοίκων του φτωχού Νότου. Οι απειλές αυτές δεν γνωρίζουν κανένα σύνορο και θα υπάρχουν όσο οι ανεπτυγμένες χώρες του Βορρά δεν επαναπροσδιορίζουν τις αντιλήψεις τους για τον παγκόσμιο πλούτο και δεν αναθεωρούν τη συμπεριφορά τους σε ότι αφορά τη διαχείριση των φυσικών πόρων του πλανήτη. Εν μέρει εμπλέκονται και οι χώρες του Νότου και θα έχουν μέρος της ευθύνης αν δεν προχωρήσουν σε πραγματική οικονομική ανάπτυξη χωρίς να θέσουν σε ιδιαίτερο κίνδυνο το περιβάλλον.

Η λύση βρίσκεται στον επαναπροσδιορισμό των αλληλεξαρτώμενων σχέσεων μεταξύ οικονομίας και περιβάλλοντος Βορρά - Νότου.

Πρέπει η παγκόσμια κοινότητα να μάθει να διαχειρίζεται αυτούς τους σύνθετους και αλληλεξαρτώμενους παράγοντες. Οι αναπτυσσόμενες χώρες έχουν ανάγκη τις βιομηχανικά ανεπτυγμένες χώρες προκειμένου να επιτύχουν την οικονομική τους ανάπτυξη, χωρίς ταυτόχρονη σοβαρή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, δηλαδή έχουν ανάγκη παροχής από τις χώρες του βορρά οικονομικών πόρων και τεχνολογίας φιλικής προς το περιβάλλον. Ακόμη

χρειάζονται μεγαλύτερη πρόσβαση για τα προϊόντα τους στις πλούσιες αγορές του βορρά.

Αυτή η ανάπτυξη δεν πρέπει να γίνει σε βάρος του περιβάλλοντος, η σπατάλη των φυσικών πόρων και η ρύπανση του περιβάλλοντος δεν αποτελούν αναπόφευκτα αποτέλεσμα της ανάπτυξης.

Με την τεχνική βοήθεια του βορρά και με δέσμευση δαπάνης επιπλέον οικονομικών πόρων για τη βιώσιμη ανάπτυξη του Νότου, οι συνέπειες για το περιβάλλον, ή η απουσία τους, γίνονται πλέον θέμα επιλογής και όχι πρόβλεψης.

Είναι πλέον καιρός η εφαρμογή των αρχών της ελεύθερης οικονομίας να γίνει πάνω στο όχημα των αξιών της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης. Στόχος θα πρέπει να είναι η προώθηση της διαδικασίας ενοποίησης οικονομίας και περιβάλλοντος μέσω μιας καλύτερα διαρθρωμένης αμοιβαιότητας.

Πάνω από όλα χρειάζεται προσπάθεια μείωσης εκπομπών ρύπων και ορθολογικότερης διαχείρισης των φυσικών πόρων από τις ανεπτυγμένες χώρες, αφού είναι δεδομένο ότι τα πρώτα βήματα της ανάπτυξης του Νότου θα έχουν ως συνέπεια την αύξηση εκπομπών ρύπων και κατανάλωση φυσικών πόρων.

Άρα την ευθύνη καθιέρωσης και εφαρμογής πολιτικών και μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, έχουν κατά κύριο λόγο οι ανεπτυγμένες χώρες του Βορρά, στις οποίες πέφτει το βάρος ανεύρεσης του τρόπου διαχείρισης του φυσικού πλούτου της Γης, ο οποίος θα επιτρέψει τη συντήρηση του βιολογικού και φυσικού κεφαλαίου χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η μελλοντική επιβίωση των επερχομένων γενεών και το φυσικό περιβάλλον.

Η τεχνολογική πρόοδος ενώ είναι σε θέση να αυξήσει το υλικό κεφάλαιο της παγκόσμιας οικονομίας, είναι σχεδόν σε πλήρη αδυναμία να επαναφέρει την κατεστραμμένη φύση. Χωρίς κυβερνητική και οργανωμένη παρέμβαση η οικονομική ανάπτυξη με εργαλείο την τεχνολογία είναι σε θέση να θέσει τέρμα στην ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού.

Η επιλογή λοιπόν είναι δική μας, να προχωρήσουμε σε μια παγκόσμια συνεργασία που θα φροντίζει τη Γη και ο ένας τον άλλο. Χρειάζονται τεράστιες αλλαγές στις αξίες, τους θεσμούς και τον τρόπο ζωής μας αλλά διαθέτουμε τη

γνώση και την τεχνολογία για να παρέχουμε σε όλους και να μειώσουμε τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η ανάπτυξη μιας παγκόσμιας κοινωνίας πολιτών δημιουργεί νέες ευκαιρίες για να οικοδομήσουμε ένα δημοκρατικό και ανθρώπινο κόσμο στον οποίο οι περιβαλλοντικές, οικονομικές, κοινωνικές και πνευματικές προκλήσεις θα αλληλοσυμπληρώνονται και μαζί θα μπορούν να δώσουν ολοκληρωτικές λύσεις.

Για να γίνουν πράξη οι φιλοδοξίες αυτές, πρέπει να αποφασίσουμε να ζήσουμε με μια αίσθηση παγκόσμιας ευθύνης, να ταυτιστούμε με ολόκληρη την κοινότητα της Γης, καθώς και με τις τοπικές κοινωνίες μας. Είμαστε, από τη μια, πολίτες διαφορετικών Εθνών και ενός κόσμου στον οποίο το τοπικό και το παγκόσμιο αλληλοσυμπληρώνονται. Όλοι μοιραζόμαστε την ευθύνη για την παρούσα και μελλοντική ευημερία της ανθρώπινης οικογένειας και του ευρύτερου ζωικού βασιλείου. Το πνεύμα της ανθρώπινης αλληλεγγύης και του σεβασμού όλων των ειδών ζωής ενισχύεται όταν ζούμε με σεβασμό προς το μυστήριο της ύπαρξης, ευγνωμοσύνη για το δώρο της ζωής και ταπεινοφροσύνη όσον αφορά τη θέση του ανθρώπου στη φύση. Χρειάζεται λοιπόν επείγοντως ένα κοινό πλαίσιο βασικών αρχών με νέες ηθικές αξίες, για ένα καινούργιο πιο ανθρώπινο κόσμο, με κοινό δεδομένο την εξασφάλιση ενός βιώσιμου τρόπου ζωής για όλους.

11 - Ομιλία της Γενικής Συνέλευσης, Έκδοση 1987

12 - Ομιλία της Γενικής Συνέλευσης, Έκδοση 1993

13 - Ομιλία της Γενικής Συνέλευσης, Έκδοση 1995

14 - Ομιλία της Γενικής Συνέλευσης, Έκδοση 1996

15 - Ομιλία της Γενικής Συνέλευσης, Έκδοση 1998

16 - Ομιλία της Γενικής Συνέλευσης, Έκδοση 1998

17 - Ομιλία της Γενικής Συνέλευσης, Έκδοση 1997

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. - Σαμιώτη Γ. Το Διεθνές Δίκαιο της Άγριας Ζωής.
Αθήνα - Κομοτηνή 1996
2. - Σιδέρη Ι. Οικολογικές τάσεις του Διεθνούς Δικαίου.
Αθήνα 1990
3. - Σαμιώτη Γ. - Τσάλτα Γ. Διεθνής προστασία του περιβάλλοντος.
Αθήνα 1990
4. - Πελεκάση Κ. - Σκούρτου Μ.- Η ατμοσφαιρική ρύπανση στην Ελλάδα.
Αθήνα 1992
5. - Τσάλτα Γ. - Γρηγορίου Π. Κοινοτικές στρατηγικές για το περιβάλλον.
Αθήνα 1994
6. - Michael Brown & John May. Η ιστορία της Greenpeace
Έκδοση 1992 - Αρχείο Greenpeace
7. - Αποσπάσματα από παγκόσμιο ημερήσιο τύπο.
8. - Greenpeace. Οδηγός Πράσινης Κατανάλωσης. Έκδοση 1997.
9. - Greenpeace. Ηλιακός ηλεκτρισμός στο σπίτι σας. Έκδοση 1997
10. - Greenpeace. Γενετική Χιροσίμα. Πειράματα με την τροφή μας, παιχνίδια με τη ζωή μας. Έκδοση 1997.
11. - Greenpeace. Δελφίνια σε κίνδυνο. Έκδοση 1995.
12. - Greenpeace. Μεσόγειος : Μια θάλασσα με προβλήματα.
Έκδοση 1996.
13. - Greenpeace. ΚΟΖΛΟΝΤΟΥΪ. Περιμένοντας μια τραγωδία. Έκδοση 1998.
14. - Greenpeace. Το βιβλίο της πυρηνικής εποχής. Έκδοση 1992.
15. - Greenpeace. Ακούγιου. Το πυρηνικό πρόγραμμα της Τουρκίας.
Έκδοση 1998.
16. - Greenpeace. Ταραγμένα Νερά. Κλιματικές Αλλαγές.
Έκδοση 1998.
17. - Greenpeace. Κλιματικές αλλαγές στη Μεσόγειο. Έκδοση 1997.

18. - Greenpeace. Η ατμοσφαιρική ρύπανση στην Ελλάδα.
Έκδοση 1998.
19. - Greenpeace. Μεταμφιεσμένα τοξικά απόβλητα.
Έκδοση 1999.
20. - Greenpeace. P.V.C. Μεταμφιεσμένα τοξικά απόβλητα.
Έκδοση 1993.
21. - Greenpeace. Το θαλάσσιο δάσος σε κίνδυνο.
Έκδοση 2004.
22. - Greenpeace. Η Ανταρκτική αλλάζει.
Έκδοση 2000.
23. - Πάπυρος - Λαρούς - Μπριτάνικα. Εγκυκλοπαίδεια.
24. - Περιοδικό Αστυνομική Επιθεώρηση - Αύγουστος 2004.
25. - Περιοδικό Οικολογία.
26. - Περιοδικό. Πυροσβεστική Επιθεώρηση, Ιούνιος - Ιούλιος 1999.
27. - Περιοδικό. Πυροσβεστική Επιθεώρηση, Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2000
28. - Greenpeace 'Word wide' pro farma summary financial statements,
Source:Internet,<http://www.greenpeace.org/report98/html/content/financstats.html>

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. ΠΛΗΘΟΣ

Καθηγητής

Γνωστός

2. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

- ΚΑΠ
- ΚΑΠΕ
- ΚΑΠΕΣ
- ΚΑΠΕΣ
- 50-40
- 40-5

3. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΜΑ

- Μαθητή/τρια
- Φοιτητή/τρια
- Ελ. Επαγγελματίας
- Ιδ. Υπάλληλος
- Δημ. Υπάλληλος
- Συνταξιούχος
- Άλλοι

4. ΠΟΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

- Ρύθμιση αόρων
- Καταστροφή ζώων
- Φανόμορφο θεράπευτο
- Χρήση αντιβιοτικών και φαρμάκων
- Εξαφάνιση φυλών και ζώων
- Τρίτο όργανο
- Άλλο

5. ΠΟΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- Ρύθμιση υδάτων
- Ρύθμιση αόρων
- Καταστροφή ζώων
- Φανόμορφο θεράπευτο
- Χρήση αντιβιοτικών και φαρμάκων
- Εξαφάνιση φυλών και ζώων
- Τρίτο όργανο
- Άλλο

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. ΦΥΛΟ

Ανδρας

Γυναίκα

2. ΗΛΙΚΙΑ

18-25

26-35

36-45

46-55

56-65

>65

3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Μαθητής/τρια

Φοιτητής/τρια

Ελ. Επαγγελματίας

Ιδ. Υπάλληλος

Δημ. Υπάλληλος

Συνταξιούχος

Οικιακά

4. ΠΟΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ **ΤΡΙΑ** ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ **ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ**;

Ρύπανση υδάτων

Ρύπανση αέρα

Καταστροφή δασών

Φαινόμενο θερμοκηπίου

Χρήση εντομοκτόνων και φαρμάκων

Εξαφάνιση φυτών και ζώων

Τρύπα όζοντος

Άλλο

5. ΠΟΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ **ΤΡΙΑ** ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ **ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**;

Ρύπανση υδάτων

Ρύπανση αέρα

Καταστροφή δασών

Φαινόμενο θερμοκηπίου

Χρήση εντομοκτόνων και φαρμάκων

Εξαφάνιση φυτών και ζώων

Τρύπα όζοντος

Άλλο

6. ΕΣΕΙΣ ΣΕ ΤΙ ΒΑΘΜΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΣΤΕ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ;

1 2 3 4 5
Καθόλου Ελάχιστα Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

7. ΠΟΙΕΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ; (ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΟΛΕΣ ΟΣΕΣ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ)

WWF
GREENPEACE
MEDASSET
ECO ACTION
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ S.O.S.
Ε.Κ.ΠΟΙ.ΖΩ.
Άλλη

8. ΜΕ ΠΟΙΟΝ ΤΡΟΠΟ ΣΑΣ ΕΓΙΝΑΝ ΓΝΩΣΤΑ ΤΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ; (ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΔΕΚΤΗ)

Από έντυπες πηγές
Προβολή μέσω τύπου(τηλεόραση-ραδιόφωνο)
Από άτομα της οργάνωσης
Δεν γνωρίζω για τα οικολογικά κινήματα
Άλλο

9. Η ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΕΙΝΑΙ:

Μηδαμινή
Ελάχιστη
Ικανοποιητική
Μεγάλη

10. ΕΙΣΤΕ ΜΕΛΟΣ ΚΑΠΟΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ;

Ναι..... Όχι

11. ΑΝ ΔΕΝ ΕΙΣΤΕ, ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ; (ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΟΛΑ ΟΣΑ ΙΣΧΥΟΥΝ)

Έλλειψη ευαισθητοποίησης
Απουσία πληροφόρησης για την αποτελεσματικότητα αυτών
Έλλειψη οικονομικών πόρων
Δυσπιστία έναντι χρήσης οικονομικών πόρων
Απλώς αμέλησα
Άλλο.....

12. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ Η GREENPEACE ΞΕΡΕΤΕ ΣΕ ΠΟΙΑ ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΗΣ; (ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ Ο,ΤΙ ΝΟΜΙΖΕΤΕ)

- Στην ατμόσφαιρα
- Στα πυρηνικά
- Στη βιοποικιλότητα
- Στα τοξικά
- Στα δάση
- Ωκεανούς και ακτές
- Άλλο

13. ΠΩΣ ΚΡΙΝΕΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ;

- Αδιάφορο
- Μέτριο
- Ικανοποιητικό
- Επιτυχές
- Δεν το γνωρίζω

14. ΕΙΣΤΕ ΔΥΣΠΙΣΤΟΣ/Η ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ;

- Όχι δεν είμαι. Πιστεύω στο έργο τους.
- Δεν νομίζω ότι είναι αποτελεσματικές
- Νομίζω ότι είναι εξτρεμιστές
- Δεν υπάρχει διαφάνεια στα οικονομικά τους
- Εξυπηρετούν δικά τους συγκαλυμμένα συμφέροντα

15. ΠΟΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ ΤΗΣ GREENPEACE ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ; (ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΟΣΕΣ ΞΕΡΕΤΕ)

- Ενάντια στην εξεύρεση νέων πηγών πετρελαίου – επένδυση σε ανανεώσιμες πηγές
- Ενάντια στη παραγωγή, χρήση και διάθεση επικίνδυνων συνθετικών ουσιών – καθαροί τρόποι παραγωγής
- Ενάντια στη διάθεση και χρήση πυρηνικών
- Εκστρατεία για τη διατήρηση του πλούτου της γης για τις επόμενες γενεές
- Για τη προστασία των καταναλωτών από τα μεταλλαγμένα προϊόντα

16. ΑΠΟ ΠΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ Η GREENPEACE;

- Από τα μέλη της αποκλειστικά
- Από τα μέλη της και τις κυβερνήσεις
- Από τα κοινοτικά προγράμματα και όλα τα παραπάνω
- Δεν γνωρίζω
- Άλλο

17. ΤΙ ΚΑΝΕΤΕ ΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΣΑΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥΣ & ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ; (ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΔΕΚΤΗ)

- Δεν πετάω απορρίμματα στο δρόμο
- Συμμετέχω στην ανακύκλωση με όποιο τρόπο μπορώ
- Βοηθάω ενεργά όπως και όποτε μου ζητηθεί
- Χρησιμοποιώ μέσα μαζικής μεταφοράς
- Συντηρώ συχνά το αμάξι μου
- Χρησιμοποιώ ηλεκτρικούς λαμπτήρες
- Άλλο.

18. ΑΝ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΚΑΝΕ ΚΑΠΟΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ Η ΟΠΟΙΑ ΜΟΛΥΝΕ Η ΥΠΟΒΑΘΜΙΖΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΣΕΙΣ ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΑΤΕ ΓΙΑ ΝΑ ΔΗΛΩΣΕΤΕ ΤΗΝ ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑ ΣΑΣ; (ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΟΛΑ ΟΣΑ ΙΣΧΥΟΥΝ)

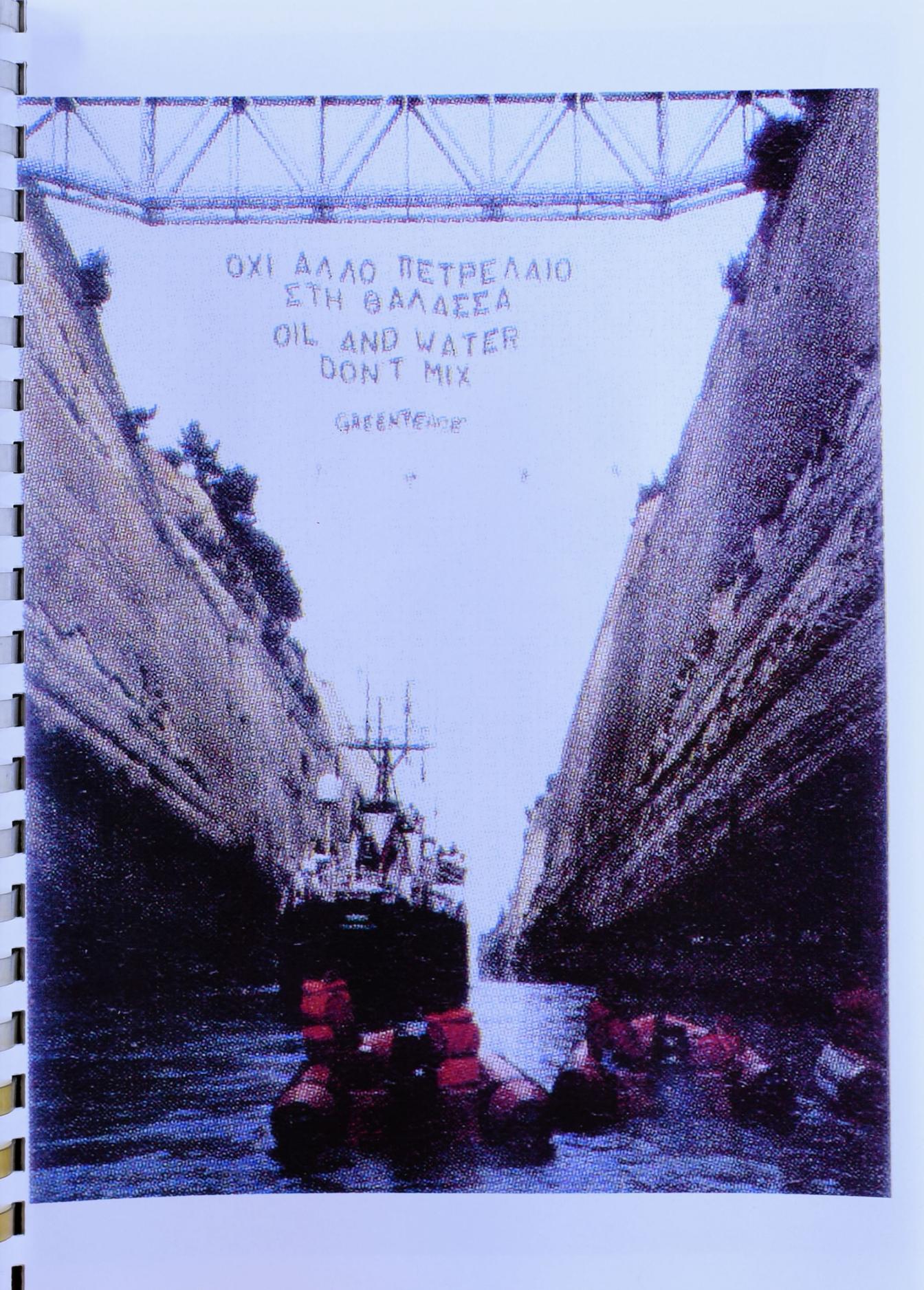
- Θα έπαιρνα μέρος στις διάφορες πορείες μαζί με άλλους πολίτες
- Θα γινόμουν ενεργό μέλος σε εκστρατεία κάποιας οικολογικής οργάνωσης
- Θα απευθυνόμουν σε ανώτερη αρμόδια αρχή
- Θα απευθυνόμουν σε τηλεοράσεις και ραδιόφωνα
- Τίποτα μου είναι αδιάφορο
- Άλλο.

19. ΤΙ ΘΑ ΗΤΑΝ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΘΑ ΣΑΣ ΕΠΕΙΘΕ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕΛΟΣ ΚΑΠΟΙΑΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΘΕΙΤΕ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ; (ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

- Περισσότερη υπεύθυνη ενημέρωση για τα οικολογικά προβλήματα του πλανήτη
- Ενημέρωση γύρω από διάφορες επιτυχημένες εκστρατείες οικολογικών οργανώσεων
- Δωρεάν περιήγηση σε διάφορους βιότοπους που αποτελούνται από είδη προς εξαφάνιση
- Εάν απειλούνταν άμεσα η υγεία της οικογένειάς μου
- Τίποτα. Είμαι αδιάφορος/η
- Άλλο.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

A photograph of a narrow canal or waterway. In the foreground, a large, dark-colored ship is moving through the water. The canal is flanked by steep, rocky banks. Above the canal, a metal truss bridge spans across it. The sky is bright and clear. The text "OXI ΑΛΛΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ OIL AND WATER DONT MIX GREENEAD" is printed in the upper portion of the image.

OXI ΑΛΛΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ
ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ
OIL AND WATER
DONT MIX
GREENEAD





SCH 123

Save Our Seas

WILHO

GREENWICH







Ο ρόλος της Greenpeace ΠΤΥ ΚΥΡ
στην προστασία του...

Κωφίδου Β.

13532

10216

**ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ**

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

